

ಕೇರಳ ಪಾಠಾವಳಿ

ಕನ್ನಡ

ಮುಂದುವರಿದ ಪಠ್ಯ

ತರಗತಿ

KERALA READER

KANNADA

ADVANCED TEXT

ಕೇರಳ ಸರಕಾರ

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ

ತಯಾರಿಸಿದವರು

ರಾಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ತರబೇತಿ ಸಮಿತಿ (SCERT) ಕೇರಳ

2011

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ

ಜನಗಣ ಮನ ಅಧಿನಾಯಕ ಜಯಹೇ!
ಭಾರತ ಭಾಗ್ಯ ವಿಧಾತಾ,
ಪಂಜಾಬ ಸಿಂಧು ಗುಜರಾತ ಮರಾಠಾ
ದ್ವಾರಿಡ ಉತ್ತರಲ ವಂಗ
ವಿಂಧ್ಯ ಹಿಮಾಚಲ ಯಮುನಾ ಗಂಗಾ,
ಉಚ್ಛರ ಜಲಧಿತರಂಗ,
ತವಶಿಭ ನಾಮೇ ಜಾಗೇ
ತವಶಿಭ ಆಶಿಷ ಮಾಗೇ,
ಗಾಹೇ ತವ ಜಯ ಗಾಥಾ
ಜನಗಣ ಮಂಗಲದಾಯಕ ಜಯಹೇ
ಭಾರತ ಭಾಗ್ಯ ವಿಧಾತಾ.
ಜಯಹೇ, ಜಯಹೇ, ಜಯಹೇ,
ಜಯ ಜಯ ಜಯ ಜಯಹೇ!

ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ

ಭಾರತವು ನನ್ನ ದೇಶ. ಭಾರತೀಯರೆಲ್ಲರೂ ನನ್ನ ಸಹೋದರ,
ಸಹೋದರಿಯರು.

ನಾನು ನನ್ನ ದೇಶವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದರ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗೂ
ವೈವಿಧ್ಯಪೂರ್ಣವಾದ ಪರಂಪರೆಗೆ ನಾನು ಹೆಮ್ಮೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ನನ್ನ ತಂಡೆ, ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಗುರುಹಿರಿಯರನ್ನು ಗೌರವಿಸುತ್ತೇನೆ
ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ಸೌಜನ್ಯದಿಂದ ವತ್ತಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ನನ್ನ ದೇಶ ಮತ್ತು ನನ್ನ ದೇಶದ ಜನರಿಗೆ ನನ್ನ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು
ಮುದಿಪಾಗಿಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ಕ್ಷೇಮ ಮತ್ತು ಸಮೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಆನಂದವಿದೆ.

Prepared by :

State Council of Educational Research and Training (SCERT)

Poojappura, Thiruvananthapuram 695012, Kerala

Website : www.scert.kerala.gov.in

e-mail : scertkerala@asianetindia.com

Phone : 0471 - 2341883, Fax : 0471 - 2341869

First Edition : 2011

Typesetting : SCERT

Lay out : SCERT

Cover design : SCERT

Printed at : KBPS, Kakkanad, Kochi

© Department of Education, Government of Kerala

ಪ್ರಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ,

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಳನೋಟಗಳೊಂದಿಗೆ ಕಲಿಯಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುವಂತೆ ಹತ್ತನೇಯ ತರಗತಿಯ ಪತ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಶಿಧ್ಯಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭಾಷಾ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಮೂಲಕ ಭಾಷೆಯ ವಿಶೇಷವಾದ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲೂ ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಮರ್ಥನಾಗಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಿವಿಧ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ಅಶಯ ವಿನಿಮಯದ ಹಲವು ಮಜಲುಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಮತ್ತು ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಮೂಲಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಲಿಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಸಮಕಾಲೀನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಕೀರ್ಣತೆಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತವಾಗುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಕಲಿಕೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಇತರ ವಿಜ್ಞಾನಗಳು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಹೊಸ ಅನ್ವೇಷಣೆಗಳ ಮತ್ತು ಹೊಳಹಂಗಳತ್ತ ದಾರಿ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಈ ಪಾಠಪ್ರಸ್ತುತವು ಆಳವೂ ವಿಸ್ತಾರವೂ ಆದ ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಗೆ ದಾರಿಮಾಡಿಕೊಡುವುದೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಪ್ರೀತಿಪೂರ್ವಕ,

ಪ್ರೇ. ಎಂ.ಎ. ಖಾದರ್

ನಿರ್ದೇಶಕರು

ಎಸ್.ಸಿ.ಇ.ಆರ್.ಟಿ. ಕೇರಳ

TEXTBOOK DEVELOPMENT COMMITTEE

STD. X - KANNADA Advanced Text

Chairman

Sri. Rama Bhat. C.H, HOD Kannada, Govt. College Kasaragod

Advisor

Dr. Srikrishna Bhat. P, Professor (Rtd.), Govt. College, Kasaragod.

Participants

Chandrakumar. K, HSA, SVVHS Kodlamogaru

Gurumoorthy. M, HSA, GHSS Mangalpady

Prakash. M, HSST, GHSS Bangramanjeshwar

Ramanna. D, HSA, GHSS Adoor

Ravikumar. K, HSST, GHSS Kumbla

Savul Hameed. K, HSST, GVHSS Mulleria

Shivashankara. P, Asst. Professor, G.P.M Govt. College Manjeshwar

Shreepathi Bhat, HSA, KVSMHS Kurudapadavu

Dr. Subrahmanyam Bhat. K, Professor (Rtd.), Govt. College, Kasaragod.

Experts

Dr. Kamalaksha, Professor (Rtd.) Govt. College, Kasaragod

Dr. Mahalinga Bhat, Associated Professor, St. Aloysius Evening College, Mangalore.

Padmanabha Poojari, Professor (Rtd), Govt. College, Kasaragod

Dr. Radhakrishna. N, Asst. Professor, Govt. College, Kasaragod

Dr. Subba Krishna, Reader & Research Officer, CIIL, Mysore.

Dr. Varadaraja Chandragiri, Principal, Govt. First Grade College, Bettampady.

Artists

Bala Madhurakanana, 'Madhurakanana', Bela.

Mohammed Faisal, GHSS Adoor.

Rajan Karayad, GHSS Athavand, Malappuram

Satish, Guruvayoor Devaswam EHS, Guruvayoor.

Academic Co-ordinator

Dr. Basheer.P, Research Officer, SCERT, Kerala

രാജ്യ ശിക്ഷണ സംഖ്യോധന മുത്തു തരബേം സമിക്ഷ (SCERT) കേരള

വിദ്യാഭ്യവന, പൂരജപ്പുര, തിരുവനന്തപുര 695012

ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

ಪ್ರಾಟ ಸಂಖ್ಯೆ

1.	ವಿದೇಶ ವಾಸ	7
	● ಬಶ್ರಾಪಿ	
	● ಮನೆಯ ಸೊಗದ ಸವಿ ನೆನಹುಗಳು	
	● ಮನೆಯ ಕಡೆಯ ಸುದ್ದಿ	
2.	ನೆಲದೊಡಲೆ ನಮೋಡಲು	21
	● ಮಣ್ಣ	
	● ಮಣ್ಣೇ ಮಾಯ	
	● ನೆಲದ ಕರೆ	
3.	ಸಮಾನತೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ	35
	● ಕೆರೆಗೆ ಹಾರ	
	● ನನಸಾದ ಕನಸು	
	● ದ್ರೌಪದೀ ಪ್ರತಾಪ	
4.	ಸ್ಥಾಧ್ರ - ಪರಾಧ್ರ	53
	● ಕನಕಾಂಗಿ	
	● ಆತಂಕ	
	● ಸರ್ವವನೊಪ್ಪಗೊಟ್ಟು ಹೋಗೆಂದ	
5.	ಭಾಷಾ ವೈಶಾಲ್ಯ	67
	● ಮಾತೃಭಾಷೆಯೇ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಹೆದ್ದಾರಿ	
	● ಕನ್ನಡಾಂಬೆಯ ಹಿರಿಮೆ	
	● ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ - ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ	
6.	ವಿಶ್ವ ಶಾಂತಿ	79
	● ಮರಳಿ ಬಂದಾಗ	
	● ನೇರಿಡಂಗೆ ನೇರ್ಪ್ರಾಗೊಳ್ಳಬೇ ಮಾಣಂ	
	● ಒಂದೇ ಗೆರೆಯ ಆಚೆ	

ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ

ಭಾಗ 4(ಕ)

ಮೂಲಭೂತ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು

51ಕ. ಮೂಲಭೂತ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು – ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳು ಭಾರತದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪೌರನ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಾಗಿವೆ. –

- (ಕ) ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದು, ಅದರ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥಿಗಳನ್ನು, ರಾಷ್ಟ್ರಧಾರ್ಮ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಗೀರೀಯನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು.
- (ಬಿ) ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದಾಯಕವಾದ ಉದಾತ್ತ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಪೋಷಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅನುಸರಿಸುವುದು.
- (ಗ) ಭಾರತದ ಸಾರ್ವಭೌಮತೀಯನ್ನು, ಪಕ್ತೀಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅಖಿಂಡತೀಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವುದು ಹಾಗೂ ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು.
- (ಘ) ದೇಶವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಕರೆ ಬಂದಾಗ, ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು.
- (ಜಿ) ಧಾರ್ಮಿಕ, ಭಾಷಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಧಿವಾಜಾತಿ ಪಂಗಡಗಳ ಭಿನ್ನತೆಗಳಿಂದ ಅತೀತವಾಗಿ ಭಾರತದ ಎಲ್ಲ ಜನತೀಯಲ್ಲಿ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತು ಸಮಾನ ಭಾರ್ತ್ಯತ್ವದ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಬೇಕಿಸುವುದು, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಕುಂದುಂಪುಮಾಡುವ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಬೀಟ್ಟಿ ಬಿಡುವುದು.
- (ಜಿಃ) ನಮ್ಮ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಭವ್ಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಕಾಪಾಡುವುದು.
- (ಘಃ) ಅರಣ್ಯಗಳು, ಸರೋವರಗಳು, ನದಿಗಳು ಮತ್ತು ವನ್ಯಜೀವಿಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಸ್ನೇಹಗಿರಿಕ ಪರಿಸರವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದು, ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕಂಪ ತೋರಿಸುವುದು.
- (ಜಃ) ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋಭಾವ, ಮಾನವೀಯತೆ, ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಣಾ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವುದು.
- (ರಘು) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೊತ್ತನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ತ್ವರಿಸುವುದು.
- (ಜಿಃ) ರಾಷ್ಟ್ರಪು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸಾಧನೆ ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧಿಯ ಜೀವ್ಯತ್ಯಕ್ತಿ ತಲುಪಲು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ತ್ರೈತ್ರೀಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುವುದು.
- (ಟಃ) ಆರು ಮತ್ತು ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ನಡುವಳಿ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೋ, ತನ್ನ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಬಾಲಕರಿಗೋ, ಆಯಾ ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಹೆತ್ತವರೋ ರಕ್ಷಕರೋ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಸಕ್ಕಿರುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಏರುಡಿಸುವುದು.

1

ವಿದೇಶ ವಾಸ

ವಿದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ನಮ್ಮ ಜನರ ಹುಚ್ಚು!

ನಾನು ಸೋವಿಯೆಟ್‌ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಜಾರ್ಜಿಯ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಭೇಟಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಅದು ಸ್ವಲ್ಪಿನ್ನಾನ್ ನಾಡು. ಅಲ್ಲಿ ನಾನು ಆ ರಾಜ್ಯದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ, ಅದರ ಗ್ರಂಥಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಗ್ರಂಥಪಾಲಕ ಬಹು ವ್ಯಾಪಕ ಓದಿನ ದೊಡ್ಡ ಪಂಡಿತ. ಭಾರತದ ಬಗ್ಗೆ ಅವನಿಗೆ ಅಪಾರವಾದ ಪ್ರೀತಿ.

ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸಂದರ್ಭನ ನೀಡಲು ತನಗೆ ಎರಡು ಸಲ ಅಮಂತ್ರಣ ಬಂದಿದ್ದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಅವನು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿದ. “ಹೋಗಿದ್ದೀರೇನು?” ಎಂದು ನಾನು ಅವನನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. “ಹೋಗಬೇಕು, ಹೌದು. ಅದರೆ ನನಗೆ ಕೈತುಂಬ ಕೆಲಸ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವುದು ಹೇಗೆ? ಹೋಗಬೇಕೆನ್ನುವ ಆಸಕ್ತಿ ನನಗೆ ಇದ್ದಿತು. ಅದರೆ ಕೆಲಸದ ಒತ್ತುದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಆ ಗ್ರಂಥಪಾಲಕ ಹೇಳಿದ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ವಿದೇಶಗಳ ರೋಗ ಬಡಿದುಕೊಂಡಿದೆ. ಕಾರಣ ಇರಲಿ, ಇಲ್ಲದಿರಲಿ. ಹೋಗಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಕಾರಣ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಂದನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಹೋಗಿ ಬಂದಿರುವ ಈ ಜನರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ. ಗಣಭರಲ್ಲಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಯಂತರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ವಿದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೋಗಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ದೇಶವೇನೂ ಸುಧಾರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಹೋಗಿ ಬಂದವರು ತಮ್ಮ ಅರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

— ಡಾ. ಪಾಟೀಲ ಪ್ರಣಿಪ್ಪ

- ಡಾ. ಪಾಟೀಲ ಪ್ರಣಿಪ್ಪ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಪಾಲಕರ ನಡುವಿನ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಓದಿದಾಗ ನಿಮಗೆ ಅನಿಸಿದುದನ್ನು ಬರೆದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿರಿ.

ಒತ್ತಾವಿ

ಜನರ ವಾಯುವಿಹಾರದ ಈ ಪರಂಪರೆ ಎಂದಿನಿಂದ ಆರಂಭವಾಯಿತೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನನಗಂತೂ ಅದು ನಿತ್ಯದ ರೂಢಿಯೆನಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಪ್ರತಿದಿನ ಸಾಯಂಕಾಲ ನಾನು ನಮ್ಮ ಮನೆಯೊಡತಿ ಹಾಗೂ ಅವಳ ಕರಿಯ ಮಗಳಿಂದನೆ ಹತ್ತಿರದ ವಿಹಾರೋದ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ.

“ನಮಗಾಗಿ ಇಲ್ಲೇ ಕಾದಿರು, ನಾವು ಬರುವವರೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಹೋಗಬೇಡ” ಎಂದು ಅವರು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಾನು “ಅಗಲಿ ಮೇಂಟಂ” ಎಂದು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತಿರುತ್ತೇನೆ. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ನನ್ನತ್ತೆ ಬೆನ್ನುಮಾಡಿ ದೂರದಿಂದ ಹಾರಿ

ಬಂದ ಜೋಡಿಹಕ್ಕಿಗಳಂತೆ ಕೈರೆಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಬೀಸುತ್ತ ಬಿರಬಿರನೆ ಮುಂದೆ ಹೆಚ್ಚಿಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಆ ಮೊದಲೇ ಪಾಕೆನಲ್ಲಿ ಬಂದ ತಮ್ಮ ಪರಿಚಿತ ವಿಹಾರಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಆ ದಿನ ಪಾಕೆಗೆ ಹೊರಡುವ ಮುನ್ನ ನಾನು ನನ್ನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ನನ್ನ ಮುಟ್ಟಾರಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಪನೆಲ್ಲ ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಯ್ಯಬೇಕು; ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಖಚಾಗಬಹುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ಹಾಗೆಪಟ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅದೊಂದು ಬಲು ದೀಘ್ರಾಪಟ್ಟಿ. ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಮಾಡಿದರೂ ಮುಗಿಯದ ಪಟ್ಟಿ. ಆಗಲೇ ಮನೆಯ ಕೆಲಸದಾಕೆ ರಂಗಾನಿ ನನ್ನ ಹೆಸರು ಕೂಗಿದಳು. “ಬಶ್ವಾಪೀ”

“ಏನಮ್ಮಾ?” ನಾನು ಕೇಳಿದೆ.

“ಇಲ್ಲಿ ಭಾ” – ಅವಳಿದು ಸದಾ ಹುಕುಂ ಕೊಡುವ ರೀತಿಯ ದನಿ.

ಆಕೆ ಯಾಕೆ ಕರೆದಳೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ನಾನು ನನ್ನ ಕೋಣೆಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದ ಅವಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋದೆ. ಆಕೆ ಬಾಗಿಲ ಬಳಿಯೇ ನಿಂತಿದ್ದಳು. ನನ್ನ ಒಡತಿಗಿಂತಲೂ ಅವಳ ಈ ಕೆಲಸದಾಕೆಯ ಮಮಕಾರವೇ ದೊಡ್ಡದು! ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ಶೀಫ್ರಕೋಪಿ ಬೇರೆ. ಆಕೆ ಹೇಳಿದಳು “ಕಾರ್ ಹೊರಗೆ ತೆಗೆ, ಮೇಡಂ ಸರಿಯಾಗಿ ಆರು ಗಂಟೆಗೆ ಹೊರಡುತ್ತಾರೆ”. ಅಷ್ಟ ಹೇಳಿದವರೇ ನನಗೆ ಹೇಳುವುದು ಬಾಕಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂಬಂತೆ ಮುಖ ತಿರುಗಿಸಿ ಮನೆಯೋಳಗೆ ನುಗ್ಗಬಿಟ್ಟಳು. ನಾನೆಂದರೆ ಮೇಡಂ ಅವರ ಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಪಡೆದವನೆಂದು ಅವಳಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಅಂತೆಯೇ ಆಕೆ ನನೆಷ್ಟಿಡನೆ ಮಾತಾಡುವುದು ಧಿಮಾಕಿನಿಂದಲೇ. ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗಲ್ಲಿ ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಏನಾದರೊಂದು ಗೊಂದಲ ಸ್ವಷ್ಟಿಸುವುದೆಂದರೆ ಅವಳಿಗೆ ಬಲು ಪ್ರೀತಿಯ ಕೆಲಸ. ನನ್ನ ಒಡತಿಯ ವಿಚಾರವೇನೆಂದು ಕೇಳಿಯೇ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ನನಗಿನಿಸಿತು. ಯಾಕೆಂದರೆ ನಾನು ರಚಿಯ ಮೇಲೆ ನನ್ನಾರಿಗೆ ಹೊರಡುವ ಸಿದ್ಧತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸಂಗತಿಯನ್ನರಿತ ಅವರು ಆ ಹೊತ್ತು ನಾನು ಎರಡು ತಾಸುಗಳಪ್ಪು ಅವರೊಡನೆ ಸುತ್ತಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷೆಪಟ್ಟಿರಲಾರರು. ಅವರಿಗೆ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವುದೇ ಇದ್ದರೆ ತಾವೇ ಕಾರ್ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಮಗಳ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಬಹುದು.

ನನ್ನ ಒಳಗೊಳಗೇ ಒಂದು ಆಶಾಕರಣ ಮೂಡಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಅವರು ಹೊರಗೆ ಬರುವವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಯ್ದು ನಿಂತೆ. ಅವರು ಬಂದೊಡನೆ ನಾನೆಂದೆ “ಮೇಡಂ ನಾನು ಈ ಹೊತ್ತು ವಿಹಾರೋದ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಬರದಿದ್ದರೆ ನಡೆಯಬಹುದಲ್ಲ?”

ಆಕೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಕಳವಳ ಹಾಗೂ ಕುತ್ತಾಹಲದಿಂದ ನನ್ನತ್ತೆ ಧೃಷ್ಟಿ ಹರಿಸುತ್ತ ಕೇಳಿದರು “ಯಾಕಪ್ಪ ನಿನ್ನ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಹಷಾರಿಲ್ಲ?”

“ಹಾಗೇನಿಲ್ಲ ಮೇಡಂ. ನಾನು ಪೇಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಕೆಲವು ವಸ್ತು-ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ತರಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ತಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇರುವಂತೆ ನಾನು ನಮ್ಮಾರಿಗೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕುಂಟು. ಮತ್ತೆ ಉರಿಗೆ ಅಂದ ಮೇಲೆ ಬರಗ್ಗೆಯಿಂದ ಹೋಗಲಾದೀತೇ?” – ನಾನೆಂದೆ.

“ಸರಿ ಬಿಡು ಹಾಗಾದರೆ” ಎಂದರು ಒಡತಿ.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವರ ಮಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಳು. ಆಕೆಗೆ ಅವರೆಂದರು “ಈ ಹೊತ್ತು ನಾವು ನಿನ್ನ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗೋಣವೇ? ಬಶ್ವಾಪಿ ತನ್ನ ಕೆಲಸದ ಸಲುವಾಗಿ ಪೇಟಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಾನೆ”.

“ಯಾಕಂತೆ?” ಕೊಂಚ ಸಿಡುಕನ ದನಿಯಲ್ಲೇ ಮಗಳು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಳು. ಆಕೆ ತನ್ನ ತಾಯಿಯಷ್ಟು ತಾಳ್ಳೆಯವಳಿಲ್ಲ. ಅವಳ ದನಿಯಲ್ಲಿಂದು ದಪ್ಪವಿತ್ತು. ಅದು ನನ್ನ ನಿತ್ಯದ ಅನುಭವವೇ. ತನ್ನ ತಡವರಿಸುತ್ತಳೇ ಒಡತಿ ಹೇಳಿದರು “ತನ್ನ ಪರಿವಾರದ ಜನರಿಗಾಗಿ ಏನಾದರೂ ವಸ್ತು-ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಂತೆ”. ಅವರ ಮಗಳಿಗೆ ಅದು ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆಕೆ ನಕಾರಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕೈಸನ್ನೆ ಮಾಡಿ ನುಡಿದಳು “ಇರಬಹುದು; ಆದರೆ ನಾನು ಮಾತ್ರ ನನ್ನ ಕಾರು ತೆಗೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವೇನು ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ತಿರುಗಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೇ ಆತ ಪೇಟಿಗೆ ಹೋಗಬಹುದಲ್ಲ” ಅಷ್ಟು ಹೇಳಿದವರೇ ಆಕೆ ಎಷ್ಟು ವೇಗದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದಿದ್ದಳೋ ಅಷ್ಟೇ ವೇಗದಿಂದ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿಯೂ ಬಿಟ್ಟಳು. ನನಗೆ ತುಂಬ ನಿರಾಸೆಯಾಯಿತು. ನಾನು ಬಂದಿಷ್ಟು ಧೈನ್ಯ ಭಾವದಿಂದ ನನ್ನ ಒಡತಿಯತ್ತ ನೋಡಿದೆ. ಅವರು ನನ್ನತ್ತ ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ಧೈನ್ಯಹರಿಸಿ ಅಂದರು “ಆಯ್ದು ನೀನೇ ಕಾರು ಹೊರಡಿಸಷ್ಟು”.

ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ವಾಯುವಿಹಾರದ ರಸ್ತೆಯ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಒಟ್ಟುನ್ನೊ ಕಾಣಲು ಸಿಗುತ್ತಾನೆ. ಆತ ತನ್ನ ದಾಂಡಿಗ ಮಾಲೀಕನನ್ನು ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ವಾಯುವಿಹಾರಕ್ಕೆ ಕರೆತರುತ್ತಾನೆ. ಆ ಮಾಲೀಕ ಮಹಾಶಯ ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತ ಕಾರಿನಿಂದಿಳಿದು ವಾಯುವಿಹಾರಕ್ಕೆ ತೆರಳುತ್ತಾನೆ. ಆತ ನಡೆದರೆ ನಮ್ಮೊರ ಕರೆಯಲ್ಲಿ ಬಾತುಕೋಳಿ ನಡೆದ ಹಾಗೆಯೇ. ನಾನು ಒಟ್ಟುನನ ಕಡೆಗೆ ಕೈಬೀಸುತ್ತೇನೆ. ಆತ ನಾನಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾನೆ. ನಾವಿಭೂರೂ ಏನೇನೋ ಸುದ್ದಿ-ಸಮಾಜಾರಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮು ನಮ್ಮು ಸಂಸಾರದ ಸುಖ-ದುಃಖಗಳ ವಿಷಯ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಆದರೆ ಇಂದು ಒಟ್ಟುನ್ನೊ ಜೊತೆ ವರಾತಾಡಬೇಕೆಂದು

ನನಗೆನಿಸಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ತಲೆಯ ತುಂಬ ನಾನು

ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದ್ದ ವಸ್ತು-ಒಡವೆಗಳದೇ

ಬಿಂತೆ. ಈ ಹೊತ್ತು ಅವನ ಸಂಗಡ

ವರಾತಾಡುತ್ತ ಕೂರಲು

ಸಮಯವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ

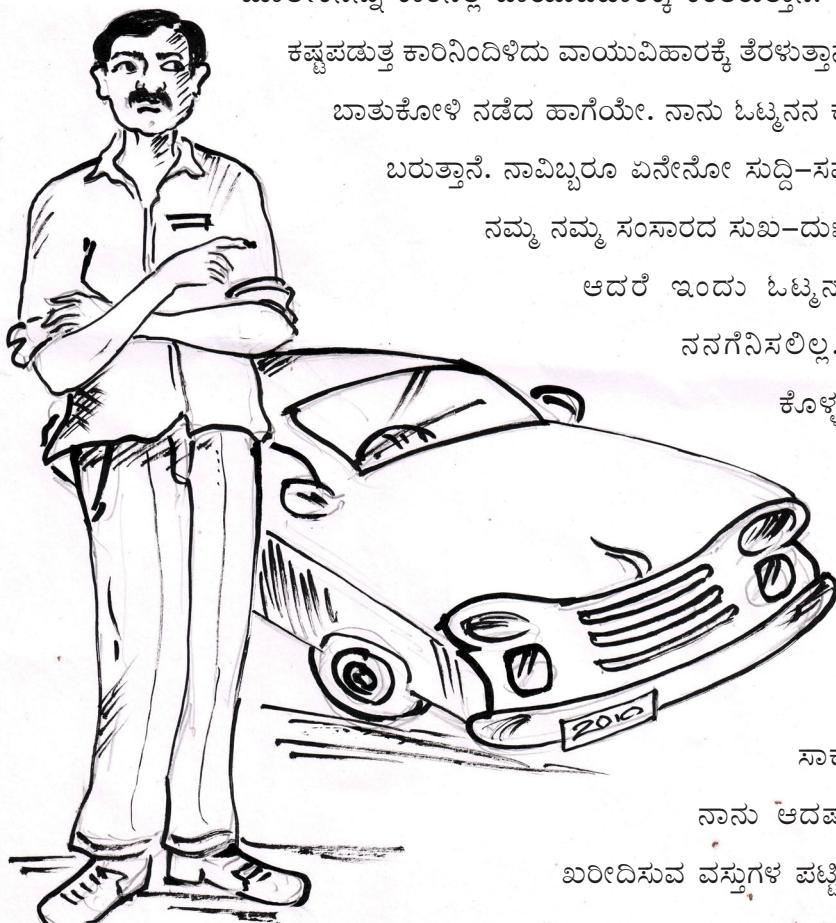
ಒಡತಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಮಗಳು

ಬೇಗ ತಿರುಗಿ ಬಂದರೆ

ಸಾಕೆಂದು ನಾನು ದಾರಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೆ.

ನಾನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಪೇಟಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು.

ಬುರೀದಿಸುವ ವಸ್ತುಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಉದ್ದ್ವದ್ದ ಬೆಳೆದುಬಿಟ್ಟಿದೆ.

ನಾನು ಉರಿಗೆ ಹೊರಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ದಿನಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಯಾವಾಗ ಪೇಟಿಗೆ ಹೋಗುವುದು, ನನ್ನ ಬಂಧು-ಬಳಗಕ್ಕಾಗಿ ಏನೆಲ್ಲ ಖರೀದಿ ಮಾಡುವುದು?

ಉರಿನಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಏನೇನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರಿಗೆ ಖಾಸಿಯಾದೀತು? ಅಷ್ಟೇಲ್ಲ ವಸ್ತು-ಒಡವೆ ಕೊಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಬಳಿಯಿಧ್ದ ದುಡ್ಡ ಸಾಕಾಗಬಹುದೇ? ದುಡ್ಡ ಕಡಿಮೆ ಬಿದ್ದರೆ ಯಾರನ್ನು ಕೇಳುವುದು? ಹೇಗೆ ಹೇಳುವುದು? ನಾನು ನನ್ನ ಕೈಲಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಳೆಷ್ಟೆಂದು ವಸ್ತುಗಳನ್ನೇ ತಂದಿದ್ದೇನೆಂದರೂ ನಮ್ಮ ಜನ ನಂಬಲಿಕ್ಕುಲ್ಲ. ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡಿನ ರಾಶಿಯನ್ನೇ ಕೂಡಿಸಿದವನು. ನಾನು ಕೈಹಾಕಿದ ಕಡೆಗೆಲ್ಲ ದುಡ್ಡೇ ದುಡ್ಡ! ದೇವರೇ ನಿಜಕ್ಕೂ ಹಾಗಾಗಿದ್ದರೇ....!

ಎಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಒಡತಿ ಕಾಣಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ. ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಅವರ ಮುದ್ದುಮಗಳು ಕಂಡಂತಾದರೂ ಕ್ಷಾಧರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮಾಯವಾಗಿಬಿಟ್ಟಳು. ಯಾವ ಗೆಳತಿ ಭೇಟಿಯಾದರೂ ಅವಳೊಡನೆ ಮಾತಿಗೆ ತೊಡಗಿ ಬಿಡುವುದು ಅವಳ ರೂಢಿ. ಅದೆಂದೂ ಮುಗಿಯದ ಮಾತು.

ನಾನೊಂದು ಧರ್ಮಸಂಕಟದಲ್ಲೇ ಸಿಲುಕೆದ ಹಾಗೆನಿಸಿತು. ನಾನು ಉರಿಗೆ ಹೊರಡುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಮೂರೇ ಮೂರು ದಿನ ಬಾಕಿ. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ನನ್ನ ಬರುವಿಕೆಯ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಯ್ದಿರೆದುಕೊಂಡು ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗಾಗಿ ನಾನು ಏನೆಲ್ಲ ಒಯ್ಯಬುದು? ನನ್ನ ಮುಡದಿ, ನನ್ನ ಬದು ಮಕ್ಕಳು, ನನ್ನ ತಂದೆ, ತಾಯಿ, ತಮ್ಮಂದಿರು, ಅವರ ಹೆಂಡಂದಿರು, ಅವರ ಮಕ್ಕಳು, ನನ್ನ ಮೂವರು ತಂಗಿಯರು, ಅವರ ಗಂಡಂದಿರು, ಅವರ ಮಕ್ಕಳು, ನನ್ನ ಕಕ್ಷ, ಕಕ್ಷಂದಿರು... ಇವರೆಲ್ಲ ನನ್ನ ದಾರಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಕಿರಿಯ ಮಗ ಮಣಿದನನ್ನು ನೋಡಿ ಎರಡು ವಷಟಗಳಾಗಿ ಹೋದವು. ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ನನಗೆ ಬಂದ ಒಂದು ಕ್ಷಾಸೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವನ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಮುದ್ರಣಗೊಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಾಯಿ ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನೇ ಆತ ಮುದ್ದುಮುದ್ದಾಗಿ ಪುನರುಚ್ಚಿಸಿದ್ದ. “ಅಬ್ಬಾ ಬೇಗ ಬಸ್ಸಿ, ನೀವು ಹೋಗಿ ಬಹಳ ದಿನಗಳಾದವು”.

ಆ ದಿನ ರಾತ್ರಿಯಿಡೀ ನನಗೆ ನಿದ್ದೆಯೇ ಬರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಒಬ್ಬಂಟಿತನ ನನ್ನನ್ನು ಹಿಂಡಿ ಹಿಪ್ಪೆಮಾಡಿತ್ತು. ನಾನು ಹೋಗಿ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಯಾವಾಗ ಕಂಡೆನೋ ಎನಿಸಿತ್ತು. ನನ್ನ ತಲೆದಿಂಬು ಕಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ತೊಯ್ದುಹೋಗಿತ್ತು. ಬೆಳಗೆದ್ದು ನಾನು ನಮ್ಮ ನಾಡಿಗೆ ಹೊರಡುವ ನಿಣಾಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ.

* * *

ನಾನು ಪದವೀಧರನಾದ ಕೂಡಲೇ ಶಿಕ್ಷಕನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹಂಬಲಿಸಿ ಉದ್ಯೋಗ ವಿನಿಮಯ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಅಜೆಡ ಗುಜರಾಯಿಸಿ, ನನಗೆ ಆ ಕೆಲಸ ಸಿಗಬಹುದೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಯ್ದು ಕಾಯ್ದು ಸೋತು ಹೋದ ದಿನಗಳ ನೆನಪಾಯಿತು. ಆ ನನ್ನ ಕನಸು ಕೈಗೂಡಲೇ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲಕಾಲ ನಮ್ಮ ತಂದೆಗೆ ಅವರ ಹೋಲಗೆಲಸದಲ್ಲಿ ನೆರವಾಗುತ್ತ ದಿನಗಳಿಂದೆ. ನಾನು ಅವರಿಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೇ ಉಳಿದೆನೆಂದು ಅವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಆನಂದವೇ

ಅಗಿತ್ತು. ನನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವರು ಬಾಯ್ತುಂಬ ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನನಗೆ ಮಾತ್ರ ಒಳಗೊಳಗೇ ಒಂದು ಚಡಪಡಿಕೆ ಇದ್ದೇ ಇತ್ತು. ನನ್ನ ಪರಿವಾರಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಇನ್ನೇನಾದರೂ ಕೆಲಸ ಹುಡುಕಲೇಬೇಕೆಂದು ಜೀವ ಗೋಗರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ದಿನ ಹೊರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ದುಡಿಯಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರ ಹೊಳೆಯಿತು. ಸರಿ, ನಾನು ಗಟ್ಟಿ ಮನಸ್ಸುಮಾಡಿದ್ದಾಯಿತು. ಆ ನಿಧಾರವೇ ನಾನಿಲ್ಲಿ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ಮನ್ನ ನಾನು ನನ್ನ ತಂದೆಗೆ ಹೇಳಿದ್ದು “ನಾನು ಎರಡು ವರ್ಷ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಮರಳಿ ಬಂದುಬಿಡುತ್ತೇನೆ”.

“ಎಲ್ಲಾದರೂ ಉಂಟೇ?” ಎಂದು ಅವರು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದರು.

“ಹಾಗೆಂದರೇನು ಅವ್ಯಾ?” ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದೆ.

“ನಿನಗಂತ ಮೊದಲು ಹೊರಗೆ ಹೋದವರೂ ಹಾಗೆಯೇ ಹೇಳಿದ್ದರು! ಆದರೆ ಯಾರೂ ತಮ್ಮ ಮಾತು ಪಾಲಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ” ಎಂದಿದ್ದರು ತಂದೆ.

ನಾನು ಹೊರಡುವುದೆಂದೇ ನಿಶ್ಚಯವಾಯಿತು. ಹೊರಡುವ ದಿನ ನನ್ನ ತಂದೆಗೆ ವಿದಾಯ ಹೇಳಲು ಅವರ ಮುಂಗೈ ಮೇಲೆ ನಾನೋಂದು ಮುದ್ದಿಕ್ಕಿಂತಾಗ ನಿಟ್ಟಿಸಿರು ಬಿಡುತ್ತ ಅವರೆಂದಿದ್ದರು “ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವುದೇ ನಿನ್ನ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಹೋಗಿ ಬಾ”.

ನನ್ನ ತಂದೆ ಮಾಡಿದ ಉಹೆ ಸರಿಯೇ ಅನಿಸಿತು. ನಾನು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲ, ನಡು ನಡುವೆ ಪಡೆದ ರಜಿಯ ದಿನಗಳ ಸಮೇತ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಒಂಬತ್ತು ವರ್ಷ, ಹತ್ತು ತಿಂಗಳು, ಇಪ್ಪತ್ತಾರು ದಿನ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಳೆದದ್ದಾಯ್ತು. ನಾನು ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರಲು ಏನು ಕಾರಣ? ನನ್ನ ಪರಿವಾರದ ಅಗತ್ಯಗಳೇ ಅಲ್ಲವೇ? ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ನನ್ನ ನೆರವಿನ ದಾರಿ ಕಾಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ದೂರದ ನಾದಿನಿಂದ ಹಣದ ಹೊಳೆ ಹರಿದು ಬರಬೇಕೆಂದೇ ಅವರು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಾನೂ ನನ್ನ ಕೈಲಾದಷ್ಟು ನೆರವು ನೀಡಿದ್ದೂ ಆಯ್ದು. ಇನ್ನು ಸಾಕು ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ ನನಗೆ. ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ನಾನಿಲ್ಲಿ ಇರುವುದು...?

ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಕತ್ತಲೆ ಆವರಿಸಲಾರಂಭಿಸಿತು. ರಾಶ್ರಿಯ ಒಂಬತ್ತು ಗಂಟೆಗೆಂದರೆ ಅಂಗಡಿಗಳ ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಅರೆರೆ, ಎಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸಾಮಾನುಗಳ ಪಟ್ಟಿ? ನಾನು ಏನೆಲ್ಲ ಕೊಳ್ಳುವುದು? ನನ್ನ ತಂದೆಗಾಗಿ ಒಂದು ರೇಡಿಯೋ, ಸಲೀಹನಿಗಾಗಿ ಶಾಲೆಯ ಶೂಗಳು, ಹಮೀದಾಳಿಗಾಗಿ ಶಾಲೆ ಪ್ರಸ್ತರೆಗಳ ಚೀಲ, ರಜಿಯಾಳಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೃಗಡಿಯಾರ, ಜೂನಿಬ್ ಸಲುವಾಗಿ ಮೇಕಪ್ ಕಿಟ್, ತಾಯಿಗಾಗಿ ಅವಳಿಗೊಪ್ಪವ ಬಟ್ಟೆ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಹಿಂದಿನ ಬಾರಿ ನಾನು ಉರಿಗೆ ಹೋದಾಗ ನಾನು ಒಯ್ದಿದ್ದ ಒಂದೊಂದೇ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಅವರವರಿಗೆ ಒಟ್ಟಿಸಿ ಅವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಾಗಿ ಅವರ ಮುಖಗಳ ಕಡೆಗೆ ದೃಷ್ಟಿಹರಿಸಿದ್ದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕರು ಸಂತುಷ್ಟಿಗೊಂಡಂತೆ ಕಂಡಿದ್ದರು ನಿಜ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಕಾಣಿಕೆಗಳ ಕುರಿತು ಬಾಯಿಟ್ಟು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಾದ ಸಂಕೋಚದಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ಅವರು ತಕ್ಷಣಿಕೆ ನನ್ನ ಗಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಲೇಕ್ಕಾದಿಂದ ನಾನು ತಂದಿದ್ದ ವಸ್ತು-ಒಡವೆಗಳನೇನು ಮಹಾ-ಎಂಬ

ತಾತ್ವರದಿಂದಲೋ ಅವರು ತಮ್ಮ ಶೈಟಿಯನ್ನು ಬಲು ನಿಧಾನವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿದ್ದರು. ಪ್ರಾಯಶಃ ಈ ಸಲಹಾಗಳಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂದುಕೊಂಡೆ ನಾನು. ಈ ಸಲಹಾಗಿಯೊಬ್ಬರೂ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಶೈಟಿಪಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ನನಗೆ ಪೇಟೆಗೆ ಹೋಗಿ ಚಿನ್ನಾಗಿ ಸುತ್ತಾಡಿ ಖರೀದಿ ಮಾಡಲು ಸಮಯವೇ ಸಿಗಲಿಲ್ಲವಾದರೆ ನನ್ನ ಬಯಕೆ ಈಡೇರದೆಯೇ ಹೋಗಬಹುದೇನೋ! ನಾನು ನನ್ನ ಕಾರಣಭರಿತ ಕಣ್ಣಗಳನ್ನು ವಿಹಾರೋದ್ಯಾನದುದ್ದಕ್ಕೂ ಹರಿಸಿದೆ. ಓ, ನನ್ನ ಒಡತಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಮಗಳು ನನ್ನತ್ತಲೇ ಬರುವುದು ಕಂಡಿತು. ನನ್ನ ಹೃದಯ ಹಿಗ್ಗಿತು. ನಾನು ಅವರಿಗಾಗಿ ಕಾರು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಲು ಧಾವಿಸಿದೆ.

ನಾನು ಕಾರಿನ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ “ನಿನ್ನಿಂದ ಉಪಕಾರವಾಯಿತಪ್ಪಾ” ಎಂದರು ನನ್ನ ಒಡತಿ. ಅವರು ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿದರು “ನೀನು ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ ನಾವೂ ನಿನ್ನ ಜೊತೆಗೇ ಪೇಟೆಗೆ ಬಂದು ನಿನ್ನ ವಸ್ತು-ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು ನೇರವಾಗಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ”.

ಅವರ ಮಗಳು ಏನೊಂದನ್ನೂ ಮಾತಾಡದೆ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಳು. ಅವಳ ಉಬ್ಬಿದ ಗಲ್ಲಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಅವಳ ತಾಯಿ ಅವಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬುದ್ಧಿವಾದ ಹೇಳಿರಬಹುದೇನೋ ಎಂದೆನಿಸಿತು.

ನಾನು ಕಾರಿನ ಬಾಗಿಲು ಮುಜ್ಜಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ, ನನ್ನ ಸೀಟಿನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಅವರತ್ತ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತೆ “ನಿಮ್ಮ ನೇರವು ದೊರೆತರೆ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಆನಂದ ಮೇಡಂ” ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಕಾರಿನ ಗುಂಡಿ ಒತ್ತಿದೆ.

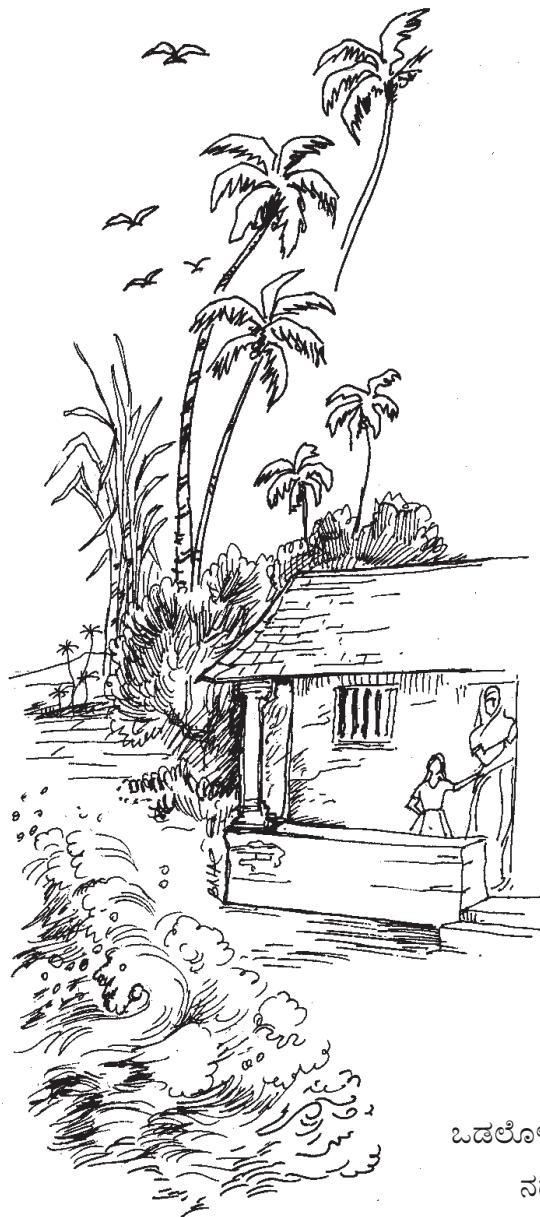
ಆರಬಿ ಮೂಲ: ಶ್ರೀತಾಲೀಭಾ ಆಲ್ ಕಥಾಯಿ, ಬಹೆರಿನ್

ಅನುವಾದ: ಡಾ. ಬಿ.ಎ. ಸನದಿ.

- ಈ ಮೇಲಿನ ಕಥೆಯ ಪ್ರಥಾನ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಬರೆಯಿರಿ.
- ಬಶ್ವಾವಿ ಉರಿಗೆ ತಲುಪಿದ ಮೇಲೆ ಏನು ನಡೆದಿರಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ಉಹಿಸಿ ಕಥೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
- ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇತರ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಶ್ವಾವಿ ಕಥೆಯನ್ನು ನಾಟಕವಾಗಿ ರೂಪಾಂತರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
- ಅದಿಗೆರೆ ಎಳೆದ ಪದಗಳ ಅಧಿವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಸಾಧ್ಯವಿರುವವ್ಯಾಸ್ಪಂತವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರಿ.
 - ಆಕೆ ನಕಾರಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕೈ ಸ್ನೇಹಿತ್ಯಾದಳು.
 - ನನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವರು ಬಾಯ್ತುಂಬ ಹೋಗಳುತ್ತಿದ್ದರು.
 - ನನ್ನ ಒಬ್ಬಂಟಿತನ ನನ್ನನ್ನು ಹಿಂಡಿ ಹಿಪ್ಪೆಮಾಡಿತ್ತು.

ಮನೆಯ ಸೋಗದ ಸವಿ ನೆನಹುಗಳು

ಮನೆಯಂದೊಡನೆದೆ ಕುಣಿದಾಡುವುದೆಮೆ
ಹನಿಗೂಡುವುದೊಡಲಲುಗುವುದು;
ತನು ರೋಮಾಂಚಿತವಪ್ಪುದು; ಕರಣಗ
ಇನು ವೋನವು ವೋಹರಿಸುವುದು.

ಮನೆಯಂಬೀ ನುಡಿ ಇನಿದದರಿಂದೆನ
ಗಿನಿದೀ ದಾರದ ನಾಡಿನೋಳು
ಮನದೊಳು ಚಿರಮೆನೆ ಬಾಳುವ ಆಳುವ
ಮನೆಯ ಸೋಗದ ಸವಿ ನೆನಹುಗಳು.

ಕರದೊಳಗಿರುಜ್ಞೋಡವೆಯ ಹಿರಿಬೆಲೆ ನಮ
ಗರಿವಹದದು ಕಳೆದಾ ಬಳಿಕ,
ಇರುತ್ತಿರೆ ಮನೆಯೋಳದರ ಬೆಲೆಯರಿಯದೆ
ಕೊರಗುವುದಿಂದದೆ ಬಿರಿವನಕ.

ಮರಗಿಡವೆನಿತನೋ ಸುತ್ತುತೆ ಸಂಜಿಗೆ
ಬರದಿಪ್ರಾದೆ ಗೂಡಿಗೆ ಹಕ್ಕು?
ಪರಿಪರಿಯೆಣಿಕೆಗಳಾಗಲು ಕೊನೆಗೈ
ತರದೇ ನಿನ್ನಿಡಿಗೆದೆವಕ್ಕು?

ಮರದೊಳಗಿನ ಮಿಡಿಯಂದದಿ ಹಿರಿಯರ
ಪರಿಪಾಲನೆಗೊಡಲನು ಕೊಟ್ಟು
ಪರಿಪರಿಯಲಿ ಸೋಗಸೊಂಬುದರೊಳೆ ಮೈ
ಮರೆತುದೆ ಮನೆಬಾಳ್ಳಿಯ ಗುಟ್ಟು !

ಒಡಲೊಳಗಿನ ಕವಡಿನ ಕುಟಿಲತೆಗಳ
ನಡಗಿಸಿ ಕಿರುನಗೆ ಪರದೆಯೋಳು
ಕಡುಕರುಣಿಗಳಿನೆ ನಟಿಸುವ ಜನಗಳ
ಗಡಣದೊಳಿದೆಯಳವಳಿದಿಹುದು !

ಕರೆವುವು ಪಡುಗಡಲಿನ ತೆರೆ-ಕರೆಗಳು;
ಕರೆವುವು ತೆಂಗಿನ ಸಾಲುಗಳು;
ಕರೆವುವು ಪುಲಿನಷ್ಟಳಗಳು, ಹೊಲಗಳು ;
ಕರೆವುವು ಕರೆತೊರೆಕಾಲುಗಳು !

ಕರೆಪುದು, ಕರೆಪುದು ಮನೆಮುಂಗಡೆ ಬಾ
ಗಿರುವಾ ಹಿರಿಹಾವಿನ ನೇಳಲು;
ಕರೆಪುದು, ಕರೆಪುದು ಮನೆನೆರೆದೇಗುಲ
ದುರುಶಾಂತಿಯ ಸಿಂಗಾರಗಳು!
ಮನೆಯಿದಿರಿನ ಹನೆಮರದೊಳಗಿನ ಗೂ
ಡಿನೋಳಿಹ ವಿವಿಧ ವಿಹಂಗಗಳು
ದಿನದಿನವೆನ್ನನು ಕರೆಯವೇ, ಮೋರೆಯವೇ
ತನಿನೇಹದ ಸವಿ ನೆನಹಿನೋಳು?
ಹಸುರೆಲೆವನೆಯೊಳು ಕುಳಿತಾಲೋಚೆಪ
ರಿಸಿಯಂತೆಪೋಲೆಡಬಲಗಳೊಳು
ಮುಸುಕಿದ ತೋಹಿನ ನಡುವೆಮ್ಮೆಯ ಮನೆ
ಎಸೆಪುದು ಶಾಂತಿಯ ನೆಲೆಯೆನಲು
ಬಳಿಯೊಳೆ ಕಳವೆಯ ತನೆ ತಿತ್ತಿರಿದ
ಗಳಿಸುವ ಗದ್ದೆಗಳನಿತೆನಿತೋ;
ತಿಳಿವೆಳದಿಂಗಳ ಸವಿಯನು ಹೀರುತೆ
ಬಳಿವಾ ಕಬ್ಜಿನ ಹೊಲವೆನಿತೋ!
ನಿನ್ನನು ನೋಡುವ ಹಂಬಲಿನಿಂದೆದೆ
ಬನ್ನವನೆಲ್ಲವನುಣಿತಿಹುದು.
ನಿನ್ನಯ ತಳ್ಳಿಗೆ ಮರಳ್ಳಾಸೆಯ ಬಾ
ವನ್ನದಣ್ಣದೆಯ ತಣಿಸುವುದು!

— ಎಂ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗ

ಎಂ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗ

ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗರ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ ಕುಂದಾಪುರ ಸಮೀಪದ ವೋಗೇರಿ. ಅಂಗ್ಗಭಾಷಾಪ್ರಾಪಕರಾಗಿ ಮೈಸೂರು, ಸಾಗರ, ಉಡುಪಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ಮುಂತಾದ ನಗರಗಳ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವವುಳ್ಳವೂ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವಂತಹವೂ ಆದ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಬರೆದು ನವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿದ ಕವಿ. ಭಾವತರಂಗ, ಕಟ್ಟುವೆವು ನಾವು, ನಡೆದು ಬಂದ ದಾರಿ, ಚಂಡೆ ಮದ್ದಳಿ, ಭೂಮಿಗೇತ, ಬತ್ತಲಾರದ ಗಂಗೆ, ಚಿಂತಾಮಣಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಮುಖ ಮುಂತಾದ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜೀವನದ ಡಂಭಾಚಾರ, ವಿಕೃತಿ, ಬೀಭತ್ಸ, ಪ್ರೋತ್ಸಂಪನ, ಅದಶದ ವಿಫಲತೆ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ವಸ್ತುವನ್ನಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಇವರ ಕವಿತೆಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಈ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಯತರ ‘ಕಟ್ಟುವೆವು ನಾವು’ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.

- ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಾಲುಗಳ ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
 - ಒಡಲೊಳಗಿನ ಕವಡಿನ ಕುಟಿಲತೆಗಳ
ನಡಗಿಸಿ ಕೆರುನಗೆ ಪರದೆಯೊಳು
ಕಡುಕರುಣಿಗಳಿನೆ ನಟಿಸುವ ಜನಗಳ
ಗಡಣಾದೊಳಿದೆಯಳವಳಿದಿಹುದು.
 - ಹಸುರೆಲೆವನೆಯೊಳು ಕುಳಿತಾಲೋಚಿಪ
ರಿಸಿಯಂತೆವೊಲೆಡಬಲಗಳೊಳು
ಮುಸುಕಿದ ತೋಟಿನ ನಡುವೆಮೃಯ ಮನೆ
ಎಸೆವುದು ಶಾಂತಿಯ ನೆಲೆಯೆನಲು.
- ‘ಮನೆಯ ಸೊಗದ ಸೆವಿ ನೆನಹುಗಳು’ ಕವನದ ಆಸ್ಥಾದನ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.
- ನಿಮ್ಮ ಹಿರಿಯರ ಮನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕವಿತೆ ಅಥವಾ ಲೇಖನ ಬರೆಯಿರಿ.
- ಕರದೊಳಗಿರುವೊಡವೆಯ ಹಿರಿಬೆಲೆ..... ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಕೈಯೊಳಗಿರುವಾಭರಣದ
ಹಿರಿಬೆಲೆ..... ಎಂದು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಬರೆಯಬಹುದಲ್ಲವೇ? ಇದೇ ರೀತಿ ಸಾಧ್ಯವಿರುವಷ್ಟು ಪದಗಳನ್ನು
ಬದಲಾಯಿಸಿ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಅಥವಾ, ತಾಳ, ಲಯ ಕೆಡದಂತೆ ಬರೆಯಿರಿ.

ಮನೆಯ ಕಡೆಯ ಸ್ವಾರ್ಥ

ಆನ್ ಆಬರ್

ಮಿಸಿಗನ್

ಜುಲೈ ೫, ೨೦೧೯

ಕಳೆದ ಕೆಲವು ದಿನಗಳು ನಿಮ್ಮ ಯೋಗಕ್ಕೇಮದ ಕಾಗದವನ್ನೇ ತವಕದಿಂದ ನಾನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಇಲ್ಲಿಂದ ನನ್ನ ಕಾಗದ ಸುಮಾರು ಹನ್ನೊಂದು ಸಾವಿರ ಮೈಲುಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಅಷ್ಟೇ ದೂರದಿಂದ ಬರಬೇಕಾದರೆ, ವಿಮಾನದ ಮೂಲಕ ಕೆಲವು ದಿನಗಳು ಹಿಡಿಯುತ್ತವೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಆದರೂ ತವಕದಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಉತ್ತರವನ್ನು ಎದುರುಸೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಮೌನ್ಯೆಯ ದಿನ (ಬುಧವಾರ) ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ನಿಮ್ಮ ಗ್ರೀಷ್ಮ ಶಾಲೆಯ (Summer School) ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು “ಲಂಚ್” (lunch) ಇತ್ತು. (ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಬುಧವಾರವೂ ಹೀಗೆ ‘ಲಂಚ್’ ಏಪಾಂಡಾಗಿರುತ್ತದೆ; ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಡಾಲರ್ ಮೂವತ್ತು ಸೆಂಟ್ ಕೊಡಬೇಕು, ಅಷ್ಟೇ! ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸಿದಲ್ಲಿ ನನ್ನಂಥ ಶಾಕಾಹಾರಿಗಳಿಗೂ ಏಪಾಂಡ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬೇಯಿಸಿದ ಕಾಯಿಪಲ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ; ಬ್ರೀಡ್, ಹಾಲು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತವೆ). ಈ

ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆಯ (Linguistic Institute) ಸಹಾಯಕರೊಬ್ಬರು ಅಲ್ಲಿಯ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ನನಗಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದ ಲಕೋಟೆಯನ್ನು ನನ್ನ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ನನಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಂತೋಷವಾಯಿತೋ! ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅದನ್ನು ಒಡೆದು, ನಿನ್ನ ಮತ್ತು ಚಿರಂಜಿವಿಗಳ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಓದುವುದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಗ್ನಾದೆ. ನನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಒಬ್ಬಬಿಂದಿಗೆ, “ಇದು ನಮ್ಮೂರಿನ ಕಾಗದ; ನನಗೆ ಮನೆಯಿಂದ ಬಂದ ಮೊದಲನೆಯ ಕಾಗದ” ಎಂದು ಕೂಡ ಹೇಳಿದೆ. ಅವರು ಏನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೋ! ಪ್ರವಾಸಿಯ ಮನಸ್ಸು ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗದೆ ಇರಲಾರದು.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಲೆಂಡಿನಿಂದ ಬಂದಿರುವ ನನ್ನ ಸಹಾಧ್ಯಾಯಿಗಳೊಬ್ಬರ ಮನಗೆ ನಾನು ನಿನ್ನೆಯ ಸಂಜೀ ಉಂಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಈತನೂ ಈತನ ಹೆಂಡತಿಯೂ ಒಂದು ‘ಅಪಾಟ್‌ಎಮೆಂಟ್’ (apartment) ನಲ್ಲಿ ಬಾಡಿಗೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಅಪಾಟ್‌ಎಮೆಂಟ್‌ಗಳು ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದಾರು ಇವೆ. ಮನೆಯೋಳಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ‘ನಡುವೆ’ಯಲ್ಲಿ ಮೇಚಿನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಎರಡು ‘ಕಾಗದ’ಗಳು ಇದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಟಪಾಲಿನವನು ಬರುವುದು ಒಂದೇ ಸಲ. ಬೆಳಗಿನ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ. ಇಳಿಹೊತ್ತಾದರೂ ಈ ಕಾಗದಗಳ ‘ಮಾಲೀಕ’ರು ಇವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ ಎನ್ನಿಸಿತು. ಉಂಟ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ನಾನು ಹಿಂದಿರುಗುವಾಗ ಕೂಡ, ಅವು ಇನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದವು. “ಇಷ್ಟೊಂದು ತಾತ್ಸಾರವೇ? ಅಯ್ಯೋ!” ಎನ್ನಿಸಿತು. ಆಪ್ತೇಷ್ಟರ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನನಗಿರುವ ಉತ್ಸುಕತೆಯಲ್ಲಿ, ಇವನ್ನು ನಾನೇ ಎತ್ತಿಕೊಂಡುಬಿಡಲೆ ಎನ್ನಿಸಿತು! (ಈ ಪತ್ರಗಳ ‘ಮಾಲೀಕ’ರು ಬೆಳಿಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಹೋದವರು ಇನ್ನೂ ಬಂದಿರಲಾರರು; ಅದಕ್ಕೇ ಇವು ಹೀಗೆ ಅನಾಥವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರಬೇಕು ಎಂಬ ಆಲೋಚನೆ ಅಮೇಲೆ ಹೊಳೆಯಿತು!)

ಜುಲೈ, ಗಣಜಿ

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರುವಾಗ ಒಂದು ಕಾಗದ ಇನ್ನೊಬ್ಬಿಗೆ ತಲುಪುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು ದಿನಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಿಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಮಾನದ ಅಂಚಿಯ ಸೌಕರ್ಯ ವಿರುವುದರಿಂದ ದೇಹಲಿಯಂಥ ದೂರದ ಉರಿನಿಂದ ಕೂಡ ಕಾಗದ ಎರಡು ಮೂರು ದಿನದಲ್ಲಿ ಒಂದುಬಿಡುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿಂದಲಾದರೆ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಗದ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದರೂ ನನ್ನ ಕಾಗದ ನಿಮಗೆ ತಲುಪಲು ಒಂದುವಾರ, ಅದಕ್ಕೆ ಮರುದಿನವೇ ನೀವು ಬರೆದ ಉತ್ತರ ನನ್ನ ಕೈ ಸೇರಲು ಒಂದು ವಾರ. ಹೀಗೆ ಸುಮಾರು ಹದಿನ್ನೆಂದು ದಿನ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ವಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನಾದರೂ ನೀವೂ ನಾನೂ ತಪ್ಪದೆ ಬರೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಉತ್ತರ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರಗಳು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಧಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಕಳೆದ ವಾರ ಬರೆದ ಕಾಗದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲವಾದರೂ ಅದರ ಹಿಂದಿನ ವಾರದ ಕಾಗದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಬಂದಿತೆಂದು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ರೈಲೇನೋ ಕ್ಲಾಪ್‌ವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಬಂದದ್ದು ಇಂದಿನದಲ್ಲ. ನಿನ್ನೆಯದು ಎಂದಹಾಗೆ! ಅಂತೂ ಈ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೊಂದು ಅನುಕೂಲತೆ ಇದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ದಾರಿ, ವೇಳೆ ಇವು ಎಷ್ಟೊಂದು ದೂರ! ಆದರೂ ‘ಮೇಘದೂತ’ದ ಯಕ್ಷನ ಕಥೆಗಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮವಲ್ಲವೇ!...

ಅಂದ ಹಾಗೆ, ನಿನ್ನೆಯ ದಿನ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಸಂಗ ನಡೆಯಿತು. ಭಾರತೀಯ ತರುಣಮಿತ್ರರೊಬ್ಬರು ನನ್ನಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆತ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸುಮಾರು ಒಂದು ವರ್ಷವಾಯಿತು.

ಇನ್ನ ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು. ಸ್ವಸ್ಥದಲ್ಲಿ ಈತನ ತಾಯಿ, ಹೆಂಡತಿ, ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳು, ಸೋದರಮಾವ-ಎಲ್ಲ ಇದ್ದಾರೆ. ಮೊನ್ನೆಯ ಸಂಜಿ ತಾಯಿ ಬರೆದ ಕಾಗದ ಈತನ ಕೈಸೇರಿತಂತೆ. ಆತ ಇನ್ನೂ ದೀರ್ಘಕಾಲ ಇಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆಕೆ ಭಾವಿಸಿ, ಕೆಲವು ದುಃಖ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದರಿಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಕಾಗದವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಈತನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತುಂಬ ಕಳವಳವಾಯಿತು. ತನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ಕಂರಧ್ವನಿಯನ್ನಾದರೂ ಆಕೆ ಕೇಳಿ ತನ್ನೊಡನೆ ನೇರವಾಗಿ ಒಂದರೆಡು ಮಾತನ್ನಾಡಿದರೆ ಆಕೆಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗಬಹುದು ಎನ್ನಿಕಿತು. ‘ರೇಡಿಯೋ ಫೋನ್’ (Radiophone) ಮೂಲಕ ತನ್ನ ತಾಯಿಯೊಡನೆ ಮಾತಾಡಬೇಕೆಂದು ಆತ ನಿರ್ಧಾರಮಾಡಿದನು. ರೇಡಿಯೋ ಫೋನ್ ಎಂದರೆ ಏನೆಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿವರಿಸಬೇಕಲುವೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ (ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿ) ಎಲ್ಲಿಂದ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬೇಕಾದರೂ-ಈ ಉಳಿಗೂ ಆ ಉಳಿಗೂ ಸಾವಿರಾರು ಮೈಲಿಗಳ ಅಂತರವಿದ್ದರೂ ಬಿಂತೆಯಿಲ್ಲ—ಸುಲಭವಾಗಿ ಕೆಲವು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ದೂರದ ಟೆಲಿಫೋನ್ ಮೂಲಕ (long distance telephone: ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ trunk telephone ಎನ್ನತ್ತಾರೆ) ಮಾತಾಡಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಆನ್ ಆಬರ್ಸಿಂದ ನ್ಯಾಯಾಕ್ಷರಿಗೆ, ಬೇಕಾದರೆ ಸ್ಯಾನ್‌ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಕೋಗೆ ಕೂಡ, ಹಿಂಗೆ ಟೆಲಿಫೋನ್ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಆ ದೂರದ ಉರು ಬೇಕು ಎಂದು ಎಕ್ಸ್‌ಫ್ರೋಂಚಿನವರಿಗೆ ಶಿಲಿಂಗ ಕೆಲವೇ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕಪಡೆಯಬಹುದು. ವೆಚ್ಚವೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ಇಂಡಿಯದ ಒಂದು ಉರಿನಲ್ಲಿರುವ ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬರೊಡನೆ ಮಾತಾಡಬೇಕಾದರೆ ಇಷ್ಟು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಟೆಲಿಫೋನಿನ ಜೊತೆಗೆ ರೇಡಿಯೋ ಸಹಾಯ ಕೂಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲು ಇಲ್ಲಿಂದ ನ್ಯಾಯಾಕ್ಷರಿ ಸಂಗಡ ಫೋನ್ ಮೂಲಕ ಮಾತಾಡಬೇಕು. ಅವರು ರೇಡಿಯೋ ಮೂಲಕ ಲಂಡನ್ ಕಚೇರಿಯೊಂದಿಗೆ, ಲಂಡನ್ ನವರು ರೇಡಿಯೋ ಮೂಲಕ ಬೊಂಬಾಯಿನ ಕಚೇರಿಯೊಂದಿಗೆ, ಬೊಂಬಾಯಿಯವರು ಟ್ರಂಕ್ ಫೋನ್ ಮೂಲಕ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ (ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಈತನಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಗುಂಟೂರಿಗೆ) ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮೊನ್ನೆಯ ಸಂಜಿ ಈತ ನ್ಯಾಯಾಕ್ಷರಿ ಕಚೇರಿಯವರಿಗೆ ಫೋನ್ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ಅವರು ಲಂಡನ್, ಬೊಂಬಾಯಿಗಳ ಮೂಲಕ ಗುಂಟೂರಿನ ಸಂಬಂಧ ಪಡೆಯಲು ಎಷ್ಟೂ ಗಂಟೆ ಬೇಕಾಯಿತು. ಗುಂಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಇವರ ಮನಿಗೆ ಫೋನ್ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ! (ಅದೇನು ಅಮೆರಿಕವೇ ಮನೆಮನಿಗೂ ಕೊತಡಿ ಕೊತಡಿಗೂ ಫೋನ್ ಇರುವುದಕ್ಕೆ!) ಫೋನ್ ಅಫೀಸಿನವರು ಈತನ ತಾಯಿ, ಹೆಂಡತಿ ಇವರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿ, ಅವರು ಫೋನ್ ಅಫೀಸಿಗೋ ಫೋನ್ ಸೌಕರ್ಯವಿರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೋ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಮಾತಾಡಬೇಕು. ಗುಂಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಫೋನ್ ಅಫೀಸಿಗೆ ಅವರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಇನ್ನು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಮಾತಾಡಬಹುದು ಎಂಬ ನಿದೇಶನ ಆನ್ ಆಬರಿನಲ್ಲಿ ಈತನಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಗಂಟೆಗಳಾದುವು. ಇದರ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿ ಹಗಲಾಗಿರುವಾಗ ಇಂಡಿಯದಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ. ಅಲ್ಲಿಗೂ ಇಲ್ಲಿಗೂ ಹತ್ತಾವರೆ ಗಂಟೆಯ ಕಾಲವ್ಯಾಸವಿದೆ! ಈ ತೊಡಕು ಬೇರೆ. ಅಂತೂ ನಿನ್ನೆಯ ಬೆಳಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಎಂಟು ಗಂಟೆಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಒದಗಿತು. ಅದುವರೆಗೂ ಈತ ನಿದ್ದೆಯನ್ನು ಕೂಡ ತಡೆದುಕೊಂಡು ಫೋನ್ ಶಬ್ದವನ್ನೇ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. (ಆತನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲೇ ಒಂದು ಫೋನ್ ಇದೆ).

ಇದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಹಾಗೆಯೇ ಈ ರೇಡಿಯೋ ಫೋನ್ ಏಕೆ ಬಂತು ಎಂದು ಆತನ ಮನೆಯವರು ತುಂಬ ಗಾಬರಿಪಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಫೋನ್ ಅಫೀಸಿಗೂ ತಾಯಿ, ಹೆಂಡತಿ, ಸೋದರಮಾವ ಎಲ್ಲರೂ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ತಾಯಿಗೆ

ಗಾಬರಿ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಪ್ರೋನೋನಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಲು ಆಕೆಗೆ ಆಗಲೇ ಇಲ್ಲವಂತೆ; ಹೆಂಡತಿ, ಸೋದರಮಾವ ಮಾತಾಡಿದರು. ಅವರ ಧ್ವನಿಗಳ ಗುರುತು ಈತನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಪಾತಾಳದಿಂದಲೇ ಆಕಾಶದಿಂದಲೇ ಯಾರೋ ಏನೋ ಶಬ್ದ ಮಾಡಿದಂತಿತ್ತು. ಅಂತೂ ತಾನು ಕ್ಷೇಮವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಆತ ಮನೆಯವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ. ಅವರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನು ತಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡ. ಹೀಗೆ ತಾಯಿ ಆ ಪಕ್ಕದ ಪ್ರೋನಿನ ಎದುರಿಗೇ ಇದ್ದರೂ ಆಕೆಯೊಡನೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಆಡಲಿಲ್ಲ; ಮಿಕ್ಕವರೊಡನೆ ಮಾತಾಡಿದರೂ ಧ್ವನಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ! ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಕಲಾಪಕ್ಕೆ ಹದಿನ್ಯೇದು ನಿಮಿಷ ಹಿಡಿಯಿತಂತೆ. ಆದರೆ ಇವರು ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಮಾತಾಡಿದ್ದ ಎಂಟೇ ನಿಮಿಷಗಳು ಎಂದು ಪ್ರೋನೋ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು ಉದಾರಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ, ಒಂದು ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಇದು ಡಾಲರ್‌ಗಳಂತೆ ಒಟ್ಟು ನಲವತ್ತು ಡಾಲರ್‌ಗಳನ್ನು ಈತನ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿದರು. ನಲವತ್ತು ಡಾಲರ್ ಎಂದರೆ ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರ ಇನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿ. ಅಮೆರಿಕನ್ನರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತಪೇ. ಇಷ್ಟು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿದರೂ ಈತನಿಗೆ ಮನಸ್ಸಮಾರ್ಥಾನ ಬರಲಿಲ್ಲ!

ನಿನ್ನೆಯ ಬೆಳಗೆ ಈತ ತರಗತಿಗೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಪರಾಹ್ನದಲ್ಲಿ ಬಂದರು. ಏಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ಎಂದಾಗ ಈ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಮನಸ್ಸು ತುಂಬ ನೊಂದಿದ್ದಂತೆ ತೋರಿತು. ನಾನು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಎಲ್ಲ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಕೇಳಿ ಎರಡು ಸಮಾಧಾನದ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ಇಬ್ಬರೂ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ‘ಮಿಲ್ಕ್ ಷೇಕ್’ (milk shake) ಕುಡಿದೆವು. ಆ ಬಳಿಕ ನನ್ನ ಕೊತಡಿಗೂ ಕರೆತಂದು, ಆ ಮಾತು ಈ ಮಾತು ಆಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆಪೇಷ್ಟರು ಅನೇಕ ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಆಗಲಿರುವಾಗ, ಅದರಲ್ಲಿ ದೇಶಾಂತರದಲ್ಲಿ, ಬೇರೊಂದು ಭೂಬಂಡದಲ್ಲಿ ಇರುವಾಗ ಹೃದಯ ಹೀಗೆ ತಳಮುಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಪನೇನೂ ಆಶ್ಚರ್ಯ ವಿಲ್ಲ. ಹಿತೈಂಗಳ ಸಂಗಡ ಮಾತಾಡಿ, ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಹೇಳಿ, ನೋವನ್ನು ಅರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೊಂದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ...

– ಎಚ್.ಎಂ. ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ರಾವ್.

ಎಚ್.ಎಂ. ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ರಾವ್

ಎಚ್.ಎಂ. ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ರಾವ್ ರವರು ಗಣಿತ ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಅವರ ತಂದೆ ಮಲ್ಲಾರಿ ಭಟ್ಟ, ತಾಯಿ ಭೀಮಕ್ಕೆ. ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ, ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾಗಿ ೧೦ ವರ್ಷಗಳ ಸಾಫ್ರೆಕ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಸೆನೆಟ್, ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಹಿರಿಮೆ ಅವರದು. ಕವಿ ರಾಘವಾಂಕ, ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ ವಿಜಯ, ಕೆಂಪು ನಾರಾಯಣ, ಮುದ್ರೇಯಂಗರ, ಮೃಜ್ಞಕಟ್ಟಿಕ ಪ್ರಕರಣ, ಅಲ್ಲಾಪುದೀನ್ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯತ ದೀಪ, ಹರಿಹರ ದೇವಾಲಯ – ಇವು ಅವರ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಕೃತಿಗಳು. ‘ಶಾರದಾ ಮಂದಿರ’ ಎಂಬ ಪ್ರಕಾಶನ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅವರು ಕಟ್ಟಿ ಬೆಳಿಸಿದರು.

- ಲೇಖಕರ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಉರಿನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯ ಪತ್ರ ಬರೆಯಿರಿ.
- ದೂರವಾಣಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಆದ ಬದಲಾವಣೆಯು ಅಗಲಿಕೆಯ ತಳಮಳವನ್ನು ಶಮನಗೊಳಿಸಲು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಿದೆ? ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
- ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿರುವ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಜನರಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಆಗುವ ಪ್ರಯೋಜನಗಳೇನು? ಎಂಬುದರ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಒಂದು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ವಿಚಾರಗೊಳಿಸಿರಿ.

2

ನೆಲದೊಡಲೆ ನಮ್ಮೊಡಲು

ಮಣಿ ಕನಸನ್ನಂದು ಕುಡಿಯೋಡೆದ ತರುಲತೆಗೆ
ಬಿರಿವ ಸುಮಕೇಳರವು ಮಣಿನೊಲವು;
ಮಣಿ ಬಣಿದ ಭೃಂಗ ಸುಮನಸಂಗದಿ ಪಡೆವ
ಮಥು ಕೂಡ ಮಣಿದೆಯ ಸ್ವಪ್ನಫಲವು!

ಮಣಿನರಿದೊಡೆ ಸೋಗವು, ಮಣಿ ಪ್ರಧಿಯ ಮೋಗವು
ಮಣಿ ಮನುಜನ ಆದಿ-ಅಂತ-ರಂಗ!
ಮಣಿನಾರಾಧನೆಯ ತಂತ್ರ ತಿಳಿದರೆ ಜಗಕೆ
ಮಣಿನೊಳಿ ಕಂಡೀತು ಸುಖಿದ ಶೃಂಗ!

– ಬಿ.ಎ. ಸನದಿ

ಬಿ.ಎ. ಸನದಿ

ಬಿ.ಎ. ಸನದಿಯವರ ಪ್ರಾಣ ಹೆಸರು ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬ ಅಹಮದ ಸನದಿ. ಇವರ ತಂದೆ ಅಹಮದ ಸಾಹೇಬ, ತಾಯಿ ಆಯಿಶಾಬಿ. ಕ್ರಿ.ಶ. ಗಣಾರಾಜ್ಯ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಿಂದೊಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಇವರ ಜನನ. ಮುಂಬೈ ಆಕಾಶವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಣಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿ ನಿವೃತ್ತರಾದರು. ತಾಜಮಹಲು, ಪ್ರತಿಬಿಂಬ, ಧುವಬಿಂದು ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ‘ಸೂರ್ಯಪಾನ’ – ಇವರ ಸಮಗ್ರ ಕಾವ್ಯಸಂಪುಟ. ಇವರು ರಾಜ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಿಂದ ಪುರಸ್ಕರಣಾಗಿದ್ದಾರೆ. ೯೦ನೇ ಅಳಿಲ ಭಾರತ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಕವಿಗೋಷ್ಠಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದ ಇವರಿಗೆ ಹೊರನಾಡ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕನ್ನಡಿಗ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯೂ ದೊರಕದೆ.

- ಈ ಕವನದ ಆಶಯವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
- ಮಣಿನರಿದೊಡೆ ಸೋಗವು, ಮಣಿ ಪ್ರಧಿಯ ಮೋಗವು, ಮಣಿ ಮನುಜನ ಆದಿ-ಅಂತ-ರಂಗ! – ಈ ಮಾತಿನ ಸ್ವಾರಸ್ಕೃತಿ ಬರೆಯಿರಿ.
- ಮಣಿನ ದುರುಪಯೋಗವನ್ನು ತಡೆಯುವ ಮತ್ತು ಮಣಿನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಸಾರುವ ಆಶಯವನ್ನೆಲ್ಲಾಗೆಂಡ ಕವನವೊಂದನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

- ಕೆಳಗೆ ಕೊಡಲಾದ ಪುರಂದರ ದಾಸರ ‘ಎಲ್ಲವೂ ಮಣ್ಣ’ ಕೀರ್ತನನೆಯೋಂದಿಗೆ ‘ಮಣ್ಣ’ ಕವನವನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಎಲ್ಲವೂ ಮಣ್ಣ

ಮಣ್ಣಿಂದಾ ಕಾಯಾ ಮಣ್ಣಿಂದ ॥ಪಲ್ಲವಿ॥
 ಮಣ್ಣಿಂದ ಸಕಲ ದರುಶನಗಳೆಲ್ಲ
 ಮಣ್ಣಿಂದ ಸಕಲ ವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲ
 ಮಣ್ಣ ಬಿಟ್ಟವರಿಗೆ ಆಧಾರವಿಲ್ಲ
 ಅಣ್ಣಗಳಿರೆಲ್ಲರು ಕೇಳಿರಯ್ಯಾ ॥ಅನುಪಲ್ಲವಿ॥
 ಅನ್ನ ಉದಕ ಉಂಟವೀಯೋದು ಮಣ್ಣ
 ಬಣ್ಣ ಭಂಗಾರ ಚೊಕ್ಕಸವೆಲ್ಲ ಮಣ್ಣ
 ಉನ್ನಂತವಾದ ಪರವತವೆಲ್ಲ ಮಣ್ಣ
 ಕಣ್ಣ ಮೂರುಳ್ಳನ ಕೈಲಾಸ ಮಣ್ಣ ॥1॥
 ದೇವರ ಗುಡಿ ಮರಮನೆಯೆಲ್ಲ ಮಣ್ಣ
 ಆವಾಗ ಅಡುವ ಮಡಿಕೆಯ ತಾ ಮಣ್ಣ
 ಹೋವಿದರಸರ ಹೋಟೆಗಳೆಲ್ಲ ಮಣ್ಣ
 ಪಾವನಗಂಗೆಯ ತಡಿಯೆಲ್ಲ ಮಣ್ಣ ॥2॥
 ಭತ್ತ ಭರಣ ಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆಪುದೇ ಮಣ್ಣ
 ಸತ್ತಪರನು ಹೂಳಿ ಸುದುವದೇ ಮಣ್ಣ
 ಉತ್ತಮವಾದ ವೈಕುಂಠವೇ ಮಣ್ಣ
 ಮತ್ತೆ ಪುರಂದರವಿತಲನ ಪುರವೆಲ್ಲ ಮಣ್ಣ ॥3॥

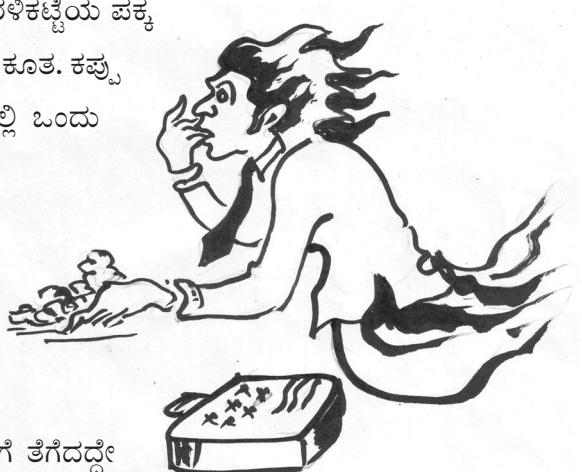
– ಪುರಂದರದಾಸ

ಮಣ್ಣೀ ಮಾಯ

ನಮ್ಮಾರು ಭುವನಗಿರಿ. ಕೇವಲ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮಾರಿನಲ್ಲಿ ದಿನವೂ ಗುಡಿಸಿ ನೀರು ಸಿಂಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಬೀದಿಗಳಿದ್ದವು. ಬೆಳಗಿನ ಹೊತ್ತು ಗಳಿಗೆ ಪರಿಮಳ ತೀರುತ್ತಿದ್ದ ಹೂಗಿಡಗಳಿದ್ದವು. ಮನೆಯಂಗಳದ ಸುತ್ತ ಪುರ್ಯೆಂದು ಹಾರುತ್ತ ಚಿಲಿಪಿಲಿಯಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಗುಬ್ಬಜೆಗಳಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನೆರಳು ಚೆಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದ ಭಾರಿ ಮರಗಳಿದ್ದವು. ಬಿರುಬೀಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಮನೆಗಳು ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕವಾದರೂ ಯಾರೂ ಯಾರ ಕಾಲಿಗೂ ತೊಡರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದ್ದವರೇ.

ಅದೊಂದು ದಿನ ನಾವು ಹೇಚೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾಗ ಅರಳಿಕಟ್ಟಿಯ ಪಕ್ಕಾ ಅತ್ಯಿಂದಿತ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದವನೊಬ್ಬ ಕಡೆಗೊಂದು ಕಡೆ ಶುಕ್ಕರಗಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕೂತ. ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಸೂಟಿ ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಾಕುರೀಕಾಗಿದ್ದ ಅವನ ಪಕ್ಕಾದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೂಟಿ ಕೇಳಿತ್ತು.

ಅವನು ಹಾಗೇಕೆ ಕೂತಿದ್ದಾನೆಂದು ನಮಗೆ
 ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಬಹುಶಃ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರೆ ತನ್ನ ಬಟ್ಟೆ
 ಕೊಳೆಯಾಗಬಹುದೆಂದೋ ಏನೋ ಅವನು ಹಾಗೆ ಕೂತಿರಬೇಕು
 ಎಂದುಕೊಂಡೆವು. ಅವನು ತನ್ನ ಮುಂದಿದ್ದ ನೆಲವನ್ನೇ ಸ್ಪಳ್ಪ ಹೊತ್ತು
 ನೋಡುತ್ತಿದ್ದವನು ಆ ಸೂಟೋಕೇಸಿನಿಂದ ಹಾರೆಯೋಂದನ್ನು ಹೊರಗೆ ತೆಗೆದದ್ದೇ
 ಅಗೆಯ ತೊಡಗಿದ. ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಅಲ್ಲೂಂದು ಹಳ್ಳವಾಗಿ ಅದರ
 ಎರಡು ಕಚೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣ ರಾಶಿಬಿದ್ದಿತು. ನಾವು ನಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ತಿರುಗಿ ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಆ
 ಹಳ್ಳವಿತ್ತೇ ಹೊರತು ಬದಿಯಲ್ಲಿ ರಾಶಿಯಾಗಿದ್ದ ಮಣ್ಣಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಆ ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಸ್ಪಳ್ಪ ಧಾರದಲ್ಲಿ
 ಇನ್ನಷ್ಟು ಹಳ್ಳಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಅವುಗಳ ಸುತ್ತ ಅವೇ ಮಣ್ಣರಾಸಿಗಳು. ನಾವು ಒಂದು ಬಗೆಯ ಬೆರಗಿನಿಂದ ಇನ್ನೇನು
 ಕಾಲುಕೀಳಬೇಕು; ಆಗ ಅದೇ ಮನುಷ್ಯ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಹಾಜರಾಗಿ ಒಂದು ಹಳ್ಳದ ಮುಂದೆ ಕೂತವನೇ ಎರಡೂ
 ಕ್ಯಾಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಮಣ್ಣರಾಶಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಭಾಯಿಗೆ ತುಂಬಿಕೊಂಡ. ಅರಲೇಮರದ ಹಿಂದೆ ಅವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ
 ಬೀಳದಂತೆ ಅಡಗಿಕೊಂಡ ನಾವು ಅವನು ಮಣ್ಣನ್ನು ಕರಕರನೆ ಅಗಿದು ಅಗಿದು ಜೊಲ್ಲಿಗೆ ಮಿಲಾಯಿಸಿ ಕಚೆಗೆ
 ನುಂಗವುದನ್ನು, ನುಂಗಿದ ಮೇಲೆ ಭಾಯಿ ಚಪ್ಪರಿಸುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇ ನಾವು ದಂಗಾಗಿಬಿಟ್ಟೇವು. ಅವನಂತೂ
 ಇನ್ನೊಂದು ಬೋಗಸೆ, ಮತ್ತೊಂದು, ಮಗದೊಂದು ಎಂದು ಹೊದಲಿಗಿಂತ ಬೇಗ ಬೇಗ ಭಾಯಿಗೆ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳತ್ತ
 ಅಗಿದು ಅಗಿದು ನುಂಗುತ್ತಿದ್ದ. ನಾವು ಅಲ್ಲಿಂದ ಕಾಲು ಕೀಳುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ರಾಶಿರಾಶಿಯಾಗಿದ್ದ ಮಣ್ಣೇ ಮಾಯ.
 ಅದೇಕೋ ನಾವು ಆ ಧೃತಿವನ್ನು ಬೇರೆ ಯಾರಿಗೂ ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸದೆ ನಮ್ಮಲ್ಲೇ ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಇಟ್ಟಿಕೊಂಡೆವು.

ಒಂದು ದಿನ ಬೆಳಿಗೆಯೇ ಪ್ರೋಲೀಸರು ಬಂದರು. ಅವರು ಹೇಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ ಗೊತ್ತಲ್ಲ. ಬಂದವರೇ ಅವನು ಮಣ್ಣ ತಿಂದಿದ್ದ ಜಾಗಗಳನ್ನು ಟೇಪಿನಿಂದ ಅಳಿದರು; ಸೀಮೆಸುಣ್ಣಿದಿಂದ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಉದ್ದ್ವಿದ್ದ ಅಡ್ಡಡ್ಡ ಗೆರೆ ಎಳಿದರು. ಆಮೇಲೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವರನ್ನು ಬಳಿಗೆ ಕರೆದು ಏನೇನೋ ವಿಚಾರಿಸಿದರು. ನಾವು ಮಾತ್ರ ಬಾಯಿಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಕಡೆಗೆ ತಮ್ಮ ಸೈಷನ್ಸಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದ ಪ್ರೋಲೀಸರು ಅಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಏನೇನೋ ಮಾತಾಡಿಕೊಂಡು, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಕೆರೆದುಕೊಂಡು ನಕ್ಕರಂತೆ. ಆಮೇಲೆ ನಮ್ಮಲ್ಲೇ ಕೆಲವರು ಅವನು ಮುಂಬಯಿಯವನೆಂದರು; ಅದೇನೋ ನಿಧಿ ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂದರು. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಅವನು ಅಮೇರಿಕದಿಂದ ಬಂದವನೆಂದೂ ನಮಗೇ ಮಣ್ಣಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕದ ಯಾವುದೋ ಹೌಸ್‌ಕಾಂಟ ಅವನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಬಿಟ್ಟಿದೆಯೆಂದೂ ಅಡಿಕೊಂಡರು.

ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ನಾವು ಕಂಡದ್ದು ತುಂಬ ದಿನವೇನೂ ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಉಳಿಯಲ್ಲಿ. ಉರಿನ ಚಿಕ್ಕೆಪಿಕ್ಕೆಗಳು ಹಾಗಿರಲಿ, ನಮ್ಮ ತಂದೆ-ತಾಯಿ, ಅಜ್ಞ-ಅಜ್ಞಿಯರು ಕೂಡ ಆ ಮಣ್ಣ ತಿನ್ನುವವನನ್ನು ನೋಡಲು ಅರಳಿಕಟ್ಟಿಯ ಸುತ್ತ ಜಮಾಯಿಸತ್ತೊಡಗಿದರು. ಬಹುಬೀಗ ಅವರೆಲ್ಲ ನೋಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ರಕ್ಕಿಪ್ಪುಕ್ಕೆ ಮೂಡಿ ಅದು ಪರಳಾರುಗಳಿಗೂ ಹಾರಿತು. ಆ ಉರುಗಳಿಂದ ಜನ ಮಂದೆ ಮಂದೆಯಾಗಿ ಬಂದರು.

ಎಮ್ಮೋ ವರ್ಷಗಳೊಂದ ಬೇನಾವಣಿ ನಡೆಯದೆ ಸರಕಾರದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ನಮ್ಮ ನಗರಸಭೆ ಎಚ್ಚಿತ್ತುಕೊಂಡಂತೆ ಕಾಣಿಸಿತು. ಯಾಕೆಂದರೆ ನಗರಸಭೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಭೆಸೇರಿ ಅವನು ಮಣ್ಣ ತಿಂದೂ ತಿಂದೂ ಹಳ್ಳಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದನಲ್ಲ, ಆ ಜಾಗದ ಸುತ್ತ ತಂತಿಬೇಲಿ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ತೀವ್ರಾನಿಸಿದರು. ಹಾಗೆ ಹಾಕಿದರೂ ಕೂಡ. ಅದರೆ ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಮನುಷ್ಯನ ಹಾಗೆಯೇ ಸೂಟಿಬಾಟಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಮಂದಿ ನಮ್ಮೊರಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನೇಲ ಆಗೆದು ಮಣ್ಣ ತಿನ್ನತೊಡಗಿದರು.

ಬೇಗೆ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನ, ಸಂಜೆ ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೂ ಅವರ ತಿನ್ನವ ಕೆಲಸ ನಡೆದೇ ಇತ್ತು. ಒಮ್ಮೆ ಏನೋ ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ದೂರದೂರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದವನೊಬ್ಬ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತಿದ್ದವನು ದೇವಸ್ಥಾನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ, ಅದೂ ಕಗ್ಗತಲಲ್ಲಿ ದೆವ್ವಪೋ ಭೂತಪೋ ಕುಕ್ಕರಗಾಲಲ್ಲಿ ಕೂತಿದೆಯೆಂದು ಬೊಬ್ಬಿಹಾಕಿದ. ಆಗ ನಮಗೆ ಆ ಮಂದಿ ರಾತ್ರಿಯ ಹೊತ್ತು ಕೂಡ ಮಣ್ಣ ತಿನ್ನತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಖಾತ್ರಿಯಾಯಿತು. ನಾವು ತಾನೆ ಏನು ಮಾಡಬಲ್ಲಿವು? ಪ್ರೋಲೀಸ್ ಸ್ಟ್ರೇಷನ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ ಕಂಬ್ಲೇಂಟು ಕೊಟ್ಟಿವು. ಕೆಲವರು ಲಾಯರಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕ ಸಿದರು. ಅಶ್ವಯುದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಹೋರಗೆ ಅಡ್ಡಾಡುವಾಗಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸ್ವಂಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಮಂದಿ ಪ್ರೋಲೀಸರಿಗಾಗಲೀ ಸರಕಾರ ಅಧಿಕಾರಿಗಾಗಲೀ ಕಾಣಿಸದೇ ಇದ್ದಾದ್ದು. ಈ ಮಧ್ಯ ನಗರಸಭೆಯ ಅರ್ಮಕ್ತಿಗೆ ಹೊಸದೊಂದು ವಿಚಾರ ಹೊಳೆಯಿತು. ಅದು ತಂತಿಬೇಲಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲ ಹಳ್ಳಗಳಾಗಿದ್ದಪೋ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆನ್ನುವ ವಿಚಾರ. ಹಾಗೆ ಕಟ್ಟಿದರೂ ಕೂಡ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಗೋಡೆಗಳಗುಂಟ ಹಳ್ಳಗಳಾಗಿ ಬಿಟ್ಟವು. ಇನ್ನು ಆ ಗೋಡೆಗಳೇ ಮಾಯವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ದಿನವೇನೂ ಬೇಕಾಗಲಿಲ್ಲ.

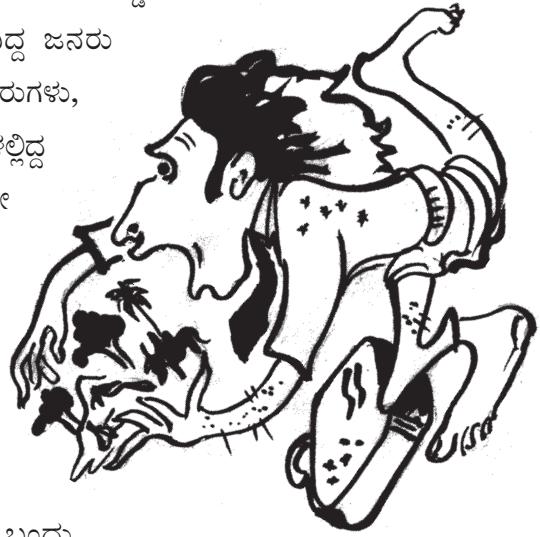
ನೋಡಿದ್ದನ್ನೇ ನೋಡುವುದರಲ್ಲಿ ಎಂಥ ಮಜವಿದ್ದಿತು? ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ನಾವು ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದ ಆ ಮಣ್ಣ ತಿನ್ನವ ಮಂದಿಯನ್ನು ಕಡೆಗಳಿಸುತ್ತೊಡಗಿದೆವು. ಆದರೆ ಮುಂದೆ ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದಕ್ಕಿಂತ ನಮ್ಮೊರಿನ ಹೋರಿಗಿದ್ದ ಹೆದ್ದಾರಿ ಭಾರಿ ಭೂಕಂಪಪ್ರೋಂಡಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದಂತೆ ಟಿದ್ರಗೋಂಡಿತು.

ಅಲ್ಲಿ ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ಕಂದರಗಳನ್ನು ದಾಟುವಂತಿರಲ್ಲಿ. ಹಾಗೆ ದಾಟಲೆಂದು ಹೋದ ಒಬ್ಬ ಹಣ್ಣ ಹಣ್ಣ ಮುದುಕಿಯನ್ನು ಕಂದರಪ್ರೋಂದು ಆನಾಮತ್ತಾಗಿ ನುಂಗಿಬಿಟ್ಟಿತ್ತೆನ್ನಿ. ಸುಮಾರು ಅದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮಣ್ಣ ತಿನ್ನವ ಆ ಮಂದಿ ಮಣ್ಣಿನ ಜೊತೆಜೊತೆಗೆ ಮರಗಿಡಗಳನ್ನು, ದನಕರುಗಳನ್ನು, ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ನುಂಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬ ಸುಧಿ ಹರಡಿತು. ಇಡಿಯಾಗಿ ನುಂಗಲಾಗದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕೆಡವಿ ಇಟ್ಟಿಗೆ, ತೊಲೆ, ಪಕ್ಕಾಸು, ಹಂಚು, ಗಾರೆ, ಕಟಕಿ, ಬಾಗಿಲು ಹೀಗೆ ಬಿಡಿಬಿಡಿಯಾಗಿ ನುಂಗುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ.

ಆ ವಿಷಯ ಹಾಗಿರಲಿ, ಒಂದು ದಿನ ನಮ್ಮ ಬೀದಿಯೇ ನಾಪತ್ತಿಯಾಗಿ ಬಿಡುವುದೆಂದರೆ ಏನು ಹೇಳೋಣ. ನಾವು ಬೆಳಿಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆಂದು ಹೋರಟದ್ದು ನಮ್ಮ ಮನೆಯಿಂದಲೇ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಮನೆಗಳು ಹಾಗಿರಲಿ, ಬೀದಿಯೇ ಮಾಯ. ನಾವಿದ್ದ ಬೀದಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನಕಿ ಅಂಗಡಿಯಿತ್ತು. ಪಕ್ಕದ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಜೊಯಿಸರ ಮನೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿಂದು ಸಂಪಿಗೆ ಮರ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಎಡಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದರೆ ಗೋಗೋರ್ ಎಂದು ಸದ್ದುವಾಡುವ ಹಿಟ್ಟಿನ ಗಿರಣಿ. ಇನ್ನೊಂದು ಬದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಬೀದಿಗೆ ಕಾಲಿಟ್ಟಿರೆ ಸಾಕು ಎದುರಿಗೇ ವೇಳಾಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನ. ಹೌದು, ಇವೆಲ್ಲ ನಮಗೆ ನಮ್ಮ ಅಂಗೈಯಷ್ಟ ಪರಿಚಿತವಾಗಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಈಗ ಒಂದೂ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಉರೈಲ್ಲ ಸುತ್ತಾಡಿದರೂ ಅರಳಿಕಟ್ಟಿ, ಪದವಿಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು, ತಾಲೂಕು ಕಚೇರಿ, ಪ್ರೋಲೀಸ್ ಸ್ಟ್ರೇಷನ್, ಸಂತೇಮಾಳ, ಹೆಂಡರ ಗಡಂಗು, ಪಾಳುಬಿದ್ದ ಕೋಟಿ ಯಾವುದೂ ಪತ್ತೆಯಿಲ್ಲ.

ಹಾಗೆಂದರೆ ಬೀದಿಗಳೆ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಅಥವಲ್ಲ. ಬೀದಿಗಳು ಈಗ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಆ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾವೆಂದೂ ನೋಡಿದ್ದ ಜನರು ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಂಡುಕೇಳಿಯದ, ಬಗೆಬಗೆಯ ಆಶಾರದ ಕಾರುಗಳು, ಬಸ್ಸಿಗಳು, ಟ್ರಿಕ್‌ಎಂದು ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಮೊದಲಿಗೆ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಓಬೀರಾಯನ ಕಾಲದ ಮರಗಳೇ ನಮ್ಮ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಚೆಂದ. ಈಗಲೋ ರಸ್ತೆಯ ಏರಡೂ ಬಿಗಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣಬಣ್ಣದ ದೀಪಾಲಂಕಾರದಿಂದ ರುಗಮಿಸುವ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಅವುಗಳ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ವಣಂಕಲೋಕವನ್ನು ಸೂರೆಗೊಂಡ, ವಿಚಿತ್ರ ಅಕ್ಷರಗಳ ಕಣ್ಣುಕುಕ್ಕುವ ಬೋಡುಗಳು, ಒಳಗಡೆ ನಾವು ಕನಸಿನಲ್ಲಾ ಕಾಣಿದ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ವಸ್ತುವಿಶೇಷಗಳು.

ದಾಹಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಅಮೆರಿಕವೆಂಬ ಸುರಲೋಕದಿಂದ ಜಿಮ್ಮೆಬಂದು ಬಾಟಲಿಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡ ಪಾನೀಯಗಳು, ಹೆಜ್ಜೆಗೊಂದು ಬ್ಯಾಂಕ್, ಹಾಡಿದ್ದೇ ಹಾಡಿದರೂ ಕಿವಿಗೆ ಹಿತವಾಗಿರುವ ರೇಡಿಯೋ, ಇಂಡ್ರಲೋಕದ ಸುರಸುಂದರಿಯರನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ ತಂಪುಮಾಡುವ ಟೆಲಿವಿಷನ್.... ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರಲ್ಲಿ ಅಮೃತ ಸೂಸುವ ನಲ್ಲಿ!

ನಾವು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಆ ಮಣ್ಣ ತಿನ್ನುವವನನ್ನು ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳೇ ಕಳೆದು ಹೋದುವು. ಮೊನ್ನೆ ಟಿ.ವಿ. ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ನಮ್ಮ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಬೀಳದ ಆ ಮಣ್ಣ ತಿನ್ನುವವನನ್ನೋ ಅಥವಾ ಅವನ ಹಾಗೆಯೇ ಕಾಣಿಸಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬನನ್ನೋ ಮತ್ತೆ ತೋರಿಸಿದರು.

ಅವನಂಥವರು ಈಗ ಧೂರಧೂರದ ಉಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಕ್ಯಾದೋಟ, ಬೀದಿ ದೀಪ, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿ, ಕಲ್ಪಿಕ, ಶಾಲೆ, ಕಾಲೇಜು, ಸಣ್ಣ ಕಾವಿಾನೆ, ಕೆರೆ, ಹೊಳೆ, ಗುಡ್ಡ, ಕಾಡು, ಹೀಗೆ ಕಂಡಧ್ವನೆಲ್ಲ ಗುಳಂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರಂತೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮಂಥವರನ್ನು ಕೂಡ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲವಂತೆ.

— ಎಸ್. ದಿವಾಕರ್

ಎಸ್. ದಿವಾಕರ್

ಕತೆಗಾರ, ಚಲನಚಿತ್ರ ನಿದೇಶಕ, ಕಲಾ ನಿದೇಶಕ ಮೊದಲಾದ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿದ ಎಸ್.

ದಿವಾಕರ್, ಕ್ರೌಂಚ, ನೆಲೆ, ದಾರಿ ಸೂರಾರಿಲ್ಲ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕತೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದವರು.

ಗ್ರಾಮಾಖ್ಯಾನ್ ಇವರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ನುಡಿಚಿತ್ರ. ಇವರು ವಿಶ್ವದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳ ಕಥೆಗಳನ್ನು

ಕಣ್ಣಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸಿ ಭಾಷಾಂತರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ ಹೆಸರುಮಾಡಿರುವರು.

ಮಾನವೀಯ ಅಸಂಗತದ ಕುರಿತ ನಿರಂತರ ಬೆರಗು ಮತ್ತು ಹೊಸಧಾಟಿಗಾಗಿ ಹಂಬಲಿಸುವ ತುಡಿತವನ್ನು ಇವರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ‘ಮಣ್ಣೇಮಾಯ’ ಕಥೆಯನ್ನು ‘ದೇಶ-ಕಾಲ’ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ವಿಶೇಷಾಂಕದಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

- ಕಂಥೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯಗಳು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಯಾವ ಚೆಂತನೆಗೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತವೆ? ಅದರ ಕುರಿತು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.
 - ಅವನು ಮಣ್ಣನ್ನು ಕರಕರನೆ ಅಗಿದು ಅಗಿದು ಜೊಲ್ಲಿಗೆ ಮಿಲಾಯಿಸಿ ಕಡೆಗೆ ನುಂಗುವುದನ್ನು, ನುಂಗಿದ ಮೇಲೆ ಬಾಯಿ ಬಹಪರಿಸುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇ ನಾವು ದಂಗಾಗಿಬಿಟ್ಟೇವು.
 - ಮಣ್ಣ ತಿನ್ನುವ ಆ ಮಂದಿ ಮಣ್ಣನ ಜೊತೆ ಜೊತೆಗೆ ಮರಗಿಡಗಳನ್ನು, ದನಕರುಗಳನ್ನು, ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಾಡ ನುಂಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬ ಸುದ್ದಿ ಹರಡಿತು.
- ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಿಗಿರೆ ಎಳೆದ ಪದಗಳ ವಿಶೇ�ತೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
 - ಬಲಿಸಮವರಣೆ ಎಷ್ಟು ನಯವಾಗಿ ನಡೆಯಿತೋ ಬಲಿಸ್ತೀಕಾರವೂ ಅಷ್ಟೇ ನಯವಾಗಿ ನೆರವೇರಿತು.
 - ಅವನು ಮಣ್ಣ ತಿಂದೂ ತಿಂದೂ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾನಲ್ಲ!
- ಭುವನಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ತಾಕುತೋಕಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿ ಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದರ ವಾಟಕರ ವಾಟಿ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಲೇಖನ ತಯಾರಿಸಿರಿ.
- ಮಣ್ಣನ ದುಬಳಕೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಜನಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವ ಭಿತ್ತಿಪತ್ರವೊಂದನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರಿ.

ನೆಲದ ಕರೆ

ರಾಮನಾಥಯ್ಯನ ಉಂಟು ಹೇಮಾವತಿ ತೀರದಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ. ಅಲ್ಲಿ ಅವನ ತಂದೆ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರ. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನಿಗೆ ಜಮೀನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಇದ್ದ ನಾಲ್ಕು ಎಕರೆ ತರಿ, ಎರಡು ಎಕರೆ ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟವನ್ನು ನಂದನವನ್ನಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದನು. ಅವನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಹಣವನ್ನೂ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಆ ಜಮೀನುಗಳಿಗೇ ಚೆಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದನು. ತೋಟದ ಹಣ್ಣಗಳು ನಿಜವಾದ ಕಲ್ಪವ್ಯಕ್ತಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವ ಪ್ರತೀಕಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನು ಯಾವಾಗಲೂ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸತತೋದ್ಯೋಗಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಅದೇ ಅವನ ಮನೆ, ಅದೇ ಅವನ ಕಲೆ. ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಜಯಮ್ಮು, ಅವನಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಧಾರಂಗಿಯೇ ಆಗಿದ್ದಳು. ಜಮೀನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳನ್ನು ಜಾಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ದುರುಪ್ಯಾದಕ್ಕೂ ರಾಮನಾಥಯ್ಯನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಆ ಜಮೀನಿನ ಭಾಗವೇ ಆಗಿ ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅದರ ಜತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವ ದೃಶ್ಯ ಅವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟಿರುತ್ತಿದ್ದಿತು. ರಾಮನಾಥಯ್ಯನೊಬ್ಬನೇ ಆ ದಂಪತ್ತಿಗಳ ಮಗ. ರಾಮನಾಥಯ್ಯನಿಗೆ ಆಕ್ಷ್ಯ ತಂಗಿಯರು ಸಹ ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ರಾಮನಾಥ ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೇ ತನ್ನ ತಂದೆತಾಯಿಯರ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ವ್ಯವಸಾಯದ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಭೂಮಿಯ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಮೀನು ಹೇಗೆ ನೀರಿಗೆ ಹೊಂದುಕೊಳ್ಳತ್ತೇದೋ ಹಾಗೆ ಅವನೂ ಭೂಮಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡನು.

ರಾಮನಾಥನಿಗೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರುಷವಾದಾಗ ಒಂದುದಿನ ಅವನ ತಂದೆ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನು ಅವರ ಜಮೀನಿನಿಂದ

ಎರಡು ಮೈಲಿ ಆಚೆ, ಇನ್ನೂ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಅವನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದನು. ಕಾಡು ಇನ್ನೂ ದಟ್ಟವಾಗಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಸಮಾದ ಸೋಗಸಾದ ನೆಲವಿದ್ದಿತು. ಕೃಷ್ಣರ್ಥನು ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಗುದ್ದಲಿಯಿಂದ, ಒಂದು ಸಲ ನೆಲವನ್ನು ಅಗೆದು ಒಂದು ಬೋಗಸೆ ಮಣಿನ್ನು ರಾಮನಾಥನ ಮೂಗಿಗೆ ಹಿಡಿದು “ಮೂಸಿ ನೋಡು” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ರಾಮನಾಥ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಮೂಸಿ ನೋಡಿದನು. ನಿಜವಾಗಿ ರಾಮನಾಥನ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಅಮೃತ ಸೇಚನವಾದಂತೆ ಆಯಿತು. ಆ ಮಣಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಜೀತನ್ನುದಾಯಕವಾದ ಶ್ರೀಯಲ್ಲಿ ಸುವಾಸನೆಯೂ ತೇಜಸ್ಸು ಇದ್ದವು. ತಂಗಾಳಿಯಿಂದ ಒಳಿದವನ ಅಯಾಸ ಪರಿಹಾರವಾಗುವಂತೆ ಆ ವಾಸನೆಯಿಂದ ರಾಮನಾಥನ ದೇಹ ಹಕ್ಕಿಯಂತೆ ಹಗುರವಾಯಿತು. ಕೃಷ್ಣರ್ಥನು “ಸೋಗಸಾದ ನೆಲ. ಯಾಲಕ್ಕಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದು, ದೇವರು ಇಂತಹ ಜಾಗಗಳನ್ನೇಲ್ಲ ಮಾಡಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಇದು ನೂರಾರು ವರುಷಗಳಿಂದ ಯಾರ ಕಣಿಗೂ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ. ನಾನೂ ಇದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದು ಆಕ್ಷಿಕವಾಗಿ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಏಲಕ್ಕಿ ಹನಾಲು (ತೋಟ) ಮಾಡಬೇಕು” ಎಂದನು. ರಾಮನಾಥನಿಗೆ ಆ ಕಾರ್ಯ ಅಗಾಧವಾಗಿ ತೋರಿತು.

ಇಂಟರ್ ಮೀಡಿಯೇಟ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ತೇಗೆದೆಯಾದನು. ಮುಂದಕ್ಕೆ ಓದಲು ಅವನಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿರಲಿಲ್ಲ. ಟಿವಿಸಲು ಅವನ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳಿಗೂ ಇಷ್ಟವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನೆರೆಹೊರೆಯವರ ಮತ್ತು ಬಂಧುಗಳ ಕಾಟಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ತಂದೆ ಮಗನನ್ನು ಕಾಲೇಜೊನಲ್ಲಿ ಮಗನ ಆಸ್ತಿಯ ವಿಷಯವಾದ ಬಿ.ಎಜಿ. ಗೆ ಸೇರಿಸಿದನು.

ಮಾದಿಹಳ್ಳಿ ದೇವರಯ್ಯನವರೂ ಹುಟ್ಟು ಬೇಸಾಯಗಾರರೇ. ಆದರೆ ಅವರು ಒಂದೆರಡು ಸಲ ಅಲುಗಡ್ಡೆಯನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಿ ಧನಿಕರಾದ ಕೂಡಲೇ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಸತ್ಯ ಹೋಳಿಯಿತು. ‘ನೂರು ವರುಷ ಬೇಸಾಯ ಮಾದಿದರೂ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಒಂದು ಸಲ ಮಾಡಿದರೆ, ಮೊಮ್ಮೆಗನ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಕುಲೈತುಕೊಂಡೇ ತಿನ್ನಬಹುದು’ ಎಂಬುದು, ಅವರಿಗೆ ಅನುಭವವಾಯಿತು. ಅಲುಗಡ್ಡೆ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಹಣ ಒಂದುದೇ ತಡ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಜಮೀನನ್ನು ವಾರ ಗುತ್ತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮಾದಿಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನೆಲೆಸಿದರು. ವ್ಯಾಪಾರ ವಹಿವಾಟು, ಲಾರಿ, ಜೀಪು, ಮಳಿಗೆ, ಕಟ್ಟಡ ಇವು ಅವರ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ನುಸುಳಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದುವು. ಅವರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಪೂರ್ತಿ ಬದಲಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಹುಟ್ಟು ಕಸುಬೂ ಮೂಲ ಕಸುಬೂ ಆದ ವ್ಯವಸಾಯದ ಮೇಲೆ ತಿರಸ್ಕಾರ ಬಂದಿತು. ಅವರ ಹೆಂಡತಿ ತಾಯಮ್ಮ ಮತ್ತು ಮಗಳು ಸರಸ್ವತಿ ಇಬ್ಬರೂ ಪಟ್ಟಣದ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟರು. ಸರಸ್ವತಿ ಬುದ್ಧಿವಂತಳಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಪಟ್ಟಣದ ಕೃತಕ ನಾಗರಿಕತೆ, ಸಿನಿಮಾ ನಟಿಯರ ಶೀರ್ಷ, ಕುತಕ್ ಸ್ವಭಾವ ಇವುಗಳಿಂದ ಸ್ವೇಚ್ಛತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಬಣ್ಣದ ಬೀಸಣಿಗೆ ಆಗಿದ್ದಳು. ಅವಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಪಿಟೀಲಿನ ಅಭ್ಯಾಸವೂ ಇದ್ದಿತು.

ರಾಮನಾಥನಿಗೆ ಬಿ.ಎಜಿ. ಆದ ಕೂಡಲೇ ದೇವರಯ್ಯ ಮತ್ತು ತಾಯಮ್ಮ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ರಾಮನಾಥನ ತಾಯಿ ತಂದೆಯರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಒಲಿಸಿ ತಮ್ಮ ಮಗಳು ಸರಸ್ವತಿಯೊಂದಿಗೆ ರಾಮನಾಥನ ಮದುವೆಯನ್ನು ಹಾಸನದಲ್ಲಿಯೇ ವೈಭವದಿಂದ ನೆರವೇರಿಸಿದರು. ರಾಮನಾಥರಯ್ಯ ಮಾದಿಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಕೊಂಡು ತಂದೆಗೆ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದನು. ಆದರೆ ದೇವರಯ್ಯನವರೂ ತಾಯಮ್ಮನೂ ಆದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೂಡಲಿಲ್ಲ. ದೇವರಯ್ಯನವರು “ಫಾಟ್ ಕಾಸ್ ಲ್ಲಿ ಪಾಸುಮಾಡಿದ್ದೀರೆ. ಸರ್ವಾರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದರೆ

ಬಹಳ ಬೇಗ ಮೇಲಕ್ಕೇರುತ್ತಿರುತ್ತಿದೆ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡು ಅಮೆರಿಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬರುವೆಯಂತೆ. ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮಾತು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಒದಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರುವುದಲ್ಲ” ಎಂದರು. ತಾಯಂತ್ರಿನವರು “ಗೊಬ್ಬಿರದ ಮಂಕರಿ ಸಗಳಿ ಮಂಕರಿ ಹೋತ್ತು ಸಾಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಅದನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟಿಪುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಎಸೆದು ಬಂದುದಾಯಿತು. ಸರಸ್ವತಿಯನ್ನು ಖಂಡಿತ ಹಳ್ಳಿಯ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವುದಲ್ಲ” ಎಂದರು. ಹೆಂಡತಿ ಸರಸ್ವತಿಯಾದರೂ ತನಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ರಾಮನಾಥಯ್ಯ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದನು. ಆಕೆಯು “ಈಗ ತಾನೇ ಹಿಟೀಲಿನ ಅಭ್ಯಾಸ ಸ್ವಲ್ಪ ಹತೋಟಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋದರೆ ಇದು ಮೂಲಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಡುವವರು ತಾನೇ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ? ನನಗಂತೂ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರಲು ಅಗುವುದಲ್ಲ. ಆ ಕೊಂಪೆಗೆ ಹೋದಮೇಲೇ ನಾವೂ ದನಗಳ ಜತೆಗೆ ದನಗಳೇ ಆಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರಿಗೆ ಸೇರಿ ಬಂದ ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಾಡಿಗೆ ನಾವು ಸುಖವಾಗಿರೋಣ” ಎಂದಳು. ನನ್ನ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ರಾಮನಾಥಯ್ಯನ ಕನಸು ದರಿದ್ರರ ಮನೋರಥದಂತೆ ವಿಫಲವಾಯಿತು. ಅವನಿಗೆ ಯೋಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡುದೆ ದೇವರಂತ್ಯ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಬಲ್ಯದಿಂದಲೇ ಅಳಿಯನಿಗೆ ಹಾಸನದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇನ್ನೊಷ್ಟು ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡಿಸಿ ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇಟ್ಟಿಕೊಂಡರು. ಅಳಿಯನನ್ನು ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಅಥವಾ ಅಮೆರಿಕಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುವುದು ಅವರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದ್ದಿತು.

ರಾಮನಾಥನಿಗೆ ಆಫೀಸ್ ನೌಕರಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ರುಚಿಸಲಿಲ್ಲ. ಭೂಮಿಯ ಗುಣ, ಉತ್ತರ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯೋಪಕರಣಗಳ ತಯಾರಿ, ಗೊಬ್ಬಿರಗಳ ಯೋಗ್ಯತೆ, ಬೀಜಗಳ ಲಕ್ಷಣ ಇವುಗಳನ್ನೇಲ್ಲ ಅರಿತು ಸಾಕಷ್ಟು ಗಾಳಿ, ಮಳೆ, ಬಿಸಿಲು ಇರುವ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ; ನದಿ ಕೆರೆಗಳ ಸಾನ್ವಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧನೂ ಆಶುರನೂ ಆಗಿದ್ದ ಅವನಿಗೆ ಆಫೀಸು ಕುಚೀಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವುದು, ಕುದುರೆ ಸವಾರನನ್ನು ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿರಿಸಿದಂತೆ ಆಗಿದ್ದಿತು. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆತ ಒಂದು ದಿನ ಮಾಡಿಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋದನು.

ಬಸಿನಿಂದ ಇಳಿದು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಉರನ್ನು ಸೇರುವ ಹೋತ್ತಿಗೆ ಮಧ್ಯಾಷ್ಟ ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಟೆಯಾಯಿತು. ಹಿಂದೆ ತನ್ನ ತಂದೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದ್ದ ಜಾಗ ರಾಮನಾಥನಿಗೆ ಜ್ಞಾಪಕ ಬಂದಿತು.

ಒಂದು ಗಂಟೆ ನಡೆದು ರಾಮನಾಥ ಯಾಲಕ್ಕೆ ಹನಾಲಿನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬರುವವರೆಗೆ ಆ ಪ್ರದೇಶ ಇಂತಹ ಕಡೆ ಇದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮರಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋದ ಕೂಡಲೇ, ಅದು ಒಮ್ಮೆಂದೊಮ್ಮೆ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿರುವ ಅಷ್ಟುಕಟ್ಟಾದ ಕೊಳವ್ವೇ ಎಂಬಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಹಿಂದೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಲ ನೋಡಿದ್ದರೂ ಆ ಸ್ಥಳ ಇದೇ ಎಂದು ನಂಬಬುವುದು ರಾಮನಾಥನಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ರಾಮನಾಥನು ಭಾರ್ಯಾತನಂತೆ ಎದುರಿಗಿದ್ದ ದಿವ್ಯದೃಶ್ಯವನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಾ ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟನು.

ಯಾಲಕ್ಕೆ ಗಿಡಗಳು ನಯನ ಮನೋಹರವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಗಲೇ ಅವುಗಳಿಗೆ ಇದು ಆರು ವರುಷಗಳಾಗಿದ್ದವು. ದೂರದಲ್ಲಿ ತಂದೆ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನೂ ತಾಯಿ ಜಯಮ್ಮನೂ ಕಳಿಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು, ಗಿಡದ ಸುತ್ತ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರು. ಆ ಮರಗಳ ನಡುವೆ ಅವರಿಷ್ಟರೂ ಅವೂವ್ಯಾ ಶೋಭೆಯಿಂದ ಕಣ್ಣಿಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ರಾಮನಾಥನಿಗೆ ತೋರಿತು. ಇದೇ ನಂದನವನ, ಇವರೇ ದೇವತೆಗಳು ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಅವನಿಗೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ಅವನು ಅದನ್ನು ದೂರದಿಂದಲೇ ತದೇಕ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಮೋಡುತ್ತಾ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟನು. ಸ್ಥಳವೂ ಸನ್ನಿಹಿತವೂ ಆತ್ಮಂತ ಶಾಂತಿಮಯವೂ ರಮ್ಮವೂ ಆಗಿದ್ದು, ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ, ಗಾಳಿಗೆ ಸುಗಂಧದಂತೆ

ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿತು.

ಹೀಗೆ ಅವನು ಸುಮಾರು ಅರ್ಥಗಂಟೆ ನಿಂತಿರಬಹುದು. ಬಗ್ಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ, ನಿಂತು ತಲೆಯೆತ್ತಿ ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿದಾಗ ಬಯಲಿನ ಮತ್ತೊಂದು ತುದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದ ರಾಮನಾಥ ಅವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದನು. ಕೊಡಲೇ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನೂ ಜಯಮ್ಮನೂ ಸಡಗರದಿಂದ ರಾಮನಾಥನ ಕಡೆಗೆ ಬೇಗ ಬೇಗ ಹೊರಟು. ರಾಮನಾಥನೂ ಹೊರಟು ಅವರನ್ನು ಅರ್ಥದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಧಿಸಿದನು. ಜಯಮ್ಮ ಸಂತೋಷದಿಂದ “ನೀನು ಬರುವುದು ತಿಳಿಯಲ್ಲ. ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು, ಪಾಪ ಅಯಾಸವಾಗಿರಬಹುದು. ಉಂಟ ಯಾವಾಗ ಮಾಡಿದೆಯಪ್ಪ? ಈ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ಬಂದೆ? ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬಹುದಾಗಿತ್ತು” ಎಂದಳು. ಜಯಮ್ಮ ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ತಿಂಡಿ ಮತ್ತು ಘರೋಫ್ಲಾಸ್‌ನಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದ ಕಾಳಿಯನ್ನು ತಂದಳು. ಸೋಗಸಾದ ನೀಲಿಯ ಆಕಾಶದ ಕೆಳಗೆ ಹಸಿರುಹುಲ್ಲಿನ ಜಮಖಾನದ ಮೇಲೆ ತಂದೆತಾಯಿಯರ ಸಮಕ್ಕ ಮುದಲ್ಲಿ, ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮಡಿಲಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ರಾಮನಾಥ ಅನಿವರಚನೀಯವಾದ ಅನಂದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದನು. ಮನೆಗೆ ಹಿಂದಿರುವಾಗ ಜಯಮ್ಮನು “ನಿನ್ನ ತಂದೆಗೂ ಹುಷಾರು ಚಿನ್ನಾಗಿಲ್ಲ. ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ” ಎಂದಳು. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನು “ನನಗೆ ಹುಷಾರು ಚಿನ್ನಾಗಿಲ್ಲದೆ ಏನು? ಬಂದು ದಿವಸ ಆ ವೈದ್ಯನನ್ನು ನೋಡಿದುದೇ ತಪ್ಪಾಯಿತು. ಇಲ್ಲದ ಭಯಹುಟ್ಟಿಬಿಟ್ಟ ಇವಲಿಗೆ. ನಾನು ಕೆಲಸವನ್ನೇ ಮಾಡಬಾರದು, ಎದೆನೋವು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತೇ ಎಂದು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟ. ಹೀಗೆ ಅವನು ಹೇಳಿಯೇ ಏದು ವರುಷವಾಯಿತು. ಅಂದಿನಿಂದ ಬಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ನಿತ್ಯ ಹೀಗೆಯೇ ಮಾಡುತ್ತಿದೇನೆ” ಎಂದನು.

ರಾಮನಾಥ ಆ ಮೂರು ದಿನಗಳನ್ನು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿ ಕಳೆದನು. ಸತತೋಽದ್ಯೋಗಿಯಾದ ತನ್ನ ತಂದೆ ಗಡ್ಡೆಯನ್ನೂ ತೋಟವನ್ನೂ ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ಹೊದಲಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಿದ್ದನು. ತಾಯಿಯೂ ಕೊಡ ಯಾವಾಗಲೂ ಉದ್ಯೋಗಶೀಲಳೇ ಆಗಿದ್ದಳು. ‘ಇದೇ ನಿಜವಾದ ಬಾಳು. ತನ್ನ ವಿದ್ಯೆ ನಿಜವಾಗಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದು ಇಲ್ಲ’ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಅವನಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಧ್ವರವಾಯಿತು. ಆದರೆ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಸರಸ್ವತಿಯ ಮೊಂಡುತನವನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಅವನು ಬಿನ್ನನಾದನು. ಮರುದಿನ ಬೆಳಿಗೆ, ತಂದೆ ಕೊಟ್ಟ ತರಕಾರಿ, ಹಣ್ಣು, ಹೊಪುಗಳ ಬುಟ್ಟಿಯ ಸಹಿತ, ಈ ಕಥೆಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ, ನಿರುತ್ವಾಹದಿಂದ ಹಾಸನವನ್ನು ತಲುಪಿದನು.

ರಾಮನಾಥ ಇನ್ನೂ ಬಂದರೆಡು ತಿಂಗಳು ಇನ್ನೋಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಆಗಿದ್ದನು. ಈ ಗುಮಾಸ್ತಿಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವಿದ್ಯೆಯೆಲ್ಲ ಬೂದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಹೋಮದಂತೆ ವ್ಯಧವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಅವನಿಗೆ ಅನುಭವವಾಯಿತು. ಆ ಸಂಜೀ ಅವನು ಆಫೀಸಿನಿಂದ ಮನೆಗೆ ಬರುವ ವೇಳಿಗೆ ಅವನ ಮಾವ ದೇವರಯ್ಯನವರು ಉತ್ತಾಹದಿಂದ ಅವನನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಎದುರಿಗೆ ಕುಚಿಯ ಮೇಲೆ ತಾಯಮ್ಮನೂ ಸರಸ್ವತಿಯೂ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದರು. ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅವರ ಮುಖ ಅರಳಿದಿತು. ಇವರ ಆನಂದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೋ ಎಂದು ರಾಮನಾಥ ವಿಸ್ತಿತನಾದನು. ದೇವರಯ್ಯನವರು “ಭಾಯ್ ಕೊನೆಗೂ ದೇವರು ಕಣ್ಣಬಿಟ್ಟು ನೋಡಿದ. ದಿಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ನನ್ನ ಸೈಹಿತರು, ನೀನು ಮುಂದಲ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅಮೆರಿಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಏಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡು ವರುಷ. ಎಲ್ಲ ವೆಚ್ಚವೂ ಸಕಾರದ್ದೇ ಹಿಂದಿರುಗಿದ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತೆ. ಕ್ರಮೇಣ ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನಾಗಬಹುದು. ಕೊನೆಗೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಫಲಿಸಿತು” ಎಂದರು. ಅಂತಹ ಸುದ್ದಿ ಬಂದರೆ ತನಗೆ ಎಷ್ಟು ಅನಂದವಾಗಬಹುದೆಂದು ರಾಮನಾಥ ಭಾವಿಸಿದ್ದನೋ, ಈಗ ಅವನಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಉದಾಸೀನನಾಗಿ “ನಾನು ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವುದು ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ

ಇದೆ. ಸರಿಯಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವವನಿಗೆ ಈಗ ನಾನು ಕಲಿತಿರುವ ವಿದ್ಯೆ ಸಾಕು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮಾತು ಮುಗಿಸಿದನು.

ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ರಾಮನಾಥನನ್ನು ಅಮೇರಿಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಹಣ್ಣು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ನಡೆಯಿತು. ದೇವರಯ್ಯನವರು “ಇಂತಹ ಅವಕಾಶಕ್ಕೆ ಹಗಲುರಾತ್ರಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಆಯುಷ್ಣಿನ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನೇ ಬೇಕಾದರೂ ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಅದ್ವಾಷ್ಟ ಮತ್ತೇನು ಬೇಕು” ಎಂದರು. ದೇವರಯ್ಯ ಮತ್ತು ಅವರ ಮನೆಯವರ ಕಾಟವನ್ನು ತಡೆಯಲಾರದೆ ಕೊನೆಗೆ ಅಮೇರಿಕಕ್ಕೆ ಹೋರಡುವುದಾಗಿ ರಾಮನಾಥ ಒಪ್ಪಿ, ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡನು.

ಅಮೇರಿಕಕ್ಕೆ ಹೋರಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರಡು ದಿನ ಮುಂಚೆ, ರಾಮನಾಥ, ಸರಸ್ವತಿ, ದೇವರಯ್ಯ, ತಾಯಮ್ಮ ಎಲ್ಲರೂ ಟ್ರೈಸ್ಟೀಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಹಳ್ಳಿಗೆ ಬಂದರು. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನನ್ನು ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನೂ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಆ ರಾತ್ರಿಯವರೆಗೆ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ರಾತ್ರಿಯೇ ವಾಪಸ್ಸು ಹೋರಣು ಬೆಳಗಿನ ಜಾವ ಬೆಂಗಳೂರನ್ನು ಸೇರಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಆಗಲೇ ಹೋರಡುತ್ತಿದ್ದ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಬೊಂಬಾಯಿ ಸೇರಿ, ರಾತ್ರಿ ಹನ್ನೆರಡು ಫಂಟಿಗೆ ಅಮೇರಿಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಹಾರುವುದು ಅವರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದ್ದಿತು. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನ ಅರೋಗ್ಯ ಅಷ್ಟೇನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯೂ ಸಹ ನಿಬ್ರಾಲಭಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಳು. ಆದರೂ ಅವರು ಮಗ ಮತ್ತು ಬೀಗರ ಸಂತೋಷಕ್ಕಾಗಿ ಒಳ್ಳಿಯ ಔತಣಕೂಟವನ್ನು ಏಪ್ರಾಡಿಸಿದ್ದರು. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಆಜುಬಾಜು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದ್ದ ರಾಮನಾಥನ ಎಲ್ಲ ಸ್ವೇಧಿತರನ್ನೂ ಪರಿಚಿತರನ್ನೂ ಈ ಕೂಟಕ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದ್ದರು.

ರಾತ್ರಿ ಎಂಟುವರೆ ಫಂಟಿಗೆ ಉಂಟ ಮುಗಿಸಿ ಹತ್ತು ಫಂಟಿಗೆ ರಾಮನಾಥ, ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ, ಅತ್ಯ ಮಾವಂದಿರೊಂದಿಗೆ ಹೋರಡುವ ಏಪಾರ್ಕಾಡಾಗಿದ್ದಿತು. ಆಹ್ವಾನಿತ ಅತಿಥಿಗಳ ಪ್ರೇಕ್ಷಿ ಅನೇಕರು ಬಂದಿದ್ದರು. ಉಂಟಕ್ಕೆ ಎಲೆ ಹಾಕೆ ಅಗಿದ್ದಿತು. ಇದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಜನಗಳ ಗುಜುಗುಜು ಸದ್ಗು ಆಯಿತು. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ ಹೋರಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರು. ಹದಿನ್ಯೆದು ಇಪ್ಪತ್ತು ಜನ ಹಳ್ಳಿಯ ರೈತರು ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಕೆಲವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಡಬ್ಬ, ಕೆಲವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪಂಜು, ದೊಣ್ಣಿ. ಅವರನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೊಡಲೇ ಪ್ರೇರಿಗೆ ಕಾಡುಮೃಗಳು ಬಿದ್ದಿರುವುದು ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಬಂದಿದ್ದವರ ಪ್ರೇಕ್ಷಿ ಇಬ್ಬರು “ನಿನ್ನ ರಾತ್ರಿ ಹನಮನಹಳ್ಳಿಗೆ ಗದ್ದೆ ಬಯಲಿಗೆ (ಇಲ್ಲಿಗೆ ನಾಲ್ಕೇ ಮೈಲಿ) ಅನೆಗಳು ಬಿದ್ದಿದ್ದವಂತೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಕಾಡುಹಂಡಿಗಳು ಸಹ ಬಿದ್ದಿದ್ದವಂತೆ. ಎಲ್ಲವೂ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದ ಕಡೆ ಹೋರಣಿವೆಯಂತೆ. ಇದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅಲ್ಲಿಂದ ನೆಂಟರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಗದ್ದೆಯ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದಾದ ಬೆಂಕಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಯಾಲಕ್ಕಿ ಹನಾಲಿಗೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ? ಇದು ವಷಟದ ಕಷ್ಟ. ಅನೆ ನುಗಿದರೆ ಬಂದೇ ಗಳಿಗೆ ನಾಶ. ಈ ರಾತ್ರಿ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಬೆಂಕಿ ಹಾಡಿ ತಮಟೆ ಹೋಡೆದರೆ ಪ್ರೇರು ಉಳಿಯಬಹುದು” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನವರು “ಹೌದು, ಆದರೆ ನಾನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹೋಗಲಿ? ಗದ್ದೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕು, ತೋಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು, ಯಾಲಕ್ಕಿ ಹನಾಲು ಸರಿ, ಇನ್ನೂಕೆ ಅದರ ಯೋಚನೆ. ಇವತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನನಗೆ ಜ್ಞಾರ ಬೇರೆ ಬಂದಿದೆ. ದೇವರು ಮಾಡಿದಂತಾಗಲಿ, ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಗದ್ದೆಗಳಿಗೆ ನೀವು ಹೋಗಿ ಬೆಂಕಿಗಿಂತ ಹಾಕಿ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರೇರನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

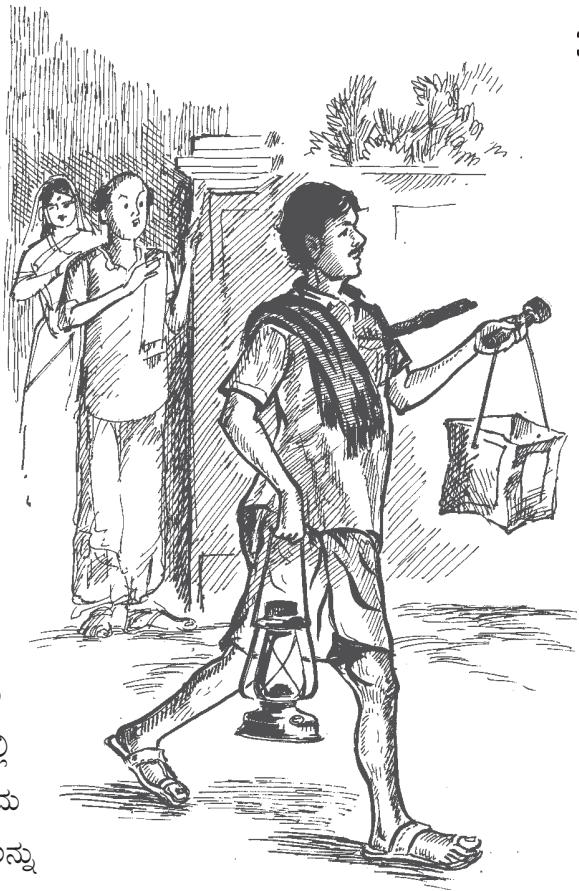
ದೇವರಯ್ಯನವರಿಗೆ ಇದನ್ನೇಲ್ಲ ನೋಡಿ ಬಹಳ ಅಸಮಾಧಾನವಾಯಿತು. ಜತೆಗೆ ಅವರು ಹೋಡಬೇಕಾದ ಕಾಲವೂ ಸಮೀಪಿಸುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಆತುರವೂ ಆಶಾಂತಿಯೂ ಹೆಚ್ಚಾಗೆತೊಡಗಿತು. “ಬೇಗ ಉಂಟ

ಮುಗಿಸಿಬಿಡಿ. ಹೊರಡುವ ಹೊತ್ತಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಸಾವಕಾಶವಾದರೆ ಪ್ಲೇನ್ ತಪ್ಪಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ” ಎಂದು ಅವರು ಆವಸರಪಡಿಸತ್ತೊಡಗಿದರು. ರಾಮನಾಥನು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಒಂದು ಲಾಂಡ್‌ವನ್ನು ಹಣ್ಣಿಕೊಂಡನು. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಟಾಚೋಟ, ದೊಣ್ಣಿ, ಸದ್ಗು ಮಾಡಲು ಒಂದು ಟಿನ್‌, ಬಂಕಿಪ್ರೋಟ್ಟಿಂ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೆಗಲಿನ ಮೇಲೆ ಬಲವಾದ ಏರಡು ಕಂಬಳಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೊರಟನು. ಅವನು ಹೀಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಎಲ್ಲರೂ ದಿಗ್ಘಾಂತರಾದರು. ದೇವರಯ್ಯನವರಿಗೆ ತಾನು ಕನಸಿನಲ್ಲಿದ್ದೇನೇಯೋ ಎಚ್ಚರವಾಗಿದ್ದೇನೇಯೋ ಎಂಬ ಭಾರ್ಯಾತಿಯುಂಟಾಯಿತು. ಅದರೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಕೋಪ ಬಂದಿತು. ಅವರು ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕೆಂಡವನ್ನು ಕಾರುತ್ತಾ “ಇದೇನು ಈ ಅವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೊರಟಿ? ಅಗಲೇ ಪ್ರಯಾಣದ ಹೊತ್ತಾಯಿತಲ್ಲ” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ರಾಮನಾಥನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ “ಯಾಲಕ್ಕೆ ಹನಾಲನ್ನು ಕಾಯುವುದಕ್ಕೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಅವನ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಅಪ್ರಾವಾದ ದೃಢತೆಯೂ ಸಂಯಮವೂ ಇದ್ದಿತು. ಅವನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ದೇವರಯ್ಯ, ತಾಯಿಮ್ಮಾ, ಸರಸ್ವತಿ, ರಾಮನಾಥನ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ತಂಭಿತರಾಗಿ ಅವಾಕ್ಷಾದರು. ದೇವರಯ್ಯನವರು “ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಉಂಟಿ? ಇದು ಶುದ್ಧ ಹುಡುಗ ಸಮಾಖಾರ. ನಾಳೆ ರಾತ್ರಿ ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ಲೇನನ್ನು ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಒಂದು ಗಳಿಗೆಯೂ ಇನ್ನು ಸಾವಕಾಶವಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಶಾಗಾಡಿದರು. ರಾಮನಾಥನು “ಈಗ ಪ್ರಯಾಣವಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗಲೂ ಪ್ಲೇನನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾಲಕ್ಕೆ ಹನಾಲೇ ನನ್ನ ಅಮೇರಿಕ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಟೇಬಿಟ್ಟನು. ದೇವರಯ್ಯನವರು ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನವರಿಗೆ “ನೀವಾದರೂ ಹೇಳಿ, ಇದು ಹುಚ್ಚೋ ಬಿಪ್ಪೋ, ನಾಳೆ ಪ್ಲೇನ್ ತಪ್ಪಿಹೋದರೆ ಇಷ್ಟು ದಿನ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನವೆಲ್ಲ ವ್ಯಾಧವಾದಂತೆ” ಎಂದು ಬಡುಡಿಸಿದರು. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನವರು ರಾಮನಾಥನಿಗೆ “ದೇವರಯ್ಯ, ಹೇಳುವುದು ಸರಿ. ಈಗ ಹೊರಟುಬಿಡು” ಎಂದು ಬಹಳ ಹೇಳಿದರು. ಸರಸ್ವತಿಯು ಅತ್ಯು ಹೊರಳಾಡಿದಳು. ರಾಮನಾಥನು ಯಾರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದೆ ಯಾಲಕ್ಕೆ ಹನಾಲಿಗೆ ಹೊರಟೇ ಹೋದನು. ಮುಂದಲ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿಯೇ ದೇವರಯ್ಯ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಬೈದು ಅಳುತ್ತಿದ್ದ ಸರಸ್ವತಿಯನ್ನು ಬಲಾತ್ಮಾರವಾಗಿ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಹಾಸನಕ್ಕೆ ಹೊರಟೇ ಹೋದರು. ಅವರು ಹೋದಮೇಲೆ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನೂ ಜಯಮ್ಮನೂ ಗದ್ದೆ ಬದುವಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂಕಿ ಹಾಕಿ ಡಬ್ಬಗಳನ್ನು ಬಡಿಯುತ್ತಾ ಆನಿಗಳನ್ನು ಹೆದರಿಸುತ್ತಾ ಕುಳಿತರು.

ರಾಮನಾಥ ಅಮೇರಿಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಅದರೆ ಅವನ ಬಡಲು ಅವನು ಪ್ರತಿವರುಷವೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಸೊಗಸಾದ ಯಾಲಕ್ಕೆ ಮೂಟಿಗಳು ಹೋಗುತ್ತಿವೆ.

— ಗೋರಾರು ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಆಯ್ಂಗಾರ್

ಗೊರೂರು ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್

ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗೊರೂರು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೯೦೪ ಜುಲಾಯಿ ಇಂದು ಜನಿಸಿದ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ಕಥೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ಪ್ರಬಂಧ, ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ, ಜಾನಪದ, ಪ್ರವಾಸಕಥನ, ಅನುವಾದ ಮುಂತಾದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕೃತಿ ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೇ ಧರ್ಮ, ಹೇಮಾವತಿ ತೀರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಪ್ರಬಂಧಗಳು, ನಮ್ಮ ಉರಿನ ರಸಿಕರು, ಗರುಡಗಂಬದ ದಾಸಯ್ಯ, ವೈಯಾರಿ ಇವರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು. ಇವರ ‘ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿ ಗೊರೂರು’ ಪ್ರವಾಸಕೃತಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರಕಿದೆ. ಮೈಸೂರು ವಿ.ವಿ.ಯ ಡಿ. ಲಿಟ್ ಪದವಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಶಿರಸಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಗೌರವ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೯೯೧ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೨೫ ರಂದು ನಿಧನರಾದರು.

- ಈ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮಗ್ಣವಾದ ಭಾಗವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಅದು ಯಾಕಾಗಿ ಇಷ್ಟವಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಸಮಾಧಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
- ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಾಕ್ಯಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅದೇ ಮಾದರಿಯ ಇನ್ನಷ್ಟು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರಿ.
 - ರಾಮನಾಥನ ಕನಸು ದರಿದ್ರರ ಮನೋರಥದಂತೆ ವಿಫಲವಾಯಿತು.
 - ಅವನಿಗೆ ಆಫೀಸು ಕುಚೀಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವುದು ಕುದುರೆ ಸವಾರನನ್ನು ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿರಿಸಿದಂತೆ ಆಗಿದ್ದಿತು.
- ರಾಮನಾಥಯ್ಯನ ಘ್ರಣ್ಣತ್ವದ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ‘ಘ್ರಣ್ಣ ಪರಿಚಯ’ ಬರೆಯಿರಿ.
- ಕೆಷ್ಟಯ್ಯ, ರಾಮನಾಥರಂತೆ ಮಣಿನ್ನು ಹೊನ್ನಾಗಿಸಿದ ಪ್ರಗತಿಪರ ಕೃಷಿಕರು ನಿಮ್ಮಾರ್ವಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇರಬಹುದಲ್ಲವೇ? ಅಂಥವರನ್ನು ಸನ್ಯಾಸಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೀಡಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ‘ಸನ್ಯಾಸ ಪತ್ರ’ ವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರಿ.
- ತಮ್ಮ ಕೃಷಿ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳು ನುಗ್ಗಿ ನಾಶಮಾಡಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿದ ರಾಮನಾಥನು ಅಮೇರಿಕಕ್ಕೆ ಹೋಗದೆ ಕೃಷಿಯನ್ನು ನೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಉರಲ್ಲೆ ಉಳಿದನು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳು ನುಗ್ಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇಲ್ಲದಿರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಏನಾಗುತ್ತಿತ್ತು? ಕಥೆಗೊಂದು ತಿರುವು ನೀಡಿ ಮುಂದುವರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

3

ಸಮಾನತೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ...

- ಮೇಲಿನ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ನೀವು ಗಮನಿಸಿದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಅವುಗಳ ಕುರಿತಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೂ ಬರೆದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿರಿ.

ಕೆರೆಗೆ ಹಾರ

ಉಂಟಾಗಿ, ನಾಡಿನ ಕ್ಷೇಮಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಾಗ ಅಡೆತಡೆಗಳು ಒದಗುವುದು ಸಹಜ. ದನಕರುಗಳಿಗೂ ಪ್ರೇರುಪಚ್ಚೆಗಳಿಗೂ ನೀರು ಒದಗಲೆಂದು ಬಲುವೆಚ್ಚೆದಿಂದ ಕೆರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದರೆ ನೀರೇ ಬೀಳದಿರಬಹುದು. ಪ್ರಜೆಗಳು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರಲೆಂದು ಕೋಟಿಯನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿದರೆ ಗೋಡೆಯೇ ಭದ್ರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿದಿರಬಹುದು. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನವರು ಇಲ್ಲೇನೋ ದ್ಯುವಿಕವಾದ ಶಾರಣವಿರಬೇಕೆಂದು ನಂಬಿ ಜೋಯಿಸರನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಗ್ರಹಶಾಂತಿಯನ್ನೋ ಭೂತಬಲಿಯನ್ನೋ ನಡೆಸಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂತೆ ಉರ್ಬಳಿನ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಆಗಿನ ಬಲುವರು ಹೇಳಿದ ತಾಗಕಾಯ್ದವನ್ನು—ಅದು ಎಷ್ಟೇ ಕರಣವಾಗಿದ್ದರೂ—ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಅವರು ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡುತ್ತಿರಲೀಲ್ಲ. ಇಂಥ ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶವೇ ‘ಕೆರೆಗೆ ಹಾರ’ ಕಥೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ.

ಕಲ್ಲನಕೇರಿ ಮಲ್ಲನಗೌಡಾ ಕೆರೆಯೊಂದ ಕಟ್ಟಿಸ್ಯಾನು
ಕೆರೆಯೊಂದ ಕಟ್ಟಿಸ್ಯಾನು ಸೆರೆಮುಕ್ಕ ನೀರಿಲ್ಲ
ಸೆರೆಮುಕ್ಕ ನೀರಿಲ್ಲ ಹೊತ್ತಿಗೆ ತೆಗಸ್ಯಾರು
ಹೊತ್ತಿಗೆ ತೆಗಸ್ಯಾರು ಜೋಯಿಸ ಕೇಳ್ಯಾರು

ಹಳ್ಳಿಯ ಹಾಡಿನ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿಯ ಪುನರುಕ್ತಿ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲೇ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಎರಡೆರಡು ಸಲ ಬಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಕೇಳುವವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹದಿಯುತ್ತವೆ. “ಹೊತ್ತಿಗೆ”ಯನ್ನು ತೆಗೆಯಿಸಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಜೋಯಿಸರು ಏನು ಹೇಳಿದರು?—ಇದು ದೇವರ ಕಾಟ, ಧೈವದ ಕಾಟ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. “ಹಿರಿಸೊಸೆ ಮಲ್ಲವನ ಹಾರವ ಕೊಡಬೇಕು”. ಅಕೆಯನ್ನು ಆಹಾರವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಸಿದರೆ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಬೀಳುತ್ತದೆ ಎಂದರು. ಗೊಡನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಲೋಚನೆಗಿಟ್ಟಿತು. ಹಿರಿಯ ಸೊಸೆಯನ್ನು ಹಾರವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ? ಮನೆನದ ಹಿರಿಯ ಸಂತಕಿ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಡವೇ? ಬಲಿಯನ್ನಂತೂ ಕೊಡಲೇಬೇಕು; ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಕೃಪಿಡಿದ ಧಮ್ಮ ಕಾರ್ಯ ಕೆಟ್ಟಹೋಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾದರೆ—

ಕಡೆಸೊಸೆ ಭಾಗೀರತಿನ್ನ ಹಾರ ಕೊಡಬೇಕು

ಹಾರ ಕೊಡಬೇಕಂತ ಮಾತಾತು ಮನೆಯಾಗ

ಅಂತೂ ಹೀಗೆ ನಿಷ್ಕಷ್ಟವೇ ಯಾಯಿತು. ಬಳಿಕ?

ಸಣ್ಣ ಸೊಸೆ ಭಾಗೀರತಿ ತವರಮನೆಗೆ ಹೋಂಟಾಳು

ಅತ್ತೆಪ್ಪಾ ನಾ ನಮ್ಮ ತವರಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿನೀ

ಸರ್ನೆ ಹೋಗವ್ವಾ ಭರ್ನನೆ ಬಾರವ್ವಾ

ಕಢೆಯಲ್ಲಿ ನಡುವಣ ಎಷ್ಟೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಜಾಣಾದ ಕವಿ ನಮ್ಮ ಉಹಿಗೇ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ! ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆದ ಮಾತುಕತೆ ಕೊನೆಯ ಸೊಸೆ ಭಾಗೀರಥಿಯ ಕಿವಿಗೆ ಬೀಳದಿರುತ್ತದೆಯೆ? ಅವಳ ಸಂಗಡ ಹಿರಿಯರು ನೀರವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿರಲಾರರು. ಇವಳೂ ಎದುರಿಗೆ ನಿಂತು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿರಲಾರಳು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ಹಿರಿಯ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ. ಆದರೆ ತಾನು ಜೀವ ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ಈ ಎಳೆಯಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಳವಳ ಹುಟ್ಟಿ, ತವರಮನೆಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಹೋಗಿಬರಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಚಿಮ್ಮುವುದು ಅತಿಸಹಜವಲ್ಲವೇ! ಅತ್ತೆ ಮಾವಂದಿರು ಕೆಟ್ಟವರೇನಲ್ಲ. ಅವಳ ಹೃದಯದ ವೇದನೆಯನ್ನು ಅರಿಯಬಲ್ಲರು. ಆದರೆ ಅವರು ತಾನೆ ಏನು ಮಾಡಿಯಾರು? ಅವರ ಕೃಕಟ್ಟಿ ಹೋಗಿದೆ. ಸೊಸೆ ತವರಾರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬರಲು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಸರ್ನೆ ಹೋಗಿ ಭರ್ನನೆ ಬಾರವ್ವಾ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿದರು.

ಸಣ್ಣ ಸೊಸೆ ಭಾಗೀರತಿ ತವರಮನೆಗೆ ಹೋಂಟಾಳು

ಮನೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗುದಕ ಅವರಪ್ಪ ಬಂದಾನು

‘ಎಂದಿಲ್ಲದೆ ಭಾಗೀರತಿ ಇಂದ್ರಾಕ ಬಂದವ್ವ

ಬಾಡಿದ ಮಾರ್ಯಾಕ ಕಣ್ಣಾಗ ನೀರ್ಯಾಕ?’

ಭಾಗೀರಥಿಗೆ ವಿಷಯವನ್ನು ನೀರವಾಗಿ ಬಿಡಿಸಿ ಹೇಳಲು ಬಾಯಿ ಬರಲಿಲ್ಲ; ಪ್ರಕಾರಾಂತರವಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಮಾವ ಅತ್ತೆ ನನ್ನ ಬೀರೆ ಇಡುತ್ತಾರೆಂತೆ ಎಂದು ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟಳು. “ಇಟ್ಟರೆ ಇಡಲೇಳು ಹೊಲಮನಿ ಕೊಡುತ್ತೇನು” ಎಂದು ತಂದೆ ದಿಟ್ಟತನದಿಂದ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟನು. ಮಗಳ ಸಂಕೋಚ ತುಂಬಿದ ಸುಕುಮಾರವಾದ ಹೃದಯ ಅವನಿಗೆ ಅಫ್ರಂವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ದಪ್ಪದ ನಿಸ್ತಂಖಗಾರಿಕೆ ಇವಳಿಗೂ ಸರಿತೋರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬೆಳ್ಳಿ ಹೇಳಿದೆ “ಹೊಲಮನೆ ಬಯ್ದು ಹೋಳಿದಂಡ್ಯಾಗ್ಗಾಕಪ್ಪ” ಎಂಬ ನೋವಿನ ಬೇಸರದ ಉದ್ದಾರವನ್ನು ಹೊರಗಿಡಹಿ

ಮುಂದುವರಿದು ತಾಯನ್ನು ಸಂಧಿಸಿದಳು. ಅಲ್ಲೂ ಅದೇ ಬಗೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ. “ನಮ್ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮಾವ ಬ್ಯಾರೆ ಇಡುತ್ತಾರಂತೆ” ಎಂಬ ಇವಳ ಅದೇ ಉತ್ತರ. ತಂದೆ ಹೊಲಮನೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದನು; ತಾಯಿ ಓಲೆಯ ಜೋಡನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿದಳು. ಭಾಗೀರಥಿಗೆ ನೆಮ್ಮೆದಿ ದೊರೆಯಲ್ಲ. “ವಾಲೀಯ ಜೋಡೊಯ್ಯು ಒಲಿಯಾಗ ಹಾಕವ್ವು” ಎಂದು ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸಿದಳು. ಬಳಿಕ ಅಕ್ಕನ ಸಂಗಡವೂ ಇದೇ ಮಾತಾಗಿ, ನಿನ್ನ ರಕ್ಕಣಿಗೆ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಳಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯನೆ ಪಡೆದಳು. ಹೊಲ, ಮನೆ, ಬೆಳ್ಳಿ, ಬಂಗಾರ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಅಕ್ಕ ಹೇಗೆ ಕೊಟ್ಟಾಳು! ಆದಕಾರಣ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಜೊತೆಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಾಗುವುದನ್ನು ಹೇಳಿದಳು. (ಪಾಪ, ಬಿಕ್ಕ ಪ್ರಾಯದ ಭಾಗೀರಥಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಮನು ಕೂಡ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ) ಜೊತೆಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ದುಃಖ ಕಳಿದೀತೆ?

ಭಾಗೀರಥಿಯ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಅಕ್ಕ ಎಲ್ಲರೂ ಶ್ರೀತಿವಂತರೇ. ಆದರೆ ಈ ನವಿರುಮನಸ್ಸಿನ ತುಸುಮಾತಿನ ತರಳಿಯ ಒಳ ಹೃದಯವನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಅದರ ತಳಮಳವನ್ನು ಅರಿಯಲು ಅವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ತವರುಮನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗೀರಥಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಸಮಸ್ಯೆ ಹರಿಯಲಿಲ್ಲ.

ಸಣ್ಣ ಸೊಸೆ ಭಾಗೀರತಿ ತವರುಮನೆಯ ಬಿಟ್ಟು
ತವರುಮನೆಯ ಬಿಟ್ಟು ಗೆಣಾತಿ ಮನೆಗೆ ನಡೆದಳು.
ತಲಬಾಗಿಲದಾಗ ಗೆಳತಿನ್ನ ಕಂಡಳು.

“ಎಂದಿಲ್ಲದೆ ಭಾಗೀರತಿ ಇಂದ್ರಾಕ ಈ ಅಳವು” ಎಂದು ಗೆಳತಿ ಕೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಭಾಗೀರಥಿ ಅಂಜುತ್ತಾ ಅಳುಕುತ್ತಾ “ಹೇಳಲೇ ಗೆಳತಿ, ಹೇಳಲೇ ಗೆಳತಿ” ಎನ್ನುತ್ತಾಳೆ. “ಅಂಜಬೇಡ ಗೆಳತಿ, ಅಳುಕಬೇಡ ಗೆಳತಿ!” ಎಂಬುದು ಗೆಳತಿಯ ದೈಯುದ ಆಶ್ಚರ್ಯನೆ. ಅಕ್ಕನ ಮಾತು ಹಾಗಿರಲಿ, ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಕಾಣದಿದ್ದ ಆತ್ಮೀಯತೆಯನ್ನೂ ನಿರಾವರಣ ಭಾವವನ್ನೂ ಭಾಗೀರಥಿ ಗೆಳತಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡಳು. ತನ್ನ ಹೃದಯವನ್ನು ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಇವಳಿದುರಿಗೆ ತೆರೆದು, ನೇರವಾದ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ “ನಮ್ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮಾವ ಕರೆಗ್ಗೂರ ಕೂಡತಾರಂತ!” ಎಂದು ಇದ್ದ ವಿಷಯವನ್ನು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಹೊರಗೆದಹುತ್ತಾಳೆ. ಇವಳ ಈ ನಂಬಿಕೆಗೆ, ಶ್ರದ್ಧೆಗೆ ಆ ಗೆಳತಿ ಎಷ್ಟೊಂದು ಅಹಂಕಾರ! ಕೊಟ್ಟರೆ ಕೂಡಲೇಳು ಇಟ್ಟೊಂಗ ಇರಬೇಕೆ! ಎಂಬುದೇ ಆವಳ ನಿಧಾರವಾದ ಬುದ್ಧಿವಾದ. ಅಂತೂ ಭಾಗೀರಥಿಯ ಮನಸ್ಸಿನ ಹೊಯ್ದಾಟ ನಿಂತಿತು. ಬಲಿದಾನಕ್ಕಾಗಿ ಎದೆಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈ ಸಣ್ಣ ಸೊಸೆ ಅತ್ಯೇಯ ಮನೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದಳು. “ಸರ್ನೆ ಹೋದಳು ಭರ್ನನೆ ಬಂದಳು!”

ಬ್ಯಾಲಿಯ ಹಸಮಾಡ್ತ ಬಿಟ್ಟುಕ್ಕಾಳು ಕಣ್ಣೀರ
‘ಎಂದಿಲ್ಲದೆ ಭಾಗೀರತಿ ಇಂದ್ರಾಕ ಕಣ್ಣೀರು’
‘ಬ್ಯಾಳಾಗಿನ ಹಳ್ಳು ಬಂದು ಕಣ್ಣಾಗೆರಚಿದವು ಮಾವಾ’

ಕವಿ ಎಷ್ಟೊಂದು ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ, ಆದರೆ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ, ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಬಲ್ಲ! ಸಂಭಾಷಣೆ ಮಾವನಿಗೂ ಸೊಸೆಗೂ ನಡೆದಿದೆಯೆಂದೂ, ಭಾಗೀರಥಿಯ ಮನಸ್ಸು ಗಟ್ಟಿಯಾದರೂ ಮುಂದೆ ಕಾದಿರುವ ಸಾವನ್ನು ನೆನೆದು ಕಣ್ಣೀರು ಸಹಜವಾಗಿ ಉಕ್ಕುತ್ತಿದೆಯೆಂದೂ, ಆಕೆಯಲ್ಲಿ ಕನಿಕರಗೊಂಡು ನೇರವಾಗಿ ಸಮಾಧಾನವೇನನ್ನೂ ಹೇಳಲಿಯದೆ, ಮಾವನು ಹೀಗೆ ಅಶರಣವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂದೂ, ಧೀರೆ ಭಾಗೀರಥಿ ಏನೋ ನೆವ

ಹೇಳಿ ತನ್ನ ಮನೋದಾಢ್ಯಕವನ್ನು ಸ್ಥಿರಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾಗೆಂದೂ ಮೂರೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕವಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾನೆ! ಅತ್ಯೇಯೂ ಹೀಗೆಯೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಅಕ್ಕೆಯೋಳಿಗಿನ ಹರಕು ಬಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತಿಂದು ಸೋಸೆ ಮಾತನ್ನು ತೇಲಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಆ ದಿನ ದೊಡ್ಡ ಹಬ್ಬದ ಅಡಿಗೆ. ಜಳಕಕ್ಕಾಗಿ ಹತ್ತು ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ ನೀರು ಉಕ್ಕೆ ಮರಳುತ್ತಿದೆ. ನಿಂಗವ್ವ ನೀಲವ್ವ ಹೊದಲಾದ ದೊಡ್ಡ ಸೋಸೆಯರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕರೆದು, ನೀನು ಜಳಕಮಾಡು, ನೀನು ಜಳಕಮಾಡು ಎಂದು ಹಿರಿಯರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ದಿನ ನೀರೆರೆದುಕೊಂಡು ಸಿಂಗರಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದವರನ್ನೇ ಗಂಗಾದೇವಿ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಳಿಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಲ್ಲರು. ಆದ ಕಾರಣ ಹಿರಿಯ ಸೋಸೆಯರೆಲ್ಲ ಹಿಂಜರಿದರು. “ನಿಂಗವ್ವ-ನಾಪೋಲ್; ನೀಲವ್ವ-ನಾಪೋಲ್; ಗಂಗವ್ವ-ನಾಪೋಲ್; ಗವರವ್ವ-ನಾಪೋಲ್”.

ಸಣ್ಣ ಸೋಸಿ ಬಾಗವ್ವ ನೀನರ ಜಳಕಮಾಡು
ಸಣ್ಣ ಸೋಸಿ ಭಾಗೀರತಿ ಜಳಕನ ಮಾಡ್ಯಾಕು
ಜಳಕನ ಮಾಡ್ಯಾಕು ಸಿಂಗಾರಸಿಂಬಿ ಮಾಡ್ಯಾಕು
ಬಂಗಾರಬುಟ್ಟಿ ತುಂಬ್ಯಾಕು ಸಿಂಗಾರಸಿಂಬಿ ಮಾಡ್ಯಾಕು
ಸಿಂಗಾರಸಿಂಬಿ ಮಾಡ್ಯಾಕು ಮುಂದ ಮುಂದ ಹೊಂಡಾಕು
ಮುಂದ ಮುಂದ ಭಾಗೀರತಿ ಹಿಂದ್ವಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ!

ಸರಿ. ಇನ್ನೂ ಬಯಲಾಗಿಯೇ ಒಣಿಗಿದ್ದ ಕೆರೆಯ ಅಂಗಡಲ್ಲಿ ಪೂಜೆಯಾಯಿತು; ಸ್ವೇಚ್ಛಾಯಾಯಿತು; ಉಣಿಯಾಯಿತು. ಪಾತ್ರೀಪದಾಧಕಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡರು, ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿರು. ಹೊರಟು ಬರುವಾಗ, ಉದ್ದೇಶಪ್ರಾರ್ಥಕವಾಗಿಯೇ ಇರಬೇಕು, ಬಂಗಾರದ ಬಟ್ಟಲನ್ನು ಕೆರೆಯಲ್ಲೇ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟರು. ಸ್ವಲ್ಪದೂರ ಎಲ್ಲರೂ ನಡೆದಮೇಲೆ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡು, “ಗಂಗವ್ವ ನೀ ಹೋಗ, ಗೌರವ್ವ ನೀ ಹೋಗ” ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಸೋಸೆಗೂ ಬಟ್ಟಲನ್ನು ತರಲು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಈ ದಿನ ಸೋಸೆಯರೆಲ್ಲ ಜಳಕವನ್ನು ಒಳ್ಳೆ ಎಂದಂತೆಯೇ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಬಲ್ಲದೆ ಹೋದರು.

‘ಸಣ್ಣಸೋಸಿ ಭಾಗೀರತಿ ನೀ ತರಹೋಗವ್ವ’
ಸಣ್ಣ ಸೋಸಿ ಭಾಗೀರತಿ ಬಿರಿ ಬಿರಿ ನಡೆದಾಕು
ಬಿರಿ ಬಿರಿ ಹೋದಾಕು ಬಂಗಾರ ಬಟ್ಟ ತಗ್ಗೊಂಡಳು
ಬಂದು ಮೆಟ್ಟೇರುದಕ ಪಾದಕ ಬಂದಾಕು ಗಂಗಿ
ಎರಡು ಮೆಟ್ಟೇರುದಕ ಪಾದ ಮುಣಿಗಿಸ್ಯಾಕು ಗಂಗಿ
ಮೂರು ಮೆಟ್ಟೇರುದಕ ಮೊಣಕಾಲಿಗೆ ಬಂದಾಕು ಗಂಗಿ
ನಾಕು ಮೆಟ್ಟೇರುದಕ ನಡುಮಟ ಬಂದಳು ಗಂಗಿ
ಬಿದು ಮೆಟ್ಟೇರುದಕ ತುಂಬಿ ಹರಿದಾಕು ಗಂಗಿ
ಸಣ್ಣ ಸೋಸಿ ಭಾಗೀರತಿ ಕೆರಿಗ್ಗೂರವಾದಳು.

ಆಯಿತು. ಈ ಧೀರೆಯಾದ ಕುಲಪಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಗಂಗವ್ವ ಮೃದುವಾಗಿ ತನ್ನ ಮಡಿಲಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಳು! ಬಲಿಸಮಪರಣ ಎಷ್ಟು ನಯವಾಗಿ ನಡೆಯಿತೋ ಬಲಿ ಸ್ವೀಕಾರವೂ ಅಷ್ಟೇ ನಯವಾಗಿ ನೆರವೇರಿತು.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಆಗುವಾಗ ಭಾಗೀರಥಿಯ ಗಂಡ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ? ಅವನು “ಬೇಕು ಬೇಡ” ಎನ್ನಲೇ ಇಲ್ಲವೇ?

ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಒಂದು ಸಮಾಧಾನದ ಮಾತನ್ನು ಆಡಲೇ ಇಲ್ಲವೇ? ನಮ್ಮ ನೋಂದ ಕರುಳಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕವಿಬಲ್ಲ; ಮುಂದಿನ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಈಗ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಭಾಗೀರಥಿಯ ಗಂಡ ಉರಿನಲ್ಲಿರಲ್ಲ. “ಗಂಡ ಮಾದೇವರಾಯ ದಂಡಿನಾಗ್ರದಾನು”. ದಂಡಿನಲ್ಲಿದ್ದವನಿಗೆ ತನ್ನ ಮಡದಿಯ ಜಲಸಮಾಧಿಯ ವೃತ್ತಾಂತ ಕನಸಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅರಿವಾಯಿತು— “ಕಂಡನು ಕೆಟ್ಟ ಕನಸ”:

ಸೆಲ್ಯು ಸುಂಪ್ರಾಂಗಾತು ಕೋಲು ಮುರಿದ್ವಾಂಗಾತು
ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಮಾಲೆಲ್ಲಾ ತಟ್ಟನೆ ಬಿದ್ವಾಂಗಾತು.

ಆಹ, ಮಡದಿ ಮಡಿದಮೇಲೆ, ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಮಹಲು ಕುಸಿದು ಬಿದ್ವಹಾಗೆಯೇ ತಾನೇ!

ಗಂಡ ಮಾದೇವರಾಯ ಹತ್ತಿದ ಬತ್ತಲೆಗುದುರಿ
ಹತ್ತಿದ ಬತ್ತಲೆಗುದರಿ ಒತ್ತರಬಂದಾನ ಮನಿಗೆ

ಮಾದೇವರಾಯನ ಆತಂಕವನ್ನು ತವಕವನ್ನೂ ಅವನು ಬತ್ತಲೆಕುದುರೆ ಹತ್ತಿದ್ದು ಎಷ್ಟು ಗಾಥವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ! ಕುದುರೆಗೆ ಜೀನು ಹಾಕುವಷ್ಟು ಕಾಲವಿಳಂಬಮಾಡಲೂ ಅವನ ವ್ಯದಯ ಒಪ್ಪಲ್ಲ. ಕನಸು ಕಂಡವನೇ ದಿಗಿಲುಗೊಂಡು ಕುದುರೆಯ ಬರಿ ಬೆಸ್ನಿಗೆ ಹಾರಿ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ನಾಗಾರೋಟದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಉರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ.

ಬಂದ ಮಾದೇವನ ತಂದೆತಾಯಿ ನೋಡಿದರು

‘ಗಂಗವ್ವ ನೀರ ಕೊಡ ಗವರವ್ವ ನೀರ ಕೊಡ’
‘ಗಂಗವ್ವ ನೀರ ಕೊಡುದ್ದಾಕೆ ಗವರವ್ವ ನೀರ ಕೊಡುದ್ದಾಕೆ’
ನನ್ನ ಮಡದಿ ಭಾಗೀರತಿ ಎಲ್ಲಿಗೆಂಡ್ರಾಜವ್ವ?
‘ನಿನ್ನ ಮಡದಿ ಭಾಗೀರತಿ ತವರಿಗೆ ಹೋಗ್ಯಾಜವ್ವ’

ಹೋರಗಿನಿಂದ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಗಂಡನಿಗೆ ಕೈಕಾಲು ತೋಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ನೀರನ್ನು ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಸಂಪ್ರದಾಯ. ನೀರು ಕೊಡುವಂತೆ ತನ್ನ ಅತ್ತಿಗೆಯರಿಗೆ ತಾಯಿ ಹೇಳುತ್ತಲೂ ಮಾದೇವರಾಯನ ಆತಂಕ ಇಮ್ಮಡಿಸಿತು. ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಕೊಡದಿರುವಂತೆ ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ ಎಂದು ಧೈಯಕ್ಕಾದಿ ಕೇಳಿದನು. ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ತಾಯಿಗೆ ಬಾಯಿಲ್ಲ. ತವರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ ಎಂದು ಪ್ರಕಾರಾಂತರವಾಗಿ ಹೇಳಿದಳು. ದಿಟ. ಭಾಗೀರಥಿಯನ್ನು ಹಿರಿಯರು ತವರಿಗೇ ಕಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ!

ಮಾದೇವರಾಯ ಹಾಗಿಂದ ಹಾಗೆಯೇ ಬತ್ತಲೆಕುದುರೆ ಮೇಲೆ ಅತ್ಯೇಯ ಮನೆಗೆ ಹೋದನು. ಅಲ್ಲಿ ನೀರುಕೊಡಲು ನಿಂಬಿವ್ವ ನೀಲವ್ವರಿಗೆ ಅತ್ತಿ ಹೇಳಿದಳು. (ಈ ವೇಳೆಗೆ ತವರು ಮನೆಗೂ ಭಾಗೀರಥಿಯ ಕೊನೆಯ ವರ್ತಮಾನ ಮುಣ್ಣಿ ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲದೆ ಇವರೂ ಸಮಾಧಾನಗೊಂಡಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ). ನನ್ನ ಮಡದಿ ಎಲ್ಲಿ ಎಂದು ಹಿಂದಿನಂತೆ ಇಲ್ಲಾ ಅಳಿಯ ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ “ನಿನ್ನ ಮಡದಿ ಭಾಗೀರಥಿ ಗೆಳತಿ ಮನೆಗೆ ಹೋಗ್ಯಾಜವ್ವ” ಎಂದು

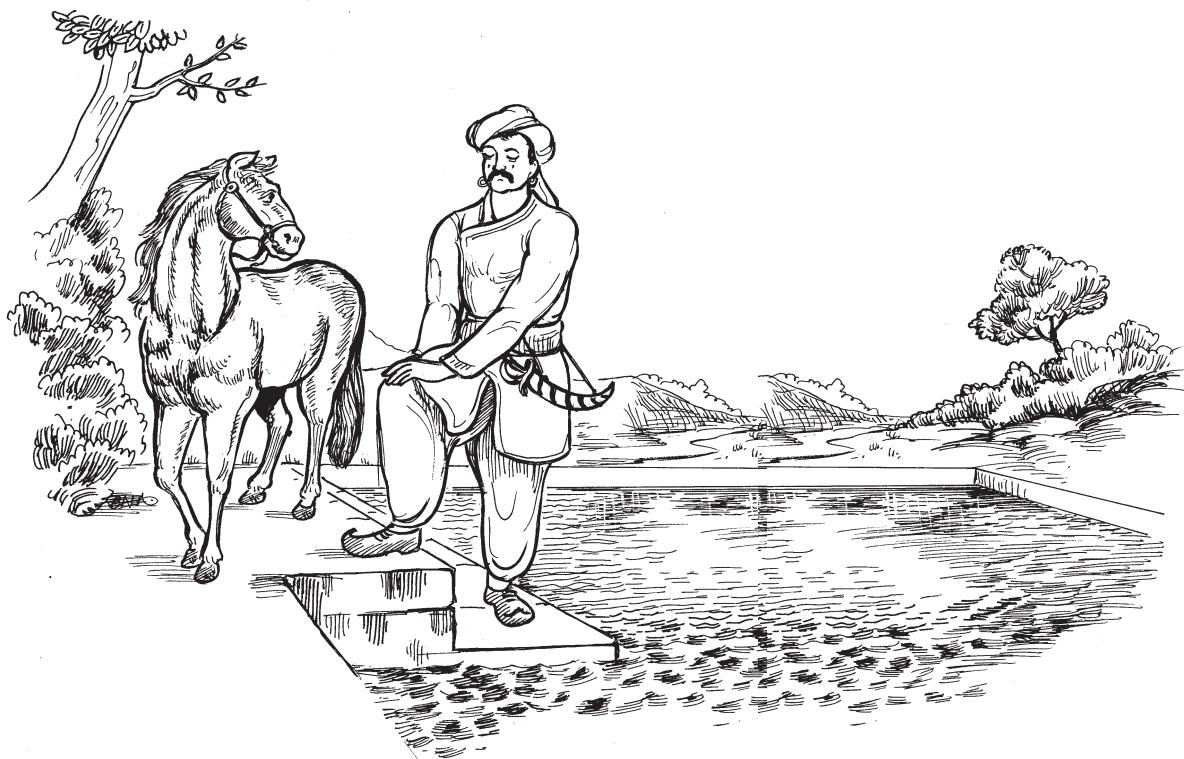
ಅತ್ಯೇರಿಂದ ಉತ್ತರ ಬಂದಿತು. ಸರಿ; ಗೆಳತಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ “ಭಾಳವ್ವ ನೀರ ಕೊಡ, ಬಸವ್ವ ನೀರ ಕೊಡ” ಎಂಬ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ಆಗ, ಭಾಗೀರಥಿಯ ಅತ್ಯೇಗಳಿ ತಾಯಿಗಾಗಲಿ ಇಲ್ಲದ ಧೈಯದಿಂದ, ಸರಳತೆಯಿಂದ ಗೆಳತಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾಳೆ:

‘ನಿನ್ನ ಮಡದಿ ಭಾಗೀರತಿದು ಏನು ಹೇಳಲಿ ಸೂರಿ
ನಿಮ್ಮಪ್ಪ ನಿಮ್ಮವ್ವ ಕೆರಿಗ್ಗಾರ ಕೊಟ್ಟರಂತೆ’

ಸಂದೇಹ ಧ್ಯಾಧವಾಯಿತು; ಹೃದಯ ಬರಿದಾಯಿತು.

ಈಗ ಮಾಡೇವರಾಯ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ತಂದೇ—ತಾಯಿಗಳನ್ನ ನಿಷ್ಪರಪಡಿಸಲಾದೀತೆ? ಕಾಂತೆಯ ಆಗಲಿಕೆಯನ್ನ ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾದೀತೆ? ತನ್ನ ಎದೆಯ ಧಗಧಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಬೆಂಕಿಯನ್ನ ನಂದಿಸಲು ಆವಾಗಿ ಈಗ ಒಂದೇ ದಾರಿ ತೋರಿತು.

ಗಂಡ ಮಾಡೇವರಾಯ ಹತ್ತಿದ ಬತ್ತಲೆಗುದರಿ
ಹತ್ತಿದ ಬತ್ತಲೆಗುದರಿ ಹೊಂಟಾನು ಹೌಹಾರಿ
ಕೆರೆಯ ದಂಡಗೆ ಬಂದು ಕಣ್ಣೀರು ಇಟ್ಟಾನು
ಕಣ್ಣೀರು ಇಟ್ಟಾನು ನಿಟ್ಟಿಸಿರು ಬಿಟ್ಟಾನು

‘ಸಾವಿರ ವರಹ ಕೊಟ್ಟರು ಸಿಗಲಾರದ ಸತಿ ನೀನು
 ಸಿಗಲಾರದ ಸತಿ ನೀನು ನನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿ ಹೋದೆ
 ಮನ್ಯಾರು ವರಹಾ ಕೊಟ್ಟ ಮುತ್ತಿನೋಲೆ ಮಾಡಿಸಿದೆ
 ಮುತ್ತಿನೋಲೆ ಇಟಗೊಳಿಗ್ನಿ ಮುತ್ತೆದೆ ಎಲ್ಲಿಗ್ನೋದೆ’
 ಇಷ್ಟ ಮಾತಾಡಿ ಮಾದೇವ ಬಿಟ್ಟನು ಕಟ್ಟೇರು
 ಬಿಟ್ಟನು ಕಟ್ಟೇರ ಹಾರಿದ ಕೆರೆ ನೀರಾಗ!
 ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಥೆ ಮುಗಿಯಿತು!...

– ತೀ. ನಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ

ತೀ.ನಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ

ಕ್ರ.ಶ. ೧೯೦೯ ರಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥಪುರದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ತೀ.ನಂ. ಶ್ರೀಯವರು (ತೀರ್ಥಪುರ ನಂಜುಂಡಯ್ಯ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ) ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಮ್ಯಾತ ಭಾಷಾ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು, ವಿಮರ್ಶಕರು ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧಕರು. ಇವರು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ವ್ಯೇಸೂರು ಹಾಗೂ ಕನಾಡಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾವಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಮಧ್ಯಮ ವ್ಯಾಕರಣ, ನಂಟರು, ಮುದ್ರಾರಾಕ್ಷಸ, ಒಲುಮೆ, ಕಾವ್ಯ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮೊದಲಾದುವುಗಳು ಇವರ ಕೃತಿಗಳಾಗಿವೆ.

‘ಭಾರತೀಯ ಕಾವ್ಯ ಮೀಮಾಂಸೆ’ ಇವರು ರಚಿಸಿದ ಶ್ರೀಷ್ಟ ಕೃತಿಯಾಗಿದ್ದು, ‘ಪಂಪ ಪ್ರತ್ಸ್ವಿ’ವಿಜೇತ ಮೊದಲ ಕೃತಿಯೆಂಬ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಾಗವನ್ನು ಅವರ ‘ಸಮಾಲೋಕನ’ ಪ್ರಸ್ತರಕದಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

- ಭಾಗೀರಥಿಯ ಗೆಳತಿಗೆ ನೇರವಾದ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ “ನಮ್ಮತ್ತೆ ಕೆರೆಗ್ನಾರ ಕೊಡತಾರಂತ!” ಎಂದು ಇದ್ದ ವಿಷಯವನ್ನು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಹೊರಗೆಡಹಿದಾಗ ‘ಕೊಟ್ಟರೆ ಕೊಡಲೇಳು ಇಟ್ಟಾಂಗ ಇರಬೇಕ’ ಎಂಬುದು ಅವಳ ಬುದ್ಧಿವಾದ. ಆ ಗೆಳತಿಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನೀವು ಇರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಏನು ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಿರಿ?
- ಭಾಗೀರಥಿಯ ಗಂಡ ಮಾದೇವ ‘ಬಿಟ್ಟನು ಕಟ್ಟೇರ ಹಾರಿದ ಕೆರೆ ನೀರಾಗ!’ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಥೆ ಮುಗಿಯಿತು. ಮಾದೇವ ಕೆರೆಗೆ ಹಾರಿದುದು ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರವೇ? ಕಥೆಗೆ ಬೇರೊಂದು ತಿರುವು ನೀಡಿ, ಕಥೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
- ಸ್ತ್ರೀ ಶೋಷಣೆಯ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆದ ಜನಜಾಗೃತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ವಾರ್ತೆಗಳಿರುವ ಪತ್ರಿಕಾ ತಂಡಕುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅಂದವಾದ ಕೊಲಾಶ್ ತಯಾರಿಸಿರಿ.
- ವಾತಾಡಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದರ ಮಹಿಳಾ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀ ಶೋಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಲೇಖನವೊಂದನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಒಳಗೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಅಂಶಗಳು

- ವರದಕ್ಕಣಿ
- ವರೋಪಚಾರ
- ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯ
- ಮೂಢನಂಬಿಕೆ.... ಇತ್ಯಾದಿ.

ನನಸಾದ ಕನಸು

ಅತಿ ಸಾಮಾನ್ಯಳಿನಿಸಬಹುದಾದ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗಿಯ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಸೃಜನಶೀಲತೆ ಹೇಗೆ ಹುಟ್ಟಿತು ಎಂದು ಅವಲೋಕಿಸುವಾಗ ಬಾಲ್ಯದ ಬೇರುಗಳನ್ನು ತಡಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಂದೆ ತಾಯಿ ನನಗಿಟ್ಟಿ ಹಿಸರು ವೆಂಕಟಲಕ್ಷ್ಮಿ. ತಂದೆ ಶಿವರಾಮಯ್ಯ ಸ್ವಾಲ್ ಇನ್‌ಪೆಕ್ಕರ್ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿದ್ದರಿಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ವರ್ಗವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿನ ಬದುಕನ್ನು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದೇ. ಅಜ್ಞಿ ವಸಂತಮ್ಯ ಶಾಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯಿನಿ. ಇವರು ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಭಾರತ ಕತೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಡುಗೂಲಜ್ಞಿ ಕತೆಗಳನ್ನು ರಸವತ್ತಾಗಿ ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಬಳಿಕ ಅವಕ್ಷೇತ್ರದಿಷ್ಟು ಉಪ್ಪು ಖಾರ ಹಚ್ಚಿ, ಕಲ್ಪನೆಯ ಬೇರೆಯೇ ಕತೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮಂದಿರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಮಿಡಲ್ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಆಗ ಲಭ್ಯವಿದ್ದ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಸ್ತಕಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒದಿಯಾಗಿತ್ತು. ಸೋದರಮಾವ ಜಯರಾಮ್ ಅವರು ಗಳಗನಾಥ ಮತ್ತು ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯರು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಬಂಕಿಮಚಂದ್ರರು ‘ಅನಂದಮತ’, ‘ದೇವಿ ಚೌಧುರಾಣಿ’ ಒದಿದ್ದ ಆಗಲೇ. ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವಿಭೂರೂ ಚಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಮಾಡಿದ್ದು. ಬಹುಶಃ ಅದೇ ಮೋದಲ ಸಂವಾದ.

ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ನಾನು ಕತೆ ಬರೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದ ನನ್ನ ಹದಿಮೂರನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ. ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಬೇಸಗೆ ಆಗ. ತಂದೆಗೆ ಹೊಸಕೋಟಿ ಎಂಬ ಹಳ್ಳಿಗೆ ವರ್ಗವಾಗಿತ್ತು. ಮನೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರಿಂದ ಪ್ರವಾಸಿ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಬಿಡಾರ ಹೂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ವಿಸ್ತಾರ ಕೊತಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತರೆ ಕಿಟಿಕಿಯಾಚಿ ಒಂದು ಹೊಟ್ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಏತದ ಬಾವಿಯಿಂದ ನೀರೆತ್ತಿ ಎರೆಯುವ ದೃಶ್ಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕತೆಗಾರಿಕೆ ಅರಂಭವಾಯಿತು. ಆಗ ‘ಶುಭಾ’ ಮತ್ತು ‘ನಯನ’ ಎಂಬ ಕೈಬರಹದ ಎರಡು ಕಥಾ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದೆ.

ಇಂಂರಲ್ಲಿ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಮೋದಲ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ತೇಗೆದೆಯಾದಾಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಮಹಾರಾಣಿ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಅಡಿಕೆ ಹಾಕಿದೆ. ಆರಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳು ಬಾಟನಿ, ಕೆಮಿಸ್ಟ್ರಿ ಮತ್ತು ಜೂಯಾಲಜಿ.

“ಇವನ್ನುಕೆ ಆರಿಸಿದೆ?” ಎಂದು ತಂದೆ ಕೇಳಿದಾಗ

“ಆ ವಿಷಯಗಳು ನನಗಿಟ್ಟು!” ಎಂದಿದೆ.

ಆದರೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದದ್ದು ಬೇರೆಯೇ ವಿಚಾರ. ಇಂಟರ್ ಮೀಡಿಯೆಟ್ ನಲ್ಲಿ (ಈಗಿನ ಪಿ.ಯು.ಸಿ) ಚೆನ್ನಾಗಿ

ಅಂಕಗಳು ಬಂದರೆ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಸೀಟು ಸಿಗಬಹುದು ಎಂಬ ಅಸೆಯೊಂದು ಈ ಆಯ್ದುಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ. ಈ ಕಾಲಕ್ಷಾಗಲೇ ನಾನು ಕತೆ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆಂದು ನೆಂಟರಿಷ್ಟರಿಗೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಮದುವೆ ಮುಂತಾದ ವಿಶೇಷ ಸಂಭಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಉಡಲು ನನ್ನ ಬಳಿ ರೇಷ್ಟೆ ಸೀರೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಾಧಾರಣವಾದ ನೂಲಿನ ಸೀರೆಯನ್ನೇ ಉಟ್ಟರೂ ನೆಂಟರಿಷ್ಟರು ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಗೌರವ ತೋರುತ್ತಿದ್ದರು.

“ಬಡವರು ಪಾಪ. ಆದರೇನಂತೆ? ಅವಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕತೆ ಬರಿತಾಳಿ!” ಎಂದು ಮೆಚ್ಚುಗೆಯಿಂದ ಮಾತಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೆ. ಇದರಿಂದ ಆನಂದವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕತೆ ಬರೆಯುವುದರಿಂದ ಗೌರವ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಬಡತನ ನಿವಾರಣೆಯ ಮಾರ್ಗ ನನಗೆ ಶಿಲ್ಬಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕತೆ ಬರೆಯುವ ರೀತಿ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದುಕೊಂಡೆ.

ಇಂಟರ್ ಮೀಡಿಯಟ್ ನಲ್ಲಿ ನಾನು ಮೋದಲ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ತೇಗಡಿ ಆದೆ. ತಂದೆಯವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಮೈಸೂರಿನ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಅಜ್ಞ ಹಾಕಿಯಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಸೀಟು ಸಿಕ್ಕಿತು. ಇದರಿಂದ ನನ್ನ ಬಹುದಿನಗಳ ಕನಸು ನನಸಾದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಆದರೆ ಬೇರೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿದ್ದವು. ತಂದೆಯವರು ಹಿಂದೆ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜು ಸೇರಿ ಹೇಳ ಕುಯ್ಯಲು ಹೆದರಿ ಅದನ್ನು ಬೀಟ್ಟು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕ್ಲೇರ್ಕುಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಮಗಳಿಗೆ ಈಗ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಸೀಟು ಸಿಕ್ಕಿತೆಂಬುದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯ ಆದರೂ ಅರ್ಥಿಕ ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲವೆಂದು, “ಆ ಕೋಸ್‌ ಬೇಡ” ಎಂದರು. ನಾನು ಪಟ್ಟಿ ಹಿಡಿದೆ. ಅಷ್ಟು ವಸಂತಮ್ಮನ್ನು ನನ್ನ ನೆರವಿಗೆ ನಿಂತರು.

ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜು ವ್ಯಾಸಂಗದಿಂದ ಅನುಭವ-ದಿಗಂತ ಮತ್ತಷ್ಟು ವಿಸ್ತರಿಸಿತು. ಆಸ್ತ್ರೇಲಿಯ, ರೋಗಿಗಳು, ಅವರ ಬದುಕು ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅತ್ಯಾಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಗ್ರಹಿಸತ್ತೊಡಗಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಆಗ ಬರೆದ ‘ವಿಳಾಸವಿಲ್ಲದ ಮನು’, ‘ಧನ್ಯಂತರಿಯ ದಿನಚರಿ’, ‘ಜೀವದಾನ’ ಮುಂತಾದ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕರೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರಕೆಯಾಯಿತು. ಆಸ್ತ್ರೇಲಿಯ, ರೋಗಿಗಳು ಮುಂತಾದ ಹೊಸವಸ್ತುವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಕಥಾ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ತುಂಬಿದೆ.

ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಬಹುಶಃ ಆಗಿಂದಲೂ ನನ್ನ ಒಲವಿತ್ತು. ಮಹಿಳೆಯರ ಕೃತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯುವುದರ ಮುಖಾಂತರ ಅವಕ್ಕೆ ಪ್ರಚಾರ ಕೊಡಲು ಯಶ್ವಿಸಿದ್ದೆ. ಆ ಹೋರಾಟದ ‘ಎಳಿ’ ಈಗಲೂ ನನ್ನಲ್ಲಿದೆ. ಐವತ್ತರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೇ ಮಂದಿ ವಿಮರ್ಶಕರಿದ್ದರು. ಲೇಖಕರೇ ಇತರರ ಪ್ರಸ್ತರವನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತುಂಬಾ ಶೋಚನೀಯ ಆಗಿತ್ತು. ಸಂಸಾರಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮದ್ದೆ ಅಸಮಾನತೆಯ ತತ್ವವನ್ನೇ ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭಾಸ, ವಿವಾಹ, ಉದ್ಯೋಗ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಹಿಡಿತವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವತಃ ನನ್ನ ತಾಯಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೊಂದು ನೀತಿ, ಗಂಡಿಗೊಂದು ನೀತಿ ಎಂಬಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದು ಅವರ ತಪ್ಪಲ್ಲ, ಅಂದಿನ ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಫಲಶ್ರುತಿ ಎಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೂ ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಬ್ಬರಿಗೂ ಸಮಾನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ವಾದಿಸುತ್ತಿದೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಹೇಗೆ ಶೋಷಣೆಗೀಡಾಗ್ದಾಳೆ? ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ‘ಆ ಮೂರು ಮನೆಗಳು’ ಎಂಬ ಕತೆ ಆಗ ಬರೆದೆನೆಂದು ನೆನಪು. ಮುಂದೆ ‘ಸಂಕೋಶೆಯೊಳಗಿಂದ’ ಕಾದಂಬರಿ ರಚಿಸಿದಾಗಲೂ ಈ ವಿಚಾರಗಳೇ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುತ್ತಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ವಿಮೋಚನೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಕಲ್ಪನೆಗಳು ಆಗಲೇ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಗಾಥವಾಗಿ ಬೆಳೆಯತ್ತೊಡಗಿದ್ದವು.

ಒಟ್ಟನೇ ಶತಮಾನದ ಅಂಗ್ಸು ಕವಯಿತ್ರಿ ಲೇಖಿ ವಿಂಚಿಲೋಸೀ ಅಂದಿನ ಸಮಾಜವನ್ನು ಗೇಲಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರೆದ ಕವನದ ಸಾಲುಗಳು ಹೀಗಿವೆ:

“ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬಳು ಲೇಖನಿ ಹಿಡಿದರೆ ಇವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ, ನಿಮ್ಮ ಲಿಂಗಭೇದ ಮರೆತಿರಾ ಅಂತ. ಹಂಗಸಾಗಿ ಮಯಾದೆ, ಅಲಂಕಾರ, ಸವಿಮಾತು, ನೃತ್ಯ, ಬಿಡಗು ಬಿನಾಣ ಇವಕ್ಕಾಗಿ ಆಶ್ಚೇರು. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಓದುವುದು, ಬರೆಯುವುದು, ಅಲೋಚಿಸೋದು ಮತ್ತು ತಕ್ಷಣಾಡೋದು ನಿಮ್ಮ ಸೌಂದರ್ಯಾನ ಹಾಳುಮಾಡುತ್ತೇ ಮತ್ತು ಸಮಯಾನ ವ್ಯಧಾಮಾಡುತ್ತೇ”. ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಇಂಥದೇ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಲಂಡನ್‌ನಲ್ಲಾಗಲೇ ಇಂಡಿಯಾದಲ್ಲಾಗಲೇ ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಒಂದೇ ಆಗಿರಲು ಸಾಧ್ಯ. ಹಂಗಸು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಅಲೋಚಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ ಎಂಬಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ನಂಬಿಗಳೇ ಈ ಮನೋಭಾವಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಇದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಸ್ವತಃ ಲೇಖಕಿಯರೇ ಕ್ರಿಯಾಶಾಲೆತ್ತೆ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದೆ.

“ನಾನಾಗ ಗಭ್ರಣಿ. ವೃತ್ತಿ ಜೀವನವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಅರಂಭಿಸಿರಲ್ಲ. ಮಾಡಲು ಏನೂ ಕೆಲಸವಿರಲ್ಲ. ಬಾಲ್ಯದ ನೆನಪುಗಳು ದಾಂಗುಡಿಯಿಟ್ಟುವು. ದೊಡ್ಡ ಬಳ್ಳಾಪುರದಲ್ಲಿ ಮೈಲಪನ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನಾ ಕಂಡ ನೇಕಾರರ ಬದುಕು ರೆಕ್ಕೆ ಬೀಳಿಕೊಳ್ಳಲೊಡಗಿತು. ಆ ಬಡೆನರ ನೋವು ನಲಿವುಗಳನ್ನೂ ದುಃಖ ಹತಾಶಿಗಳನ್ನೂ ದಾಖಲಿಸಬೇಕು ಎಂದು ತೋರಿತು. ‘ನೂಲುನೆಯ್ಯ ಚಿತ್ರ’ ಕಾದಂಬರಿಯ ಹೋಳಹು ಹಾಗೆ ಮೂಡಿತು. ಬರೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಮೋದಲ ಮಗಳು ತೇಜಸ್ಸಿನ ಹುಟ್ಟುವ ಮುಂಚಿ ಕಾದಂಬರಿಯ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತು.

ಮುಂದೆ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪ್ರಾಕ್ರಿಂತ್ಯ ಆರಂಭಿಸಿದೆ. ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥೆಯಾದ ನನಗೆ ಹಲವು ದ್ವಾಂದ್ವಗಳಿಂದುವು. ಒಳ್ಳೆಯ ವೈದ್ಯರೂ ಗಬೀಕೆಂಬ ಆಸೆಯಷ್ಟೇ ಪ್ರಬಲವಾದದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಂಡತಿ, ಗೃಹಿಣಿ ಮತ್ತು ತಾಯಿ ಆಗಬೀಕೆಂದು.

ಒಟ್ಟಾರಿಂದ ಒಟ್ಟಾರ ವರೆಗೆ ನಾನು ಬರೆದ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿತ್ತು. ಕಾದಂಬರಿ ಸಾಧಾರಣ ಮಟ್ಟದ್ವಾಗಲು ಕಾರಣ ಅವಸರದ ರಚನೆ, ಅಧ್ಯಯನದ ಕೊರತೆ ಮತ್ತು ಸಾಕಷ್ಟು ಬಿಂತನೆ ಇಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಗಂಡೆ. ಇವನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಏನೇನು ಮಾಡಬೇಕು? ಎಂದು ಅಲೋಚಿಸತೋಡಗಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಗಂಭೀರ ಬರಹಗಾತ್ರ ಆಗಬೀಕು ಎಂಬ ಹಟ ತಡವಾಗಿಯಾದರೂ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಉದಯವಾಗಿತ್ತು. ಮುಂದಿನ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಮುಖ ಲೇಖಕ, ಲೇಖಕಿಯರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಒದಿದೆ. ಟಾಲ್‌ಸ್ಕ್ರಾಯ್, ಜಾಜ್‌ ಈಲೀಯಟ್, ಸಾತ್ರ್ಯ ಮುಂತಾದ ಲೇಖಕರ ಕೃತಿಗಳು ಅಗಾಧ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿದ್ದು. ಫೇಕ್‌ಪಿಯರ್, ಬನಾಡ್ ಪಾರ ನಾಟಕಗಳನ್ನಲ್ಲಿ ಗ್ರೀಕ್ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿದೆ. ಈ ಖ್ಯಾತನಾಮರು ವರ್ಣರಂಜಿತ ಪ್ರಪಂಚವೊಂದನ್ನು ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ವಸ್ತು ವೈವಿಧ್ಯವಿತ್ತು. ನೂರಾರು ಬಗೆಯ ಪಾತ್ರಗಳಿಂದ್ದುವು. ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಪ್ರಯೋಗಗಳು, ತಂತ್ರಗಳು ಮನದಟ್ಟಾದವು. ಇವುಗಳಿಂದ ನನ್ನ ಅರಿವಿನ ಪ್ರಪಂಚ ತ್ರೀಮಂತವಾಯಿತು. ನಾನು ನಮ್ಮಿಂದಾದೆ. ನನ್ನೊಳಗಿನ ಬರಹಗಾತ್ರ ಮರುಹುಟ್ಟು ಪಡೆದಳು. ಈಗ ಹೆಚ್ಚೆ ದೃಢವಾಯಿತು. ಸ್ವಷ್ಟ ಆಯಿತು.

ನನ್ನ ಯೂರೋಪು, ಅಮೇರಿಕಾ ಪ್ರವಾಸ ಮರೆಯಲಾಗದಂತಹುದು. ಲೇಖಕಿಯೊಬ್ಬಳಿಗೆ ಈ ಅನುಭವ ಅಶ್ಯಂತ ಬೇತೋಹಾರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಕತೆ, ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒದಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ಜನರನ್ನೂ ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಸಾಧನೆಗಳನ್ನೂ ಈಗ ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಾಣುವ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಪ್ರವಾಸ ಮುಗಿಸಿ ಬಂದ ಬಳಿಕ, ‘ಅಂಗ್ಸೀಯಲ್ಲಿ ಯೂರೋ

ಅಮೇರಿಕ್ ಎಂಬ ಪ್ರವಾಸಕಥನ ಬರೆದೆ. ರಚನೆಗೆ ನನ್ನ ಅನುಭವವೋಂದೇ ಸಾಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಯಾ ದೇಶಗಳ ರಾಜಕೀಯ, ಭೌಗೋಳಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಗಳೂ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದ್ದವು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹಲವು ಹೊತ್ತಿಗೆಗಳನ್ನು ಓದಿಕೊಂಡೆ. ಈ ಸಿದ್ಧತೆ ಪ್ರಸ್ತುಕಕ್ಕೆ ಯಥಾರ್ಥತೆ ಒದಗಿಸಿತು.

ನಾನು ಕವನಗಳನ್ನು ಬರೆದ ಕತೆ ಹೇಳಿದಿದ್ದರೆ ಈ ಕಥಾನಕ ಪ್ರಾಣಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಂಜನಗೂಡು ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ ಜನ್ಮಶಾಂಕ್ರಾನ್ತಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕವನ ಬರೆಯಬೇಕೆಂಬ ಉತ್ಪಾಟಾಭಿಲಾಷೆಯಾಯಿತು. ‘ಹಿತ್ಯೇಷಿಣಿ’ ಬರೆದೆ. ಇದನ್ನು ಜನ ಮೆಚ್ಚಿದರು. ಆಗಿನಿಂದ ಹಲವಾರು ಪದ್ಯಗಳು ರಚಿತವಾಗಿವೆ. ಕಾವ್ಯದ ಅನುಭವವಿದ್ದಾಗ ಗದ್ಯ ಇನ್ನಷ್ಟು ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಬಹುದು. ಒಂದು ಭಾವವನ್ನು ಧ್ವನಿಪೂಜಾವಾಗಿ, ಚೆಟುಕಾಗಿ ಹೇಳಲು ಕಾವ್ಯ ಸಮರ್ಪಣ ಮಾಡ್ಯಾದು. ವಿಡಂಬನೆಯ ಮೂಲಕ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ಭಾವಕ್ಕೆ ಆಕೃತಿ ಕೊಡಲು ಶಬ್ದಗಳು, ವಾಕ್ಯಗಳು, ಪ್ರತಿಮೆಗಳು, ಆಲೋಚನೆಗಳು ಒಂದಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುವಿಕೆ ಮುದಕೊಡುವಂಥದು. ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಬಂದ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಪರಿಸಿ ಬಾಯಿಪಾಠ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬೆಳಗಾಗುತ್ತಲೇ ಗುರುತು ಹಾಕಿಕೊಂಡರ್ದ್ದೀ ಇದೆ. ಇಂಥ ಅನುಭವ ಇಷ್ಟೋಂದು ದಿನ ಹ್ಯಾಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇ? ಎಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ಕೃಷ್ಣರೋಗಾಗಿ ಎರಡನೆಯ ಬಾರಿ ಗಣಪತಿ ದೊಡ್ಡ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಒಳಗಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ನಾನು ಆರು ತಿಂಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬದುಕಲಾರೆ ಎಂಬುದು ತಜ್ಜರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಸ್ವತಃ ವೈದ್ಯಭಾದ ನನಗೆ ಅದು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಅಂಥ ನಿರಾಸೆಯ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅಲೋಚನೆಯೊಂದು ಬಂದಿತು. ವೈದ್ಯರೂಗಿ, ಸಾಹಿತ್ಯರೂಗಿ, ಪತ್ನಿ ಹಾಗೂ ಮಾತೆಯಾಗಿ, ಕಡೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆಯಾಗಿ ಜೀವನದುದ್ದಕ್ಕೂ ಹೋರಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬದುಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದರೆ ಉಪಯೋಗವಾಗಬಹುದು ಎಂದು ತೋರಿತು. ಕಾಯಿಲೆಯ ವಿನ್ಯಾತೆಯೊಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬರವಣಿಗೆಯೇ ಪಕ್ಕೆ ದಾರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಆತ್ಮಕಥನ ‘ನೆನಪು: ಸಿಹಿಕಹಿ’ಯನ್ನು ಬರೆದು ಮುಗಿಸುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೇರೆರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಅದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡು ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಮನುಷಣಿಗಳಿಗಿತ್ತು. ಒಂದು ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಧೈಯಕವನ್ನು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತೆಂದರೆ ಬರಹಗಾತ್ಮಿಕೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡ ಸಾಧನ ಕತೆ ಯಾವುದಿದೆ? ಅನ್ನಿಸಿತು.

ಇಂದು ಲೇಖಕರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಾನಂಗಕ್ಕೆ ಜಿಗಿಯಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ. ಅದು ಈ ಹಂತಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಅದೆಷ್ಟೋ ಪೀಠಿಗೆಗಳ ಲೇಖಕಿಯರು ಕಷಣಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ನಿಲಂಕ್ಷೇ ತಿರಸ್ಯಾರಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ಇದೆಲ್ಲ ನಡೆದದ್ದು ಕೊಡ ಸಮಾಜದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ದೇಸೆಯಿಂದಾಗಿಯೇ ಎಂಬ ಅರಿವು ನನಗಿದೆ. ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ನೋವು ಕೊಡ ಸಹಜವೇ.

ಬರಹಗಾತ್ಮಿಕೆಯರ ಮುಂದೆ ಇಂದು ಗುರುತರ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯಿದೆ. ಸಮಾಜದ ಪ್ರೌಢತ್ವಾಹವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ತಮ್ಮಾಳಗಿನ ಸತ್ಯವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಬೇಕಾಯಿತು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡು, ಅನುಭವವನ್ನು ಅದರ ಎಲ್ಲ ಸಾಂದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರತೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಸುವ ಗುಣ ಬೆಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸ್ತ್ರೀವರ ಚಲ್ಲಬಳಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ನಿಕಟ ಸಂಪರ್ಕ ಪಡೆದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಪರಲು ಯಶ್ವಿಸುವುದೂ ಮುಖ್ಯ. ಹೊಸ ಸ್ತ್ರೀ

ಪರಂಪರೆಯೊಂದನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬ ಆ ಎಚ್ಚರ ನಮ್ಮ ಬರಹಕ್ಕಿರಬೇಕು. ಮುನ್ನಗ್ನತಿರುವ ಈ ‘ಪ್ರಾಬಾಹ’ ನಾಲ್ಕಿನ ಬದುಕನ್ನು ಫಲವತ್ತು ಮಾಡುವ ಮಹಾಸ್ಮೃತವಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದೇ ನನ್ನ ಕಳಕಳಿಯ ವಿನಂತಿ.

— ಅನುಪಮಾ ನಿರಂಜನ

ಅನುಪಮಾ ನಿರಂಜನ

ಖ್ಯಾತ ಲೇಖಕ ಅನುಪಮಾ ನಿರಂಜನರವರು ಗೌಳಿ ಮೇ ಗಳರಂದು ಶಿವಮೋಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರು ಖ್ಯಾತ ಸಾಹಿತಿ ನಿರಂಜನರ ಪತ್ರಿ. ವೈದ್ಯಕೇಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದ ಇವರು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಕೆಯನ್ನು ತಳೆದಿದ್ದರು. ಅನಂತಗೀತ, ಸಂಕೋಲೆಯೋಜಗಿಂದ, ಸ್ನೇಹ ಪಲ್ಲವಿ, ಚಿತ್ತಮೋಹನ, ಸಸ್ಯಶಾಮಲ, ಒಡಲು, ನೆನಪು ಸಿಹಿಕಹಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಇವರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕೃತಿಗಳಾಗಿವೆ. ನಂಜನಗೂಡು ತಿರುಮಲಾಂಬ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಮಿ ಬಹುಮಾನ, ಸೋವಿಯತ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ಗೌರವಗಳು ಇವರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗಿವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಗದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಇವರ ‘ಬರಹಗಾತ್ರಿಯ ಬದುಕು’ ಎಂಬ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

- ಮೇಲಿನ ಗದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಅನುಪಮಾ ನಿರಂಜನರ ಪ್ರಧಾನ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
- ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾದ ಆತ್ಮಕಥೆಯ ಭಾಗವನ್ನು ಜೀವನಚರಿತ್ರೆಯಾಗಿ ರೂಪಾಂತರಿಸಿರಿ.

ನನ್ನ ಬಾಲ್ಯಕ್ಕೆ ಭಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿತ್ತು, ಭೀತಿಯಿತ್ತು, ಅಪ್ಪ ಅಣ್ಣನಿಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳಿ ಕೊಡಲು ಕೂತಾಗಲೆಲ್ಲ, ಹಿರಿಯರು ಕಿರಿಯರ ಮೇಲೆ ಹೇರುವ ತಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆಗಳ ಒತ್ತಡದಲ್ಲಿ, ಒತ್ತಾಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರೈಯೆವಿತ್ತು. ಆ ಕ್ರೈಯೆ ನನ್ನದೆಗೆ ಗುರಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲ, ನಾನು ಒದಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದಿದ್ದೆ. ಅಪ್ಪನಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಗಟ್ಟಿಸುವ ಆಗತ್ಯವೇ ಇರಲೆಲ್ಲ ಅಥವಾ ಅಪ್ಪ ಗಟ್ಟಿಸದೇ ಇದ್ದ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ನಾನು ಒದಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದಿದ್ದಿನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ನಡೆದೀತಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಹೇರಿಕೆಗಳಿರಲ್ಲ, ಅಗಾಧ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳಿರಲ್ಲ. ಪಾಸಾಗಬೇಕೆಂಬ ಕಡ್ಡಾಯವಿರಲ್ಲ. ಆದರೂ ನಾನು ಪಾಸಾದೆ, ಫಸ್ಟ್ ಬಂದೆ.

- ನಿಮ್ಮ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಸಾಧನೆಗೆ ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬರೊಂದಿಗೆ ಸಂದರ್ಭನ ನಡೆಸಿ, ದೊರೆತ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಅಧಾರದಲ್ಲಿ ‘ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾಹಿತಿ’ ಬರೆಯಿರಿ.
- ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಮ್ಮೂರಿನ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘವೊಂದರ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ‘ಸಚಿತ್ರ ಲೇಖನ’ ತಯಾರಿಸಿರಿ.
- ಕೆಳಗಿನ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ.
 - ತಾಯಿ + ಆಗಬೇಕು – ತಾಯಿಯಾಗಬೇಕು
 - ಸ್ವಷ್ಟಿ + ಆಯಿತು – ಸ್ವಷ್ಟಿಯಾಯಿತು
 - ಮೇಲಿನ ಉದಾಹರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಏರಡು ಪದಗಳು ಸೇರಿ ಒಂದೇ ಪದವಾಗುವಾಗ ಉಂಟಾದ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿಕೊಂಡು ಅದೇ ರೀತಿಯ ಇನ್ನಷ್ಟು ಪದಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರಿ.

ದೌಪದೀ ಪ್ರತಾಪ

(ಕಥಾ ಸಾರ: ಮಹಾಭಾರತ ಯುದ್ಧ ಮುಗಿದಿದೆ. ಧರ್ಮರಾಯನು ತಮ್ಮಂದಿರಲ್ಲಿ “ಕುರುಕ್ಕೇತ್ರ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಗೆದ್ದವರು ಯಾರು?” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. “ನಾನು ಗೆದ್ದೇ, ನಾನು ಗೆದ್ದೇ” ಎಂದು ಭೀಮ ಮತ್ತು ಅಜುವನರು ವಾದ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ನಾರದ ಮಹಣಗಳು ಬಂದು “ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಬ್ಲಾವನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ, ಆದುದರಿಂದ ಅವನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗೋಣ” ಎಂದು ದ್ವಾರಕೆಗೆ ಕರೆತರುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ‘ಬಭುಭಾಮವಿನ ತಲೆಯನ್ನು ಒಡಿಯಲು ಇದು ಒಳ್ಳಿಯ ಸಮಯ; ಅದು ಭೀಮನಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ’ ಎಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ಯೋಚಿಸಿ ಅವನ ತಲೆಯಿರುವಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆತರುತ್ತಾನೆ. ಬಭುಭಾಮವು “ನಾನು ಬೇರೇನನ್ನೂ ನೋಡಲಿಲ್ಲ; ಚಕ್ರವ್ರೋಂದು ಎಲ್ಲ ತಲೆಗಳನ್ನು ಕತ್ತಲಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದೆ” ಎಂದಾಗ ಸಿಟ್ಟುಗೊಂಡ ಭೀಮನು ಆ ತಲೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಗಡೆಯಿಂದ ಒಡಿದು ಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತೆ ಭೀಮಾಜುವನರೊಳಗೆ ವಾದ ಬೆಳೆದು ಹೋರಾಟ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಭೀಮನು ಸೋತಾಗ ಮದದಿಯಾದ ದೌಪದಿಯನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಾನೆ. ದೌಪದಿಯ ಎದುರಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದ ಅಜುವನನು ಸೋತಾಗ ಅವನ ಪರವಾಗಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹನುಮಂತ, ಸುಭರ್ತಿ, ಬಲರಾಮ, ಪ್ರದ್ಯಂಖ್ಯ, ಶಿವನ ಪ್ರಮಥಗಣ, ಷಟ್ಕಾಳಿ, ಗಣಪತಿ, ವೀರಭದ್ರ, ಎಲ್ಲರೂ ಬಂದು ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿ ಸೋಲನ್ನನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೊನೆಗೆ ಪರಶಿವನೇ ಸೋತು ಹೋಗಿ ಪಾವತಿ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾಳೆ. ಆಗ ದೌಪದಿ ಚಂಡಿಕೆಯಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಾರದರು ಬಂದು “ನೀವಿಭೂರೂ ಒಂದೇ ಶಕ್ತಿಯಾದುದರಿಂದ ಯುದ್ಧ ನಿಲ್ಲಿಸಿ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪಾಂಡವರನ್ನು ಕರೆದು “ಭಾರತ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಚಕ್ರವೇ ವೈರಿಗಳನ್ನು ಕೊಂದಿತು. ಆಗ ಚಂಡಿಕೆ ರಕ್ತವನ್ನು ಹೀರಿದಳು. ಅವರೇ ದೌಪದಿ. ಆದುದರಿಂದ ಆ ಪಾಂಚಾಲೀಯೇ ಶ್ರೇಷ್ಠಳು” ಎಂದು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ).

ಕಂದ

ಶ್ರೀ ವನಜೋಧವನರಸಿ | ಕವೀವರ ಸಂಹೃತಿ ಸಂಸ್ಕೃತೀ ಸಾರಸಪದ್ಯಂ | ನಾ ವಿರಚಿಸುವೆನು ದಯದಿ ಸಾ ದಾ ವಾಸಿಸು ಶಾರದೆ ಮನ್ಮಖಿದೊಳು ಸದ್ಯಂ ||೧||

ರಾಗ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಶ್ರೀಪುಡಿತಾಳ

ಕೇಳಿರಯ್ಯ ಸಹೋದರಾದ್ಯರು | ಖೂಳ ಕುರುನ್ನಪನೊಡನೆ ಗೆಯ್ಯೆವು | ಮೇಳವಿಸಿ ಹದಿನೆಂಟು ದಿವಸದ | ಕಾಳಗವನು ||೧|| ಉದ್ಧತ ಸಮೀಕಂದಲಿ ಬಲು ಸ | ಮೃದ್ಧಿಯಿಂದಿಹ ಮಾಬುಲವ ಭಲ | ಬಧರಾಗುತ ಸಂಹರಿಸಿ ಹವ | ಗೆದ್ದುದಾರು ||೨||

ಭಾಮಿನಿ

ಸಹಜರಿರ ಸಮ್ಮಾದದಿ ಲಾಲಿಸಿ|ರಹಹ ತನ್ನಯ ಸಂಶಯವನ ನಿವಂಹಿಸಲೊಸುಗ ಪ್ರಶ್ನಿಗೆಯ್ಯೆನು ಸಾವಧಾನದೊಳು || ವಿಹಿತಮತಿಗಳು ಚೆತನದಿ ಸಲೆ | ಗ್ರಹಿಸಿ ತನಗುತ್ತರವ ಕೊಡಿರೆನೆ | ಮಿಹಿರಜಾ ತಾತ್ಯಜನಿಸುಸುರಿದನಾ ಧನಂಜಯನು ||೩||

ರಾಗ ಭೃರವಿ ಅಷ್ಟಾಳ

ಕೇಳಗ್ರಭವ ಮುದದಿ | ನಿನ್ನೊಡನೀಗ ಪೇಳುವೆನುತ್ತಹದಿ || ಮೇಳವಿಸಿದ ಸ್ವಪ|ರೋಳಿಯ ಕದನದಿ |
ಕೋಳುಗೊಂಡೆನು ಶೌಯುದಿ ||೧||

ರಾಗ ಶಂಕರಾಭರಣ ಏಕತಾಳ

ಎನಲು ಕೇಳುತ್ತನಿಲಜಾತಾ ಕನಲಿ ನುಡಿದ ಸಕಲ ಸ್ವಪರಾ ಹನನ ಗೆಯ್ಯ ಏರ ನೀನೆಂ| ದೆಸುವೆಯಾ
ಪಾಧ್ಯ | ಮನದಿ ಗವಿಷಸದಿರು ಬರಿದೆ| ದಿನಕರಾತ್ಮಭವನ ಗೆಲಿದ | ಘನಪ್ರಭನವ ಗೆಲಿದ ನಿನ | ಗಣಕವೇ
ಭೀಮ | ||೧||

(ಹೋರಾಟ-ನಾರದರ ಆಗಮನ-ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ- ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಭುಬಿಂಬಿನಲ್ಲಿಗೆ-ಅವನ ನಿಗ್ರಹ-
ನಾರದರಿಂದ ಹಿತವಚನ) ಸಮಾಧಾನಗೊಳ್ಳದ ಭೀಮಾಜುಂನರೋಳಿಗೆ ಹೋರಾಟ.. ಭೀಮನ ಸೋಲು....

ಭಾಮಿನಿ

ಭೂಲಲಾಮನೆ ಚಿತ್ತವಿಸು ಸುರ | ಹಾಲನಂದನನಸ್ತುದಲಿ ಹರಿ| ಭಾಲ ತಾ ಕಡುನೊಂದು ಧರಣಿಗೆ ಬಿದ್ದು
ಕಾತರಿಸಿ | ಮೇಲೆ ಮೂರ್ಖೆಯ ತೆಳಿದು ಸಮರದಿ ಕೋಳುಹೋದನೆ ಶಿವ ಶಿವಾ ತನ್ನಳುತನವು
ನಿರಧ್ಯವಾಯ್ತಿಂದೆನುತ ಮರುಗಿದನು | ||೨||

ರಾಗ ಕಾಂಭೋಜಿ ಅಷ್ಟತಾಳ

ಆರರೆ ವ್ಯಕೋದರ ಗೆದ್ದ | ಸಂ | ಗರದಿ ಪರಾಕ್ರಮಿ ಬದ್ದ | ದುರುಳ ಕೌರವನ ಸಂಹರಿಸಿ ಕೇನಾಶನ |
ಪುರಕಟ್ಟಿರುವ ಮಹಾ ಧುರಧೀರನಹೆ ಸರಿ | ||೩||

ವಾಧ್ಯಕ

ಕೇಳವನೀಪಾಲನೀತೆರದಿ ಮರುತಜನ ಕಾಟ್ಟಳು ಪಾಧ್ಯನು ಜರೆಯಲದನಾಲಿಸುತ ಕಡೆಯ | ವ್ಯಾಳ
ಭೂಷಣನಂತೆ ಖಾತಿಯಂ ತಾಳುತ ವ್ಯಕೋದರಂ ತತ್ತೋಕ್ಷಣದೊಳು | ತಾಳದಿರು ಗವಣ ಕರೀಟಿ ಮದ್ದರೆವೆ
ತವಾ ತೋಳಬಲ್ಲುಂ ಮುರಿವನೆಂದು ಕೋಟಿಸಿ ತನ್ನ | ಮೇಳದೊಳಗಿದ್ದ ಪಾಂಚಾಲೀಯಂ ಕರೆದವರ್ಣೋಳಿಂತೆಂದನತಿ
ಗಜೀಸಿ | ||೪||

ರಾಗ ಕೇದಾರಗೋಳ ರುಂಪೆತಾಳ

ಬಾರೆಲೇ ಕೇರವಾಣಿ| ಬಿಸಜಮುಖಿ | ನಾರಿಮಣಿ ಭುಜಗವೇಣಿ | ಏರ ಪಾಧ್ಯನ ಸಮರದಿ| ಸೋತೆ
ನೀ | ತೋರಿಸೆಲೆ ಸಹಸ ಭರದಿ | ||೫||

ರಾಗ ಕೇದಾರಗೋಳ ಅಷ್ಟತಾಳ

ನೀರ ನಿನಗೆ ನಮ|ಸ್ವಾರ ರಣಕೆ ಬಂದೆ| ತೋರು ಕೈಚೆಕವನು| ಮಾರುತಜಾತನ | ಗಾರುಗೆಡಿಸಿದಂಥಾ|

ಪೌರुಷ ಸೋದುವೆನು ॥೧॥

ವಾಧ್ಯಕ

ನಾರಿಯೋಳ್ ಕಾಳಗವೆ ತನಗಕಟ ಪಿಂತೆ ಮದ | ನಾರಿಯೋಳ್ ಸೇಣಿದ ಪರಾಕ್ರಮಿಗೆ ಕೋಡಂಡ |
ನಾರಿಯೋಳ್ ಬಲವಿಲ್ಲದಲುಗುತ್ತಿದೆ ಸೋತರಪಹಾಸ್ಯ ಬಹುದೆಸ್ಯಧಟಿಗೆ || ಮಾರಿಯಾಗಿಹಳಿಂದು ದೃಪದ
ಸುತೆಯಲ್ಲಿವಳ್ | ಮಾರಿ ಸ್ವರೂಪಿಯಿಂಬುದ ಬಲ್ಲಿನೀಗ ಹೈಮ್ಯಾರ್ಥಿಕಣ ಬಡಿಸುವೆನು ಸತಿಯ ಗವಣಮಂ
ಹನುಮಂತನಿಂ ಮುರಿವೆನು ॥೧॥

(ಹನುಮಂತನ ಆಗಮನ-ಯುದ್ಧ-ಸೋಲು-ಹರಿಯ ಧ್ವನಿ...)

(ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರವಾಗಿ ಸೌಭರ್ತೆ, ಸಾತ್ಯಕಿ, ಪ್ರದೃಷ್ಣರ ಆಗಮನ-ಯುದ್ಧ-ಸೋಲು-ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಸ್ವತಃ ಕಾಳಗಕ್ಕೆ....)

ರಾಗ ಭೃರವಿ ಏಕತಾಳ

ಬಿಡು ಬಿಡು ಶೌಯುವ ತಂಗಿ | ರಣ | ಕೆಡಿಗೊಡದಿರು ಭದ್ರಾಂಗಿ || ಹಿಡಿ ಕಾಮುಕ ತೊಡು ಶರವ |
ತಡೆ | ಗಡಿದಿಳು ಹುವೆ ತವ ಶಿರವ ॥೧॥

ವಾಧ್ಯಕ

ನೀನೆಲೆ ರಜಃಸತ್ವ ತಾಮಸ ಗುಣಂಗಳೋಳ್ | ಲೀನನಾಗುತ ಸೃಷ್ಟಿ ಸ್ಥಿತಿಲಯಾದಿಯನೆಸಗಿ |
ಸ್ವಾನುಭವದಾನಂದದೊಳಗಿಹ ಮಹಾಮಾಹಿಮ ಸವಣವ್ಯಾಪಕನೆನಿಸಿದು|| ವಾನವವಾನವ
ಗುಣಾವಗುಣಗಳನೆಣಿಸದಿ|ದೀ ನಿರೋಧದೊಳಿನ್ನ ಕೆಣಕಿ ವಿಕ್ರಮದೊರೆ| ನಾ ನಿನಗೆ ಬೆದರೆನೆನ್ನತ ಕರದ
ಚಕ್ರಮಂ ಸೆಳಿದವಳ್ ಗಜಿಂಸಿದಳು ॥೧॥

ಭಾಮಿನಿ

ಸಾರಸಾಕ್ಷಾನೆ ಕೇಳು ತನ್ನ ವಿಜಾರಿಸದೆ ರಣವೆಸಗಿದೆಯ ಗಂ | ಭೀರವಾದ ಸುದಶನಕೆ
ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲದಾಯಿತಲಾ|| ತೋರು ನಿನ್ನ ಪರಾಕ್ರಮವನೆಂದಾ ರಮಣೆ ಜರೆಯಲ್ಲು ಕೇಳಿ ಮುರಾರಿ
ಕೋಪದೊಳುಲಿದು ಗಂಗಾಧರನ ಧ್ವನಿಸಿದ ॥೧॥
(ಯುದ್ಧ-ಸೋಲು, ಷಣ್ಣಿಖಿ, ವೀರಭದ್ರರ ಹೊರೆ ಕೇಳಿ ಶಿವನು ಪ್ರಮಥ ಗಣಗಳನ್ನ ಕರುಹಿಸಿ ಬಂದು ಸೋತಾಗ
ಶಿವನ ಆಗಮನ. ಅವನಿಗೂ ಸೋಲು...)

ಭಾಮಿನಿ

ಭಾಪುರೇ ಪಾಂಚಾಲೆ ಬವರದಿ | ನೀ ಪರಾಕ್ರಮಿಯಹುದು ನಿನ್ನಾ | ಟೋಪ ನಿಲಿಸುವೆನೀಕ್ಕಣದೊಳಿಂದಾ
ಮಹಾರುದ್ರ|| ಕೋಪದಿಂ ಪಾವಣತಿಯ ಕರೆದು ನಿರೂಪವಿತ್ತಣಿದನು ಸಂಗ | ಕಾ ಪರಂತಪೆ ಬಂದು ನುಡಿದಳು
ದೃಪದ ನಂದನೆಗೆ ॥೧॥

ರಾಗ ನಾದನಾಮಕ್ರಿಯೆ ಅಷ್ಟತಾಳ

ನಿಲ್ಲು ದ್ರೌಪದಿ ಪೋಪುದೆಲ್ಲಿಗೆ | ರಣಾದಲ್ಲಿ ಬೆದರೆ ನಿನ್ನ ಜಲ್ಲಿಗೆ || ನಲ್ಲನೊಳ್ಳೋ ಸೇಣಸಿದಂತಲ್ಲಿದು | ನಿನ್ನ|
ಬಲ್ಲಪಿಕೆಯು ತನ್ನೊಳ್ಳೋ ಸಲ್ಲಿದು ||೧||

ಭಾಮಿನಿ

ಕುರುಕುಲಾಗ್ರಹಿ ಕೇಳು ಸಮರದಿ | ಮೇರೆದುಕೊಂಡಿರಲೀಂತು ದ್ರೌಪದಿ | ಭರದಿಯಾಲೋಚಿಸಿದಳಿವಳಿಗಳು
ಸೌಮ್ಯ ರಾಷಿನಲ್ಲಿ || ವರುಷ ಸಾಸಿರ ಕಾದಿದರೆ ಗೆಲಾಲರಿದೆನುತ ಚಂಡಿಸ್ತರೂಪವಾ | ಧರಿಸಿ ಭೋಗುಂಡಿಸುತ್ತ
ಬಂದಿರಿರಾದಳಾ ಕ್ಷಣದಿ ||೨||

ರಾಗ ಮಾರಾವಿ ಏಕತಾಳ

ಪೋಡಮಿಪ ಕೇಳಾ | ಮೃಡನರಸಿಯು ಕೆಂಜಡೆಯ ಶ್ರೀಶೂಲಪಾ | ಹಿಡಿದು ವ್ಯಾಪ್ತೇಂದ್ರನಾ | ನಡರಿ ಚಂಡಿಯನು|
ತಡೆದು ಸೇಣಸಿದಳು | ಘುಡುಘುಡಿಸುತ ಬರಾ | ಸಿಡಿಲಾಭಟೆಯೊಳು ಎನನೆಂಬೆ ||೩|| ಜನಪದದೊಳು ಪೋಸಾತೆನು
ವಂದದಿ ಗಿರಿ | ತನುಭವೆ ಕೃಷ್ಣೇಯ | ರನುವರ ಕೊಡುತಲಿ | ಘನ ಶೌಯುಂದೆಂಳಿರೆ | ಮುನಿ ನಾರದ
ಬಂಧನುಪಮೆಯೊರೋಳೆಂದನು ತಡಿರೆನುತಲಿ ||೪|| ಲೋಟ್ಟೆಯಲ್ಲ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟ ಕೇಳಿನಿ | ಮೃಟ್ಟ
ಹಾಗೆ ಧರೀ | ಸುಟ್ಟಿದು || ಧಿಟ್ಟತನವನಿದ | ಬಿಟ್ಟ ಬಿಡಿರಿ ಭಯ | ಪಟ್ಟ ಲೋಕ ಕಂಗಿಟ್ಟಿದು ||೫||

ವಾಧ್ಯಕ

ಭಾಪುರೇ ಚೋದ್ಯಮಿದು ಚಂಡೀ ಮಹಾಕಾಳಿ | ರಾಪದೊಳ್ಳೋ ಶೌಯುಂದಿ ಸಹಸ್ರಾಷ್ಟ ಕಾದಲು ಜಾ
ಯಾಪಜಯ ನಿಮಗೆ ಹೊದ್ದುವುದುಂಟೆ ಸಾಕೇ ಸಮೀಕ ಬಿಡಿ ಕೋಧವೆಂದು || ಆ ಪರಂತಪೇಯರನು ಸಂತವಿಸಿ
ನಾರದ ರಾ | ಮಾಪತಿ ಯುಮಾಪತಿಗಳಂಫ್ರಿಗೆರಗುತ ವಾತಾ | ಗೋಪ ಸುತರಂ ಭರದಿ ಸಂಧಾನಗೊಳಿಸಿ ಬಳಿಕಂತೆಂದ
ಸವರೊಡನೆ ||೬||

ರಾಗ ಅನಂದ ಅಹೇರಿ ರುಂಪೆತಾಳ

ಭಾರತಾಹವ ಗೆಲ್ಲಾರಾರೆನುವ ಸಂಶಯ ನಿವಾರಿಸುವೆ ನಿದರನು ವಿಚಾರಿಸಿ ಮನದಿ || | ಮಾರಪಿತನ
ಸುದಶನ | ಸಕಲ ರಿಪು | ವಾರ ಕೊಂಡು ಕೃತಾಂತನ | ಪುರ ಕಟ್ಟಾಲಾ ರಸಾಧಿಪ ದ್ರುಪದನ | ತನುಜೆಯು | ಬ್ರೀರ
ಕೋಪದಿ ಚಿಧ್ನನ || | ಚಂಡಿಯಾಕಾರ ಧರಿಸಿದು ರಕ್ತ | ಧಾರೆಯಂ ಕುಡಿಕುಡಿದು | ಭೂರಿ ವಿಕ್ರಮದಿಂದ | ತಾ
ರಂಜಿಸಿದಳಂದು ||೭|| ಹರಿಯ ಚಕ್ರದ ಬಲದಿ | ತರುಣಿ ಮಣಿ ದ್ರೌಪದಿಯು | ಧುರ ಗೆಲ್ಲಣಿಂದು
ನಿಧರಿಸಿರೆಲ್ಲವರು || | ನರಪವನಜರು ವಿರುಧ್ರಾ | ಹಿಡಿದೆಸಗಾ | ದಿರಿ ಬರಿದೆ ಫೋರ ಯುಧ್ರಾ | ಜಗದಿ ನಿಮೃಶಿ
ಬಲಶೂರೆ ಸಿಧ್ರಾ | ಗ್ರಹಿಸಲಿದು | ಮುರಹರನ ಮಹಿಮೆ ಬಧ್ರಾ || ನೀವಿನ್ನ ಹರುಷವನು ತಾಳಿ ಮಾತ್ಸರವೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟ
ನಿಮೃರಮನೆಗೆ ಪೋಗಿ ಸುಖಾವಿರಿ ವಿವೇಕದೊಳೆಲ್ಲ ||೮||

ರಾಗ ಅಹೇರಿ ಏಕತಾಳ

ಮಂಗಲಂ | ಜಯ | ಮಂಗಲಂ ||ಪ|| ಶ್ರೀರಮೀಯರಸಗೆ ಯದುವರಗೆ | ವಾರಿಧಿ ಶಯನಗೆ ಗಿರಿಧರಗೆ
|| ನಾರಾಯಣಗೆ ಕೃಪಾಕರಗೆ | ತಾರಾಪತಿ ನಗರೇಶ್ವರಗೆ || ಮಂಗಲಂ ||೯|| ಯಕ್ಷಗಾನ ದ್ರೌಪದೀ ಪ್ರತಾಪ
ಮುಗಿದುದು

– ಕಡಂದಲೆ ರಾಮರಾಯ

ಕಡಂದಲೆ ರಾಮರಾಯ

ಕಡಂದಲೆ ರಾಮರಾಯರು ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾಭಿಮಾನಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಯಕ್ಷಗಾನದ ಆಸ್ತಕ್ಯಾಯಿಂದಲೇ ಕಡಂದಲೆಯ ತಮ್ಮ ಮನೆಮಾರುಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಕೊನೆಯ ದಿನಗಳನ್ನು ಒಹಳ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಪಣಂಬೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಳೆದರು. ಶ್ರೀಯುತರು ರಾಮಾಂಜನೀಯ ಕಾಳಗ, ನೀಲಧ್ವಜ, ಪಾದುಕಾ ಪಟ್ಟಾಭಿಪ್ರೇಕ, ಗಜೋಪಾಖಾನ ಮೊದಲಾದ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬಿಡಿ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಅವರು ರಚಿಸಿದಂತೆ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಪ್ರೌತ್ಸಾಹ ನೀಡುವುದು, ಯಕ್ಷಗಾನ ತಾಳಮುದ್ರಳೆ ಮಾಡಿಸುವುದು ಅವರ ಪ್ರಮುಖ ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ಈ ಭಾಗವನ್ನು ಅವರ “ದ್ರೌಪದೀ ಪ್ರತಾಪ” ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.

- ‘ದ್ರೌಪದೀ ಪ್ರತಾಪ’ ದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡು ಗದ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.
ಉದಾ: ಆರರೆ ವೃಕೋದರ.... ಧುರಧೀರನಹೆ ಸರಿ.
ಆಹಾ ವೃಕೋದರನೆ, ಸಂಗರದಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದ ಪರಾಕ್ರಮಿ ದುರುಳನಾದ ಕೌರವನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ ಕೇನಾಶನ ಪುರಕ್ಕೆ ಅಣಿದ ಧುರಧೀರನೆ ಸರಿ.
- ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಪಾತ್ರದ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡು ಅಥವಾ (ಮಾತುಗಾರಿಕೆ) ಬರೆಯಿರಿ.
ಉದಾ: ಬಾರೆಲೇ ಕೇರವಾಣಿ...., ತೋರಿಸಿಲೇ ಸಹಸರ್ಭರದಿ
ಓ ದ್ರೌಪದೀ..... ಎಲ್ಲಿದ್ದಿ.. ಒಮ್ಮೆ ಬಾ. ಗಿಳಿಯಂತೆ ಉಲಿಯುವವರು ನೀನು. ತಾವರೆಯ ಮುಖಿದವರು ನೀನು. ಹಾವೇ ಜಡೆಯಾಗಿ ತಲೆಯನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದವರು ನೀನು ಬಾ ಬಾ. ನನ್ನ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ನೋಡು. ವೀರನಾದ ಅಜುಟನನಲ್ಲಿ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಮಾಡಿ ಸೋತು ಹೋಗಿದ್ದೇನೆ; ಅವಮಾನಿತನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ನೋವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನೀನು ಬಾ. ನಿನ್ನ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸು. ಪಾಥನಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಪಾಠ ಕಲಿಸು ಬಾ... ಬಾ..
- ದ್ರೌಪದಿಯ ಪಾತ್ರ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿರುವ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಸ್ನೇಹಿತವನ್ನು ಮಹಾಭಾರತದಿಂದ ಆಯ್ದು ಬರೆಯಿರಿ.
□ ಪ್ರಸಂಗ ಭಾಗದಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿರುವವನ್ನು ಸಮಸ್ತ ಪದಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ವಿಗ್ರಹ ವಾಕ್ಯ ಬರೆದು ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯ ರಚಿಸಿರಿ.
ಉದಾ: ದಿನಕರಾತ್ಮಭವ – ದಿನಕರನ ಆತ್ಮಭವ
ದಿನಕರನ ಆತ್ಮಭವನು ಒಹಳಷ್ಟು ಕಾಲ ಸುಯೋಧನನ ಸ್ವೇಹಿತನಾಗಿ ಬಾಳಿದನು.
ಬಿಸಜಮುವಿ –

4

ಸ್ವಾಧೀನ – ಪರಾಧೀನ

ಲಾಭ

“ರೇ.... ವಾಶಿಂಗ್ ಮೆಶಿನ್ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿದೆ ಅನ್ನತ್ವೆ”. ಸರಸಮ್ಮ ದೊಡ್ಡದಾಗಿಯೇ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೂ ರಾಯರಿಗೆ ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಮನಸ್ಸೆಲ್ಲ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿತ್ತು.

“ರೇ.... ಸ್ವಲ್ಪ ಬಸ್ತಿ.... ಏನಾಯೋ ನೋಡಿ....” ಸರಸಮ್ಮನ ಸ್ವರ ಏರಿತು.

ರಾಯರು ಬಂದರು. ಆಕಡೆ ಈ ಕಡೆ ನೋಡಿದರು. ವೋನವಾಗಿ ಫೋನ್ ಎತ್ತಿ ಫೋನಾಯಿಸಿದರು.

“ಹಲೋ.... ರಮೇಶ... ಎಲ್ಲಿದ್ದಿ?”

“ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋರಢ್ಟು ಇದ್ದೇನೆ ಸರ್...”

“ನಮ್ಮ ವಾಶಿಂಗ್ ಮೆಶಿನ್ ಹಾಳಾಗಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಬಂದು ನೋಡ್ತೀರ್ಯಾ...?”

ಬಂದು ಗಂಟೆ ಕಳಿದಾಗ ರಮೇಶ ಬಂದ. ವಾಶಿಂಗ್ ಮೆಶಿನ್ ನೋಡಿದ. ಯಾವುದೋ ಚಿಕ್ಕ ಸಾಮಗ್ರಿ ಬದಲಾಯಿಸಿ ಸರಿಪಡಿಸಿದ.

“ಸರ್ ಬಿಲ್ಲು...”

“ಹೋ.... ಕಂಪೆನಿ ಬಿಲ್ಲು ಅಲ್ಲಾ....? ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಎಲ್ಲಾ ಬರುತ್ತೇ.... ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತೇ...?”

“ಇನ್ನಾರ್ ಐವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಸರ್”

“ನೂರ್ಯೈವತ್ತು ಕೊಡ್ಲಿ....” ಸರಸಮ್ಮ ಮಾತಾಡಿದರು.

“ಅವ್ಯಾಗೆ ಖಚಿತಗಾಗುತ್ತೇ. ಕಂಪೆನಿಗೆ ಏನು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತೇ?”

ನೂರ್ಯೈವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ರಮೇಶನ ಕಿಸಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಬಿಲ್ಲು ಪ್ರಸ್ತುತ ಬ್ಯಾಗು ಸೇರಿತು.

ರಮೇಶ ಹೋರಿಳಿದ. ರಾಯರು ನಿಟ್ಟಿಸಿರುಬಿಟ್ಟರು.

□ ಮೇಲಿನ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ರಾಯರು ಮತ್ತು ರಮೇಶನ ನಡುವೆ ನಡೆದ ಹಣದ ವ್ಯವಹಾರ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರಿ? ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಸಮರ್ಥನೆಯೋಂದಿಗೆ ಲೇಬನವನ್ನು ಬರೆದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿರಿ.

ಕನಕಾಂಗಿ

ಮೆರೆವ ಕಾಂಚೀಪುರದೊಳರಸುತನ ಗೈಯುತ್ತು

ದೊರೆಯೋವನಿದೆನತಿ ಪೂವಂ ಕಾಲದಲ್ಲಿ

ಚರಿತೆಯೋಳಗವನ ಕತೆಯಿಲ್ಲವಾದೊಡದೇನು

ನರಪತಿ ಹಿರಣ್ಯಗಭ್ರನ ಕೇತ್ತಿದೆ ಕರಿದೇ ॥೧॥

ಮನವೋಂದು ಮೆಚ್ಚಲದಕೊಂದು ಗಡಿಯೆಂದುಂಟೇ?

ಕೊನೆಗೂ ತನಗೆ ಬೇಕು ಬೇಕೆಂಬುದಲ್ಲಿ?

ಧನರಾಶಿ ಬೆಳಿದಂತೆ ಧನದಾಶಿ ಹೆಚ್ಚುತೀರೆ

ಕನಕಪೋಂದನೆ ಗಳಿಸಲಡಿಯಿಟ್ಟನರಸಂ ॥೨॥

ಬರಿದೆ ದೂರುವುದೇಕೆ? ತನ್ನ ಮಗಳೋವಂಭಂ

ಪ್ರೋರೆಯುತಿದೆಂ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಲಾರಾಜಂ

ಕರೆಯುತಿದೆಂ ಮುದ್ದು ಕನಕಾಂಗಿಯೆಂದವಳ

ಮೆರೆವ ಮೈಗದುವೆ ಚೆನ್ನಾದ ಪೆಸರೆಂದು ॥೩॥

ರವಿ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕಳಿದು ಕೆಂಬಣ್ಣದಿಂ ಪ್ರೋಳಿಯೆ,

ತವಕದಿಂ ಕಂಡದನು ಚಿಂತಿಸಿದನರಸಂ-

“ಬುವಿಯೋಳಿನಗಂತಪ್ಪ ಮಣಿಯಿಲ್ಲಮೇಗ್ರಹೇ?

ನವರತ್ನಗಳೋಳಿದುವೆ ನವರತ್ನಮಲ್ಲಿ!” ॥೪॥

“ತನುಮನಂಗಳನೊಷ್ಟಿಸಿಯುಮಕಟ ನಾಂ ಪಡೆದ

ಧನವಿದುವೆ ರತ್ನಾಕರದೊಳಿಂದು ಬಿಂದು!

ಎನಿತು ಸಾಹಸಗೊಂಡರೇನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಳವೇ?

ಮನುಜಗಿಲ್ಲಿಪ್ರ ಕಾಲಂ ಕ್ಷಣಿಕಮಲ್ಲಿ?” ॥೫॥

“ಎಲವೋ, ನಿನ್ನಯ ಮನದ ಬಯಕೆ ತೀರಿದುದಿಲ್ಲ

ಬಲು ಧನಿಕನಾಗಿರುವೆ; ನಿನಗದಿನ್ನೆಂತು

ಸಲೆ ಶೃಂತಿಯಾಗುವುದು ಹೇಳಿ”ಂದು ದನಿಗೇಳಿ,

ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನೋಡಿದನು ಬೆರಗಾಗಿ ರಾಜಂ ॥೬॥

ಮುಂದೆ ನಿಂದಿದೆಂಳೋವಳು ಚೆಲುವೆ ನಸುನಗುತ

ಹೊಂದಿ ಪರಮಾಶ್ಚಯಂವನು ರಾಜನಂದು

ಸುಂದರಾಂಗಿಯಾರು ಮೇಣಿಂತೊಳಗೆ ಬಂದ

ಳಿಂದು ತಿಳಿಯದವನಾಗಿ ಮಂಕಾಗಿ ನಿಂದಂ ॥೭॥

ಬೆರಗಾಗಿ ನಿಂದಿರೆ ಹಿರಣ್ಯಗಭ್ರನು, ತನ್ನ

ಪರಿಚಯವನಾತಂಗೆ ತಾನೆ ಹೇಳಿದಳು;

“ಅರಸ! ಲೋಕದೊಳಿನಗೆ ಸಿರಿಯೆಂಬ ಹೆಸರಹುದು

ಧರೆಯೋಳಿನ್ನನು ನೋಡಿದವರನಿಬರಿಲ್ಲ ॥೮॥

“ನಿನ್ನ ಪರಿತಾಪವನು ಕೇಳಿ ಮರುಕಗೊಂಡು
ಇನ್ನೇನು ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಲಿದೂ ಬಂದೆ,”
ಎನ್ನಲಾ ಸೃಪತಿ ಧನದೇವತೆಯೆ ತಾನೋಲಿದು
ತನ್ನ ಮನಸ್ಯತಂದಳೆಂದು ಹಷಣ ಸಿದಂ ॥೯॥

“ತಾಯಿ! ನೀನೆಮ್ಮು ಮನಸ್ಯೋಲಿದುಬಂದುದರಿಂದ
ಮಾಯವಾದುದುಯೆನ್ನ ದುರದೃಷ್ಟವೆಲ್ಲ;
ಶ್ರೀಯಿ! ನೀನೇ ಕೇಳ್ಣದರಿಂದ ಬೇಡುವೆನು ವರವ
ನೀಯೆನಗೆ ಮುಟ್ಟಿದುದು ಹೊನ್ನಾಗಲೆಂದು ॥೧೦॥

“ಇದರೊಳಾಂ ಶೃಂತಿಬಡುವೆನು ಮೇಲೆನಗೆ ಬೇಡ
ಪದೆದನಗೆ ವರವಿತ್ತು ಕರುಣಿಸೆ”ನಲಾಕೆ
ಮುದವಾಂತು “ರಾಜ ನಿನಗದು ಬಂದಪ್ಪದು ನಾಳಿ
ನುದಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ”ಂದು ತಾಂ ಮಾಯವಾದಳ್ಳ ॥೧೧॥

ಬೆಳಗಾಯ್ತು! ನಿದ್ದೆಯಿಲ್ಲದೆ ರಾತ್ರಿಯಿಲ್ಲವಂ
ಕಳೆದ ರಾಜಂ ಜಗ್ಗನೆದ್ದು ನೋಡಿದನು
ತಳೆದುಕೊಂಡಿದರ ಕಂಬಳಿ ಕನಕಮಯವಾಗಿ
ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದುರುದು ಸಿರಿಯ ವರದ ಬಲದಿಂದ! ॥೧೨॥

ಪರಿಕಿಸಲು ಮಂಜವನು ಮುಟ್ಟಿದನು; ಹೊನ್ನಾಯ್ತು!
ಅರಸನಾನಂದದಿಂದಕ್ಕೆ ಹಾರಿದನು
ಕರವು ಸೋಂಕಿದುದೆಲ್ಲ ಕನಕವಾಗುವುದೆಂದು
ಮರುಳನಂತೋಡಾಡಿದನು ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ॥೧೩॥

“ಮಗಳೇ! ಕನಕಾಗಿ! ಏಳೀಳು, ಬೆಳಗಾಯ್ತು! ಹಾ
ಸಿಗೆಯೊಳಿಸ್ತೇಷ್ಟು ಮಲಗುವೆ? ಬೇಗನೇಳು!
ಇಗೋ! ನೋಡು ನಿನಗೊಂದು ವಸ್ತುವನು ತಂದಿಹೆನು
ಮುಗಿಯಲ್ಲವೆ ನಿನ್ನ ನಿದ್ದೆಯೇನಿಂದು?” ॥೧೪॥

ಮಲಗಿದರ ಮಗಳ ಮೈದದಪುತಾಕೆಯನೆಬ್ಬಿ
ಸಲು ಯತ್ತಿಸಲ್ಪೆ ತಾನಲುಗಾಡದಿರಲು,
ಸಲೆ ನಿದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿರುವಳೆಂದರಿತು ರಾಜ
ನಲಗಳನು ಬಳಿಯೊಳಿಟ್ಟಲ್ಲಿಂದ ಪೋದಂ ॥೧೫॥

ಅನಿತರೊಳು ಚಾರನು ಪಲಾಹಾರಕಾಯ್ತೆಂದು
ವಿನಯದಿಂ ಬಿಸ್ತುವಿಸೆ, ಭೋಜನಾಲಯಕೆ
ಜನಪನನುಚರನೊಡನೆ ಹೋಗಿ, ಮಡಗಿದರ ಹೋ
ನ್ನಿನ ಮಹಿಳೊಳನುವಾಗಿ ತಾಂ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಂ ॥೧೬॥

ಒಂದು ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿ ತನಿವಣಿಳಿದುಂಟಿ
 ನೈಂದು ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಹುರಿದ
 ಬಾಂದಿ ಲಾಡುಗಳಿಂದು ವಿನ್ಯಾ ದೋಸೆಗಳು ಬೇಗೆ
 ಹೊಂದರಲ್ಲಿದುವರಸನಿಗೇನು ಕಡಮೆ? ||೧೨||
 ಮಿಸುನಿ ತಂಬಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆವೆರಸಿದ ಬಿಸಿ
 ಬಿಸಿ ಹಾಲು ಮತ್ತದನು ತಣಿಸಲ್ಪೇ ಬೇರೆ
 ಎಸೆವೆರಡು ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟಿದುರಲ್ಲಿ; ಸಲೆ
 ಹಸಿದಿದುರಸನೊಡನೆ ಕೈಯನಿಕೈದನು ||೧೩||
 ದೋಸೆಯನು ಮುಟ್ಟಿಲದು, ಬಂಗಾರವಾಯ್ತು! ಪ್ರೌಢ
 ವೀಶನಾಶ್ಯಯುಂದಿಂ ಲಾಡು ತೆಗೆಯಲ್ಪೇ,
 ಭಾಸುರ ಸುವಣಾವದಾಯ್ತಾಗ ಬೆರಗಾಗಿ ತಾಂ
 ಮೋಸಹೋದೆನದೆಂತು ತಿಂಬನಿದನೆಂದಂ ||೧೪||
 ನರಪತಿ ಹಿರಣ್ಯಗಭಣ ಭಾಗ್ಯವೇ ಭಾಗ್ಯ!
 ಅರಸರೊಳಗವನೆ ಬಲು ಸಿರಿವಂತನು, ಕಣಾ!
 ತರತರದಮೂಲ್ಯ ಭಕ್ತ್ಯಾಗಳಿಂತು, ಧರೆಯೊಳಗೆ
 ಪರಂಗೊದಗುವುವೆ ಲೋಕೈಕ ಧನಿಕನವಂ! ||೧೫||
 ಕೊರತೆಯೊಂದೇ ಬಾಯ್ದಿ ರುಚಿಯಾಗದಾಶೆಯಿಂ
 ತುರುಕಿಸಿದೊಡಂ ಗಂಟಲೊಳಗಳಿಯದಕಟಾ!
 ಅರಸನುಜಾರದತ್ತಿಕಷ್ಟಬುದುತ್ತಿದುನಾ
 ಪರಿಯನೇವೇಳ್ಳಿನೊಹಿಪುದೆ ಸುಲಭವಲಾ! ||೧೬||
 “ಕನಕಾಂಗಿ! ಮಗಳಿ! ಮಾತಾಡನೈಂಳೇಕಂತು
 ಮನಿದಿರುವೆ? ಶಿವಶಿವಾ! ಸಿರಿಗಾಸೆವಟ್ಟು
 ತನುಜೆಯನು ಕೊಂದನೇ? ವರವನೇಕೆ ಬೇಡಿದನೋ
 ಎನಗೆ ಲೋಕದೊಳಿನ್ನು ತಂದೆಯೆನ್ನವರಾರ್? ||೧೭||
 ಮರಳಿ ಸಿರಿ ಬಂದು ಮಾತಾಡಿಸುತ್ತಿರಲು, ತಾ
 ನರಸನಾಕೆಯ ಕಾಲ್ಗೆರಗಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡನು;
 “ವರದೆ! ಸಾಕೆನಗೆ ಧನದಾಸೆಯಿನ್ನಿಲ್ಲ; ನೀಂ
 ಕರುಣಿಸೆನ್ನಯ ಮಗಳನೆನಗೆ ಕೊಡು, ತಾಯೆ!” ||೧೮||
 “ಬೇಡವೆನಗೇ ಧನವು; ಕೊಟ್ಟ ವರದಿಂದ ದಯ
 ಮಾಡಿ ಬಿಡಿಸೆನ್ನನಮ್ಮಾ ಸಿರಿಯೆ! ನಿನ್ನಂ
 ಬೇಡುವೆನು, ಮುದ್ದು ಕನಕಾಂಗಿಯನೆ ಮಗುಳಿನಗೆ
 ನೀಡಿ ಕಾಪಾಡೆನ್ನ” ನೆಂದು ವಂದಿಸಿದಂ ||೧೯||

“ಎಣು ವತ್ಸನೇ! ಎಣು! ತೀರ್ಥಂಕರಂ ತಂದವಳ
ಮೇಲೆ ಚಿಮುಕಿಸು; ನಿನ್ನ ಮಗಳೇಳ್ಳಣಾಗ;
ಕೇಣು, ನೀನೋರಂತೆ ತೋಟವನು ಸರಿಗ್ಗೆಯು
ಬಾಣು ಪಲಕಾಲವಿನಾಣು ಸುಖದಿಂದ” ||೨೫||

– ಉಗ್ರಾಣ ಮಂಗೇಶರಾಯ

ಉಗ್ರಾಣ ಮಂಗೇಶರಾಯ

ಉಗ್ರಾಣ ಮಂಗೇಶರಾಯರು ಕುಂದಾಪುರದಲ್ಲಿ ಜಿ.ಎ.ಎಲೆಇರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ತಂಡೆ ಶಿವರಾಯರು. ತಾಯಿ ದೇವಿ. ಇವರು ಕುಂದಾಪುರ, ಪ್ರತ್ಯಾರು, ಉಡುಪಿ, ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಾಗಿ ಇತಿ ವರ್ಷಗಳ ಸಾರ್ಥಕ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಹಲವಾರು ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ವಿಮಶಾಂತ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ‘ಭರತೇಶ ಷೈಭವ’ ಎಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು ತಾಡವಾಲೆಗಳಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿ ನೀಡಿದ ಕೇತ್ತಿಕೆ ಇವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಾತ್ತದೆ. ಇವರ ಕೃತಿಗಳು ‘ಉಗ್ರಾಣ’ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಪ್ರಕೃತ ‘ಕನಕಾಂಗ’ ಕಥನ ಕವನವನ್ನು ‘ಉಗ್ರಾಣ’ ಸಂಪುಟ ಗಂಧಿ ರಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

- ಈ ಕಥನ ಕವನವನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಗವಾಗಿ ಹಾಡಿರಿ.
- ಈ ಕಥನ ಕವನದಲ್ಲಿರುವ ಕಥೆಯನ್ನು ಗದ್ದರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.
- ಈ ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾದ ಸಾಲುಗಳ ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
 1. ತನುಮನಂಗಳನೊಷ್ಟಿಸಿಯುಮಕಟ ನಾಂ ಪಡೆದ
ಧನಮಿದುವೆ ರತ್ನಾಕರದೊಳೊಂದು ಬಿಂದು
 2. ಬುವಿಯೋಳಿನಗಂತಪ್ಪ ಮಣಿಯಿಲ್ಲಮೇಗ್ನೇವೆ
ನವರತ್ನಗಳೊಳಿದುವೆ ನವರತ್ನಮಲ್ತಿ
- ಈ ಕಥನಕವನದಲ್ಲಿನ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡು ಏಕಪಾತ್ರಾಭಿನಯಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿ ಏಕಪಾತ್ರಾಭಿನಯ ಮಾಡಿರಿ.
- ಸ್ವಾರ್ಥಂಲಾಲಸೆಯಿಂದಾಗಿ ಆದ ಅನಾಹತವನ್ನು ಕಥನಕವನದಿಂದ ತಿಳಿದಿರಲ್ಲವೇ? ಇಂತಹ ಸ್ವಾರ್ಥದಿಂದಾಗುವ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳ ಕುರಿತು ವಿವಿಧ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಲೇಖನವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರಿ.

ಆತಂಕ

ಸಮಸ್ಯೆ ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಬೇಕು.... ಆದರೆ ಯಾವ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಆತಂಕ ಪಡುತ್ತಿದ್ದೇವೋ, ತುಂಬಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೇ ತಿಳಿಯದು. ಆತಂಕ – ಅಷ್ಟು ನಿರಘರಕವಾದದ್ದು.

ಟೆನ್ನೊನಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಮೂರನೇ ಪರಿಣಾಮ ಆತಂಕ. ಮಾನಸಿಕ ವಿಜ್ಞಾನದ ಮೇಲೆ ತುಂಬಾ ಪ್ರಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬರೆದ ವಿನ್ನೆಂಟ್ ಹೀಲೆ ಈ ಆತಂಕದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕಥೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಹುಟ್ಟು ಕುರುಡನಾದ ಯುವಕನೊಬ್ಬಿನಿಗೆ ಆಸ್ತ್ರತ್ಯಯಲ್ಲಿ ಆಪರೇಷನ್ ಆಗಿ ಕಣ್ಣು ಬರುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟತ್ತೆದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕುರುಡುತನ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದ ಆ ಯುವಕ ಹೊದಲ ಸಲ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಕಂಡು, ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಹೀಗೆ ಕೇಳಿದನಂತೆ – “ನಾನು ಕುರುಡನಾಗಿದ್ದಾಗ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ತುಂಬಾ ಪ್ರಶಾಂತವಾಗಿ, ನಿಮಂತವಾಗಿ, ಯಾವ ಯೋಚನೆ ಆತಂಕಗಳೂ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುತ್ತಾರೆಂದುಕೊಂಡಿದೆ. ಕೋಪ ಬಂದಾಗ, ಅಸಹನೆಯಿಂದ ಕರುಚಿದಾಗ ಬಿಡಿ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರುವಾಗ ಕೂಡಾ ಇಷ್ಟು ಜನರ ಮುಖಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಆತಂಕವಿರುತ್ತದೆಯಲ್ಲಾ? ನನಗಘರವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ” ಎಂದು.

ಮನಷಿನ ಬದುಕಿಗೆ ದೇವರು ಕೂಡುವ ಅಶ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವರ ಪ್ರಶಾಂತತೆ. ಈ ಪ್ರಶಾಂತತೆಯನ್ನು ಮನಷಿನೇ ಕೈಯಾರೆ ಹಾಳು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅಧರವಿಲ್ಲದ ಅನುಮಾನಗಳಿಂದ, ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ, ಕೋಪತಾಪಗಳಿಂದ, ದುಃಖದಿಂದ ನಂದನವನದಂತಹ ಪ್ರಶಾಂತತೆಯನ್ನು ಭಿದ್ರು ಭಿದ್ರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಹೋಗಲಿ ಇಂತಹ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದ ವಿಚಾರವೇನಾದರೂ ಇರುತ್ತಾ ಎಂದರೆ ಅಂತಹುದೇನೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಸ್ವಕಲ್ಪಿತವೇ. ಅನಗತ್ಯವಾದ ಆತಂಕದಿಂದ ನರಳುತ್ತಾನೆ.

ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ನನ್ನ ಸ್ವೇಹಿತರ ಮಗನನ್ನು ಬಸ್ ಸ್ಟ್ರೋಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದುವ ಕೆಲಸ ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತು. ನಮ್ಮೊಡನೆ ಅವನ ತಾಯಿ ಕೂಡಾ ಬಂದಿದ್ದರು. ಕಾರಿನಿಂದಿಳಿದು ಆ ಹುಡುಗ ರೋಡ್‌ಕ್ರಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಸ್ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅವನ ತಾಯಿ ಎಷ್ಟು ಟೆನ್ನೊನಿಂದ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿದ್ದಳೆಂದರೆ ನನಗಿನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೆನೆಪಿದೆ. ಆ ಹುಡುಗನೇನೂ ಪುಟ್ಟಿ ಮಗುವಲ್ಲ. ಹೊದಲ ಪಿ.ಯು.ಸಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೂ ಕೂಡಾ ಆಕೆ ಕಾರಿನ ಬಳಿ ನಿಂತು ಬಲಗಡೆ ಬರುವ ವಾಹನಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಎಡಗಡೆ ಬರುವ ಆಟೋಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ರನ್ನಿಂಗ್ ಕಾಮೆಂಟರಿಯಂತೆ ಕಿರುಚುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಳು. ಅವನು ಉಂಟಾಗಿ ಸೇರುವ ವೇಳಿಗೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಆರು ಗಂಟೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆಕೆ ಆ ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲಾ ನಿದ್ರಿಸಿಲ್ಲ. ಬೆಳಗಿನ ಜಾವ ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಯಿಂದಲೇ ಎಸ್.ಟಿ.ಡಿ ಮೂಲಕ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಷೋನ್ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಮಗ ಇನ್ನೂ ತಲುಪಿದ್ದಾನಾ ಇಲ್ಲವಾ ಎಂದು ಕಂಗಾಲಾಗುತ್ತಾ ತನ್ನ ಗಂಡನನ್ನು ಗಬರಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಆರು ಗಂಟೆಗೆ ಮಗ ಕ್ಷೇಮವಾಗಿ ತಲುಪಿದ್ದಾನೆಂದು ತಿಳಿಯುವವರೆಗೂ (ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ) ಅವಳು ಅನುಭವಿಸಿದ ಆತಂಕ ವರ್ಣನಾತೀತ.ಅಧರ ರಹಿತ ಕೂಡಾ.

ನಿಜವಾದ ಪ್ರೀತಿ, ಆಪ್ಯಾಯತೆ, ಇರಕೂಡದೆಂದಾಗಲೀ, ಅವೆಲ್ಲಾ ಅಧರಪೀನವೆಂದಾಗಲೀ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅನಗತ್ಯವಾದ ಆತಂಕ ಮನಷಿನನ್ನು ಎಷ್ಟು ಕುಗಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಲು ಈ ಉದಾಹರಣೆ. ಬರುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರದಿದ್ದರೆ, ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಮಾತುಮಾತಿಗೂ ಬಾಗಿಲ ಬಳಿ

ನೋಡುವುದಕ್ಕೂ ಎನೋ ಉಹಿಸಿಕೊಂಡು ಅಂಗ್ರೇಯಲ್ಲಿ ಬೆವರಿನಿಂದ ಒದ್ದೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ತುಂಬಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯದು ಪ್ರೀತಿ. ಎರಡನೆಯದು ಆತಂಕ. ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಚಿಂತೆ ಬರಬೇಕು— ಆತಂಕ ಬರಕೂಡದು.

ಆತಂಕದಿಂದ ಸಿಗರೇಟು ಸೇದುವರು. ನೋಡುಗಳನ್ನು ಮರೆಯಲು ರಾತ್ರಿ ತುಂಬಾ ಸಮಯದವರೆಗೂ ಕುಡಿಯುವವರು ತಮ್ಮ ನೋಡುಗಳನ್ನು ಮರೆಯಬಹುದೆಂದು ನಂಬುವುದು ಅಥವಾ ಏನು. ಏಕೆಂದರೆ ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲಾ ಕುಡಿದು ಮಲಗಿದರೆ, ಬೆಳಗೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಮತ್ತಪ್ಪು ಭಯಂಕರವಾಗಿ ಎದುರಿಗೆ ನಿಂತಿರುತ್ತದೆ. ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಹೊಡಿದೋಡಿಸಲು ಕುಡಿತ, ಸಿಗರೇಟ್ ಮುಂತಾದವು ಯಾವ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೂ ಬಾರದು.

ನಾನು ಬಿತ್ತರಂಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನಿದ್ರೆಕೆಯೊಡನೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ಟಿನ್‌ನ್‌ನ್‌ತಡೆಯಲಾರದೆ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಬೀಸಿ ಒಗೆಯುವವರು, ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ಗ್ಲಾಸಿನಿಂದ ಎದುರಿರುವ ಕನ್ಸ್ಟಿಗೆ ಬೀಸುವವರನ್ನು ಕೂಡಾ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಕೇವಲ ಅಭಧ್ಯಾತ್ಮಾ ಭಾವನೆ.... ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ರಿಲೀಸ್ ಆದ ಬಿತ್ತ, ಸೋತಿರುವುದು.... ಬದುಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅಸಂತೃಪ್ತಿ..... ಸಿನೆಮಾ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇನೋ ಎಂಬ ಹೆದರಿಕೆ, ಆತಂಕ-ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತನ್ನ ಮೇಲೆ ತನಗೆ ಹಿಡಿತವಿಲ್ಲದಿರುವುದು, ಮತ್ತೊಂದು ಕೆಲಸ ಕೈಲಾಗಿರುವುದು-ಇವೆಲ್ಲಾ ಇಂತಹ ಆತಂಕದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅನಾಗರಿಕ ವರ್ತನೆಗಳಿಗೆ ಮೂಲ ಕಾರಣಗಳು. ನೀವು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದ್ದೀರಾ? ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಬಂದವರೆಲ್ಲರೂ ಎಮೋಷನಲ್ ಆಗಿ ತುಂಬಾ ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆಕಾಶ ತಲೆ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆಂದಾಗಲೂ ಜಲಿಸದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವಿರುವ ಮನುಷ್ಯರೇ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಬರುವುದು. ಇಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಆದುತ್ತಿರುವಾಗ ಇಂತಹ ಬಲಹಿನತೆಗಳು ಬೇಗ ಗೋಚರಿಸುತ್ತವೆ. ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ನೋಡಿ. ಕೆಲವರು ಒಂದು ಆಲ್ ಕೌಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅಥವಾ ಸ್ಪಷ್ಟ ಹಣ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಜಾಗ ಬದಲಾಯಿಸುವುದು, ಇಲ್ಲಾ ಕುಳಿತ ಕಡೆಯೇ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿರುವುದು, ಹೆಚ್ಚು ಮಾತಾಡುವುದು, ಅದೂ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಟಾಯಿಲೆಟ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತಿರುವುದು ಮುಂತಾದವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ವಾಸ್ತು ಬಗ್ಗೆ ನಂಬಿಕೆಯಿರುವವರಾದರಂತೂ ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಪಡೇ ಪಡೇ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಎಮೋಷನಲ್, ಸ್ವೇಚ್ಚಿತಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಬರುವ ಪರಿಣಾಮಗಳು. ಇಂತಹ ಬಿಕ್ಕಪ್ಪು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಅಷ್ಟಿರತೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ ಎದುರಾದಾಗ ಮತ್ತಪ್ಪು ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ನುಂಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ದಿನ ಪ್ರತಿಕೆಯ ಜಾಹೀರಾತು ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಕಟಣೆ ಬಂದಿತು. ಯಾರೋ ಹುಡುಗು ‘ಇಂತಹ ನಟನ ಸಿನೆಮಾ ಇಂದು ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು’ ಎಂದು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದ. ನನ್ನ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರದ ಸ್ವೇಚ್ಚಿತರೊಬ್ಬರು ಇದನ್ನು ನನಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತಾ, “ಇದು ಕೂಡಾ ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಅಂತರ್ಗತವಾದ ಟಿನ್‌ನ್‌ಗೆ ಉದಾಹರಣೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು.

“ಹೇಗೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

“ಯಾರೋ ನಟನೊಬ್ಬನ ಸಿನೆಮಾ ರಿಲೀಸ್ ಆಗುವಾಗ ತಾನೂ ರೂ. ೨೦೦ರನ್ನು ಖಚುಮಾಡಿ ಪ್ರಕಟಣೆ ಕೊಡುವುದು ಆಧಾರಪಡುವ ಗುಣವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ಲಾಭವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ನಟ ಕನಿಷ್ಠ ಇದನ್ನು ನೋಡಿಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವೇಚ್ಚಿತರಿಗೆ ತೋರಿಸಲು ಮಾತ್ರ ಇದು ಉಪಯೋಗ ಆಗುತ್ತದೆ ಅಷ್ಟು.”

“ಇದಕ್ಕೂ ಟೆನ್ನೋಗೂ ಏನು ಸಂಬಂಧ?” ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

“ತನ್ನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಾತ್ಪರಿಕವಾಗಿ ಮರೆಯಲು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಕೆಲವರು. ತನಗೆ ಕಾಡಾ ಯಾವ ಉಪಯೋಗವೂ ಇಲ್ಲದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಸಂತೋಷ ಹೊಂದಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಅವರಿಗೇನೂ ನಷ್ಟವಿಲ್ಲವಾದರೂ, ತಂದೆ ತಾಯಿಯರು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಹಣವನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಖಚು ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳಿಯದಲ್ಲವೇಂಬ ಜ್ಞಾನವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೆಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಮೂಲ ಕಾರಣ ಮೆಂಟಲ್ ಸ್ಟೇಬಿಲಿಟಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು” ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದರು.

ಇನ್ನೂ ಆಳವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ ಜೋರಾಗಿ ಸಂಗೀತ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಇತರರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ದಾನ್ನಾಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರು, ತಮ್ಮಲ್ಲೇ ತಾವು ಗೊಣಗುತ್ತಾ ಯಾವುದೋ ಹಾಡು ಹೇಳುತ್ತಿರುವವರು, ತಮ್ಮ ಕೆಲವು ಗಿಮ್ಮೆಕ್ಸ್‌ನಿಂದ ಹತ್ತು ಜನರನ್ನು ಆಕಷಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವವರು ಈ ರೀತಿಯ ಅಂತರ್ಗತ ಟೆನ್ನೋನಿಂದ ನರಜುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾನಸಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ರಾಬಂಡ್ ಸ್ಟುಲ್ರರ್ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹಳಪ್ಪು ನಿಜವಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾಣಿದ್ದರೂ ಈ ವಿಶೇಷಣೆ ನಮಗೆ ಬಹಳಪ್ಪು ಅನ್ನಯಿಸುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಬದುಕನಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಲೆನ್ಸ್‌ಡ್ರೋ ಆಗಿರಲು ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಂದು ವಿಷಯಗಳಿಂದ ಇದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಬೆಳೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು.

ಅಂಗ್ರೇ ಉಜ್ಜಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಬೆರಳಿನ ನೆಟಿಕೆ ಮುರಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಪದೇ ಪದೇ ಕಚೆಫಿನಿಂದ ಹಣೆಯನ್ನು ಒರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇವೆಲ್ಲಾ ಅತಂಕದ ಪ್ರಥಮ ಜಿಹ್ವೆಗಳು. ‘ನಿಜವಾದ ಗೆಲುವು’ ಮೂಲಕ ಮಾತ್ರವೇ ನಾವು ಈ ಅತಂಕವನ್ನು ಗೆಲ್ಲಬಹುದು.

– ಯಂಡಮೂರಿ ವೀರೇಂದ್ರನಾಥ್

ಯಂಡಮೂರಿ ವೀರೇಂದ್ರನಾಥ್

ತೆಲುಗಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಲೇಖಕರಾದ ಯಂಡಮೂರಿ ವೀರೇಂದ್ರನಾಥ್ ಅವರು ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕರು. ಅಂಥುಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ಅಂಥು ಬ್ಯಾಂಕೆನಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಇವರು ನಾಟಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಸುಮಾರು ಹತ್ತುಕ್ಕೆಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ‘ರಘುಪತಿ ರಾಘವ ರಾಜಾರಾ’ (ರಂಗ) ಎಂಬ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯು ಲಭಿಸಿದೆ. ಅನಂತರ ತಮ್ಮ ಒಲವನ್ನು ಕಾದಂಬರಿ ರಚನೆಗೆ ತೊಡಗಿಸಿದರು. ‘ತುಳಸೀದಳ’ ಇವರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು. ಇವರ ಕೃತಿಗಳು ಕನ್ನಡ, ಮಲಯಾಳ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಹಿಂದಿ, ಗುಜರಾತಿ, ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದಗೊಂಡಿವೆ. ದೂರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನಗೊಂಡ ಟಿ.ವಿ. ಧಾರಾವಾಹಿಯೊಂದಕ್ಕೆ ‘ಸುವಣಂ ನಂದಿ’ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹಲವಾರು ತೆಲುಗು ಚಲನಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನಿದೆಂತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜಾ ಚೆಂಡೂರ್ ಅನುವಾದಿಸಿದ ಯಂಡಮೂರಿಯವರ ‘ವಿಜಯಕ್ಕೆ ಏದು ಮೆಟ್ಟಿಲು’ ಎಂಬ ವಿಚಾರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಯಿಂದ ‘ಅತಂಕ’ ಎಂಬ ಲೇಖನವನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

- ಈ ಗದ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಅನ್ಯದೇಶೀಯ ಪದಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಅವು ಯಾವ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಬಂದಿವೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
- ಹಲವಾರು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಆತಂಕ, ಭಯ, ನಿರಧರಕವಾದುದು ಈ ಮಾತನ್ನು ಗದ್ಯಭಾಗದ ಒಂದೆರಡು ಉದಾಹರಣೆಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸಮರ್ಥಿಸಿರಿ.
- ನೀವು ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮ ಸೈಹಿತರು ಅನಗತ್ಯ ಆತಂಕಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದೀರೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅಂತಹ ಒಂದೆರಡು ಘಟನೆಗಳ ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.
- “ಆತಂಕ, ಭಯಗಳು, ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಲಾಭದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದುಂಟಾಗುತ್ತವೆ” ಈ ವಿಚಾರದ ಕುರಿತು ವ್ಯಕ್ತಪ್ರಕಾರ ವಿಕಾಸ ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಲಿದ್ದೀರಿ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಕರೆ, ಗಾದೆ ಹಾಗೂ ಹಿರಿಯ ದಾರ್ಶನಿಕರ ಮಾತುಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಲಿಖಿತ ಭಾಷಣವೊಂದನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರಿ.

ಸರ್ವವನೋಪ್ಯಗೋಟ್ಟ ಹೋಗೆಂದ

(ಕಥಾ ಸಂದರ್ಭ: ಒಂದು ದಿನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ದೇವೇಂದ್ರನು – ಈಗ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವಂತರಾಗಿ ಮೇರೆಯುತ್ತಿರುವವರು ಯಾರು? ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಮಹಣಿಗಳಾದ ವಸಿಷ್ಠರು “ಅಯೋಧ್ಯಾ ನಗರದ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾದ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ವಸಿಷ್ಠರಲ್ಲಿ ಹಗೆ ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮುನಿಗಳಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ. ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನನ್ನು ಸುಳ್ಳ ಹೇಳಿಸದೆ ಬಿಡಲಾರೆ ಎಂಬ ಶಪಥ ಮಾಡಿ ಭೂಮಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಹಲವು ವಿಧದಲ್ಲಿ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ತಾನೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಇಬ್ಬರು ಗಾನರಾಣಿಯರನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವಂತೆ ಅವನನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪದೆ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೇ ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನನ್ನು ಸುಳ್ಳಗಾರನನ್ನಾಗಿಸಲು ವಿಫಲನಾಗಿ ನೋಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.)

ಕುಂದದೆ ವಸಿಷ್ಠನೋಳು ಮಲೆತು ಬೆಂಗೋಟ್ಟಳ್ಳ
ಹೆಂದದ ತಪಃಫಲವ ಹೋಗಾಡಿದಾತನೀ
ಬಂದನೆಂದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮುನೀಶ್ವರರು ನಗದಿರರೆಂದು ತನ್ನ ತಾನು
ಕೊಂದುಕೊಳಬಗೆದು ಮತ್ತೆಚ್ಚತ್ತು ಚಿತ್ತದಲಿ
ನೋಂದಡೇನಹುದಿದಕೆ ತಕ್ಕದಂ ಕಾಣಬೇ
ಕೆಂದು ಬೆಂತಿಸಿ ನೋಡಿ ಮತ್ತೊಂದುಪಾಯಮಂ ಕಂಡನಾ ನಿಷ್ಪರ್ಣನು॥೧॥

ಧರಣೀಶ ಬಂದು ಹೋಗೊಂದು ಮಾತುಂಟೆಂದು
 ಕರೆದು ನಿನ್ನಂ ನಂಬಿ ನಾನು ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯ
 ಭರದೊಳಣಿಯದೆ ಹೋದಡೆಲೆ ಮರುಳಿ ನಿನಗೆಲ್ಲಿಯರಸುತನವೆಂದು ಮೀಣ್ಣಿ
 ಪುರದ ಬಾಗಿಲ ಬಲಿದು ಗವನಿಗೊಂಡಬ್ಬರಿಸಿ
 ಪರಿಜನಂ ಕಲುಗುಂಡ ಕಣೆಯದಿರರೆನ್ನನೊ
 ಯ್ಯಾರಿಸಿ ಸರ್ವವನ್ನೊಪ್ಪಗೊಟ್ಟ ಹೋಗೆಂದಡವನಿಪನದನೊಡಂಬಟ್ಟನು॥೨॥

ನಡೆ ರಥವನೇಣಿಕೊಳ್ಳುಲ್ಲಿನೇಕೊಲ್ಲೆ ಪರ
 ರೂಡವೆಯೆನಗಾಗದೇಕಾಗದಾನಿತ್ತನಿ
 ತ್ತುಡೆ ಕೊಳ್ಳಲುಬಾರದೇಂಕಾರಣಂ ಬಾರದೆಮಗಂ ಪ್ರತಿಗ್ರಹ ಸಲ್ಲದು
 ಕಡೆಗೆ ನಿನ್ನೊಡವೆಯಲ್ಲವೆಯಲ್ಲವೇಕಲ್ಲ
 ಕೊಡದ ಮುನ್ನೊನ್ನೊಡವೆ ಕೊಟ್ಟ ಬಳಿಕೆನಗೆಲ್ಲಿ
 ಯೋಡವೆಯೆಂದರರೆ ದಾನಿಗಳ ಬಲಹನು ಮುನಿಯೊಡನೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮದಿಗೊಟ್ಟನು॥೩॥

ಬೇಡಿಕೊಂಬೆಂ ಭೂಪ ಎನೆ ಬೇಡಬೇಡ ನಾ
 ಮಾಡಿದುದನೆನ್ನ ಕಟ್ಟಾಣಿ ನೋಡುವೆನು ನೀ
 ನಾಡಂಬರದೊಳು ರಥವೇಣಿ ಚತುರಂಗಬಲವೆರಸಿ ನಡೆತಂದೆ ಎನ್ನ
 ಕಾಡಬೇಡವಧಿ ಈಣಿದೆಡೆ ದೂರ ಹೊತ್ತ ಹೋ
 ಗಾಡದಿದೊಡೆ ತನ್ನನೋಂಮ್ಮೆ ಮೇರುವಿನ ತುದಿ
 ಗೋಡನೇಣಿಣಿಸಿದಾತ ನೀನೆಂದು ಮುನಿಪತಿಗೆ ಭೂಭೂಜಂ ಕೈಮುಗಿದನು॥೪॥

ಅಕ್ಕಣಿಂದಲ್ಲ ನೀನೋಡಿ ಹೋದಹೆಯೆಂಬ
 ಕಕ್ಕಲಿತೆಗೇಣಿಂದನೈಸೆಯೆನೆ ಬಲುಗಾಹ
 ನಿಕ್ಕಯ್ಯ ಎನೆ ಕಾಹಿನವರು ನಿನ್ನವರೆಂದಡವರು ಬೇಡಯ್ಯ ನಿನ್ನ
 ಮಕ್ಕಳಹ ಮುನಿಗಳಂ ಬೆಸಸೆನಲು ಬೆಸಸಿ ಮುನಿ
 ರಕ್ಕಸಂ ರಥವೇಣಿ ಚತುರಂಗ ಬಲವೆರಸಿ
 ಮಿಕ್ಕ ನಡೆದಂ ಸರ್ವಸಂಭ್ರಮದ ಸದಗರಂ ಮಿಗಲಯೋಧ್ಯಾಪುರಕ್ಕೆ॥೫॥

ಧರೆ ಬಿರಿಯಲ್ಕಣಿವನಂತನಿಸ್ಸಾಳದ
 ಬ್ಜರವನಾಲಿಸಿ ಪುರದ ಕೇರಿಗಳನೊಪ್ಪೆ ಸಿಂ
 ಗರಿಸಿ ಮನೆಮನೆಗಳೊಳು ಗುಡಿತೋರಣಂಗಳಂ ಸರದೆಗೆದು ಸಂಭ್ರಮದಲಿ
 ಅರರೆ ಕೋಟಾಕೋಟಿ ಕರಿತುರಗರಥಪತ್ತಿ
 ಪರಿಜನಂಪೆರಸಿ ಮತ್ತು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಭೂ
 ವರನನಿದಿಗೋಳಲು ನಡೆದರು ಶಶಿಯನಿದಿಗೋಂದು ಹೆಚ್ಚುವಂಬೋಧಿಯಂತೆ॥೬॥

ನಸುನಸೆಯನಟ್ಟಿದಳಿಕುಳದಂತೆ ಕಡುಹಸಿದು
 ಕಸುಗಾಯನಗಿದ ಗಳಿಗಳ ಬಳಗದಂತೆ ನಿ
 ಟ್ಟಿಸದೆ ವಿಷಮಂ ಸವಿದ ಶಿಶುವಿಸರದಂತೆ ಕೊಱಡಂ ಕದುರುಕಿ ಚಂಚು ನೋಂದು
 ಕುಸಿದ ಪಿಕನಿಕರದಂತಾಸತ್ತು ಬೇಸತ್ತು
 ಬಸವಳಿಯತಂದು ಮುನಿಗಳೊಳಣಿಸಿದರು ಮಾ
 ಮಸಕದಿಂ ಪುರಜನಂ ಭೂಪನಂ ಹೋಲಗೆಟ್ಟಿ ಕಡು ತಾಯನಉಪವಂತೆ॥೭॥

ಎನಗರಸುತನಮಾದುಹೋಗಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ
 ಮನಿಗಾದುದಾತನಂ ಕಂಡು ಕಾಣಿಕೆಯನಿ
 ತ್ತನುದಿನಂ ಬೆಸಕ್ಕೆಪುದೆನಲೊಲ್ಲಿವೆನಲು ಬೋಧಿಸಿ ಬಲಾತ್ಮಾರದಿಂದ
 ಜನವ ಕಾಣಿಸಿ ಕಾಣಿಕೆಯ ಕೊಡಿಸಿ ಹಿಂದುಗೊಂ
 ದಿನಕುಲಲಲಾಮನೆಯ್ತುಂದು ಪುರಮಂ ಪೇರಕ್ಕು
 ಮನದೊಳುತ್ತವದ ಹೆಚ್ಚುಗೆಯಳಿದು ನಿಂದ ಮಂದಿಯ ನೋಡುತ್ತಂ ನಡೆದನು॥೫॥

— ರಾಘವಾಂಕ

ರಾಘವಾಂಕ

ಕವಿ ರಾಘವಾಂಕನ ವಾಸಸ್ಥಳ ಹಂಪೆ. ಈತ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಸ್ವಾಮಿಯ ಭಕ್ತ. ಹರಿಹರಕವಿಯ ಸೋದರಳಿಯ. ‘ಚತುರ ಕವಿರಾಯ ಹಂಪೆಯ ಹರಿಶ್ವರನವರಸುತ್ತ’ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ರಾಘವಾಂಕನ ತಂದೆ ಮಹಾದೇವ ಭಟ್ಟ. ತಾಯಿ ರುದ್ರಾಳಿ. ಇವನ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶಿ.ಗ್ರಂತಿ ಗಂಡಿ ಎಂದು ಕವಿಚರಿತಕಾರರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕವಿಯು ಹರಿಶ್ವಂದ್ರ ಕಾವ್ಯ, ಸೋಮನಾಥ ಚಾರಿತ್ರ, ಸಿದ್ಧರಾಮ ಚಾರಿತ್ರ, ಶರಭ ಚಾರಿತ್ರ, ಮತ್ತು ಹರಿಹರ ಮಹತ್ವ ಎಂಬ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಷಟ್ಪದಿ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಕೇತ್ತಿಕ ಈ ಕವಿಗೆ ಸಲ್ಲಾತ್ತದೆ. ರಾಘವಾಂಕನಿಗೆ ಷಟ್ಪದಿ ಬ್ರಹ್ಮ, ಉಭಯಕವಿ ಕಮಲರವಿ, ಕವಿಶರಭಭೇರುಂಡ ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳಿವೆ. ಹರಿಶ್ವಂದ್ರ ಕಾವ್ಯವು ವಾರ್ಧಕ ಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಕಾವ್ಯವಾಗಿದೆ.

- ಈ ಕಾವ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸಂಭಾಷಣ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.
- ಚಿತ್ರರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇರುವ ನಿಮ್ಮ ಸಹಪಾತಿಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಹರಿಶ್ವಂದ್ರನು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಒಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುವ ಭಾಗವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಸಚಿತ್ರಕತೆಯೊಂದನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರಿ.
- ಹರಿಶ್ವಂದ್ರನು ಸತ್ಯಪರಿಪಾಲನೆಗಾಗಿ ತನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನು ನಿಸ್ವಾಧಣದಿಂದ ದಾನಮಾಡಿ ಕೇತ್ತಿಕಾಲೀಯಾದನು. ಹಿಂದಿನ ನಿಸ್ವಾಧಣದಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡ ಇತರ ವೃತ್ತಿಗಳ ಕಂಫೆಗಳನ್ನು ಪುರಾಣವನ್ನು ಓದಿ, ಓದಿನ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

- ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ‘ಮುನಿರಕ್ಷಸಂ’ ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಮುನಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಸನೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ರೂಪಕಾಲಂಕಾರ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಇಂತಹ ಇತರ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನೀವು ಓದಿದ ಇತರ ಕಾವ್ಯಭಾಗಗಳಿಂದ ಗುರುತಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
- ಈ ಕಾವ್ಯಭಾಗವನ್ನಾಧರಿಸಿ ಕಾವ್ಯವಾಚನ, ಪ್ರವಚನವನ್ನು ಮಾಡಿರಿ.

5

ಭಾಷ್ಠ ವೈಶಾಲ್ಯ

ಕನ್ನಡ ಪದಗೋಳು

ಯೆಂಡ ಯೆಡ್ಡಿ ಕನ್ನಡ ಪದಗೋಳು
 ಅಂದ್ರೆ ರತ್ನಂಗ್ರೋ ಪ್ರಾಣಾ!
 ಬುಂಡೇನ್ ಎತ್ತಿ ಕುಡುಮ್ಮಟ್ಟಾಂದ್ರೆ
 ತಕ್ಕೊ್ಯಾ! ಪದಗಳ್ರೋ ಬಾಣ

‘ಕನ್ನಡ್ ಪದಗೋಳ್ರೋ ಅಡೋಂದ್ಲೈಲ್ಲ¹
 ನಿಲ್ಲೀಸ್ ಬುಡಬೀಕ್ ರತ್ನ್!’
 ಅಂತ ಜೈನ್ ಪನಾರ್ ಅಂದ್ರೆ-ದೇವ್ ಆದ್ರ್ ಏನು!
 ಮಾಡ್ತೀನ್ ಜೈನ್ ಇತ್ತ್!

ಆಗ್ನೇ ಮಾಡೋ ಖಗೋಳ್ರೋ ಎಲ್ಲಾ
 ದೇವ್ ಅಗ್ನಿ-ಎಲ್ಲ!
 ಕನ್ನಡ ಸುದ್ದಿಗ್ರೋ ಏನ್ ಬಂಪ್ರೆ
 ಮಾನಾ ಉಳಿಸಾಕ್ಲೈ!

ನರಕಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕೆ ಸೀಳಿ
 ಬಾಯಿ ಒಲಿಸಾಕಿದ್ದೂನೆ
 ಮೂಗ್ನಲ್ ಕನ್ನಡ್ ಪದವಾಡ್ತೀನಿ!
 ನನ್ ಮನಸನ್ನೌ ನೀ ಕಾಣೆ!

ಯೆಂಡ ವೋಗ್ನಿ! ಯೆಡ್ಡಿ ವೋಗ್ನಿ!
 ಎಲ್ಲಾ ಕೊಚ್ಚೊಂಡೆ ವೋಗ್ನಿ!
 ಪಪ್ಡಂಚ್ ಇರೋ ತನಕ ಮುಂದೆ
 ಕನ್ನಡ್ ಪದಗೋಳ್ ನುಗ್ನಿ!

— ಜಿ.ಹಿ. ರಾಜರತ್ನಂ

- ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಕವಿ ಅಭಿಮಾನಪ್ರಾವಃಕವಾಗಿ ಮೇಲಿನ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕವಿಯ ಕನ್ನಡಾಭಿಮಾನದ ಕುರಿತು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಚಚೆಂಸಿರಿ.

ಮಾತೃಭಾಷೆಯೇ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಹೆದ್ದಾರಿ

ಕನಾಡಟಕದ ರಾಜ್ಯಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ. ಇದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ಮೂರು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಡ ಎರಡು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಎಂಟನೆ ಪರಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವು ಒಂದಾಗಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಾವ್ಯ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃತ್ತಿಸುವ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ. ಅದು ಸ್ವೀಕಾರ ಭಾಷೆ. ತನ್ನ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಸಮಂಜಸವಾಗಿ ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಉಜ್ಜಲ ಪರಂಪರೆಯ ಭಾಷೆ. ಕನಾಡಟಕದ ಸಿಂಹಾಸನವೇರಿ ಜನರ ಆಶೋತರಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವುದು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಗುರಿ. ಒಂದು ಭಾಷೆ ತನ್ನ ಜನಮನಗಳನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಸಾಧಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾರತ ದೇಶ ಬಲಿಷ್ಠವಾಗಬೇಕೆಂಬುದು ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಧಾನಿ ಶ್ರೀ ಜವಹರಲಾಲ್ ನೇಹರಾರವರ ಬಂಯಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಭಾರತದ ಭಾಷೆಗಳಿಲ್ಲವೂ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದ ಶ್ರೀಷ್ಟಿ ಭಾರತೀಯ ಅವರಾಗಿದ್ದರು.

ನಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯದ ಕುರಿತು ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಯೋಚನೆಮಾಡುವ ಆವಕಾಶ ಭಾರತೀಯನಿಗಿದೆ. ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಂಗ್ಲ ಭಾಷೆ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿದ್ದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಅಂಗ್ಲಭಾಷೆ ಪರ್ವಯ ಭಾಷೆಯಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪರಕೀಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ತಮ್ಮದಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಜನಾಂಗದ ಬದುಕನ್ನು ಬರಿದುಮಾಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ನೀಲುಬೇಕು. ಅಂಗ್ಲಭಾಷೆ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿರುವ ಫಲವಾಗಿ ದೇಶಭಾಷೆಗಳು ಮೂಲೆ ಪಾಲಾಗಿವೆ. ರಾಷ್ಟ್ರ ಜೀವನವನ್ನು ಉನ್ನತ ಸ್ತರಗಳತ್ತ ಪ್ರೀರೇಟಿಸಲು ಹಿತ್ರಾಜಿಕರಿಸಲ್ಲಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂಬಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮತ್ತು ನಾಡಿನ ಅರ್ಪನ್ನತ ಚಿಂತನೆ ಜನರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ಆಗ ಮಾತ್ರ ಸ್ವತಂತ್ರ ಚಿಂತನೆ ಸಾಧ್ಯ. ರವೀಂದ್ರನಾಥ ತಾಗೋರ್ ರವರು ಶಿಕ್ಷಣದ ಕುರಿತು ಹಿಗೆಂದರು: ‘ನಮ್ಮ ತಾಯ್ಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಠ ಹೇಳಿದ ಕಾರಣದಿಂದ ನಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡಿತು. ಕಲಿಯಲು ಮೊದಲು ಮಾಡಿದ ದಿನದಂದು ಒಟ್ಟು ಬುದ್ಧಿ ಎಚ್ಚರಿಕೊಳ್ಳಿದ್ದರೆ ಆದರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಕ್ತಿ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಬೆಳೆಯದೆ ನೀಲುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸುತ್ತೆಲ್ಲ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಪಾಠ ಹೇಳಬೇಕಿಂದು ಜನ ಕಿರಿಚುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮ ಮೂರನೆಯ ಅಣ್ಣಿ ಧೈರ್ಯಮಾಡಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಬಂಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದರು. ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿರುವ ಆತನಿಗೆ ನಾನು ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಪ್ರತಾಮ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.’

ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಗಣನೀಯ ‘ನಾನು ನನ್ನ ತಾಯಿಯ ಮೊಲೆ ಹಾಲಿನಂತೆಯೇ ಮಾತೃಭಾಷೆಗೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅಂಗ್ಲಭಾಷೆ ಪ್ರಪಂಚದ ಭಾಷೆ ಹೌದು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಆ ಭಾಷೆ ಆಕ್ರಮಿಸಲು ಬಿಡಲಾರೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಕಾಲೇಜಿನ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಭಾಷೆಯ ಸ್ಥಾನ ಮಾತ್ರ ನೀಡಬಲ್ಲಿವು.’

ನಾಡಿನ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅತಿಶ್ರೀಷ್ಟ ಆಲೋಚನೆ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಭಾರತೀಯ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ. ಜಗತ್ತಿಗೆ ಬೆಳಕನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ನಾಗರಿಕತೆಯ ದೀಪಸ್ತಂಭ ಭಾರತದಲ್ಲಿದೆ. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಭಾಷೆ ಅತಿಶ್ರೀಷ್ಟವಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ ಅದು ಸಂಕುಚಿತ ಭಾವನೆಯೆಂದು ಅಧಿಕೃಸಕೂಡದು. ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಮಹಾತ್ಮೆ ಗಾಂಧಿಜಿಯವರು ಮಾತ್ರಭಾಷೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಾರಿಸಾರಿ ಹೇಳಿದರು ‘ನಮಗೆ ದೊರೆತಿರುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಫಲಪ್ರದಾಗಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಮಾತ್ರಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅಲೋಚನೆ ನಡೆಯಬೇಕು.’ ಅವರೆಂದಂತೆ ‘ಅಂಗ್ಭಾಷಾ ಮಾರ್ಧಮದ ಶಿಕ್ಷಣ ನಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ನಾಗರಿಕತೆಯನ್ನು ಪ್ರುದಿಪ್ರಾ ಮಾಡಿವೆ’ : ‘ಅಂಗ್ಭಾಷೆ ತನ್ನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಅದು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಪರ್ಕ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮವರು ಕಲಿತಾಗ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರಭಾಷೆ ತನ್ನ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಾಗ ದಾಖ್ಯಾದಿಂದ ನಮ್ಮ ಮೆದುಳು ವಿಮೋಚನೆ ಹೊಂದುತ್ತದೆ.....’ ದೇಶ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಕಲಿತ ವಿದ್ಯೆ ಸಮರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಗ್ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಕಲಿತದ್ದು ಬಂಜೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಕವಿಗಳು, ಸಾಹಿತಿಗಳು, ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮತ್ತು ಚಿಂತಕರು ಆಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಭಾಷಾ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮಧ್ಯವನ್ನು ಇಂದು ಕಳಿದುಕೊಳ್ಳತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸೀಮಿತವಾದ ಮತ್ತು ಅಂತಿಕವಾದ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಭ್ರಮೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಗ್ಭಾಷಾ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ನಮ್ಮ ಸಮಗ್ರ ಪ್ರಗತಿಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯನ್ನು ಕಡಿಯಬಾರದು. ರಾಜಾಕಾರಣ, ಧರ್ಮ, ವಾಜ್ಯ, ಇತಿಹಾಸ, ಕಲೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ವಿಜ್ಞಾನ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಮುಂತಾದ ಯಾವತ್ತೂ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕನಾಟಕಕ್ಕೆ ವಿಜ್ಞಂಭಿಸಬೇಕು. ಆಗ ಮಾತ್ರ ನಾಡಿಗೆ ಮುಕ್ತಿ, ವಿಮೋಚನೆ, ಸೈಜನಶೀಲ ಜ್ಞಾನ ಸಮೃದ್ಧಿ ಜಾಗತಿಕ ಒಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನವೇ ಹೊರತು ಕೃತಕ, ತಾತ್ವಾಲಿಕ ಎರವಲು ತಂದ ಭಾಷಾನುಕರಣೆಯಲ್ಲ.

ಏಕು ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶ್ನಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪದ್ವರಿತವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ವಿಜ್ಞಾನ – ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಇನ್ನೂ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಒಂದೇ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಭಾಷೆ ಎನ್ನುವ ಪೂರ್ವಗ್ರಹಗಳು, ಕನ್ನಡಿಗರ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಕ್ತಿಯ ಕೊರತೆಯಂತಹ ಅಂಶಗಳೂ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. ಪ್ರೈ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಪಾಟೀಲ ಅವರ ಮಾತೊಂದು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಭಾಷೆಯ ಬಂಧನವಿಲ್ಲ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಒಂದು ಜೀವವಿಲ್ಲದ ಮೈಕಿನಂತೆ, ಅದರ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ನಾವು ಯಾವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಅದು ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನೇ ಒದರುತ್ತದೆ. ಗಣಕವೂ ಅಷ್ಟೇ. ನಾವು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ನಮ್ಮ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲಿಸಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅತಿ ವೇಗದಿಂದ ಸಾಗುತ್ತಿರುವ ಈ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಅವಿಷ್ಯಾರಗಳು ನಿತ್ಯವೂ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಆ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಗಳು ಮತ್ತು ಜನಬದುಕು ಈ ಹೊಸತನವನ್ನು ತಮ್ಮದಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮ ನಾಡಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಆರ್ಥಿಕ ಮುನ್ದಡೆಯೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿದಂತಹ ಹಲವಾರು ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡಾ ಈ ಪ್ರತ್ಯೇಯಿ ಸಮರೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಸಂತಸದ ಸಂಗತಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಕನಾಟಕ ಸರಕಾರ, ಕನ್ನಡ ಗಣಕ ಪರಿಷತ್ತು, ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ವಲಯದ ಘ್ರಣೆಗಳು, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಬೆಂಗಾವಲಾಗಿ ನಿಂತಿರುವುದು ಓಬಿಷ್ಟೆಪ್ರೋಣಾಂವಾಗಿದೆ.

ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ನಿಜಕ್ಕೂ ದಡ್ಡಿಖಾಮಣಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನೇರ ಅರ್ಥವಾಗುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿರುವುದು ಎರಡೇ ಭಾಷೆ. ಅದೇ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಇರುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ. ಅದನ್ನು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 1 ಮತ್ತು 0 ಎಂದು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂಗ್ಭಾಷೆಯ ವಣಿಕಾಲೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಕೀ-ಇನ್‌ ಮಾಡಿದಾಗ ವಣಿಕಾಲೆಯ ಕ್ರಮಾಂಕ ಸಮೂಹಗಳಾದ ಸೂಚನೆಯ ಪದಗಳು ಹಾಗೂ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಮೊದಲು ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಕೇತಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿತವಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ರೀತಿ

ಸೂಚನೆಯಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಅಕ್ಷರಗಳೂ ಕಂಪ್ಯೂಟರಿಗೆ ಅಥವಾಗುವ ಬೈನರಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಬೈನರಿ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಸಿ.ಐ.ಯು. ಸಂಸ್ಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಸಂಸ್ಕರಿತ ಸೂಚನೆಗಳು ಚೈಟ್‌ಪ್ರೋ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ನಮಗೆ ಅಥವಾಗುವ ಭಾಷೆಗೆ ಪರಿವರ್ತನೆ ಹೊಂದುತ್ತವೆ. ಈ ವರ್ಣಮಾಲೆಯ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಸಂಕೇತಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂಯೋಜಿಸಿ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಗಾಗಿ ಯಂತ್ರ ಭಾಷೆಯೊಂದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಇಂದು ಹೊಸ ತಂತ್ರಾಂಶಗಳನ್ನೂ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂಗಳನ್ನೂ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನೋಂದಣಿ ತಂತ್ರಾಂಶ, ಗ್ರಂಥಾಲಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ತಂತ್ರಾಂಶ, ಕಫೀರ ತಂತ್ರಾಂಶ, ಸಹಕಾರ ಸಂಖ್ಯೆ ವ್ಯವಹಾರ ತಂತ್ರಾಂಶ, ಸಂಬಳದ ಬಿಲ್ಲು ತಂತ್ರಾಂಶ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ಯಮಗಳ ವಹಿವಾಟಿನ ತಂತ್ರಾಂಶ, ಕ್ಷಾಲಿಸ್ಟ್ ತಂತ್ರಾಂಶ, ಅಂತರ್ರಾಜಾಲ ಪತ್ರ-ಪತ್ರಿಕೆ ತಂತ್ರಾಂಶ, ಕನ್ನಡದ ಅಂತರ್ರಾಜಾಲ ಪತ್ರಿಕೆ, ವಿಶ್ವಕನ್ನಡ ಮುಂತಾದವು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ನೇರವು ನೀಡುವ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್‌ಗಳಾಗಿವೆ.

ಕಂಪ್ಯೂಟರಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಸರಳವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬಹುದಾದ ತಂತ್ರಾಂಶಗಳೆಂದರೆ ನುಡಿ, ಬರಹ, ಕೆ.ಪಿ.ರಾವ್, ಶಬ್ದರತ್ನ ಇತ್ಯಾದಿ. ಟೈಪಿಂಗ್ ಬರದವರೂ ಕೂಡಾ ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಹುದು. ಶಬ್ದರತ್ನದ ವಿಶೇಷತೆ ಎಂದರೆ ಇದು ಕನ್ನಡ-ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ದ್ವಿಭಾಷಾ ಆವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಕುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ವರ್ಣಮಾಲೆಯನ್ನು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ವರ್ಣಮಾಲೆಯ ಉಚ್ಚಾರಣೆಗಳಿಗೆ ಸಂಖಾರಿಸಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ $a=ಅ$, $A=ಆ$, $k=ಕ$, $K=ಉ$, $b=ಬ್ರಹ್ಮ$, $B+A=ಭಾ$ ಇತ್ಯಾದಿ. ಇದು ಅಲ್ಲದೆ ಅಕ್ಷ, ಇಳಿ, ಒತ್ತು, ‘ಇ’, ‘ಷ್ಟೆ’ ಅಕ್ಷರಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೇಲಿಗಳಿವೆ.

ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಂಪ್ಯೂಟರಿಗೆ ಅಳವಡಿಸುವಲ್ಲಿ, ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕೆನ್ನುವವರಿಗೆ ಈ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್‌ಗಳು ತುಂಬ ಅನುಕೂಲವಾಗಿವೆ. ಕನ್ನಡದ ಖಾತ ಬರಹಗಾರ ಅನಕ್ಕು ಅವರ ನೀನಷಿನಲ್ಲಿ ‘ಕ’ ಬರಹವನ್ನು ಕೆಪಿರಾವ್ ಅವರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎರಡೂ ತಂತ್ರಾಂಶಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿಟ್ಟಿವೆ. ಕನ್ನಡದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇವು ಅಮೂಲ್ಯ ರತ್ನಗಳಾಗಿವೆ. ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗಣಕ ಜಾಲದಲ್ಲಿ (ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್) ಬೀಡಲಾಗಿರುವ ಇವು ಕೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೊಡಬಲ್ಲ ಕಲ್ಪತರುಗಳಾಗಿವೆ. ‘ಕ-ಬರಹದ’ ಪರಿಷ್ಕತ ಆವೃತ್ತಿ ‘ಬ-ಬರಹ’. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ವರ್ಣಮಾಲೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ನ್ನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮತೆಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಹಳೆ ಪ್ರಯೋಜನಿಗಳಿಗಂತ ಕನ್ನಡದ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನೇ ಬಳಸಿ ಗಣಕಯಂತ್ರವನ್ನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮತೆಗೊಳಿಸಬಲ್ಲ ತಾಕ್ತನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಕ ಮತ್ತು ಬ ಬರಹ-ಗಳು ತುಂಬ ವಿಶ್ಲಷಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿವೆ.

ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಕೈಬರಹಗಳನ್ನು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಓದಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಈ ತಂತ್ರಾಂಶಗಳು ಸಂಜೀವಿನಿಯಾಗಿವೆ. ನೇರವಾಗಿ ಗಣಕ ತೆರೆಯ ಮೇಲೆ ಲೇಬಿನವನವನ್ನು ಬರೆಯುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಇಲ್ಲವೇ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಟೈಪಿಂಗ್ ಬರುವ ಯಾರಾದರೂ ಗಣಕದ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸರಳವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಗಣಕಯಂತ್ರದ ಬಿಳಿಯ ಬಣ್ಣದ ತೆರೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೀವು ಅಂಗ್ಲಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬೆರಳಬ್ಜಿಸಿದರೆ ಆ ಅಂಗ್ಲ ಅಕ್ಷರಗಳು ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರಗಳಾಗಿ ರೂಪ ತಳೆಯುತ್ತವೆ. ಇದೇ ಗಣಕಯಂತ್ರದ ಬೊಂದ್ವಾಗಿದೆ. ಈ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡ ಬಾರದವರೂ ಕನ್ನಡ ಬರವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಉಚ್ಚಾರಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್‌ಟ್ರೋಟ್‌ ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಬ-ಬರಹದ ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಓದಬಲ್ಲ ಮಲ್ಟಿಮೀಡಿಯ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್‌ನ್ನು ರೂಪಿಸಿರುವುದು ಬ-ಬರಹದ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ.

ಹಿಗೆ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪ ಪಡೆದಿರುವ ಈ ಬ-ಬರಹ ಕನ್ನಡ ಅಳವಡಿಕೆ ಸಾಧನ ದಿಟ್ಟಿನಿಂದಿಂದ ಹಾಗೂ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವ ಸಂವಹನ ಕ್ಷಯಿಗೆ ಒಂದು ಹೊಸ ಅಯಾಮವನ್ನು ನೀಡಿದೆ ಎಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು.

— ಸರ್ಗಸ್

- ‘ನಮಗೆ ದೋರೆಶಿರುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಫಲಪ್ರದವಾಗಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ಆಲೋಚನೆ ನಡೆಯಬೇಕು’— ಎನ್ನುವ ಗಾಂಧಿಜಿಯವರ ಮಾತಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕುರಿತು ಲೇಖನವೇಂದನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರಿ.
- ‘ನುಡಿ’ ಅಥವಾ ‘ಬರಹ’ ತಂತ್ರಾಂಶವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಗಣಕ ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಿರಿ.
- ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಅಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಹಾಯಕವೇ? ಚೆಬೆಂದಿಸಿರಿ.

ಕನ್ನಡಾಂಚೆಯ ಹಿರಿಮೆ

○

ಕನ್ನಡವನುಳಿದೆನಗೆ! ಅನ್ಯ ಜೀವನವಿಲ್ಲ^೧
ಕನ್ನಡವೇ ಎನ್ನುಸಿರು! ಪ್ರತೀನ್ಯ ತಾಯಿ
ಕನ್ನಡವೇ ಧನಧಾನ್ಯ! ಕನ್ನಡವೇ ಮನೆಮಾನ್ಯ
ಕನ್ನಡವೆಯೆನಗಾಯ್ತು! ಕಣ್ಣ ಕಿವಿ ಬಾಯಿ

೨

ಕನ್ನಡದ ಸವಿಮಾತು! ಮನ್ಮಣಿಯ ಪಳಮಾತು
ಕನ್ನಡ ಸರಸ್ವತಿಯು! ನವ ಕಲ್ಪಲತೆಯು
ಕನ್ನಡದ ವರಚರಿತೆ! ವಿಮಲ ಗಂಗಾಸರಿತೆ
ಕನ್ನಡದ ಸಿರಿಪೆಂಪು! ಎನಗೆ ನರುಗಂಪು

೨

ಕನ್ನಡ ಸನ್ನಾನಿ! ಎನಗದುವೆ ವರಮಾನ
 ಕನ್ನಡಿಗರ ಸ್ವತಂತ್ರ! ಅದೆ ಪರಮಮಂತ್ರ
 ಕನ್ನಡದ ಕೀರ್ತಿ! ಎನ್ನ ಬಿತ್ತದ ಸೂಧಿತ
 ಕನ್ನಡದ ಒಗ್ಗೂಟ! ಎನಗದೆ ಕರೀಟ

೩

ಕನ್ನಡದ ಹೊಲ ಮಣ್ಣಿ! ಎನಗೆ ನವನಿಧಿ ಹೊನ್ನಿ
 ಕನ್ನಡದ ತಿಳಿಜಲವು! ಸುಧೆಯ ಪಲ್ಲವಲವು
 ಕನ್ನಡದ ಹೊಗಿಡವು! ಎನ್ನೋಡಲಿಗಿಡೆ ತೊಡವು
 ಕನ್ನಡದ ಪಶುಪತ್ತಿ! ಚೆಲುವಿಗದೆ ಸಾಕ್ಷಿ

೪

ಕನ್ನಡಿಗರತಿತಯವು! ಭುವನೇಶ್ವರಿಯ ದಯವು
 ಕನ್ನಡಿಗಿಗೆ ಜಯವು! ಕೃಷ್ಣನಾಶಯವು
 ಕನ್ನಡದ ಜನ ಕುಲವು! ಎನ್ನ ತೋಳಿಗೆ ಬಲವು
 ಕನ್ನಡಾಂಚೆಯ ಮುಕ್ತಿ ರಾಮನಂತೆ ಶಕ್ತಿ

-ಬೆನ್ನಗಲ್ ರಾಮರಾವ್

ಬೆನ್ನಗಲ್ ರಾಮರಾವ್

ಮಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಲ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಇ.ಆ.ಗಳಇರಂದು ಬೆನ್ನಗಲ್ ರಾಮರಾಯರು ಜನಿಸಿದರು. ಮುಲ್ಕೆ, ಪುತ್ತೂರು, ಮಂಗಳೂರು, ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿದರು. ಗಣರಾಜ್ಯ ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದ ಭಾಷಾಂತರ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆಗೆ ನೇಮಕಗೊಂಡರು. ಗಣರಾಜ್ಯ ಭಾಷಾಂತರ ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾದರು. ಗಣರಾಜ್ಯ ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಗಳನೆಯ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮೀಕ್ಷನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಆ.ಇ.ಗಳಇರಂದು ಬಿಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಿಧನರಾದರು. ಕನಾಟಕ ಕುಂದಮಾಲೆ, ಕನಾಟಕ ಫೋಷಯಾತ್ರೆ, ಕಲಹಪ್ಪಿಯ, ರಮಾಮಾಧವ, ದೂತಾಂಗದ ಇತ್ಯಾದಿ ಹಲವಾರು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸುವಣಿ ಕಾವ್ಯ ಎಂಬ ವಿವಿಧ ಕವಿಗಳ ಕವನಗಳ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಈ ಕವನವನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

- ಪದ್ಯದ ಆಶಯವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿರಿ.
- ಕನ್ನಡದ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಸಾರುವ ಕವಿತೆಗಳ ಸಾಲುಗಳನ್ನೊಂಡ ಭಿತ್ತಿಪತ್ರ ತಯಾರಿಸಿ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿರಿ.
- ‘ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯನ್ನು ನಾವೇ ಉಳಿಸಬೇಕು, ಬೆಳೆಸಬೇಕು’ ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನೀವು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿರಿ.
- ‘ಕನ್ನಡಾಂಬೆಯ ಹಿರಿಮೆ’ ಕವನವನ್ನು ಧ್ವನಿಮುದ್ರಿಸಿ, ಕಂಪ್ಯೂಟರಿನಲ್ಲಿ ಟೈಪ್‌ಮಾಡಿ, ದೃಶ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಕಲನ ಮಾಡಿರಿ.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ: ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ

ಕನಾಡಕದ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ತಮಿಳ್ಳಾಡಿಗೆ ಸೇರಿದ ನೀಲಗಿರಿಯಿಂದ (ಉದಕಮಂಡಲ) ಅರಂಭಿಸಿ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಅಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ನಿಜಾಮಬಾದ್ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿದ ಬೋಧನ್ ಪಟ್ಟಣದವರೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಜನರ ನಾಲಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ನಲಿದಾಡುತ್ತದೆ. ಅರಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರದ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಕನಾಡಕ ಅಂಧ್ರಗಳ ಗಡಿಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಸೂಲವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪಟ್ಟಿಮ ಮತ್ತು ಪ್ರಾವಾದ ಮೇರೆಗಳಾಗಿ ಇಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನೇಲ್ಲ ಒಮ್ಮೆ ಸಂದರ್ಶಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಒಂದು ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರೆ, ಮೈಸೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ವಿದ್ಯಾವಂತ ಜನರಾಡುವ ಕನ್ನಡವನ್ನೇ ಕೇಳಿ ಅಭ್ಯಾಸವಾದ ಜನಕ್ಕೆ ಕನಾಡಕದ ಉದ್ದಗಲಗಳಲ್ಲಿ ಇದೇ ತರಹದ ಭಾಷೆ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಒಂದು ಹೊಸ ಅನುಭವದ ಅರಿವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಭವಿಲ್ಲ. ‘ಉರಿಗೊಂದು ಭಾಷೆ’ ಯೆಂಬಂತೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಭೇದಗಳು ನಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಕನಾಡಕದ ಗಡಿಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಜನರೊಡನೆ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸುವಾಗ ಆ ಜನ ನಮೋಡನೆ ಕೆಲವೇಂಷ್ಟು ಸಲೀಸಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲು ಸಂಕೋಚಪಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮೈಸೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು ಕನ್ನಡ ಸ್ವಜ್ಞ ಕನ್ನಡ; ನಮ್ಮದು ಬಗ್ಗಡ ಕನ್ನಡ, ಮೋಟು ಕನ್ನಡ-ಶುದ್ಧ ಕನ್ನಡವಲ್ಲ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಧಾರವಾಡ ಕಡೆ ಜನ ಮೈಸೂರು ಕನ್ನಡದ ಶೈಷ್ಟಿತೆಯನ್ನು ಒಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಂಗಳೂರು, ಮೈಸೂರು, ನಂಜನಗೂಡು, ಕುಮ್ಮ, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಧಾರವಾಡ, ಬೆಳಗಾವಿ, ಗುಲ್ಬಂದ, ಬಿಜಾಪುರ, ಬೀದರ್ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಕನ್ನಡಗಳಲ್ಲಿ ಭೇದ ಗಮನಾಹವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಭೇದವನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಕೂಡ ಗಮನಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ “ನೀವು ಬೆಂಗಳೂರವರು ಕಂಡ ಹಾಂಗೆ ಕಾಣಿಸ್ತೀರ್” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆಡುವ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಜನ ಇವನು ತಮ್ಮ ಉರವನಲ್ಲವೆಂದೂ ಬೇರೆ ಉರವನಿರಬೇಕೆಂದೂ ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಭೇದಗಳ ಒಂದು ಸೂಲ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಇಲ್ಲಿ ಯಶ್ವಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಒಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭೇದಗಳು ತಲೆದೋರಲು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೂರು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ.

1. ಪ್ರಾಕೃತಿಕವಾಗಿರುವ ನದಿ, ಪರವತ, ಅರಣ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಅಡೆತಡೆಗಳು, ದೂರ ಇತ್ಯಾದಿ ಒಂದೇ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುವ ಜನರನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುತ್ತವೆ; ಅವರಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕುಬಳಕೆ, ಸಂಪರ್ಕ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಜೀವಂತವಾದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ (ಮಾಪ್ರ) ಸಹಜವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕಾಲಕಳಿದಂತೆ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರಿದ ಬದಲಾವಣೆ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರದೇಶದವರೆಗೆ ತಲುಪದೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತವೆ.
2. ಒಂದೇ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುವ ಜನರನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯವಾದ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಮೇರೆಗಳು ಮುಖ್ಯ ಪಾಠ್ಯವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತವೆ.
3. ನೆರೆಹೊರೆಯ ಭಾಷೆಗಳಾದ ತುಳು, ಮಲೆಯಾಳ, ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು, ಮರಾಠಿ, ಹಿಂದಿ, ಉದ್ಯಂ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಕನ್ನಡದ ಮೇಲೆ ಉಂಟಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನೆರೆ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಭೇದಗಳು ಏಪಣುತ್ತವೆ.

ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭೇದಗಳಲ್ಲದೆ ಆಯಾ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಕುರುಬರ ಕನ್ನಡ, ಸೋಲಿಗರ ಕನ್ನಡ, ಗೌಡ ಕನ್ನಡ, ಹವ್ಯಕ ಕನ್ನಡ ವೋದಲಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭೇದಗಳು ಕನ್ನಡದ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿವೆ.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವೈವಿಧ್ಯದ ಒಂದು ದಿಗ್ಂರುವನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸೋಣ.

ಮೈಸೂರು ಕಡೆ ಬನ್ನಿ, ಬನ್ನಿರಿ, ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ, ಕೂತುಕೊಳ್ಳಿ, ಕೂತುಕೊಳ್ಳೋ ಎಂಬ ನುಡಿಗಳು ಕೇಳಿಬಂದರೆ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕಡೆ ಬರಿ, ಕೂಡಿ, ಕುಂದಿರಿ, ಕುಂದ್ರು, ಕುಂತ್ಯೋ ಎಂಬ ನುಡಿಗಳು ಕೇಳಿಬರುತ್ತವೆ. ಹೈದರಾಬಾದ್ನ ಕನ್ನಡವೆಂದರೆ ನಿಜಾಮರ ಆಲ್ಫಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದ ಬೀದರ್, ಗುಲ್ಬಂದ್, ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದ ಒಂದು ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ ಕನ್ನಡಿಗರ ಕನ್ನಡವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ‘ಭಾವ್ಯ, ಇಲ್ಲಿ ಕೂಡು’ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಇಲ್ಲಿಯ ರೂಢಿ. ‘ಕೂಡುವ ಲೆಕ್ಕೆ’ ಎಂದರೆ ಕೂಡಿಸುವ ಲೆಕ್ಕೆ. ‘ಕೂಡು’ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ‘ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳೋ’ ಎಂಬಧ್ರುವಿ? ‘ಕೂಡಿಸು’ ಎಂಬಧ್ರುವಿ? ಎಂಬುದನ್ನು ಸಂದರ್ಭ ನೋಡಿ ಅಥವಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

‘ಹೂ’ ಅಥವಾ ‘ಹಣ್ಣು’ನ್ನು ಕೊಯ್ ಎಂಬುದಾಗಿ ಮಂಗಳೂರು ಮೈಸೂರು ಕಡೆ ಹೇಳಿದರೆ ರಾಯಚೂರು ಕಡೆ ‘ಹೂ ಹರಿ’ ಎಂಬುದಾಗಿಯೂ ಬೀದರ್ ಕಡೆ ‘ಹೂ ಕಡಿ’, ‘ಹಣ್ಣ’ ಎಂಬುದಾಗಿಯೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಮಂಗಳೂರು ಕಡೆ ‘ನಾಳಿ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಸೇರುವ’ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ರಾಯಚೂರು ಕಡೆ ‘ನಾಳಿ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕಲಿಯೋಣ’ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ‘ಅವರನ್ನು ನೀವು ಕಲ್ಪೀನು?’ ಎಂದರೆ ನೀವು ಅವರನ್ನು

ಭೇಟಿಯಾದಿರೇನು? ಕಂಡೇನು?—ಎಂಬ ಅಫ್ರ.

ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ‘ಜಗಿ ಒದರ್ಕು ಹತ್ಯಾನ’ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಮಾನಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಕಡೆ ‘ಜೋರಾಗಿ ಕಿರಿಚುತ್ತಾನೆ’ ಎಂದೂ ಮಂಗಳೂರು ಕಡೆ ‘ಜೋರಾಗಿ ಬೊಬ್ಬಿ ಹಾಕುತ್ತಾನೆ’ ಎಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಮಂಗಳೂರು ಕಡೆ ‘ಅವನನ್ನು ಬಾಳ ಜೋರು ಮಾಡಿದ’ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ‘ಅವನನ್ನು ತರಾಟಿಗೆ ತಗೋಂಡ’ (He took him to task) ಎಂಬ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಆಗಾಗ ಕೇಳಬಹುದು.

ಬೆಂಗಳೂರು ಕಡೆ ‘ನಾವು ಬೇಳಿಗಿನ ಉಪಾಹಾರ (ಟಿಫಿನ್) ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಜಾರಿಗೆ ಹೋಗೋಣ’ ಎಂದರೆ ಮಂಗಳೂರು ಕಡೆ ‘ನಾವು ಬೇಳಿಗ್ಗೆ ತಿಂಡಿ ತಿಂದು ಪೇಟಿಗೆ ಹೋಗುವ’ ಎಂದೂ, ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕಡೆ ‘ನಾವು ಮುಂಜಾಲೆ ನಾಸ್ಕಿಮಾಡಿ ಬಚಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗೋಣ’ ಎಂದೂ, ಜಿಂಚೋಳಿ ಬೀದರ್ ಕಡೆ ‘ನಾವು ಮುಂಜಾನೆ ಫರಾಳ ಮಾಡಿ ಬಚಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಮು’ ಎಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಮಂಗಳೂರು, ಮೈಸೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ‘ಉಣಿಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿ’ ಎಂದು ಕರೆಯುವ ರೂಢಿ ಇದ್ದರೆ ಬೀದರ್, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ‘ಅನ್ನ ತಿಲಕ್ಕು ಬರ್ಲಿ’, ‘ಉಣಿ ಬರ್ಲಿ’ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮಂಗಳೂರು, ಮೈಸೂರು ಕಡೆ ‘ಅನ್ನ ಹಾಕಿ’, ‘ಅನ್ನ ಬಡಿಸಿ’, ‘ಅನ್ನ ಇಕ್ಕೆ’ ಎನ್ನುವ ರೂಢಿಯಿದ್ದರೆ ಬೀದರ್ ಕಡೆ ‘ಅನ್ನ ನೀಡಿ’ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು ಕಡೆ ಕಾಫಿ ಅಥವಾ ಟೀ ಬಿಸಿಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದಾದರೆ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕಡೆ ‘ಕಾಫಿ ಭಾಳ ಗರಮದ. ಚಾ ಶಾನ ಸುಡ್ಡದ’ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದಿನನಿತ್ಯ ಬಳಸಲಾಗುವ ಒಂದು ಉಪಯುಕ್ತ ಸಾಧನವಾದ ಪ್ರೌರಕೆಗೆ ಕನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೊಂದು ಪರ್ಯಾಯ ಪದಗಳು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ ನೋಡಿ: ಕಸಬರಿಕೆ, ಹಿಡಿಸೂಡಿ (ಮಂಗಳೂರು), ವರಕೆ, ಪ್ರೌರಕೆ (ಮೈಸೂರು), ರಜಗೀಲು, ಸೊಡು (ಬೀದರ್), ಉಡುಗೋಲ, ಕಸಬರಿಗಿ, ಹಿಡಿ (ಬೆಳಗಾವಿ), ಬಾರಿಗೆ (ರಾಯಚೂರು), ಬೋರಿಗೆ (ಜಿಂಚೋಳಿ), ಕಸೋಬಳು (ನಂಜನಗೂಡು).

ಮಂಗಳೂರಿನ ‘ಹರುವೆ ಸೊಪ್ಪು’ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ‘ದಂಟನ ಸೊಪ್ಪು’, ರಾಯಚೂರಿನಲ್ಲಿ ‘ರಾಜಗಿರಿ ಪಲ್ಯ’ವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಂಗಳೂರು ಕಡೆಯ ಗೆಂಸು (Sweet Potato) ಬೀದರಿನಲ್ಲಿ ರತ್ನಾಲಗಡ್ಡೆ ಅಥವಾ ರತ್ನಾಪುರಿ ಗಡ್ಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ನೆಲಗಡಲೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಬೆಳಗಾವಿ ಕಡೆ ಭೂಮಿಕಾಯಿ, ಮೈಸೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು ಕಡೆ ಕಡ್ಡಿಕಾಯಿ ಎಂದೂ ರಾಯಚೂರು, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಧಾರವಾಡಗಳ ಕಡೆ ಶೇಂಗ, ಸೇಂಗ ಎಂದೂ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕಡೆ ಪಲ್ಲಿ, ಸೇಂಗ ಎಂದೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಮೈಸೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು ಕಡೆಯ ‘ಕಡ್ಡಪುರಿ’ಗೆ ಬಳ್ಳಾರಿ, ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ‘ಮಂಡಕ್ಕಿ’, ‘ಮಂಡಾಳ’ವೆಂದೂ, ಧಾರವಾಡ ಕಡೆ ‘ಚುರಮುರಿ’ಯೆಂದೂ ಮಂಗಳೂರು ಕಡೆ ‘ಹರಿಯಕ್ಕಿ’ಯೆಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆದಿರುವ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು ಅಯಾ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳಿಗನುಗಳವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಬೀದರ್ ಕಡೆ ‘ದೇವಿ ಆದದ್ದು ತಿಳಿಸಿರಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಗಳಿಸಿರಿ’ ಎಂಬುದಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದರೆ ರಾಯಚೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಅದೇ ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನು ‘ಸಿಡುಬು ಆದದ್ದು ತಿಳಿಸಿರಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಪಡೆಯಿರಿ’ ಎಂದು ಬರೆದಿದೆ.

ಮೈಸೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು ಕಡೆ ‘ಶೀತವಾಗಿದೆ’, ‘ನೆಗಡಿಯಾಗಿದೆ’ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೈದರಾಬಾದ್, ಬೀದರ್ ಕಡೆ ‘ಸದಿ ಆಗ್ಯಾದ್’, ‘ಥಂಡಿ ಆಗ್ಯಾದ್’ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಮಂಗಳೂರು ಕಡೆ ‘ನನಗೆ ಸೌಖ್ಯವಿಲ್ಲ’ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಕಡೆ ‘ನನಗೆ ಮೈಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ’ವೆಂದೂ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕಡೆ ‘ನನಗೆ ಮೈನೆಟ್ಟಿಗಿಲ್ಲ’ವೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬೀದರ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ‘ಉರಿಹೊಂಟದ’ ಎಂದರೆ ಜ್ಞರು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅಫ್ರಂ. ರಾಯಚೂರು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ‘ಜಡ್ಣಾಗದ’ ಎಂದರೆ ಕಾಯಿಲೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬಾಗ್ರಂ.

‘ಗಂಟು ಬೀಳು’ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಭೇಟಿಯಾಗು/ಕಾಣ ಎಂಬ ಅಫ್ರಂ ಬೀದರ್ ಕಡೆ ಇದ್ದರೆ ರಾಯಚೂರಿನಲ್ಲಿ ಹೀಡಿಸು/ ಕಾಟಕೊಡು ಎಂಬ ಅಫ್ರಂ ವಿದೆ.

ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ‘ಪ್ರಕ್ಕಟ್ಟೆ ಕೊಟ್ಟೆ’ ಎಂದರೆ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ‘ಧಮಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟೆ’ ಎಂದೂ, ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ‘ಪ್ರಣ್ಣಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟೆ’ ಎಂದೂ ಜನ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ “ನನಗೆ ಅವಸ್ತು ಇಲ್ಲ” ಎಂದರೆ ‘ನನಗೆ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ’ ಎಂಬ ಅಫ್ರಂ. ಬೀದರ್ ಕಡೆ ‘ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಮಾಯ ಇರಲಿ’ ಅಫ್ವಾ ಸಾಂಗಿ ಕಡೆ ‘ಲೋಭ ಇರಲಿ’ ಎಂದರೆ ‘ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ ಇರಲಿ’ ಎಂಬ ಅಫ್ರಂ.

ಗುಲ್ಬಾಗ್ಡ ಕಡೆ ಮೋಟರ್ಸ್‌ಸೈಕಲ್‌ಗೆ ‘ಫಟ್‌ಫಟ್’ ಎಂಬ ಅನುಕರಣಾವಾಚಕ ಪದವನ್ನೇ ಬಳಸುವುದು ಬಹಳ ಕುಶಾಹಲಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಮಂಗಳೂರು ಕಡೆ ‘ಕೊತ್ತಂಬ್ರಿ’ ಎಂದರೆ ಕೊತ್ತಂಬ್ರಿ ಬೀಜ, ಹೈದರಾಬಾದ್ ನಲ್ಲಿ ‘ಕೊತ್ತಂಬ್ರಿ’ ಎಂದರೆ ಕೊತ್ತಂಬ್ರಿ ಸೆಪ್ಪು, ಕೊತ್ತಂಬ್ರಿ ಬೀಜ ಬೇಕಾದರೆ ಹೈದರಾಬಾದ್ ನಲ್ಲಿ ‘ಹವೀರು’ ಅಫ್ವಾ ‘ದನಿಯಾ’ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಕಡೆಯ ‘ಮೆಣಸು’ (pepper) ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ‘ಒಳ್ಳೆ ಮೆಣಸು’. ಬೆಂಗಳೂರು ಕಡೆಯ ‘ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ’, ಮಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ‘ಮೆಣಸು’ ಹೀಗೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಾ ಹೋಗಬಹುದು.

– ಬಿ. ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾವ್

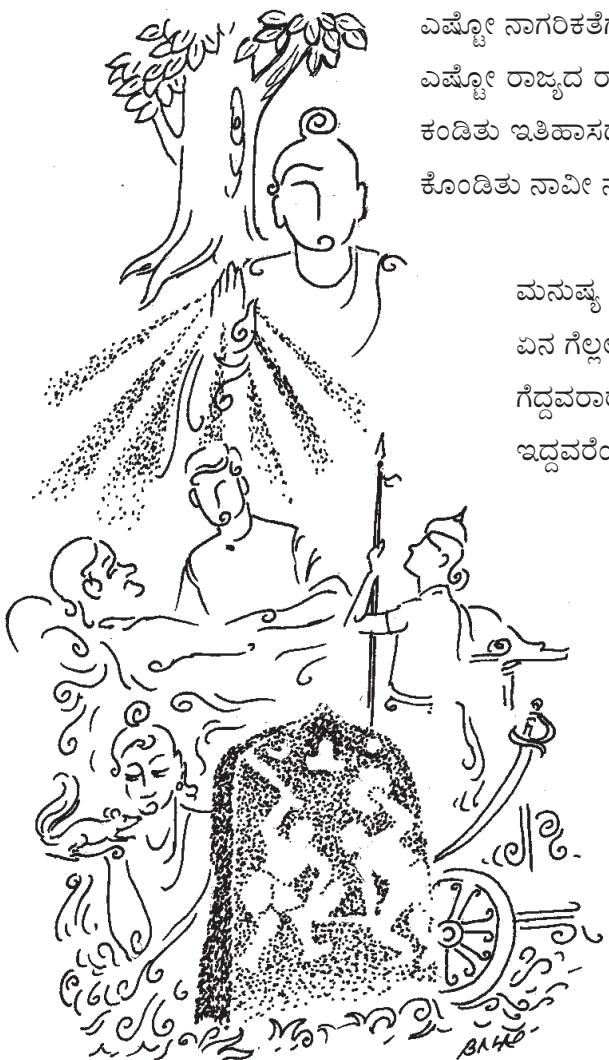
- ಕಾಸರಗೋಡಿನ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.
- ‘ಅನ್ಯಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಭಾವವು ಭಾಷೆಯ ಸ್ವಂತಿಕೆಗೆ ಧಕ್ಕೆಯನ್ನಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆಯೇ?’ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಚೆಚಾಡಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿರಿ.
- ಭಾಷಾ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ಎರಡು ಫೋಟಣ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿರಿ.

6

ବିଶ୍ୱ ଶାଂତି

ಕರುಣೆಯೆ ಬೆಳಕು

ಕರುಣೆಯೆ ಬೆಳಕು ಎಂದನು ಬುದ್ಧ
ಕರುಣೆಯಿಲ್ಲದ ಜಗದಂತ್ಯವು ಸಿದ್ಧ
ಎಷ್ಟೋ ನಾಗರಿಕತೆಗಳ ಕತೆಗಳ
ಎಷ್ಟೋ ರಾಜ್ಯದ ರಾಜರ ಜಿತೆಗಳ
ಕಂಡಿತು ಇತಿಹಾಸದ ಕಣ್ಣ
ಕೊಂಡಿತು ನಾವೀ ನಡೆಯುವ ಮಣ್ಣ

ಮನುಷ್ಯ ಮನುಷ್ಯರ ನಡುವಿನ ಯುದ್ಧ
ಎನ ಗೆಲ್ಲಲು ಯಾರ ವಿರುದ್ಧ?
ಗೆದ್ದವರಾರೂ ಗೆಲ್ಲಲೇ ಇಲ್ಲ.
ಇದ್ದವರೆಂದೂ ಇರುವುದು ಇಲ್ಲ

ಎಲ್ಲಿ ನಿಸ್ನೇಯ ಏರಾಧಿಏರರು?
ಎಲ್ಲಿ ಅನಾದಿಯ ದೈವ ದೇವರು?
ಎಲ್ಲ ಮಾಯೆಗಳನು ಮೀರಿ ನಿಂತು
ಸಲ್ಲಬೇಕು ಜೀವದ ತಂತು

ಜೀವಪೊಂದೇ ಜೀವಕೆ ಬುದ್ಧ
ಸೇವೆಯಿಂದಲೇ ಜೀವನ ಶುದ್ಧ
ಎಂದ ಮಹಾತ್ಮನ ಮಾತಿದು ನಿತ್ಯ
ಅಂದಿಗು ಇಂದಿಗು ಎಂದಿಗು ಸತ್ಯ
ಕರುಣೆಯೆ ಬೆಳಕು ಎಂದನು ಬುದ್ಧ
ಕರುಣೆಯಿಲ್ಲದ ಜಗದಂತ್ಯವು ಸಿದ್ಧ

— ಕೆ.ವಿ. ತಿರುಮಲೇಶ್

- ಕವನದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಒದಿದಾಗ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡುವ ಬೆಂತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದು
ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿರಿ.
 - ಮನುಷ್ಯ ಮನುಷ್ಯರ ನಡುವಿನ ಯುದ್ಧ
-
-

ಸೇವೆಯಿಂದಲೇ ಜೀವನ ಶುದ್ಧ

ಮರಳೀ ಬಂದಾಗ

ಯುದ್ಧ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಪೀಟರ್ ಕ್ರಿಂಟೋ ಜೀಪಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಾಡಲ್ಲಿ ಬಂದಿಳಿದ. ಆಗಲೇ ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳು. ಪ್ರೇಗಾ ಉಪನಗರ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಇದ್ದಂತೆಯೇ ಇತ್ತು. ಅಂಕುಡೊಂಕಾದ ಮರದ ರಚನೆಗಳು, ಅವುಗಳ ಎರಡೂ ಬದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವೇ ಕೊಳಕು ಮನೆಗಳು. ಜಲ್ಲಿಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಸುರಿದ ಉದ್ದುದ್ದ ರಸ್ತೆಗಳು. ಮರಳಿನ, ಧೂಳಿನ ಸುಳಿ ಸುಳಿ ಎಬ್ಬಿಸುವ ಗಳಿ; ಸದಾ ಗಳಿಯೋ ಗಳಿ. ಸೇಂಟ್ ಪ್ರೈಸ್ಟ್ ರಿಯನ್ ಗೋಪುರ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದ ಕಲೆಯಾದ ಗೋಡೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಯುದ್ಧದ ನೆನಪು ತರುವಂತಿದ್ದವು. ಅಂದರೆ ಪ್ರೇಗಾದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ. ಪ್ರಮುಖ ರಸ್ತೆ ಈಗ ಪೇಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ಸೈನಿಕ ಶಿಬಿರಕ್ಕೂ ಜಾಗ ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಧಡೂತಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಸೋವಿಯತ್ ಹುಡುಗಿಯರು ವಾಹನಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗನಿದೇಶನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಮಿಲಿಟರಿ ಟ್ರಿಕ್ಕುಗಳು, ರಿಕ್ಷಗಳು, ಜೀಪುಗಳು, ಹಿಂದೆಲ್ಲ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಯಾಗಿದ್ದ ಈಗ ತುಕ್ಕ ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಕಾರುಗಳು, ರಿಕ್ಷಗಳು, ತಜ್ಜಾಗಿದಿಗಳು.... ಜನಜಂಗಳಿ, ಸೋವಿಯತ್ ಪಡೆ, ಪದಾತಿದಳ ಶಾಲುಹೊದ್ದುಕೊಂಡ ಹೆಂಗಸರು, ಹಿಮದ ಮೇಲೆ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಮರದ ಬೂಟುಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟ ಮುಹಿಳಿಯರು. ಗಂಟು ಮೂಟೆಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನ, ಪ್ರೋಲಿಶ್ ಸಿಪಾಯಿಗಳು.... ಎಲ್ಲರೂ ನದಿಯ ಆ ಕಡೆಯಿಂದಲೋ, ಇಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನಿಯಿಂದಲೋ ಕೊಳ್ಳಿ ಹೊಡೆದು ತಂದಿದ್ದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು, ಅಂದರೆ ಷಟ್ಟುಗಳು, ಟ್ರೈರುಗಳು, ಸಾಮಾನು ಸರಂಜಾಮು, ಬಟ್ಟೆ ಬರೆ, ಪ್ರೋಡ್‌ಎಂಬು, ಪರಾಯಿ, ರೇಡಿಯೋ, ಅಥವ ಸುಟ್ಟುಹೋದ ಪುಸ್ತಕ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವ, ಮಾರುವ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ ಅತ್ಯಂದಿತ್ತ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವು ಕಟ್ಟಡಗಳ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಪಹರೆಯವರೂ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಈಗ ಈ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಹೋಸ ಸಕಾರ ಬಂದಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸಗಾರರ ಉಪನಗರದ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಸ ಇಲಾಖೆಗಳು, ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದವು. ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಗಲಬೆ, ದೊಂಬಿ. ಟ್ರಿಕ್ಕುಗಳು ನಿಂತುಕೊಂಡಿದ್ದ ಕಡೆ ಅನೇಕ ಹುಡುಗರು ಗುಂಪುಗೂಡಿದ್ದರು. ಅವರು ಆ ಟ್ರಿಕ್ಕುಗಳ ಡ್ರೈವರುಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಗಡಿಬಿಡಿಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಅರಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. “ಇನ್ನೀನು ಹೊರಟಿಂತೆಯೇ! ಐದೇ ನಿಮಿಷ! ವಾಸಾದ ಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಬರೀ ಇಪ್ಪತ್ತು....” ಪೀಟರನ ಡ್ರೈವರೂ ಶಪಿಸತೋಡಿದ್ದ. ವಾಸಾದ ಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ದಾರಿಗಳ ತಂಬ ಸಾಲುಗಟ್ಟಿ ನಿಂತ ವಾಹನಗಳು. ಅವು ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದವರೆಗೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಸಾಗಿ, ನಂತರ ಧೃತೀಂದು ನಿಂತು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಮತ್ತಷ್ಟು ದೂರ ಹೋಗ ಬೇಕಾದರೆ ಗಂಟೆಗಟ್ಟುಲೆ ಕಾಯಬೇಕೇನೋ ಎಂದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಪೀಟರ್ ತನ್ನ ಎದುರಿಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನೇಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತ. ಒಂದು ಟ್ರಿಕ್ಕೆನ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬರೀ ಟ್ರೈರುಗಳೇ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಸೋವಿಯತ್ ಸೈನಿಕನೊಬ್ಬ ಆ ಟ್ರಿಕ್ಕನ್ನು ಹುಚ್ಚುಹುಚ್ಚಿ ಹತ್ತಿ, ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಜಾರಿಬಿದ್ದ. ಮತ್ತೆ ಮೇಲೆದ್ದು ಒಂದು ಟ್ರೈರನ್ನು ಕೇಳಿಗುರುಳಿಸಲು ನೋಡಿದ. ಕೊನೆಗೆ ಅವನ ಮೇಲೇ ಧೋಪ್ಯಂದು ಬಿಡ್ಡ ಆ ಟ್ರೈರು ಉರುಳು ಬಿಗಿಯುವಂತೆ ಅವನನ್ನು ಸುತ್ತುವರಿಯಿತು. ಕೈಚಳಕವಿಲ್ಲದೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿಡ್ಡ ನಗೆಪಾಟಲಿಗೇಡಾಗುವ ಕಳ್ಳನಂತೆ ಅವನೂ ವಿಜಿತವಾಗಿ ವತ್ತಿಸಿ ನೋಡಿದವರಲ್ಲಿ ನಗೆ ಉಕ್ಕಿಸುತ್ತಿದ್ದ.

ಹಿಗೆ ಮುಂದುವರಿದಾಗ ನದಿ ಸಿಕ್ಕತು. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ವಸಂತ ಕಾಲದ ತುಣುಕು ಮೋಡಗಳು. ಹಸಿರು ಬಯಲ ಮೇಲಿಂದ ತೇಲಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ಗಾಳಿ. ಕುಸಿದು ಬಿದ್ದ ಸೇತುವೆಯ ಕಂಬಗಳು. ಕೇರಲು ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಕಿರುಚುತ್ತ ಕೆಸರಿನ ಮೇಲೆ ಹಾರಾಡುತ್ತಿರುವ ಕಡಲ ಹಕ್ಕಿಗಳು. ಆ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ ಸೌಮ್ಯ ಪ್ರಭೆಯಲ್ಲಿ ತಗ್ಗ-ದಿಣ್ಣಿಗಳಂತೆ ರಾಶಿ ಬಿದ್ದ ಅವಶೇಷಗಳು ಕಾಣಿಸಿದುವು. ಯಾಕೋ ಅವುಗಳ ಬಣ್ಣ ನೋಡಿಯೇ ಹೀಟರನಿಗೆ ಕುದುರೆಯ ಮಾಂಸದ ನೆನಪಾಯಿತು. ಹುಚ್ಚು ವಿಚಾರ! ಅವನು ಕಣ್ಣ ಹಿಗಿಸಿ ತನಗೆ ಪರಿಚಯವಿದ್ದ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಗುರುತು ಹಿಡಿಯಲು ನೋಡಿದ. ಉಮಾಂ, ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ವಿಕಾರವಾಗಿ ಬಾಯಿ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಮನೆಗಳು, ಕುಸಿದುಬಿದ್ದ ಗೋಡೆಗಳು. ನೆಪ್ಪೋಲಿಯನ್ ಚೋಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅದೇ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಅಂತಸ್ತುಗಳ ಭವನ ತಲೆಯತ್ತಿ ನಿಂತಿತ್ತು. ಅದರ ಹಿಂದೆ ಅದಕ್ಕಿದ್ದ ಭವ್ಯತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಮರದ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ದಾಟಿದ್ದಾಯಿತು. ಸೋಪಿಯೆತ್ ಸೈನಿಕರಿಂದ ನಿಮಾಂಜನೊಂಡ ಆ ಸೇತುವೆ, ವಾಹನದ ಭಾರಕ್ಕೆ ಮಣಿದ ಆ ಸೇತುವೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಿರುಗುಟ್ಟಿತು. ಅದರೆ ನದಿ ದಾಟಲು ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನದಿಯ ಆ ಬದಿಗೆ, ಎತ್ತರದ ಸ್ತಂಭಗಳ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಮರದ ಹಲಗೆಗಳ ಮೇಲೆ ಜಿತ್ತುಗಳಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ಹೊಸ ಸಕಾರದ ಮಂತ್ರಗಳು; ಎವೆಯಿಕ್ಕದೆ ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅವರ ದೊಡ್ಡ ಮುಖಗಳು. ಟ್ರಕ್ಕುಗಳು ಪಕ್ಕ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇರುಕಿಕೊಂಡು ನಿಂತಿದ್ದ ಹೆಂಗಸರನ್ನು, ಗಂಡಸರನ್ನು ಹೊತ್ತು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿ ಮಾಯವಾದುವು. ಕ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮರದ ಸಾಮಾನು, ಗಂಟು ಮೂಟೆ, ತೊಗಲಿನ ಪಟ್ಟಿ ಬಿಗಿದ ಹೆಟ್ಟಿಗೆ ಮೋದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು, ನಡೆದುಕೊಂಡೇ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದವರು ಕಡಿದಾದ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಗಜಿಬಿಜಿಯ ನಡುವೆ ಏದುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಾ ಮುಂದುವರಿಯತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಟರನಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದೆಂದೇ ತಿಳಿಯದಾಯಿತು. ವಿಳಾಸವಿಲ್ಲ. ಪರಿಚಯದ ಮುಖಗಳಿಲ್ಲ. ಟೆಲಿಪ್ಪೋನುಗಳಿಲ್ಲ.... ಅಷ್ಟೇಕೆ, ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ರಸ್ತೆಗಳು ‘ಇವೆ’ ಎಂದೂ ಹೇಳುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇನ ನಡೆದಾಡಿ, ಮಿಲಿಟರಿ ವಾಹನಗಳು ಓಡಾಡಿ ಮೂಡಿಸಿದ ಸಣ್ಣ ಜಾಡುಗಳಷ್ಟೇ. ಜೀವು ರಾಶಿಬಿದ್ದ ಭಗ್ನಾವಶೇಷಗಳ ಮೇಲೆ ಉರುಳಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ರಾಶಿ, ಎರಡು ಅಂತಸ್ತುಗಳ ಕಟ್ಟಡದಪ್ಪು ಎತ್ತರವಾಗಿ ಬಿಡ್ಡಿತ್ತು. ಈಗ ಹೀಟರನ ಭಾಯೋಳಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟಿಗೆಯ ಧೂಳು ನುಗ್ಗಿತ್ತಿತ್ತು. ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಸಿಗೆಯ ಬಿಸಿಲಿನಿಂದ ಕಾದುಹೋದ ಹೆಣಗಳ ದುನಾಡ. ಯುಥ್ರಕ್ಕೆ ಮೋದಲು ತಾವು ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮನೆಗಳು ಸಮೀಪಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಇನ್ನೂ ಎಳೆದು ಹಾಕದೆ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಬ್ಯಾರಿಕೇಡುಗಳು ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿದುವು. ಹೀಟರ್ ಜೀಟಿನಿಂದಿಳಿದು ನಡೆದುಕೊಂಡೇ ಹೊರಟ.

ಮರಳಿನಲ್ಲಿ ಹೂತು ಹಾಸುಗಲ್ಲುಗಳಿಲ್ಲ ಎಗ್ಗಡದಿಗ್ಗಡವಾಗಿ ಮೋಕೆ ಹೊಡೆದ ಮರದ ಶಿಲುಬೆಗಳಿದ್ದವು. ಜನ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ಸೇರಿ ನೆಲ ಅಗೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಮೂಸು, ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚುವ ಹಾಗೆ ಬಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಹೆಂಗಸರು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಮೋಳಕಾಲೂರಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತು ಏನನ್ನೋ ಬಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಟರ್ ಕೂಡ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿದ ಬಳಿ ನಿಂತ. ಕಂಡದ್ದೇನು? ಹಳತಾದ ಚಿಂದಿಯ ಮೂಟೆ. ಅಲ್ಲ, ಕೊಳಿತು ನಾರುತ್ತಿದ್ದ, ತುಂಬ ವಿಕಾರವಾಗಿದ್ದ ಹೆಂಗಸೊಬ್ಬಳ ದೇಹ. ಕಾಲದ ಪರಿವೆಯಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದಂತೆಯೇ ಇದ್ದಢ್ಣ ಕೂಡಲು ಮಾತ್ರ. ಆ ಹೆಂಗಸಿನ ಮುಖಿದ ಮೇಲೆ ಗೆರೆಗಳು ಮೂಡಿದ್ದವು; ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೀರು. ಇನ್ನೇನು ಆ ಕಳೇಬರವನ್ನು ಹಲಗೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಎಳೆದು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹೀಟರ್ ದುನಾಡ ತಡೆಯಲಾಗದೆ ಸಿಗರೇಟಿನ

ಹೊಗೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡ.

ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಮೌನ. ಗಾಳಿ ಮಳಿಗಳ ಹೊಡಿತಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕಿ ಜರ್ಜರಿತವಾದ ಬಂಡಿಗಳ ಮೂಲಕ ಕಾಣಿಸುವ ನೀಲಿ ಅಕಾಶ. ಪೀಟರ್ ಒಂದು ಹಕ್ಕಿಯ ಸುಳಿಪೂ ಇಲ್ಲದ್ದನ್ನ ಗಮನಿಸಿದ. ತಾನು ಹಿಂದೆ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮನೆಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತ. ಮನೆಯೇನೋ ಇತ್ತು. ಅದರೆ ಸಾಮಾನೆಲ್ಲ ಲಾಟಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಬಾಂಬು ಬಿದ್ದ ಹಳ್ಳಗಳಾಗಿದ್ದವು. ತೋಟ ಇದ್ದ ಕಡೆ ಈಗ ಗೋರಿಗಳು. ಒಂದು ಗೋರಿಯ ಮೇಲೆ ಉಕ್ಕಿನ ಹೆಲ್ತೆಕ್ಕೂ ಇತ್ತು. ಅಂಗಳದ ನಡುವೆ ನಿಂತು ಮೇಲೆ ಭಣ ಭಣವೆನ್ನತ್ತಿದ್ದ ಕಿಟಕಿಗಳ ಕಡೆ ನೋಡತೋಡಿದ. ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ತಗದಿನ ಕೊಳಪೆಯಿಂದ ಸುರುಳಿ ಸುರುಳಿಯಾಗಿ ಹೊಗೆಯೇರುತ್ತಿತ್ತು. ಅಂದರೆ ಒಳಗೆ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದೇ ಅಥವ! ವಾಲ್ಸ್ ಪ್ರಾಣಿಯ ಹಾಗೆ ಪ್ರೋದೆ ಮೀಸೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ಮುದುಕನೊಬ್ಬ ನೆಲಮಾಳಿಗೆಯಿಂದ ಕಬ್ಬಿಣದ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದವನು ಪೀಟರನ ಕಡೆ ಯಾವ ಕುತೊಹಲವೂ ಇಲ್ಲದೆ ನೋಡಿದ.

“ಹಿಂದೆ ಇಲ್ಲಿದ್ದೇರೆಲ್ಲ ಏನಾದರು? ನೀವು ಇಲ್ಲಿನೋರೇ ತಾನೆ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದ ಪೀಟರ್.

ಪೀಟರನಿಗೆ ತನ್ನ ತಾಯಿ ಇನ್ನೂ ಬದುಕಿದ್ದು, ವಾಸಾದ ಬಳಿಯ ಹಳ್ಳಿಯೊಂದರಲ್ಲಿದ್ದಾಳೆಂದು ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಇಲ್ಲೂ ಪರಿಚಯದವರು ಅನೇಕರಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲ ತಾನು ದಿನನಿತ್ಯ ನೋಡಿ ಮಾತಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಜನ.

“ನಾನು ಹತ್ತನೆ ನಂಬರಿನವನು. ಇಲ್ಲಿನ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ನಂಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮನೆಯಾಕೆಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು.”

ಮುದುಕಿ ಪೀಟರನ ಕಡೆಗೆ, ಅವನೊಂದು ಜೀವವಿಲ್ಲದ ವಸ್ತುವೇನೋ ಎಂಬ ಹಾಗೆ, ಕಣ್ಣ ಹಾಯಿಸಿದಳು. ಏನಾಗಿದೆ ಇವರಿಗೆಲ್ಲ? ಕುಸಿದುಬಿದ್ದ ಅಷ್ಟಿಪಂಚರವಾಗಿರುವ ಮನೆಗಳಂತೆಯೇ ಇವರೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಇವರೆಲ್ಲರದೂ ಸ್ಕೃತಾನ ಮೌನ.

“ಮಿಷ್ಟರ್ ಕ್ರಿಸ್ಟಿ ಎಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾ? ಮೊದಲನೆಯ ಮಹಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದವರು?”

“ ಕ್ರಿಸ್ಟಿ? ” ಆಕೆ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒದ್ದಾಡಿದಳು.“ಹೂಂ, ಅಂಥ ಹೆಸರಿನವರಿದ್ದು. ಅದರೆ ಇಂಜಿನಿಯರ ನಂತರ ಆತನ ಪತ್ರೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ ಅಂತ ಯಾರೋ ಹೇಳಿದ್ದ ಹಾಗಿತ್ತು.”

“ಗೋಂತಾರ್? ”

“ ಅಂ..... ಅವರನ್ನು ಬಲ್ಲಿ. ಪಾಪ, ಏನಾದ್ದೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರ ಹೆಂಡಿ ಮಕ್ಕಳಂತೂ ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದು.....ಕೊಲೆ ಆದರು.”

“ ಮಾತಿಡನಿಯಾಕ್ ಗೊತ್ತಾ ನಿಮ್ಮೆ? ”

“ಬಿಹಾರ್, ಆ ಮುದುಕನಾ? ಎಲ್ಲೋ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟ. ಪ್ರೋಲೀಸ್‌ನ್ನೋರು ಅವನಿಗೋಸ್ಕರ ಹುಡುಕ್ಕಾ ಇದ್ದು.”

“ಉಬ್ರಾನೋಸ್ಕಿ ಮನೆಯೋರು ? ”

ಪೀಟರ್ ಈ ಉಬ್ರಾನ್‌ಸ್ವಿಯ ಕಾಖಾನೆಗೆ ಆಗಾಗ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ. ಕೇಳ ಅಂತಹಿನ ಅಂಗಳದಲ್ಲೇ ಅವನ ಕಾಖಾನೆ ಇತ್ತು. ಉಳಿಯ ಸದ್ಯ, ಮರದ ವಾಸನೆ, ಹಲಗೆಯಮೇಲೆ ಲವಲವಿಕೆಯಿಂದ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕೈಗಳು.... ಉಬ್ರಾನ್‌ಸ್ವಿ..... ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಕೆಲಸವೆಂದರೆ ತುಂಬ ಅಚ್ಚಮೆಚ್ಚು. ಒಂದು ಹೊಸ ಮಾದರಿಯ ಮೇಜಿಗೋ ಕುಟಿಗೋ ಆಡಕರ್ ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ತನ್ನ ಜೊತೆ ಚಚ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಸೀಸದ ಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ನಾಲಗೆಯಿಂದ ಒದ್ದೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ದಪ್ಪ ದಪ್ಪ ಗೆರೆ ಎಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಉಳಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲವೇ ಗರಗಸದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗಲೂ ತನ್ನ ಜೊತೆ ಹರಟುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನ ಹಳ್ಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ, ಪೂರ್ವ ಪ್ರವ್ಯಾದ ದಟ್ಟ ಕಾಡುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕತೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯ ಕೂಡಲಂತೂ ರೇಶಿಮೆಯಂತಿತ್ತು. ಕಣ್ಣ ಅಚ್ಚಗಪ್ಪು. ಅವನ ಮೂವರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಆಕೆಯದೇ ಹೋಲಿಕೆ. ಅವರ ಮನಿಗೆ ಹೋದಾಗಲೆಲ್ಲ ಆಕೆ ತನ್ನ ಮುಂದೆ ಟೇ ತಂದಿಟ್ಟು, ಸ್ವೀಟರೋ ಏನೋ ಹೆಣೆಯುತ್ತಾ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮಧ್ಯ ಮಧ್ಯ ತಲೆ ಎತ್ತಿ, ತಾವಿಬ್ಬರೂ ಹರಟುತ್ತಿದ್ದನ್ನು ಅಲಿಸುತ್ತಾ, ತನಗೂ ಎಷ್ಟೋ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು.

“ಉಬ್ರಾನ್‌ಸ್ವಿಯಾ? ಅದು ಹಳೆ ಕತೆ. ಗಣಂರಲ್ಲೇ ಅವನನ್ನು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲೇ ದಸ್ತಗಿರಿ ಮಾಡಿದರು. ಅಷ್ಟುವರ್ಚನಲ್ಲಿ ಅವನು ಸತ್ತ. ಇನ್ನು ಅವನ ಹೆಂಡತಿ, ಮಕ್ಕಳು ಇಲ್ಲಿನ ಎಷ್ಟೋ ಜನರ ಹಾಗೆ....” ಮುದುಕಿ ತಡೆದಳು.

“ಎನು, ಏನಾಯಿತು ಇಲ್ಲಿನವರಿಗೆ?”

ಆ ಮುದುಕಿ ನೆಲ ತೋರಿಸಿದಳು.

“ಈ ಮನಿ ಭದ್ರ ಇಲ್ಲ ಅಂತಿದ್ದು, ಬಾಂಬು ಬಿದ್ದೆ ಕಷ್ಟ ಅಂತ ಎಲ್ಲಾ ಹದಿನಾರನೇ ನಂಬರ್ ಮನಿಗೆ ಹೋದ್ದು. ಅದೇ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತದೆಯಲ್ಲ, ಆ ದೊಡ್ಡ ಮನಿಯ ಮಾಳಿಗೆಗೆ. ಆಮೇಲೆ ಒಂದು ಬಾಂಬು ನೇರವಾಗಿ ಅದರ ಮೇಲೇ ಬಂದು ಬಿತ್ತು, ಎಲ್ಲರ ಸಮಾಧಿ ಆಗಿ ಹೋಯಿತು. ಈಗ್ಗು ಅವರ ಹೆಣಗಳೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲೇ ಇವೆ. ಅವನ್ನು ಹೋರಕ್ಕೆ ತೆಗೆಯೋರೂ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ತಿಂಗಳು ಬೇಕೋ ಅದಕ್ಕೆ....”

ಪೀಟರ್ ರಸ್ತೆಯ ನಡುವೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ದೂರದಿಂದಲೇ ಆ ಶಫ್ತವನ್ನು ನೋಡಿದ. ಮುರಿದ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ರಾಶಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡ ಮನಿ. ಇಷ್ಟ ವರ್ಷಗಳ ಅಲೆದಾಟದಲ್ಲಿ ಉಬ್ರಾನ್‌ಸ್ವಿಯ ಹೆಂಡತಿಯ ಆ ಕಣ್ಣಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ತನ್ನ ಎದುರಿಗೇ ಬಂದು ಹೋಳಿಯುತ್ತಿದ್ದುದು ಈಗ ಅರಿವಿಗೆ ಬಂತು. ಅದು ದೀಪದ ಬೆಳಕು; ಮೌನವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಹೆಂಗಸಿನ ಚುರುಕು ನೋಟ; ವಿನಾಶ ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳ, ಜೀವಗಳ ಸಂಕೀರ್ತ. ಆಕೆಯ ಆ ಕಣ್ಣಗಳು. ಅವುಗಳ ನೋಟ-ಅದೇನು ಮನಿಯಿಂದ ತನಗೆ ಬಂದ ಸಂದೇಶವೇ? ಪ್ರೋಲೆಂಡಿನ ಸಂಕೀರ್ತವೇ? ತಾನು ವಾಸಾದ ಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದು ಒಳ್ಳಿಯದೇ ಆಯಿತು. ಪೀಟರ್ ತನ್ನ ಮಿಲಿಟರಿ ಟೋಪಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು, ಸಾವಿಗೆ ತುತ್ತಾದ ಜನರ ಸಂಕಟದ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಮೌನವಾಗಿ ನಿಂತೆ.

— ಚೆನ್ನಾ ಮಿಲೋತ್ಸು

ಚೆಸ್ನಾ ಮಿಲೋತ್ಸ್ವ

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರೋಲಿಶ್ ಕವಿ ಚೆಸ್ನಾ ಮಿಲೋತ್ಸ್ವ. ಗಣಗರಲ್ಲಿ ಲಿಘಯೇನಿಯಾದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ. ಇವನು ವಿಲ್ಲಾದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದ; ಕಂಗ್ ಸೈಫ್ತಾನ್ ಬಾಟೊರಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಕಾನೂನು ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಪಡವಿ ಪಡೆದ. ಎರಡನೆಯ ಮಹಾಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂಚೆ ಪ್ರೋಲಿಶ್ ರಾಜ್ಯ ಭಾರತ್ ಕೃಷ್ಣಗ್ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ. ಗ್ರಾಮರಲ್ಲಿ ನಾಶ್ವಿಗಳು ತನ್ನ ದೇಶವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದಾಗ ಮಿಲೋತ್ಸ್ವ ಭೂಗತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ. ಗ್ರಾಮರಿಂದ ಗ್ರಜಿಗರ ವರಗೆ ಪ್ರೋಲಿಶ್ ಸರಕಾರದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ವಾಟಿಂಗ್ನ್, ಪ್ರೌರಿಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ., ನಂತರ ವಾಸಾದ ಸರಕಾರದೊಡನೆ ಎಲ್ಲ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಕಡಿದುಕೊಂಡು ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ. ಬೀರ್ ಕ್ಲೇಯಲ್ಲಿರುವ ಕ್ಯಾಲಿಪ್ರೋನಿಕ್ ಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾವಿಕ್ ಭಾಷೆ – ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಪ್ರೌಢಿಸರ್ ಎಮಿರಿಟಸ್ ಆಗಿರುವ ಮಿಲೋತ್ಸ್ವ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಕವನ ಸಂಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇವರಿಗೆ ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಗಳಂ ರಲ್ಲಿ ಲಭಿಸಿತು. ಇಸಾ ವ್ಯಾಲಿ, ದಿ ಸಿಜರ್ ಆಪ್ ಪವರ್ ಕಾದಂಬರಿಗಳು. ಕೃಷ್ಣಿವ್ ಮೈಂಡ್, ದಿ ವಿಟ್ಸ್ ಆಪ್ ಪ್ರೋಯೆಟ್ ವೈಚಾರಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳು. ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಎಸ್. ದಿವಾಕರರು ಅನುವಾದಿಸಿರುವರು.

- ಈ ಕಥೆಯ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರ.
- ಯುದ್ಧನಂತರದ ವಾಸಾದ ಭೀಕರ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ದೂರದರ್ಶನ ವಾಹಿನೀಯೋಂದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವರದಿಯೋಂದನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರಿ.
- ‘ಯುದ್ಧದ ಕಾರಣಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಗಳು’ ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಕುರಿತು ವಿಚಾರಗೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲು ಪ್ರಬಂಧವೋಂದನ್ನು ಬರೆಯಿರ.
- ಶಾಂತಿಯೋಂದೇ ನಮ್ಮೆಯ ಮಂತ್ರ ಯುದ್ಧದಿಂದಲೇ ಜಗವದು ಅಂತ್ಯ ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧದ ಭೀಕರತೆ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿಯ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಸಾರುವ ಫೋಷಣ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಶಾಲೆಯ ಸೂಚನ ಫಲಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿರಿ.

ನೇಪಿಂಗೆ ನೇಪುಂಗೊಳ್ಳದೆ ಮಾಡೆಂ

(ಕಥಾ ಸಂದರ್ಭ : ಶಲ್ಯ ಭಾಪತಿಯ ಸೇನಾಧಿಪತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ದಿವಸದ ಯಾದ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಶಲ್ಯನ ವರ್ಧೀಯಿಂದಾಗಿ ಕೌರವ ಸೇನೆಗೆ ಸೋಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದ ರಣಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಜಯರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನ ಭೀಷ್ಣರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸುತ್ತಾನೆ. ಭೀಷ್ಣರು ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಧಾನದ ಸಲಹೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಭಲವನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸುವುದಾಗಿ ದುರ್ಯೋಧನ ಹಟ ಹಿಡಿದಾಗ ಆ ದಿನದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪಾಂಡವರ ಕಣ್ಣನಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ತಾವೇ ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಜಲಸ್ತಂಭನ ವಿದ್ಯೇಯನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿ ವೈಶಂಪಾಯನ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವಂತೆ ಹಿತೋಪದೇಶ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಕೌರವನು ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಯಾದ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನನಿಗಾಗಿ ಪಾಂಡವರು ಹುಡುಕಾಟ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಬೇಹಿನವರ ಮೂಲಕ ವೈಶಂಪಾಯನ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನನು ಅಡಗಿರುವ ವಿಚಾರ ತಿಳಿದ ಪಾಂಡವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ತೆರಳುತ್ತಾರೆ. ಪಾಂಡವರಲ್ಲಿ ಧರ್ಮರಾಯ, ಅರ್ಜುನ, ನಕುಲ, ಸಹದೇವರು ಕೌರವನನ್ನು ಮೂದಲಿಸಿ ಹೊರಗೆ ಬರುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವನು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಭೀಮನು ದುರ್ಯೋಧನನನ್ನು ನಿಂದಿಸಲು ಮುಂದಾಗುತ್ತಾನೆ.)

ಗದ್ದು : ಈ ಬಾತು ಎನ್ನ ಸರಂಗೇಳ್ಳೊಡಲ್ಲದೆ ಪ್ರೋಟೋಫೆಲ್ಲಂ ಇವಂಗಾನೆ ಬಲ್ಲಿನೆಂದು ಭೀಮಸೇನನುದ್ದಾಮ ಕೋಪಾಟೋಪವಿರಚಿತ ಬಧ್ಯಭೂಕುಟಿಯಾಗಿ.

ಭವದನುಜನರುಣಜಲಮಂ
 ಸವಿನೋಡಿದೆನಿಂತು ನಿನ್ನ ಬಲಜಲನಿಧಿಯಂ।
 ಸವಿನೋಡಿದೆನೀಕೊಳನಂ
 ತವೇಪೀರು ಬಟ್ಟಿಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಸವಿಯಂ ನೋಟ್ಟೀಂ ॥೧॥
 ಸ್ವರಮಂ ಕೇಳಲ್ಪೈನ್ನು—
 ಗ್ರಹಾಪಮಂ ನಿಂದು ನೋಡಲಷ್ಟುದೆ ಸಮರಾ।
 ಕರಮಂ ಬಿಸುಟ್ಟು ಕಮಲಾ
 ಕರಮಂ ಪ್ರೋಕ್ಕೆಲವೊ ಮರುಳೆ, ಬದುಕಲ್ಲೊ ಬಗೆವಾ॥೨॥

ಜಳದೊಳ್ಳೊ ಮೀನಿಪ್ರವೌಲ್ ನೀಂ ಕೊಳದೊಳೆ ಮುಱಗಿರುಕ್ಕುಟಾ ಕೋಡಸೇಡಿಂ
 ಗೊಳಗಾದಯ್ ನಿನ್ನ ದುಯೋಂ ಧನವೆಸಗಿರು ಲಜ್ಜಾಕರಂ, ತೋಣಿದಯ್ನಿ—
 ನ್ನಳವಂ, ಚಿ: ಸತ್ತರೇಂ ಪುಟ್ಟರೆ, ಪೊಟಮಡು, ನೀಂ ಕಯ್ದುಗೊಳ್ಳೊ ಕಾರವೇಂದ್ರಾ
 ಚಳವಜ್ಞಂ ಬಂದನೀತಂ ಕುರುಕುಲ ಮಧನೋಧ್ವೇಕರಂ ಭೀಮಸೇನಂ ॥೩॥

ಹರಿಸಂಧಾನಕ್ಕೆ ವಂದಂದವಗಡಿಸಿದಹಂಕಾರಮೆಲ್ಲಿತ್ತೊ ಕೃಷ್ಣಂ—
 ಬರಕೇಶಾಕೃಷ್ಣಿಯಂ ಮಾಡಿಸಿದ ಮದಮದೆಲ್ಲಿತ್ತೊ ಕೌಂತೇಯರಂ ಮ—
 ಜ್ಞರದಿಂ ಕಾಂತಾರದೊಳ್ಳೊ ತಿಱ್ನನೆತಿಱ್ನಪಿದ ಸೋಕೇಗಳೇನಾದುದೆಂದಾ
 ಕುರುವಂಶಾಧೀಶನಂ ಮೂದಲಿಸಿದನದಟಂ ಭೀಮನುದ್ದಾಮ ಭೀಮಂ॥೪॥

ಕಃ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭೀಮನು ಭಯಂಕರವಾಗಿ ಗಜೀಸಲು—
ಆ ರವಮಂ ನಿಜಿಕೆತಕಂ—
ರೀರವ ರವಮಂ ನಿರಸ್ತಫನರವಮಂ ಕೋ—
ಪಾರುಣನೇತ್ರಂ ಕೇಳಿ
ನೀರೋಳಗಿದುಂ ಬೆಮುತು ನುರಗಪತಾಕಂ ॥೯॥

ಅಂತು ಬೆಮುತು ಮೃಳಿಸಿ ಸೈರಿಸಲಾರದೆ ಜಲಮಂತ್ರಮನೇನುಮಂ ಬಗೆಯದೆ ಕೋಪ್ರೋದ್ರೇಕಮನೆ ಬಗೆದು,
ಸರೋವರದಿಂ ಪೂರಮಟ್ಟ ಎಲ್ಲಿದಂ ಭೀಮನ್ ಎಂದು ಎಣ್ಣಸೆಯಂ ನೋಡುತ್ತೆ ನಿಜಭುಜಗದೆಯಂ
ತೂಗುತ್ತಮಿದ್ದ ದಂದಶಾಕಪತಾಕನ ಸೆರಗಿಲ್ಲದ ವೆಯ್ಯಲಿತನಕ್ಕೆ ಪೆಚ್ಚಿ, ತಲೆಯಂ ತೂಗಿ,
ನಿಜಭುಜಪ್ರತಾಪನಿಜಿಕೆತನಿಖಿಲಭೀಮಸೇನಂ ಕೌರವನಿದಿಗೆ ವಂದು

ನಿನ್ನನುಜನರಣಜಲಮಂ
ಮುನ್ನಂ ತಪೇದೊಡಂಜಿ ನೀಂ ಪ್ರಗಿಕೋಳನಂ ।
ಬೆನ್ನನೆ ಬಂದಾತಂ ಶೋ—
ರ್ಯಾಂಸ್ತತನೀಯಿದಂತಲ್ಲಿ ಕೌರವಮಲ್ಲಂ ॥೧೦॥

ಎಂದು ನೆಱನನುಂಟುಮಾಡಿ ಮೂದಲಿಸಿ ನುಡಿಯೆ ದುರ್ಯೋಧನಂ ಕ್ಷೋಧಾನಲನಾಗಿ
ಎಸರನಿಡುವಕ್ಕಿಗಚುವ
ಬೆಸನಂ ಕಯ್ಯಿಜ್ಞಿವ ಕಂಚುಗಚುವ ಬೆಸನಂ ।
ಬೆಸನಕ್ಕುಂ ಮತ್ತೆನ ಬಾ—
ಜಾಸಿಗಂಗಾರಿತ್ತರೆಲವ್ವೊ ನಿನಗೀ ಬೆಸನಂ ॥೧೧॥
ಪಿರಿಯಣಿನ ನನ್ನಿಯನಾ
ದರದಿಂ ಕಾಯಲ್ಕಿ ಪೆಡಗೆ ಬಾಣಸುಗೆಯ್ಯೊ
ಕುರುವಂಶಜ ಕೇಳೋ ನಿನ್ನೀ
ಶರೀರಮಾಂಸದೊಳಿ ಮರ್ಗಿ ಬಾಣಸುಗೆಯ್ಯೊ ॥೧೨॥

(ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಭೀಮದುರ್ಯೋಧನರು ಪರಸ್ಪರ ಮುಟ್ಟಿಮೂದಲಿಸುತ್ತಿರಲು ಧರ್ಮರಾಯನು
'ದುರ್ಯೋಧನಾ, ನಮೋಳಗೆ ಯುದ್ಧಬೇಡ. ನೀನೇ ರಾಜನಾಗಿ ಸಾಮಾಜ್ಯವನ್ನಾಳು. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನಿನ್ನ ಕಿಂಕರಧಾಗಿ
ಇರುತ್ತೇವೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಕೂಡಲೇ ಭೀಮನು 'ಬದು ಉರುಗಳನ್ನೇ ಕೊಡಲು ಒಪ್ಪದವನು ಈಗ ತಮ್ಮಂದಿರೆಲ್ಲರೂ
ಸತ್ತಹೋದ ಬಳಿಕವೂ ಸಂಧಿಗೆ ಒಪ್ಪುತ್ತಾನೆಯೇ?' ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಭೀಮನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸಮಧಿಸಿ
ದುರ್ಯೋಧನನು ತನ್ನ ನಿಧಾರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.)

ಇನತನಯನ ನೇರಿಂಗ—
ಬುಡನನಂ ಮುಂ ಕೊಲ್ಲಿನೆನ್ನ ತಮ್ಮನ ನೇರಿಂ ॥
ಗನಿಲಜನರ ಕೊಲ್ಲಿಂ ಕಮ
ಲನಾಭ ನೇರಿಂಗಿ ನೇಪುಡಗೊಳ್ಳದೆ ಮಾಡಿ ॥೧೩॥
(ಭೀಮ ದುರ್ಯೋಧನರಿಗೆ ಯುದ್ಧಪು ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ)

ಕರಿಯಂ ನುಂಗಿ ಕಳಿಂಗನಂ ನೊಣಿದ ದಪಡಕ್ಕೊಂದುಗೊಳ್ಳೋ ಮತ್ತಹೊಇ
ದರರಂ ಕೋಪದೆ ತಿಂದುದಕ್ಕೆ ರಡಗೊಳ್ಳೋ ದುಶ್ಯಸನೋರೆ: ಸ್ಥಳ
ಕ್ಷರದಸ್ತುಂಬುವನಾದು ಹೀದರ ಮುಳಿಸಿಂಗಂ ಮೂಟುಗೊಳ್ಳೆಂದು, ಮು
ತ್ಸರದಿಂದೋವದೆ ಪ್ರೌಯ್ಯನೆತ್ತಿಗದೆಯಂ ದುಯೋಧನಂ ಭೀಮನಂ ||೧೦||

ಇದು ಲಾಕ್ಷ್ಮಿಹದಾಹಕ್ಕಿದು ವಿಷಮು ವಿಷಾಂತ್ರಕ್ಕಿದಾನಾಡ ಜಾದಿಂ-
ಗಿದು ಪಾಂಚಾಲೀ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕಿದು ಕೃತಕ ಸಭಾಕೋಕನ ಭಾರ್ಯಾತಿಗೆಂದೋ
ವದೆ ಪ್ರೌಯ್ಯಂ ಕಾಲ್ಭಂ, ತೋಳಭಂಗಲ್ಲರಮಂ, ಕೆನ್ನೆಯಂ, ನೆತ್ತಿಯಂ, ಕೋ
ಪದಿನಯ್ಯಂ ದುರ್ವಯಕ್ಕೆಯೆಡೆಯನುರುಗದಾದಂಡದಿಂ ಭೀಮಸೇನಂ ||೧೧||

* * * * *

ಇಡೆ ತೊಡೆಯನುಡಿದು ನೆಟ್ಟನೆ
ಕೆಡೆಯುತ್ತಂ ಕಚೆ ನೆಲನನಾನಿದನೆಂತುಂ
ಬಿಡೆನೆಂಬ ತೆರದೆ ಕುಲಗಿರಿ
ಕೆಡೆವಂದದೆ ಕೌರವೇಂದ್ರನಾಗಳ್ಳೋ ಕೆಡೆದಂ ||೧೨||

ರನ್ನ

ಈ ಕಾವ್ಯ ಭಾಗವನ್ನು ರನ್ನ ಮಹಾಕವಿಯು ಬರೆದ ‘ಸಾಹಸ ಭೀಮ ವಿಜಯ’ ಅಥವಾ ‘ಗದಾಯುಧ’ ಎಂಬ ಹಳಗನ್ನಡದ ಚಂಪ್ರಾಕಾವ್ಯದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಕವಿಯ ಉಳಿ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಮುದುವೊಳಳು. ಈತನು ಜ್ಯೇನ. ಈತನು ಹಿರಿಯರು ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಿಗಾರರು. ರನ್ನನು ತನ್ನ ಆಶ್ರಯದಾತನಾದ ಇಣಿವಬೆಡಂಗ ಸತ್ಯಾಶ್ರಯನನ್ನು ಭೀಮನೊಡನೆ ಅಭೇದ ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿ ಗದಾಯುಧ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿರುವನು. ಸಿಂಹಾವಲೋಕನ ಕ್ರಮ ಮತ್ತು ನಾಟಕೀಯತೆಗಳು ಈ ಕಾವ್ಯದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು.

ಚಾಳುಕ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾದ ಶೈಲಪನು ರನ್ನ ಮಹಾಕವಿಗೆ ‘ಕವಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿ’ ಬಿರುದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಗೌರವಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ರನ್ನನ ಕಾಲ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಏಳಣ. ಈತನು ಗದಾಯುಧವನ್ನಲ್ಲಿದೆ ಅಜಿತನಾಥ ಪುರಾಣ ಎಂಬ ಒಂದು ಜ್ಯೇನ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾವ್ಯವನ್ನೂ ‘ರನ್ನಕಂದ’ ಎಂಬ ಮತ್ತೊಂದು ಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವನು. ಈತನು ಬರೆದಿರುವ ‘ಪರಶುರಾಮಚರಿತ’ ಮತ್ತು ‘ಚಕ್ರೇಶ್ವರ ಚರಿತ’ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳು ನಮಗೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲ.

- ಪದ್ಯಭಾಗದ ಪದಗಳನ್ನು ಅಥವಾಪ್ರಾಣವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಓದಿರಿ.
- ಉದಾ: ಪ್ರೌರಮಡವನಲ್ಲಂ - ಪ್ರೌರಮಡವನ್ + ಅಲ್ಲಂ
- ಭವದನುಜನರುಣ - ಭವತ್ + ಅನುಜನ + ಅರುಣ

ಕೇಳಲ್ಪನ್ನಗ್ರಹಾಪಮಂ - ಕೇಳಲ್ಪ + ಎನ್ನ + ಉಗ್ರ ರೂಪಮಂ

ದುಶ್ಯಸನೋರಃಫಳ - ದುಶ್ಯಸನ + ಉರಃಫಳ

ಕ್ಷರದಸ್ತ್ರಾಂಬುವನಾದು - ಕ್ಷರತ್ + ಅಸ್ತ್ರಾಂಬುವನ್ + ಆದು

ತೋಳಳನಗಲ್ಲರಮಂ - ತೋಳಳನ್ + ಆಗಲ್ + ಉರಮಂ

□ ಕಾವ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಪದ್ಯದ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಮಾಡರಿಯಂತೆ ಸರಳಗ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

- ಉದಾ: ಜಳದೊಳ್ಳೋ ಮೀನಿಪಡವೊಲ್ಲೋ ನೀಂ ಕೊಳದೊಳ್ಳಿ ಮುಳುಗಿದ್ದು

ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮೀನಿರುವಂತೆ ನೀನು ಕೊಳದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದು.

□ ಪದ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಭೀಮ ದುರ್ಯೋಧನರ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಹೊಸಗ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

□ ‘ನೀರೊಳಗಿದುಂ ಬೆಮತನುರಗಪತಾಕಂ’ ಈ ಮಾತಿನ ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

□ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಮುಖ್ಯ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಒಂದು ಚರ್ಚಾ ಕೂಟವನ್ನು ಏರುಪಡಿಸಿರಿ.

ಒಂದೇ ಗೆರೆಯ ಆಚೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಾನು ಒಂದು ನಿಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಪಾಕಿಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಆ ನಿಯೋಗದಲ್ಲಿ ಆನೇಕ ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರು ಇದ್ದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಎಪ್ಪತ್ತೆಯೇ ವರ್ಷದ ವ್ಯಾಧೆಯೊಬ್ಬರು ಬಂದಿದ್ದರು. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಮೊದಲನೇ ದಿನದಿಂದಲೇ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಏನು ನೋಡಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಗಹನವಾದ ಚೆಚೆಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇತಿಹಾಸಪ್ರಿಯರು ತಕ್ಷಶಿಲೆ ಎಂದರೆ, ಘ್ಯಾಷನ್ ಪ್ರಿಯರು ಲಾಹೋರ್ ಬಯಸಿದರು. ರಾಜಕೀಯ ಮುತ್ತಿಂದಿಗಳು ಇಸ್ಲಾಮಾಬಾದನ್ನು ಕಾಣಿವ ತವಕ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರೆ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಮನೋಭಾವದವರಿಗೆ ಕರಾವಳಿಯ ಕರಾಚಿಯೇ ಪ್ರಿಯವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಈ ಮಹಿಳೆ ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೇಳಿದೆ ಸುಮುನೆ ಇದ್ದರು. ಅವರ ಮೌನವೇ ನನ್ನ ಗಮನ ಸೇಳಿಯಿತು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡುವ ಜನರಿದ್ದರೆ ಮೌನಿಗಳು ಹಿಂದೆ ಉಳಿದುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನರಿತು ನಾನವರಿಗೆ “ಮ್ಯಾಡಂ ನೀವು ಯಾವ ಜಾಗ ನೋಡಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಿರೋ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ನಸುನಗುತ್ತ “ನನಗೆ ಹಿಂಡಿ ಒಂದು ನೋಡಿದರೆ ಸಾಕು” ಎಂದರು.

ಅವರು ಚೆನ್ನೈ ಪಟ್ಟಣದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದ ಪಂಜಾಬಿ ಮಹಿಳೆ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ಅದರ ತಲೆಬುಡವೇ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. “ ಹಿಂಡಿ ಎಂದರೇನು? ಅದೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯೇ? ನಮಗೆ ಸಮಯದ ಅಭಾವವಿರುವುದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ನೋಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ” ಎಂದೆ.

ಅವರು ನನ್ನ ಅಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ನಕ್ಕು “ಪಿಂಡಿ ಎಂದರೆ ರಾವಲ್ಪಿಂಡಿ. ಅದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲ ಹಿಂಡಿ ಎಂದೇ ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ.” ಅವರ ಮಾತಿನಿಂದ ನನಗೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಇದ್ದ ಕುಶಾಹಲ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು.

“ನಿಮಗೆ ಇದೆಲ್ಲಾ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತು? ನೀವು ಚೆನ್ನೈಯವರಲ್ಲವೇ? ಎಂದೇ.

“ಇಲ್ಲ ನಾನು ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ್ದೆಲ್ಲಾ ರಾವಲ್ಪಿಂಡಿಯಲ್ಲ”

ಮುಂದಿನ ನಮ್ಮ ಕರಾಚಿಯಿಂದ ಇಸ್ಲಾಮಾಬಾದಿನ ಪ್ರಯಾಣದಲ್ಲಿ ರೂಪಾ ಕಪೂರ್ ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ್ದೆಲ್ಲಾ ಈಗಿನ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ. ತಮ್ಮ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೇಯ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಭಾರತ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ವಿಭಜನೆಗೊಂಡ ನಂತರ ಚೆನ್ನೈಗೆ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಅವರ ವ್ಯಾಪಾರ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ. ಮಕ್ಕಳು ಸ್ಥಳೀಯರನ್ನೇ ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಚೆನ್ನೈ ಈಗ ಅವರದೇ ಉರಾಗಿದೆ.

ಅವರು ಉತ್ತಮ ತಮಿಳು ವಾತನಾಡಬಲ್ಲರು. ಓದಿ ಬರೆಯಬಲ್ಲರು, ಅಂತೆಯೇ ಪ್ರಳೀಯೋಗರೆ, ರಸಂ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರದು ಎತ್ತಿದ ಕೈ.

ನಾವು ಇಸ್ಲಾಮಾಬಾದ್ ಸೇರಿದ ಶೂಡಲೇ ನಮ್ಮ ಆತಿಥೇಯರು ಸುಂದರವಾದ ಗುಲಾಬಿ ಹೂವಿನ ಗುಢವನ್ನು ನೀಡಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ನಾನು ರೂಪಾ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ “ನೋಡಿ ಈ ಹೂವಿನ ಗುಢ ಎಷ್ಟು ಸುಂದರವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಉರಾಗಿದ್ದರೆ ಮನಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಹಾದಾನಿಯಲ್ಲಿ ಇಡ್ಡಿದೆ. ಪರಷಳದ ಹೋಟೆಲಿನ ರೂಪಿನಲ್ಲಿದ್ದುವುದು ನನಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ ಅದರೆ ಏನು ಮಾಡಲಿ? ಅಲ್ಲದೆ ಇಸ್ಲಾಮಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಸುಂದರವಾದ ಹೋಟು ಸಿಗುತ್ತದೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ” ಎಂದೆ.

ನನ್ನ ಯೋಚನೆಯ ಪಾಕಿಸ್ತಾನಕ್ಕೂ ನಿಜವಾದ ಪಾಕಿಸ್ತಾನಕ್ಕೂ ಬಹಳ ಅಂತರವಿತ್ತು. ನಾನು ಮುಂಬ್ಯೆಯನ್ನು ಕರಾಚಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದೆ. ಅದು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಹಾಗೆಯೇ ಇದ್ದಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ದಿಲ್ಲಿಯಂತೆಯೇ ಇಸ್ಲಾಮಾಬಾದ್ ಇದೆ ಎಂದು ಉಹಿಸಿದೆ. ಅದರೆ ಇಸ್ಲಾಮಾಬಾದ್ ದಿಲ್ಲಿಗಿಂತ ತಂಪಾಗಿದ್ದಿತು. ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳ ತಾಳದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ತಂಪಾದ ಹವಾಮಾನವಿದ್ದಿತು. ತಿಳಿಹಸಿರು ಹುಲ್ಲು, ಸುತ್ತಲೂ ಎತ್ತರವಾದ ಬೆಟ್ಟಗಳು, ಉತ್ತಮವಾದ ಪಾಕಿಸ್ತಾನಲ್ಲಿ ಅರಳಿ ನಿಂತ ಗುಲಾಬಿ ಹೂವಿನ ಪ್ರೋದೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಕಲ್ಪಿಸಿರಲೇ ಇಲ್ಲ.

ರೂಪಾ ಕಪೂರ್ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದರು. “ಇಸ್ಲಾಮಾಬಾದ್ ಒಂದು ಹೋಸ ಪಟ್ಟಣ.

ನಮ್ಮ ಹಿಂಡಿ ಇಲ್ಲಿಂದ ಹತ್ತು ಹದಿನ್ಯೆದು ಕೆಲೋಮೀಟರ್ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ನಾನಿರುವಾಗ ಇಸ್ಲಾಮಾಬಾದ್ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಉರಿನಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾದ ಉದ್ಯಾನಗಳು ರುಚಿಕರವಾದ ತರಕಾರಿಗಳು, ಶುದ್ಧವಾದ ಹವೆ ಮತ್ತು ನೀರು ಇದ್ದಿತ್ತು. ಕೆಲವು ವೇಳೆ ನಮಗಂತೂ ಸ್ವರ್ಗ ವೇ ಇಲ್ಲಿದೆ ಅನಿಸಿತ್ತು.”

ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ನಿಜ. ರಾವಲ್ಲಿಂಡಿ ಮತ್ತು ಇಸ್ಲಾಮಾಬಾದ್ ಎರಡು ಅವಳಿ ಪಟ್ಟಣಗಳು. ವಿಭಜನೆಯ ನಂತರ ಇಸ್ಲಾಮಾಬಾದ್ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿ ಅನೇಕ ಸರಕಾರಿ ಸೌಧಗಳು, ಅಗಲವಾದ ರಸ್ತೆಗಳು, ಶಾಪಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್, ನಯನ ಮನೋಹರ ಉದ್ಯಾನಗಳು ಕಣ್ಣನ ಸೇಳಿಯ್ತಿದ್ದವು. ಗುಲಾಬಿ ಹಾಗಳು ಗೊಂಚಲ ಗೊಂಚಲಾಗಿ ವಿಧವಿಧ ಬಣ್ಣದಿಂದ ತೋನೆಯ್ತಿದ್ದವು. ಸೌಮ್ಯ ಸ್ವಭಾವದ ರೂಪಾ ಈಗ ವಾಚಾಳಿಯಂತೆ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಮಾತನಾಡ್ತಿದ್ದರು. ನಮಗೆ ವೇಳೆ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಮೊದಲು ಇಸ್ಲಾಮಾಬಾದ್ ನೋಡಿ ನಂತರ ರಾವಲ್ಲಿಂಡಿಗೆ ಹೋಗುವ ಎಂದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಸಣ್ಣ ಮಗುವಿನಂತೆ “ಇಲ್ಲ, ಮೊದಲು ಹಿಂಡಿಗೆ ಹೋಗೋಣ” ಎಂದು ಹತ ಮಾಡಿದರು.

ನಾನು ಮರುಮಾತನಾಡದೆ ಅವರ ಕಾರನ್ನ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ನಾಚುಗುಳಿತನವನ್ನು ಮರೆತು ಶಾಲೆಯ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಏನೇನೋ ಸುದ್ದಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನನ್ನ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ “ನಾನು ನಮ್ಮ ಮನೆಯನ್ನು ಖವತ್ತೇಣ ವಷಟ್ ದ ಹಿಂದೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದೆನಲ್ಲಾ ಅದನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆನ್ನುತ್ತೇನೆ” ಎಂದರು.

“ಅದು ಸರಿ, ಹೇಗೆಂದು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಸುಂದರ ಹೂವಿನ ಗುಣ ಇದೆಯಲ್ಲ ಅದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡೋಣ” ಎಂದೆ.

ಅವರು ಅಂತಃಕರಣದಿಂದ ನನ್ನ ಕ್ಯೆಹಿಡಿದರು. ಇಸ್ಲಾಮಾಬಾದ್ ಏರ್ ಪ್ರೋಟೋನ್ ನಿಂದ ಕಾರು ರಾವಲ್ಲಿಂಡಿಗೆ ಹೋರಣಿತು. ದಾರಿಯ ಎರಡೂ ಬದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಅವರು ಪ್ರವೀಣ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರು.

“ನೋಡಿ ರಸ್ತೆಯ ವಡಬದಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಹಳೇ ಕಾಬಾನೆ ಇದೆಯಲ್ಲ ಅದು ಇಲ್ಲಿಕ್ಕಿ ಕಲ್ ಸಾಮಾನು ತಯಾರಿಸುವ ಸ್ಥಳ. ಹಿಂದೆ ಇದು ಉರ ಹೋರಗೆ ಇತ್ತು. ಇದರ ಒಡೆಯ ಶ್ರೀ ಕೇವಲ್ ರಾಮ್ ಸಹಾನಿ ಆಗಿದ್ದರು. ಅವರು ನಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಸ್ನೇಹಿತ. ನಾವೆಲ್ಲ ದೀಪಾವಳಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಪೂಜೆಗೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವು” ಎಂದು ಗಜಿಬಿಜಿ ಓಳೆಯಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಹಳೇಯ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ತೋರಿಸಿದರು. ಅವರಿಗ ಎಪ್ಪತ್ತೆದು ವಷಟ್ ದ ವೃದ್ಧೆಯಾಗಿರದೆ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತರ ತರುಣೆಯಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಕಣ್ಣಗಳು ಹಸಿದ ವೃಕ್ಷ ಆಹಾರವನ್ನು ಹುಡುಕುವಂತೆ ರಸ್ತೆಯ ಎರಡೂ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿರುವ ಹಳೇಯ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಸಮನೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದವು. ನಾನು ನಮ್ಮ ಕಾರಿನ ತರಣ ಚಾಲಕನಿಗೆ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಹೋಗಲು ಹೇಳಿದೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಕಾರು ಸದ್ರಾ ಬಜಾರ್ ತಲುಪಿತು. ಅಲ್ಲಿರುವ ಭವ್ಯವಾದ ಅದರೆ ಈಗ ಶಿಥಿಲವಾಗಿರುವ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾ ರೂಪಾ ಹೇಳಿದರು.

“ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ಶಾಪಿಂಗ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್ ಆಗಿದ್ದಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜವಹಿರಿ ಮತ್ತು ಬಟ್ಟೆ ಅಂಗಡಿಗಳಿದ್ದವು. ಅದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅತ್ಯೇಯ ಗಂಡ ರತನ್ ಸೇತಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಪಾಟನರ್ ಮಕ್ಕಳ್ ಖಾನ್ ಒಂದು ಚೆನ್ನದ ಅಂಗಡಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಜನ ಖಾನ್ ಆಂಡ್ ಸೇತಿ ಚಿನಿವಾಲರ ಅಂಗಡಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನಕ್ಕೆ ಖಾನ್ ಸಾಬ್ ತುಂಬಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದರು. ನನ್ನ ಮದುವೆಯ ಒಡವೆಗಳನ್ನೇಲ್ಲಾ

ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಿಸಿದ್ದು”.

ಕೆಲವು ಹೊಸ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ರೂಪಾ ಅವರ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ತಾಕಲಾಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದನ್ನವರು ದಿಗ್ನಿಮೆಯಿಂದ ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಾರಿನ ಟೈರ್ ತುಸ್ಸಿಂದತ್ತು.

ನಮ್ಮ ಚಾಲಕ “ಮ್ಯಾಡಂ, ಇದು ರಿಪೇರಿಯಾಗಲು ಒಂದು ಅಧಿಕ ಗಂಟೆಯಾದರೂ ಬೇಕು” ಎಂದರು.

ಕೂಡಲೆ ರೂಪಾ ನನ್ನ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಚಂಗನೆ ಹೊರಬಂದು “ಡೈವರ್, ನೀವು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬದಿಯ ಬಲರಸ್ತಿಗೆ ಬಸ್ಸಿ, ನಾವು ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಾಡುತ್ತೇವೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಚಾಲಕನ ಉತ್ತರಕ್ಕೂ ಕಾಯದೆ ನನ್ನನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡೇ ಎಂಬಂತೆ ಹೋದರು.

ರೂಪಾ ಯಾವುದೋ ಅಗೋಚರ ಶಕ್ತಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಂತೆ ಪಕ್ಕದ ಗಲ್ಲಿಗೆ ಹೊಕ್ಕರು. ಅವರಿಗೆ ಆ ಗಲ್ಲಿಯ ಅಂಗುಲ ಅಂಗುಲವೂ ಪರಿಚಿತವೆಂದು ನನಗೆ ಅನ್ವಿಸಿತು. ಆ ಓಣಿ ನಮ್ಮ ಹಳೆಯ ದಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಓಣಿಯಂತೇ ಅನ್ವಿಸಿತು. ಆ ಓಣಿಯಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ ರಶ್ಮಿ ಒಳಬರುವುದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವೇ ಎನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಅಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ರೂಪಾ ಸ್ವಗತವೆಂಬಂತೆ,

“ನಾನು ಎಷ್ಟು ಬಾರಿ ಈ ಓಣಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಲು ಹಾಕಿದ್ದೇನೆಯೋ ನನಗೆ ನೆನಪೇ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನನ್ನೂ, ಘಾತಿಮಾಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ನೊರ್ಹಣನ್ನು ಆಗ ಜನರು ಶ್ರಿಮೂರ್ತಿ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಓಣಿಯನ್ನು ದಜೀಯ ಓಣಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ನೆರೆಯ ಮೆಹಬೂಬ್ ಬಿಾನೋರ ಹೆಂಡತಿ ಮೆಹರುನ್ನಿಸ್ತಾನ್ ಚಾಚಿ ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ದುಪ್ಪಟ್ಟ ಕಸೂತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಡಿಸ್ಪೇನ್ ಹಿಡಿದು ನಾವೆಲ್ಲಾ ಈ ದಜೀಯ ಅಂಗಡಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆವು. ಮೆಹರುನ್ನಿಸ್ತಾನ್ ಚಾಚಿ ನನ್ನ ಮಾಮಿಗೆ ಒಂದು ನೀಲಿ ಬಣ್ಣದ ದುಪ್ಪಟ್ಟ ಉಡುಗೊರೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಈ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇನ್ನೊಂದು ಒಳದಾರಿ ಇದೆ, ಅದು ಇನ್ನೊಂದು ಮನೆಯ ಮೂಲಕ ಹಾದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ದಾಟಿದರೆ ಪಕ್ಕದ ಓಣಿಗೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಆ ಓಣಿಯಲ್ಲೇ ನನ್ನ ಸೋದರ ಮಾವ ಮೋತಿರಾಮ್ ರಾಯ್ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು....”

ರೂಪಾ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮೀನು ಈಜವಂತೆ ಸರಳವಾಗಿ ಆ ಕಳ್ಳು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಯ್ದು ಪಕ್ಕದ ರೋಡಿಗೆ ಬಂದರು. ಅಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಭವ್ಯವಾದ ಸೌಧಗಳು, ಹೊಸ ಮೂರಂತಸ್ಸಿನ ಕಾಂಕ್ರೀಟಿನ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಕಂಡುಬಂದುವು. ರೂಪಾ ಆ ದಾರಿಯ ಮೂರನೇ ಮನೆಯ ಕಾಂಪೋಂಡ್ ಒಳಹೊಕ್ಕರು. ಅದೊಂದು ಹಳೆಯ ಸೌಧ, ವಿಶಾಲವಾದ ಜಾಗ. ರೂಪಾ ಯಾರಿಗೂ ದಾರಿ ಕಾಯದೆ ಆ ಸೌಧದ ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡು ನನಗೆ ಹೇಳಿದರು. “ಇದು ನನ್ನ ಅಜ್ಞಿಯ ಮನೆ, ನನ್ನ ಸೋದರಮಾವ ಮೋತಿರಾಮ್ ಮತ್ತು ಅವನ ಸೈರ್ಪಿತ ಅಲ್ಲಾಬಕ್ಕ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಿರಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೇ ಒಂದೇ ತರಹದ ಮನೆಗಳನ್ನು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಾಬಕ್ಕ ಚಾಚಾ ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗಿಡವನ್ನೂ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ನೆಡುತ್ತಿದ್ದರು., ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಕೇಶರ ಮಾವಿನಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡ, ಅದು ನನಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ. ಆ ನೆನಪು ಇನ್ನೂ ಮಾಸಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಮೊನ್ನೆ ನಡೆದಂತೆ ಇದೆ. ಅಂದು ಬಸಂತ ಪಂಚಮಿ ಇದ್ದಿತ್ತು. ಅಜ್ಞ ವಿಶೇಷ ವೀರ ಮಾಡಿದ್ದಳು. ಅದನ್ನು ಬೆಳ್ಳಿಯ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಾಬಕ್ಕ ಚಾಚಾನ ಮನೆಗೆ ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ನಾನು ಇದೇ ಮಾವಿನ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಅಪರಿಚಿತ ತರುಣನಿಗೆ ಧಿಕ್ಕ ಹೊಡಿದು ಸುಡು ಸುಡು ಪಾಯಸವನ್ನು ಆತನ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ಚೆಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಆ ಹುಡುಗ ಮುಂದೆ ನನ್ನ ಪತಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಎಂದು ನನಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತು?” ರೂಪಾ ಆ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ನವ ವಥುವಿನಂತೆ

ನಾಚಿದರು. ಮತ್ತೊಂದು ಬಾರಿ ತಲೆ ಎತ್ತಿ ಆ ಮರವನ್ನು ನೋಡಿ “ಓ! ಈ ಮಾವಿನ ಮರ ಎಷ್ಟೊಂದು ಮುದಿಯಾಗಿದೆಯಲ್ಲ?” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಅವರ ವಯಸ್ಸನ್ನೇ ಮರೆತಂತೆ ಇತ್ತು.

“ನಾನು ಕ್ಷಣಾಧಂಡಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಕೈತೋಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬರುವೆ” ಎಂದು ಹೋದರು. ನಾನು ಬೆಷ್ಟುತಕ್ಕಾಡಿಯಂತೆ ಆ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಗಳು ಆ ಮನೆಯ ನೇಮ್ಹ ಪ್ಲೇಟಿನ ಕಡೆ ನೆಟ್ಟಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ‘ಡಾ ಸಲೀಂ ಮತ್ತು ಡಾ ಸಲ್ಲಾ, ದಂತ ವೈದ್ಯರು’ ಎಂದು ಬರೆದಿತ್ತು. ನಾನು ರೂಪಾರಂತೆ ಭಾವುಕಳಾಗದೆ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆ ಮನೆಯೋಳಗಿಂದ ತರುಣ ದಂಪತ್ತಿಗಳು ಹೋರಬಂದರು. ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ ನನ್ನ ವ್ಯವಹಾರ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಜಾಗೃತವಾಯಿತು.

ನಾನು ಅನುನಯದಿಂದ “ನಿಮ್ಮ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೆ ನಾವು ಈ ಕಾಂಪೌಂಡಿನ ಒಳಗೆ ಬಂದದ್ದಕ್ಕೆ ಕ್ಷಮೆ ಇರಲಿ, ನಾವು ಭಾರತದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅಧಂ ಶತಮಾನಕ್ಕೂ ಹಿಂದೆ ನನ್ನ ಸ್ವೇಹಿತೆ ರೂಪಾರ ಸೋದರಮಾವನ ಮನೆ ಇದಾಗಿತ್ತಂತೆ. ಈಗ ಅವರು ಭಾವುಕರಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗಿಡವನ್ನೂ, ಇಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನೂ ನೋಡಲು ಹಿಂದಿನ ತೋಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ” ಎಂದೆ.

ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ನಸುನಗುತ್ತಾ “ಅದಕ್ಕೇನಂತೆ, ಖಂಡಿತವಾಗಿ ನಾವು ತಪ್ಪು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ” ಎಂದು ತೋಟದಲ್ಲಿದ್ದ ಬೆತ್ತುದ ಕುಚೆ ತೋರಿಸಿದರು. ಎಳಿ ಬಿಸಿಲು ಹಿತವಾಗಿತ್ತು. ನನ್ನೆದುರಿಗೆ ತಾವೂ ಕುಳಿತರು. ಉಭಯ ಕುಶಲೋಪರಿ ಮಾತುಗಳಾದವು.

ಡಾ ಸಲೀಂ ಹೇಳಿದರು “ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ತಂದೆ ಭಾರತದ ಸೂರತ್ ನವರಂತೆ. ನಾನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಅಡ್ಡ ಹೇಸರು ಸೂರತ್ ವಾಲಾ ಎಂದು ಇಡ್ಡರೂ ನಾನು ಒಂದು ಬಾರಿಯೂ ಸೂರತ್ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮೆ ಈಗ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೊನೆಯ ದಿನದವರೆಗೂ ಸೂರತಿ ಫ್ರಾಂಕ್, ಪಾಸಿಂ ಧನೋಸರ್, ಗುಜರಾತಿ ಖಾಕರ ಮತ್ತು ಥೋಕ್ಕು ನೆನೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.”

“ಈ ಮನೆಗೆ ನೀವು ಯಾವಾಗ ಬಂದಿರಿ ತುಂಬಾ ಹಳೆಯದಲ್ಲವೇ?” ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದೆ.

“ಹೋದು ಇದು ತುಂಬಾ ಹಳೆಯ ಮನೆ. ನಮಗೆ ಈ ಹಳೆಯ ಬಂಗ್ಲಿ ಮಾರಲು ಬಿಲ್ಲುಸೋ ಕಡೆಯಿಂದ ತುಂಬಾ ಒತ್ತುಡ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ನಾವೆಂದೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ” ಎಂದರು ಸಲ್ಲಾ.

“ಯಾಕೆ? ಇಂಥ ಹಳೆ ಮನೆಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸುಲಭ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಇದೊಂದು ಒಳೆಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯನ್ನು ಕೆಡವಿದರೆ ಒಂದು ಒಳೆಯ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಬಹುದಲ್ಲವೇ?” ಎಂದೆ.

“ಅದು ನಮಗಂತೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮೆ ವೈದ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ನಮಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಹಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೇ ನಾವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಿದೇವೆ. ಹಣದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ನಮಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪ ಸಾಯುವಾಗ ಈ ಮನೆಯನ್ನು ಮಾರಬಾರದೆಂದು ನನ್ನೊಡನೆ ವಚನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಸೂರತ್ ನಲ್ಲಿ ಅವರ ಮನೆ ಹೀಗೆ ಇದ್ದಿತ್ತಂತೆ. ಜೀವನದುದ್ದಕ್ಕೂ ಅವರಿಗೆ ಈ ವ್ಯಾಮೋಹ ಬಿಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಾ ಪರಮ ದಯಾಳು. ನಮ್ಮ ನೆರೆಯ ಮನೆಯ ಅಲ್ಲಾಬಕ್ಷನ ಮಕ್ಕಳು ಹಣಕಾಗಿ ಎಂದೋ ಮನೆಯನ್ನು ಮಾರಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ” ಎಂದು ಸಲೀಂ ವಿವರಿಸಿದರು.

ಸಲ್ಲಾ ಎದ್ದು ನಿಂತು “ನಿಮಗಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಟೀ ಮಾಡಲೇ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ರೂಪಾ ಹಿಂದಿನ ತೋಟದಿಂದ ತಿರುಗಿ ಬಂದರು.

ಒಂದು ಕ್ಷಣಿ ಈ ದಂಪತ್ತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಅವಾಕ್ಯಾದರು. ನಾನು ಅವರಿಗೆ ದಂಪತ್ತಿಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದೆ. ರೂಪಾ ಅವರಿಗೆ “ನಾನು ಮನೆಯ ಒಳಗೆ ಬರಬಹುದೇ? ಮನೆಯನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ನೋಡಲೇ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು.

“ಈ, ಖಂಡಿತವಾಗಿ ನೋಡಿ. ನಾವು ಮನೆ ಕೊಂಡಾಗಿನಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಮಾಪಾಡು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಬರೀ ಸುಣ್ಣಿ ಬಣ್ಣಿ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದೇವೆ. ನೀವು ಬಾಲ್ಯವನ್ನು ಕಳಿದ ಮನೆಯಲ್ಲವೇ, ನಿಮಗೆ ಇದರ ಅನೇಕ ಗುರುತು ಸಿಗಬಹುದು” ಎಂದರು.

ನಾನು ಮೂಕ ಶುರಿಯಂತೆ ರೂಪಾರನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದೆ. ರೂಪಾ ಜಿಣಿಗಿ ಹಾವಿನಂತೆ ಒಳಗೆ ಜಿಗಿದರು. ವರಾಂಡದಲ್ಲಿರುವ ವಿಶಾಲವಾದ ಕೋಟಿಯನ್ನು ನನಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತಾ, “ಇದು ನನ್ನ ತಾತನ ರೂಂ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಅವರು ಇಡೀ ಮನೆಯನ್ನು ಹದ್ದುಬಸ್ತಿನಲ್ಲಿಡ್ದಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಬಣ್ಣಿದ ಡಿಸ್ಪೇನ್ಸ್ ಇರುವ ಗಾಜು ಬೆಳಕಂಡಿಗೆ ಹೊದಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಾಬಕ್ಕನ ಚಾಚಿ ನಮಗೋಸ್ಯರ ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಅಜ್ಞಿ ಹಳೇ ಸಂಪ್ರದಾಯದವರೆಂದು ಹಬ್ಬದ ದಿನ ತ್ಯೇ ಪ್ರೂಟ್ ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.”

ನಾವಿಭೂರೂ ಮೋದಲನೇ ಮಹಡಿಗೆ ಹೋದೆವು. ಅಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಲು ಮಾಳಿಗೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾ “ಈ ಇಲ್ಲಿಯೇ ನಾವೆಲ್ಲ ಅಕ್ಕ ತಂಗಿಯರ ಮಕ್ಕಳು. ಮಾವನ ಮಕ್ಕಳು ಹೋಳಿಯಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಅಲ್ಲಾಬಕ್ಕನ ಮಾಳಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಅವರ ಮಗ ಮೆಹಮೂದ್ ಗಾಳಿಪಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ.....”

ರೂಪಾ ಪ್ರತಿ ಇಟ್ಟಿಗೆ, ಪ್ರತಿ ಕಲ್ಲಿಗೆ, ಪ್ರತಿ ಬಾಗಿಲಿಗೆ, ಪ್ರತಿ ಮೂಲಿಗೆ, ಪ್ರತಿ ಹೆಂಚಿಗೆ ಒಂದಿಲ್ಲಾಂದು ಕತೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ವೇಳೆ ನೀರು ಹರಿದಂತೆ ಸೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಮುಂದಿನ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ನೆನಪಾಗಿ ರೂಪಾರಿಗೆ “ ಇನ್ನು ಹೊರಡಿಕೊಣ” ಎಂದು ಕೈ ಹಿಡಿದು ಎಚ್ಚರಿಸಿದೆ.

ನಾವು ಕೆಳಗೆ ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಡಾ. ಸಲ್ಲಾ ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ನನ್ನ ಕೈಗಿರಿಸಿದರು. “ನಿಮಗೆ ತಿನ್ನಲು, ಕುಡಿಯಲು ವೇಳೆ ಇಲ್ಲ ಆದರೆ ನಿಮ್ಮಂಥ ಹಿರಿಯರು ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಬರೀ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದೇ? ಖಂಡಿತ ಅಲ್ಲಾ ಒಪ್ಪುವೆಡಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಾ ನಡೆಸಿದರೆ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಭೇಟಿಯಾಗೋಣ. ಇನ್ನೋ ಪಾ ಅಲ್ಲಾಹೋ” ಎಂದರು.

ನಾವು ಅವರ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಟು ಮ್ಮೊನ್ನೋ ರೋಡ್‌ಗೆ ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಾರು ಬಂದಾಗಿತ್ತು. ರೂಪಾ ತುಂಬಾ ಉಲ್ಲಃಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಈಗ ಸೋದರ ಮಾವನ ಮನೆ ಮಾಯವಾಗಿ ಅವರ ಮನೆ ನಿಂತಿತ್ತೋ ಏನೋ. ಅವರೇ ಚಾಲಕನಿಗೆ ಮಾಗ್ಡದಶನ ಮಾಡಲು ಶುರುಮಾಡಿದರು.

“ಇಲ್ಲಿಂದ ಎಡಗಡೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲೊಂದು ಚೌರಾಹ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಲಗಡೆಗೆ ಒಂದು ಹಿರಿದಾದ ದಾರಿಯಿದೆ. ಎಡಗಡೆಯ ಮೋದಲನೆಯ ಕೆಂಪು ಇಟ್ಟಿಗೆ ಕಟ್ಟಡವೇ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ‘ಅಲ್ಲ ಅಮೀನ್’ ಸ್ವಾಲು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಹೋದರೆ ಬಲ ತುದಿಯ ನಾಲ್ಕನೆ ಕಟ್ಟಡವೇ ‘ಜೀನಸ್’ ಮತ್ತು ಮೇರಿ ಕಾನ್‌ವೆಂಟ್’ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಲಬದಿಗೆ ಹೊರಳಿದರೆ ರೋಡಿನ ಬದಿಗೆ ಕಾಣುವುದೇ ‘ಗೌನ್‌ಮೆಂಟ್’ ಬಾಯ್ಸ್ ಸ್ವಾಲ್. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಹೋದರೆ ಕಾಣುವುದೇ ‘ಕ್ರಿಸ್ಟಿಯನ್’ ಅದರ ಎದುರಿಗೆ ಇದು ಭವ್ಯವಾದ ಬಂಗಲೆ ಇದೆ. ಪ್ರತೀ ಮನೆಯ ನೆಲದ ಜಾಗ ಒಂದೊಂದು ಎಕರೆ. ಮೋದಲನೆಯ ಮನೆ ಕೇವಲ್ ರಾಂ ಅವರದ್ದು. ಎರಡನೆಯದು ಮೆಹಮೂಬ್

ಖಾನೋರ ಮನೆ, ಮೂರನೆಯದು ಸದಾರ್ಥ ಸುಪ್ರಿತೀ ಸಿಂಗೋರ ಮನೆ, ನಾಲ್ಕನೆಯದು ಜೀಸುಟ್ ಬಿಷಪ್‌ರ ಮನೆ, ಏದನೆಯದೇ ನಮ್ಮ ಮನೆ.”

ರೂಪಾ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಭಾವುಕರಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಚಾಲಕ ಆ ಉರಿಗೆ ಹೊಸಬು. ಇವರ ಮಾತು ಅತನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ತಿಳಿಯೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕಾರು ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತತ್ತು. ಅವರು ಹೇಳಿದ ವರ್ಣನೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಸರಿಯಾಗಿತ್ತು. ‘ಅಲ್ಲಾ ಅಮೀನ್ ಶಾಲೆಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಹೋಗುವುದು ಕಂಡಿತು. ಜೀಸಸ್ ಮತ್ತು ಮೇರಿ ಕಾನೋವೆಂಟ್ ಈಗ ಲೋಯೇಲಾ ಕಾಲೇಜ್ ಆಗಿತ್ತು. ಗೌರೋದಾಮೆಂಟ್ ಬಾಯ್ಸ್ ಸ್ಕೂಲ್ ಈಗ ಡಿಗ್ರಿ ಕಾಲೇಜ್ ಆಗಿದ್ದಿತು. ಈದ್ದಾ ಮೃದಾನ ಮಾಯವಾಗಿ ಶಾಪಿಂಗ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್ ಬಂದಿತ್ತು. ಅದರೆ ರೂಪಾ ಹೇಳಿದ್ದ ಆ ಬದು ಬಂಗಲೆಗಳು ಮಾಯವಾಗಿದ್ದಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಬ್ಯಾಟಿ ಪಾಲಣ್ರ್, ಬಟ್ಟೆ ಅಂಗಡಿ, ಹೋಟೆಲ್, ಶಾಪಿಂಗ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್‌ಗಳು ಗೀಜಗದ ಗೂಡಿನಂತೆ ಒಂದರ ತಲೆಮೇಲೊಂದು ಎದ್ದು ನಿಂತಿದ್ದವು. ಅವನ್ನು ನೋಡಿ ರೂಪಾ ದಿಗ್ನಿಮೆ ಮತ್ತು ಅತಂಕಗೊಂಡರು.

“ಮ್ಯಾದಂ, ನೀವು ಹೇಳಿದ ರೋಡ್ ಇದೇಯೋ ಅಥವಾ ತಪ್ಪಿದೆಯೋ?” ಎಂದು ಚಾಲಕ ಕೇಳಿದ.

ರೂಪಾ ಆವೇಶದಿಂದ “ ಬಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಇದು ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ರೋಡ್ ನಾನು ಹತ್ತೊಂಬತ್ತು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಳೆದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ದಾರಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇಂಚು ನನಗೆ ಪರಿಚಯವಿದೆ. ನೀವು ಈ ದಾರಿಗೆ ಹೊಸಬಿರಿರಬಹುದು ನಾನಲ್ಲ. ನಾನು ನನ್ನ ಉರಿನ ದಾರಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಮರೆಯುತ್ತೇನೆ? ಕಾರನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ” ಎಂದರು.

ಚಾಲಕ ಕಾರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ನನಗಾಗಿ ದಾರಿ ಕಾಯದೆ ಜಾತ್ಯೇಯಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯಿಂದ ಬೇರೆಷಟ್ಟು ಮನು ತಾಯಿಯನ್ನು ಹುಡುಕುವಂತೆ, ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ಅನಘ್ಯೇ ರತ್ನವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಹುಡುಕುವಂತೆ ರೂಪಾ ತಮ್ಮ ಮನೆಯನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಿಂದೆ ಇರುವ ಗಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮತ್ತೆ ಪರದಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ತಮ್ಮೊಳಗೆ ತಾಪು “ನಮ್ಮ ಮನೆ ಎರಡು ಅಂತಸ್ಯಿನಿದು. ಅದರ ಪ್ರವೇಶ ದ್ವಾರ ಬಲಗಡೆಗಿದೆ. ಮುಂದೆ ದೊಡ್ಡದಾದ ಉದ್ದಾನ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಈದ್ದಾ ಮೃದಾನ ನೋಡಬಹುದಿತ್ತು. ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನನ್ನ ಸ್ವೇಷಿತೆ ಹಿಂಡಿಗೆ ಬಂದು ಆ ಮನೆಯನ್ನು ನೋಡಿದ್ದಳಂತೆ. ಅದು ಈಗ ಹೇಗೆ ಮಾಯವಾಗುತ್ತದೆ? ಗೇಟಿನ ಬಳಿ ಹೊಸ ಸಿಮೆಂಟ್ ಹಾಕಿ ನೆಲಮಾಡಿದಾಗ ನಾನು ತಿಳಿಯದೇ ಕಾಲು ಉರಿದ್ದೆ. ಈ ಹಸಿ ಸಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕಾಲ ಗುರುತ ಮೂಡಿತ್ತು. ಆಗ ನಮ್ಮಪ್ಪ ‘ಇದನ್ನು ಅಳಿಸುವುದು ಬೇಡ. ಹುಟ್ಟಿರುವ ಹುಡುಗಿ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನ ಹೋರ ಹೋಗಲೇಬೇಕು. ಅವಳ ನೆನಪಾದರೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉಳಿಯಲ್ಲಿ’ ಎಂದಿದ್ದರು. ನನ್ನ ಮನೆಯನ್ನು ನಾನು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಯಾದರೂ ಹುಡುಕಬಲ್ಲೇ....”

ನನಗಾಗ ಅದರ ಫಲಿತಾಂಶ ಗೊತ್ತಾಗಿತ್ತು. ಆ ಹಳೆ ಮನೆಯನ್ನು ಕೆಡೆವಿ ಹೊಸ ಕಟ್ಟಡ ಬಂದಿರಬೇಕು. ರೂಪಾರಿಗೂ ಅದು ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಅದರೆ ಅದನ್ನು ಒಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಹಿಂದೇಟು ಹಾಕುತ್ತಿತ್ತು. ಮನುಷ್ಯ ಭಾವುಕನಾದಾಗ ವಾಸ್ತವತೆಯನ್ನು ಮರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯಾಣವೇ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ರೂಪಾರ ಕೈ ಹಿಡಿದು,

“ಇನ್ನು ಹೊರಡಿಕೊಣಬೇ?” ಎಂದೆ.

ರೂಪಾ ಮಾತನಾಡದೆ ನನ್ನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದರು. ನಮ್ಮೆಯರೇ ಇದ್ದ ಹೋಟೆಲನ್ನು ನೋಡಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಚೌಕೆದಾರರನ್ನು ಕೇಳಿದೆ “ಈ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಎಷ್ಟು ಸಮಯವಾಗಿದೆ?”

“ಕೇವಲ ಅರು ತಿಂಗಳು”

“ನೀವಿಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ದಿನದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ?”

“ಇಲ್ಲಿಂದ ಹಳೆಯ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕೆಡವಿ ಈ ಹೊಸ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟುವ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಇದ್ದೇನೆ”

“ಇಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಯಾವ ಕಟ್ಟಡವಿದ್ದಿತ್ತು?”

“ಓ, ಇಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಂತಸ್ಸಿನ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಮನೆಯಿದ್ದಿತ್ತು.”

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ರೂಪಾ ಮಧ್ಯ ಬಾಯಿ ಹಾಕಿ “ಅದರ ಗೇಟಿನ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚೆಯ ಗುರುತಿದ್ದವೇ? ಬಾಗಿಲು ಬಲಭಾಗಕ್ಕಿದ್ದಿತ್ತೇ?”

“ಹೊದು, ಹೆಚ್ಚೆಯ ಗುರುತು ನನಗೆ ನೆನಟಿಲ್ಲ. ಅದರೆ ಬಾಗಿಲು ಮಾತ್ರ ಬಲಭಾಗಕ್ಕಿತ್ತು.”

“ಓ, ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಅದು ನನ್ನ ಮನೆ” ರೂಪಾ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟರು.

ಚೌಕೆದಾರ ಎದ್ದು ನಿಂತು ನಮಗೆ ವಿನಯದಿಂದ ಹೇಳಿದರು.

“ಹೋಟೆಲ್ ಒಳಗೆ ಬಸ್ಸಿ. ನಾನು ನಮ್ಮ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಟ್ಟಡ ಹೊಸತಾದರೇನಾಯಿತು ನೇಲ ಅದೇ ಅಲ್ಲವೇ? ನಮ್ಮ ಮಾಲೀಕರು ಸಂತೋಷ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಒಳಗೆ ಬಂದು ಟೀ, ಸಮೋಸೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ.”

ರೂಪಾ ಯಾವುದೇ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳುವ ಫೀತಿಯಲ್ಲಿರಲ್ಲ. ಆ ನೇಲದ ಮಣಿನ್ನು ತನ್ನ ಹಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕಾರನ್ನು ಏರಿದರು. ನಾನು ಚೌಕೆದಾರನನ್ನು ವಂದಿಸುತ್ತಾ ಕಾರನ್ನೇರಿದೆ.

ರೂಪಾ ಸ್ಥಗತವಾಗಿ “ಈ ಮಣಿ ನನ್ನದು, ಈ ನಾಡು ನನ್ನದು. ತಲೆ ತಲಾಂತರದಿಂದ ನಾವು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದವಲ್ಲಾ! ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಇಲ್ಲಿ ಬಾಳಿ ಬದುಕಿ ಬೂದಿಯಾದರು. ಈ ನೇಲ, ಈ ಗಿಡ, ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಈ ಪದ್ಧತಿ, ಆಹಾರ, ಗಾಳಿ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ನಾವು ಸುಪರಿಚಿತರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಯಾರೋ ಇದನ್ನು ಅರಿಯದವನೊಬ್ಬ ನಿಜಿಕೇವ ನಕಾಶೆಯ ಮೇಲೆ ಗೆರೆಯನ್ನೇಡು ‘ಇದು ನಿಮ್ಮದ್ದಲ್ಲ ನೀವು ಹೋರಣಹೋಗಿ’ ಎಂದನಲ್ಲ? ನಾವು ನಮಗೆ ಅಪರಿಚಿತವಾದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಅವರ ಉಂಟಾಗಿ, ಉಪಚಾರ, ಭಾಷೆ ಕಲಿತು ಕಷ್ಟ ಪಡಬೇಕಾಯಿತಲ್ಲ! ಕೇವಲ ಒಂದೇ ಬಂದು ಗೆರೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಬೇರು ಸಹಿತ ಕಿತ್ತು ಹಾಕಿತಲ್ಲ! ನಮ್ಮ ದುಃಖ ದುಮ್ಮಾನಗಳು ಆ ಗೆರೆ ಎಳೆದವರಿಗೆ ಎಂದಾದರೂ ಗೊತ್ತಾಯಿತೇ.....?”

ರೂಪಾ ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನನ್ನ ಬಾಯಿಂದ ಮಾತು ಹೋರಿದಲೇ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕಟ್ಟಿ ಸೂರ್ಯನ ಬಿಸಿಲಿನಿಂದ ಬಾಡುತ್ತಲಿದ್ದ ಗುಲಾಬಿಯ ಹೂಗುಳಿದ ಕಡೆಗೂ, ಡಾ ಸಲ್ಲು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಬೇಲದಲ್ಲಿರುವ ದ್ರು ಘ್ರೂಟ್ ಕಡೆಗೂ ಹೋರಿತು.

- ಲೇಖನದ ಪ್ರಥಾನ ಆಶಯಗಳು ಉತ್ತರವಾಗಿ ಬರುವಂತೆ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
- ರೂಪಾ ಕಪೂರ್... ತಮ್ಮ ನಾಚುಗುಳಿತನವನ್ನು ಮರೆತು ಶಾಲೆಯ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಪನೇನೋ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು”
- “ಈ! ಈ ಮಾವಿನ ಮರ ಎಷ್ಟೊಂದು ಮುದಿಯಾಗಿದೆಯಲ್ಲ?”
- “ಅವರು ಅವರ ವಯಸ್ಸನ್ನೇ ಮರೆತಂತೆ ಇತ್ತು”
- ಒಂದು ವರ್ಷದ ರೂಪಾಕಪೂರರ ಈ ಲವಲವಿಕೆಗೆ ಕಾರಣಗಳೇನೊಂದು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.
- ಒಂದೇ ಗೆರೆಯ ಆಚೆ ಎಂಬ ಅನುಭವ ಕಥನದಲ್ಲಿರುವ ಕೆಳಗಿನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ರಚೀಕಾದ ಸಾಮರಸ್ಯದ ಕುರಿತಾದ ನಿಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ ಇ-ಮೇಲ್ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸಿರಿ.
- ನನ್ನ ಸೋದರ ಮಾವ ಮೋತಿರಾಮ್ ಮತ್ತು ಅವನ ಸೈಹಿತ ಅಲ್ಲಾಬಾದ್ ಬಬ್ಬರನೊಬ್ಬರು ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಿರಲ್ಲ.
 - ನಿಮಗೆ ತಿನ್ನಲು ಕುಡಿಯಲು ವೇಳಿ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮಂಥ ಹಿರಿಯರು ನಿಮ್ಮ ಮನಗೆ ಬಂದು ಬರೀ ಕೇಂದ್ರ ಹೋಗುವುದೇ?”
 - ‘ಈದ್ದಾ ಮೈದಾನ’ ಆದರ ಎದುರಿಗೆ ಇದು ಭವ್ಯವಾದ ಬಂಗಲೆ ಇದೆ. ಪ್ರತೀ ಮನೆಯ ನೆಲದ ಜಾಗ ಒಂದೊಂದು ಎಕರೆ. ಮೋದಲನೆಯ ಮನ ಕೇವಲ್ ರಾಮ್ ಅವರದ್ದು, ಎರಡನೆಯದು ಮೇಹಬೂಬ್ ಖಾನ್ ರ ಮನೆ, ಮೂರನೆಯದು ಸದಾರ್ ಸುಪ್ರೀತ್ ಸಿಂಗ್ ರ ಮನೆ, ನಾಲ್ಕನೆಯದು ಜೀಸುಕ್ ಬಿಷಪ್ ರ ಮನೆ, ಬಂದನೆಯದೇ ನಿಮ್ಮ ಮನೆ.
- ಭಾರತ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೇಮ, ಗೌರವಗಳಿವೆ – ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಪ್ರವಾಸಕಥನದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥಿಸಿರಿ.

ಪದಕೋಶ

<p>ಅ</p> <p>ಅಂಗವಿಸು</p> <p>ಅಂಭಿರ್</p> <p>ಅಂತರ್ಗತ</p> <p>ಅಂಬು</p> <p>ಅಂಬೋಧಿ</p> <p>ಅಕಟೆ, ಅಕ್ಕಟಾ</p> <p>ಅಕ್ಕರು</p> <p>ಅಗಾಧ</p> <p>ಅಗ್ಗ</p> <p>ಅಗ್ರಭವ</p> <p>ಅಟ್ಟಿ</p> <p>ಅಡು</p> <p>ಅಣಗಿಸು</p> <p>ಅಣ್ಣದೆ</p> <p>ಅದಟು</p> <p>ಅನತಿ</p> <p>ಅನಲ</p> <p>ಅನಾಮತ್ತು</p> <p>ಅನಾವರಣ</p> <p>ಅನಿತರೋಳ್</p> <p>ಅನಿಬರು</p> <p>ಅನಿಲಜ</p> <p>ಅನುದಿನ</p> <p>ಅನುಪಮೆ</p> <p>ಅನುವರ</p> <p>ಅನ್ಯಾಯಕಾರ</p> <p>ಅಪಾಂಗ</p> <p>ಅಭ್ರ</p> <p>ಅಯ್ಯಂ</p> <p>ಅಯ್ಯಿದೆಯಂ</p> <p>ಅರಸಿ</p> <p>ಅರಸು</p> <p>ಅರಿದು</p>	<p>– ಒಪ್ಪು, ಸಮೃತಿಸು</p> <p>– ಪಾದ</p> <p>– ಒಳಗೊಂಡ</p> <p>– ನೀರು, ಬಾಣ</p> <p>– ಸಾಗರ</p> <p>– ಅಯ್ಯೋ</p> <p>– ಅಕ್ಕರೆ, ಪ್ರೀತಿ</p> <p>– ಅಳವಾದ</p> <p>– ಶೈಷ್ಟ್ರ</p> <p>– ಮೊದಲು ಹಟ್ಟಿದವನು, ಅಣ್ಣಿ</p> <p>– ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿ</p> <p>– ಅಡುಗೆ ಮಾಡು</p> <p>– ಮುಚ್ಚಿದು, ಅಡಗಿಸು, ಮರೆಮಾಡು</p> <p>– ಸಮರ್ಥನಾಗದೆ</p> <p>– ಪರಾಕ್ರಮ</p> <p>– ಅತಿ ಇಲ್ಲದ, ಸ್ವಲ್ಪ</p> <p>– ಬೆಂಕಿ</p> <p>– ಇಡ್ಡಕ್ಕಿದ್ಡಂತೆ, ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ</p> <p>– ಅವರಣವಿಲ್ಲದ</p> <p>– ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ</p> <p>– ಅಷ್ಟ ಜನರು</p> <p>– ವಾಯುಪುತ್ರ, ಭೀಮ, ಹನುಮಂತ</p> <p>– ದಿನನಿತ್ಯ</p> <p>– ಉಪಮೆಯಿಲ್ಲದವರು, ಉತ್ಕಷ್ಟೆ</p> <p>– ಯುದ್ಧ</p> <p>– ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದವನು</p> <p>– ಕಡೆಗಣ್ಣ</p> <p>– ವಷ್ಟ</p> <p>– ಬಿದೂ</p> <p>– ಬದುಭಾಗಗಳನ್ನು</p> <p>– ಪತ್ತಿ, ಹೆಂಡತಿ</p> <p>– ಹುಡುಕು, ರಾಜ</p> <p>– ಆಗದು</p>	<p>ಅರಿದೊಡೆ</p> <p>ಅರುಣಜಲಮಂ</p> <p>ಅಲರ್</p> <p>ಅಲ್ತೆ</p> <p>ಅವಗಡಿಸು</p> <p>ಅವನಿಪ</p> <p>ಅವಾಕ್ಷಗು</p> <p>ಅವ್ಯಾಜ</p> <p>ಅಶರಣ</p> <p>ಅಸದ್ದೆ</p> <p>ಅಸ್ತ್ರಾಂಬು</p> <p>ಅಳವು</p> <p>ಅಳವೇ</p> <p>ಅಳಿಕುಳ</p> <p>ಅಳಿಯು</p> <p>ಅಳ್ಳಿರವ</p> <p>ಆಂ</p> <p>ಆರರ</p> <p>ಆಕ್ಷಷಿ</p> <p>ಆಜುಭಾಜು</p> <p>ಆಂಜೋಪ</p> <p>ಆತಂಕ</p> <p>ಆತ್ಮಭವ</p> <p>ಆನುವ</p> <p>ಆಪ್ಯಾಯ</p> <p>ಆದುರ್</p> <p>ಆಲೋಕನ</p> <p>ಆಸತ್ತೆ</p> <p>ಇಕ್ಕು</p> <p>ಇತ್ತೆನ್ನು</p> <p>ಇದಿಗೊಂಳು</p> <p>ಇನ</p>	<p>– ತಿಳಿದರೆ</p> <p>– ರಕ್ತವನ್ನು</p> <p>– ಹೊವು</p> <p>– ಅಲ್ಲವೆ</p> <p>– ಅಪಮಾನಿಸು</p> <p>– ಅರಸ</p> <p>– ಮಾತಿಲ್ಲವಾಗು</p> <p>– ನಿಷ್ಪತ್ತ</p> <p>– ದಿಕ್ಕು ತೋಚದ, ನಿಗಣತಿಕ,</p> <p>– ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ</p> <p>– ಅಶ್ರದ್ದೆ</p> <p>– ರಕ್ತ</p> <p>– ಸಾಮಧ್ಯೇ, ಅಳತೆ,</p> <p>– ಪರಾಕ್ರಮ</p> <p>– ಸಾಧ್ಯವೇ</p> <p>– ದುಂಬಿಗಳ ಸಮಾಹ</p> <p>– ನಾಶವಾಗು, ಇಲ್ಲವಾಗು</p> <p>– ಜೋರಾಗಿ ಶಭೀಸುವ</p> <p>– ಆ</p> <p>– ನಾನು</p> <p>– ಮೂಲ, ಸ್ಥಾನ, ಸಮಾಹ</p> <p>– ಸೆಳಿಯುವಿಕೆ</p> <p>– ಅಕ್ಕಪಕ್ಕು</p> <p>– ಅಬ್ಬರ</p> <p>– ಕಳವಳ</p> <p>– ಮಗ, ತನಯ</p> <p>– ಎದುರಿಸುವ</p> <p>– ಹಿತವಾದ</p> <p>– ಕೂಡಿಸು, ಶೇಖರಿಸು</p> <p>– ಆಭಿಟಿಸಿ</p> <p>– ನೋಡುವಿಕೆ</p> <p>– ಆಯಾಸಗೊಂಡು</p> <p>– ಇ</p> <p>– ಇಡು, ಹಾಕು</p> <p>– ಕೊಟ್ಟಿನು</p> <p>– ಎದುರುಗೊಳ್ಳು, ಸ್ವಾಗತಿಸು</p> <p>– ಸೂರ್ಯ</p>
---	--	--	--

ಇನಕುಲ	- ಸೂರ್ಯಾವಂತ		ಒ
ಇಮೋಶನಲ್	- ಭಾವನಾತ್ಮಕ	ಒರಂತೆ	- ಚಿನ್ನಾಗಿ
ಇದಂನಲ್ತೆ	- ಇಡ್ಡನಲ್ಲವೇ ಕ್ಷಾ	ಒವದೆ	- ನಿದಾನಕ್ಕೆ ಇಂಧಾಗಿ, ನಿಷ್ಪರುಸೆಯಿಂದ
ಕೊವ	- ಕೊಡುವ ಉ	ಒಳಿ	- ಅಖಂಡವಾದ ಸಾಲು, ಪಂಕ್ತಿ ಕ
ಉಡಿದು	- ಮುರಿದು	ಕಂಠಿರವ	- ಸಿಂಹ
ಉದಕ	- ನೀರು	ಕಕ್ಷ	- ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ
ಉದ್ದಾಮ	- ಶ್ರೀಷ್ಟ, ಅತಿಶಯ	ಕಕ್ಷ	- ಚಿಕ್ಕಮೃತ್ಯು
ಉದ್ದತ್ತ	- ಸೊಕ್ಕಿದ	ಕಕ್ಕುಲಿತೆ	- ಚಿಂತೆ, ಕಳವಳ
ಉನ್ನಂತ	- ಉನ್ನತ	ಕಣ್ಣಲಿಸು	- ಕಂಗೊಳಿಸು, ಶೋಭಿಸು
ಉಪಶಮನ	- ಸಮಾಧಾನ, ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು	ಕನಕ	- ಸ್ವಣಿ, ಬಂಗಾರ
ಉಮ್ಮೆಳಿಸಿ	- ಕಳೆವಳಗೊಂಡು	ಕನಲು	- ಕೋಪಗೊಳ್ಳು
ಉರ	- ಎದೆ	ಕಬ್ಬಿಗೆ	- ಕವಿ
ಉರು	- ದೊಡ್ಡ, ಶ್ರೀಷ್ಟ	ಕಯ್ಯು	- ಆಯುಧ
ಉರೋಟ್ಟಿನ	- ಉರಿನ ಎಲ್ಲರ ಏ	ಕರಣ	- ಇಂದ್ರಿಯ
ಎಗ್ಗಡಬಗ್ಗಡ	- ಅಸ್ತವ್ಯಾಸೆ	ಕಚಿಂ	- ಕಚ್ಚಿ, ತೋಳಿದು
ಎಣ್ಣೆಸೆ	- ಎಂಟು ದಿಕ್ಕು	ಕಚುಂ	- ತೋಳಿ
ಎಪೆ	- ರೆಪ್ಪೆ, ಎಪೆ	ಕದು	- ಕೆಕ್ಕಿನಿಂದ ಕುಕ್ಕು
ಎಯ್ತಂದು	- ಬಂದು	ಕಣ್ಣಿಯು	- ಸುರಿಸು, ಎಸೆಯು
ಎರಗು	- ಬೀಳು	ಕಲ್ಪಲತೆ	- ಬಯಸಿದ್ದನ್ನು ಕೊಡುವ ಬಳ್ಳಿ
ಎರೆಮುಣ್ಣಿ	- ಕಪ್ಪಮಣ್ಣಿ, ಘಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿ	ಕವಡು	- ಕಪಟ
ಎಸರು	- ಅನ್ನ ಬೇಯಿಸಲು ಇಟ್ಟ ನೀರು	ಕಸುಗಾಯಿ	- ಮಾಗದ ಹಣ್ಣು
ಎಸೆವ	- ಶೋಭಿಸುವ ಏ	ಕಳಪೆ	- ಭತ್ತ ಕಾ
ಎಂ	- ಎನು	ಕಾಂತಾರ	- ಕಾಡು
ಎಗ್ಯೆವೆ	- ಎನು ಮಾಡುವೆ ಏ	ಕಾಯು	- ದೇಹ, ಶರೀರ
ಎತರು	- ಬರು ಏ	ಕಾಯುಭಾರಿ	- ನಡೆಸುವವರು
ಒಗ್ಗೂಡಿ	- ಬಂದೇಕೂಟಿ, ಬಂದು ಸೇರಿದ	ಕಾಮುಂಕ	- ಬಿಲ್ಲು
ಒಟ್ಟೆಲ್ಲಿ	- ಎದುರಿಸಿ	ಕಾಲು	- ಕಾಲುವೆ
ಒಡಂಬಡು	- ಒಪ್ಪು	ಕಾಲ್ಗಳಂ	- ಕಾಲುಗಳನ್ನು
ಒಡಲು	- ಶರೀರ	ಕಾಹಿನವರು	- ಕಾವಲುಗಾರರು
ಒತ್ತರ	- ವೇಗ, ರಭಸ	ಕೇನಾಶ	- ಯಮ
ಒಪ್ಪುಗೊಟ್ಟಿ	- ಸಮರ್ಪಿಣಿ	ಕೇರ	- ಗಿಲಿ, ಶುಕ
ಒಳತೆಂಟಿ	- ಅಂತರಂಗದ ತುಮುಲ	ಕುಂದದೆ	- ತಪ್ಪದೆ, ಬಿಡದೆ
		ಕುಕ್ಕರಗಾಲು	- ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಮುದುಡಿಸಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಭಂಗಿ
		ಕುಟಿಲತೆ	- ಮೋಸ, ವಂಚನೆ
		ಕುತಕ್ಕಣ	- ನ್ಯಾಯವಲ್ಲದ ವಾದ
		ಕುಲಗಿರಿ	- ಮುಖ್ಯವಾದ ಏಕು ಪವರತ ಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದು

ಕೃತಾಂತ	- ಯಮ	ಚಿಮ್ಮು	- ನೆಗೆಯು
ಕೃಷ್ಣ	- ದೌಪದಿ	ಚೊಣಣ	- ಹುಡಿ
ಕೆಡೆದಂ	- ಬಿದ್ದನು	ಚೇತೋಹಾರಿ	- ಮನಸ್ಸನ್ನ ಸೆಳಿಯುವ
ಕೆಡೆಯುತ್ತಾ	- ಬೀಳುತ್ತಾ	ಚೊರಾಹ	- ನಾಲ್ಕು ರಸ್ತೆಗಳು ಸೇರುವ ಜಾಗ
ಕೇಡು	- ಹಾನಿ, ನಷ್ಟ		ಜ
ಕೊಂಪೆ	- ಕಸಕಡ್ಡಿಗಳ ರಾಶಿ, ಕುಗ್ರಾಮ	ಜಮಾಯಿಸು	- ಒಟ್ಟು ಸೇರು
ಕೊಡು	- ಶೈತ್ಯ, ಚಳಿ	ಜರೆಯು	- ಬೈಯ್ಯು, ನಿಂದಿಸು
ಕೊದಂಡ	- ಬಿಲ್ಲು	ಜಲ್ಲಿಗೆ	- ಮಗಡು
ಕೊರೆದಿದ	- ತಿಳಿದವ, ಜ್ಞಾನಿ	ಜವಹಿರಿ, ಜವಹಿರಿ	- ರತ್ನ ಖಚಿತ ಒಡವೆ
ಕೊಳ್ಳಾಗೊಳ್ಳು	- ಸೂರೆಯಾಗು, ಸೋತುಹೋಗು	ಜಳಕ	- ಸಾನ್
ಕೊಂತೇಯರು	- ಕುಂತಿಪ್ಪತ್ತರು, ಪಾಂಡವರು	ಜೀನು	- ಕುದುರೆಯ ಬೆನ್ನವೇಲೆ ಕುಲೀತುಕೊಳ್ಳಲು ಹಾಕುವ ಚಮಚದ ಸಾಧನ
ಕೊರವಮಲ್ಲಂ	- ಕೌರವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಜಟಿಂಯಾದಂತಹ ಭೀಮಸೇನನು		ತ
ಕೈಪ್ಪೆ	- ನಿರ್ಧರಿಸಿದ, ಗೊತ್ತಾದ	ತೀವಿ	- ಗಾಂಭೀರ್ಯ
ಕ್ಷರತ್ತ	- ಉಕ್ಕಾತ್ಮಿರುವ ಎ	ತಡಕು	- ಹುಡುಕು
ಬಿನ್ನತೆ	- ಮಾನಸಿಕ ನೋವು, ದುಃಖ	ತಡಿ	- ದಡ
ಬೊಳ	- ದುಷ್ಟ ಗ	ತಣ್ಣ	- ತಂಪ್ತ
ಗಜ	- ಅಳತೆಯ ಒಂದು ಮಾನ (ಮೂರು ಅಡಿ)	ತನಿ	- ಇನಿದಾದ, ಸವಿಯಾದ
ಗಡಣ	- ಸಮೂಹ	ತರಳಿ	- ಎಳೆಯ ಹುಡುಗಿ
ಗತ್ಯಂತರ	- ಬೇರೆಗತಿ	ತರಿ	- ಕೃಷಿ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಭೂಮಿ
ಗಾಥ	- ಹಚ್ಚಾದ, ದಟ್ಟವಾದ	ತರು	- ಮರ
ಗಾರುಗೆಡಿಸು	- ತಿರಸ್ಕಾರಿಸು	ತವ	- ನಿನ್ನ
ಗುರುತರ	- ಪ್ರಧಾನವಾದ ಘ	ತಲಬಾಗಿಲು	- ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ಬಾಗಿಲು
ಫನ	- ಮುಗಿಲು, ಭಾರವಾದ ವಸ್ತು, ಗಟ್ಟಿಯಾದುದು ಚ	ತವಕೆ	- ಕಾತರ
ಚಂಚೆ	- ಕೊಕ್ಕು	ತೆಳ್ಳಿ	- ಅಪ್ಪಿಗೆ, ಆಲಿಂಗನ
ಚತುರಂಗ ಬಲ	- ಅನೆ, ಕುದುರೆ, ರಥ, ಕಾಲಾಳುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸೇನೆ	ತೆತ್ತಿರಿದ	- ದಟ್ಟವಾಗಿರುವ, ಒತ್ತೊತ್ತಾಗಿರುವ
ಚಳ	- ಹೊಳೆಪು, ಚಂಚಲವಾದ	ತುದಿಗೊಡು	- ಉನ್ನತ ಶಿಲಿರ
ಚಿತ್ತಪಿಸು	- ಆಲಿಸು	ತೆಣಿದೆ	- ರೀತಿಯಲ್ಲಿ
ಚಿಢ್ಣವ	- ಬೀತ್ತದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವ (ಮನ್ಯಘ)	ತೇಜಸ್ಸು	- ಘನತೆ, ಹೊಳಪು, ಸತ್ತ್ವ
		ತೊಟ್ಟಿನೆ	- ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆಲೆ
		ತೊಡಪು	- ಆಭರಣ
		ತೊಡರು	- ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳು, ತೊಡಕು
		ತೋಮ	- ತೋಪು, ಮರಗಳ ಸಮೂಹ
			ದ
		ದಂದಶೂಕ	- ಉರಗ
		ದಾಂಗುಡಿ	- ಉದ್ದವಾದ ಕುಡಿ, ಹಬ್ಬಿಪುದು
		ದಾಂಗುಡಿಯಿಡು	- ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಹಬ್ಬು

ದಿನಕರ	- ಸೂರ್ಯಾ, ರವಿ	ಪರಿಕಿಸು	- ಪರೀಕ್ಷೆ ಸು
ದುಗುಡ	- ದುಃಖಿ, ಬೇಸರ	ಪರಿಜಿತ	- ಪರಿಚಯವಿರುವ
ದುನಕಯ	- ಕೆಟ್ಟಿ ರಾಜಕಾರಣ, ಕೆಟ್ಟಿನೀತಿ, ಅಪರಾಧ	ಪರಿಜನ	- ಸೇವಕರು
ನಂದನ	- ಮಗ, ತನುಜ	ಪಲುಕು	- ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಮಾತಿನ ರೀತಿ
ನಂದನೆ	- ಮಗಳು, ಕುವರಿ, ತನುಜೆ	ಪಲ್ಲಲ	- ಸರೋವರ
ನನ್ನಿ	- ಕೊಟ್ಟಿಮಾತನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು	ಪಳಮಾತು	- ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾತು, ವೇದ
ನಲ್ಲ	- ಗಂಡ, ಪತ್ತಿ, ತ್ವಿಯತಮ	ಪಾಡು	- ಶ್ವಿತಿ, ರೀತಿ
ನಾಗಾಲೋಟಿ	- ನಾಲ್ಕು ಕಾಲ ಓಟ, ವೇಗದ ಓಟ	ಪಿಂತೆ	- ಹಿಂದೆ
ನಾರಿ	- ಬಿಲ್ಲಿನ ಹಗ್ಗಿ, ಹೆದೆ	ಪಿಕ	- ಕೋಗಿಲೆ
ನಿಕರ	- ಸಮೂಹ	ಪಿತ್ತಾರಿ	- ಒಳಸಂಚೆ
ನಿಖರವಾಗಿ	- ಕರಾರುವಾಕ್ಯಗಿ, ನಿದ್ರಾಷ್ಟವಾಗಿ, ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ	ಪೀರು	- ಹೀರಿ
ನಿಖಿಲ	- ಶೈಷ್ವವಿಲ್ಲದ, ಸಕಲ	ಪುಗೆ	- ಪ್ರವೇಶಿಸಲು
ನಿರಸ್ತ	- ಸೋಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿ	ಪುಟ್ಟಂ	- ಹುಟ್ಟಿನ್ನು
ನಿರಾವರಣ	- ಅವರಣವಿಲ್ಲದ, ತೆರೆದ, ಮುಚ್ಚಿಡದ	ಪುಲಿನ ಸ್ವಲ್ಪ	- ಹೊಳೆಬದಿಯ ವಂರಳಿನ ಪ್ರದೇಶ
ನಿರೂಪ	- ಸಂದೇಶ	ಪ್ರಾಧಿಕ	- ಭೂಮಿ, ಇಳಿ, ತಿರೆ
ನಿರೋಧ	- ಬಂಧನ, ಪ್ರತಿಬಂಧ	ಪ್ರೆಸರ್‌	- ಹೆಸರಿಗೆ
ನಿಷ್ಪರುಣಿ	- ಕರುಣೆಯಿಲ್ಲದವ	ಪ್ರೋಕ್ಕು	- ಪ್ರವೇಶಿಸಿ
ನಿಷ್ಪಷ್ಟ	- ನಿಧಾರ	ಪ್ರೋಡವಿ	- ಭೂಮಿ, ಇಳಿ
ನಿರಾವರಣ	- ಸೋಲಿಸಿದ	ಪ್ರೋಪ್ಸು	- ಒಟ್ಟಿಗೆ, ಸಮೃತಿ
ನಿಸೂರುಗಾರಿಕೆ	- ಸ್ವೀರ ವೃತ್ತಿ, ನಿಯೋಜನಾ ಭಾವ	ಪ್ರೋಯ್ಸ್‌ನ್	- ಹೊಡೆದನು
ನಿಸ್ಸಾಳ	- ಬಂದು ಬಗೆಯ ಚರ್ಮವಾದ್ಯ	ಪ್ರೋರೆಯು	- ಸಾಕು, ರಕ್ಷಿಸು
ನೀನರ	- ನೀನಾದರೂ	ಪ್ರೋಟಮಡು	- ಹೊರಡು
ನೃಪ	- ರಾಜ, ಅರಸ	ಪ್ರಕಾರಾಂತದ	- ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಕಾರ
ನೃಪತ್ತಿ	- ಅರಸ, ರಾಜ	ಪ್ರಕಾರಾಂತ	- ಪರೋಕ್ಷ
ನೃಪರೋಳಿ	- ರಾಜರ ಸಮೂಹ	ಪ್ರತಿಗ್ರಹ	- ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು
ನೇಱನಂ	- ಮಮುಕ್ಷುನವನ್ನು	ಪ್ರಸ್ಥ ಭೂಮಿ	- ಹೀರಬೂಮಿ
ನೇಪ್ರು	- (ಕೊಲೆಯ) ಸೇಡು, ಮುಯ್ಯು	ಬ	
ನೊಣಿ	- ನುಂಗು, ಸಂಹರಿಸು ಪ	ಬಂದಾತಂ	- ಬಂದವನು
ಪಂಚಾಗ್ನಿ	- ಬದುವಿದದ ಅಗ್ನಿ	ಬಂದಭ್ರಮಣಿ	- ಗಂಟಿಕ್ಕಿದ ಹುಬ್ಬು
ಪತ್ತಿ	- ಪದಾತಿ, ಕಾಲಾಳು	ಬನ್ನು	- ಕಷ್ಟ, ತೊಂದರೆ
ಪದೆದು	- ಸಂತೋಷಗೊಂಡು	ಬದುಕಲ್	- ಬದುಕಲು, ಬಾಳಲು
ಪರಂತಪೆ	- ಶಿವೆ, ಪಾವಣೆ, ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಸುದುವವಳು	ಬಲಜಲನಿಧಿಯಂ	- ಸೇನಾಸಾಗರವನ್ನು
		ಬಲುಗಾಹು	- ಬಲವಾದ ಕಾವಲು
		ಬಲ್ಲವಿಕೆ	- ಜ್ಞಾನ, ತಿಳುವಳಿಕೆ
		ಬಾವನ್ನು	- ಶ್ರೀಗಂಧ
		ಬಾಣಸುಗೆಯ್ಯಾ	- ಅಡುಗೆ ಮಾತು
		ಬಿ.ಎಚೆ	- ಬೇಳುಲರ್‌ ಆಫ್
			ಎಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್‌ (ಕೃಷಿ ಪದವಿ)

ಬಿಸಜ	- ತಾವರೆ, ಜಲಜ	ಮಹಲು	- ಸೌಧ
ಬಿಸುಟ್ಟು	- ತೊರೆದು	ಮಾಣ್ಣ	- ಬಿಡು
ಬೂತು	- ಜಂತು, ಹೇಡಿ, ಪಿಶಾಚಿ	ಮಾದುಹೋಗಿ	- ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿ
ಬೆಂಗೊಟ್ಟು	- ಬೆನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಸೋತು ಹೋಗಿ	ಮಾರ	- ಮನ್ಯಾಧ
ಬೆನ್ನನೆ	- ಬೆನ್ನಷಿಂದೆಯೇ	ಮಾರ್ಪಾಕ	- ಮುಖಿದಲ್ಲಿ
ಬೆಮತಣ್ಣ	- ಬೆವರಿದನು	ಮಾಬಡಲ	- ಶತ್ರುಸೇನೆ
ಬೆರಸಿ	- ಕೂಡಿಕೊಂಡು	ಮಿಕ್ಕ	- ಉಳಿದ
ಬೆಸಕ್ಕೆವುದು	- ಸೇವೆ ಮಾಡುವುದು	ಮಿಲಾಯಿಸು	- ಬೆರಸು, ಕೂಡಿಸು
ಬೆಸನಂ	- ಕೆಲಸ, ಅಪ್ಪಣಿ, ಆದೇಶ	ಮಿಸನಿ	- ಚಿನ್ನ
ಬೆಸಸು	- ಆಜ್ಞಾಪಿಸು	ಮಿಹಿರಜಾತ	- ಸೂರ್ಯನ ಮಗ (ಕಣ)
ಬೊಕ್ಕಣ	- ಖಜಾನೆ	ಮುಂ	- ಮೊದಲು
ಬೋಗಸೆ	- ಗುಳಿಯಾಗುವಂತೆ ಜೋಡಿಸಿದೆರಡು	ಮುಂಜಾಲೆ	- ಮುಂಜಾನೆ, ಬೆಳಗ್ಗಿನ ಹೋತ್ತು
	- ಹಸ್ತಗಳು, ಎರಡು	ಮುದ	- ಸಂತೋಷ
	- ಹಸ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯುವ ಪ್ರಮಾಣ, ಅಂಜಲಿ	ಮುದವಾಂತು	- ಸಂತೋಷಗೊಂಡು
ಬೋನ	- ಅನ್ನ, ಆಹಾರ, ಭೋಜನ ಭ	ಮುನ್ಝಂ	- ಮೊದಲು
ಭದ್ರಾಗಿ	- ಶುಭಾಂಗಿ, ಮಂಗಲಾಂಗಿ	ಮೂದಲಿಸು	- ಹೀಯಾಳಿಸು
ಭರಣ	- ತುಂಬಿಸುವಿಕೆ, ಜೀವಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಅನ್ನ, ಆಹಾರ	ಮೃದ	- ಶಿವ
ಭಾಸುರ	- ಹೊಳೆಯುವ	ಮೇಣ್ಣ	- ಅಥವಾ, ಮತ್ತು
ಭೀಕರ	- ಭಯಂಕರ	ಮೇಳವಿಸು	- ಸೇರು, ಒಟ್ಟುಗೂಡು
ಭೂಜಗ	- ಹಾವು	ರಂಗ	- ವೇದಿಕೆ
ಭೂಪ	- ಅರಸ	ರಣ	- ಸಂಗ್ರಹ
ಭೂಭೂಜ	- ರಾಜ, ಸೃಪತಿ	ರಮಣಿ	- ವನಿತೆ
ಭೃಂಗ	- ದುಂಬಿ	ರವ	- ಶಬ್ದ
	ಮ	ರಾಜ್ಞಂಗೆಯ್ಯ	- ಆಡಳಿತ ಮಾಡುವ
ಮಂಕರಿ	- ಬುಟ್ಟಿ, ಹೆಡಿಗೆ	ರಿಪುವಾರ	- ಶತ್ರು ಸಮೂಹ
ಮಂದಿ	- ಜನರು	ರಿಲೀಸ್	- ಬಿಡುಗಡೆ
ಮಗುಳು	- ಪುನಃ		ಉ
ಮದನಾರಿ	- ಮನ್ಯಾಧನ ವಿರೋಧಿ, ಶಿವ	ಲಾಕ್ಷ್ಯ	- ಅರಗು
ಮಧು	- ಜೀನು	ಲಾಕ್ಷ್ಯಗೇಹ	- ಅರಗಿನ ಮನೆ
ಮರುತ್ತಜ	- ವಾಯುವಿನ ಮಗ, ಭೀಮ	ಲೋಟ್ಟಿ	- ಸುಳ್ಳಿ, ಹುಸಿ
ಮರುಳ್ಳಿ	- ಪಿಶಾಚಕ್ಕೆ		ವ
ಮಲಯ	- ಸಪ್ತಪದ್ಮತಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು	ವಶ್	- ಮಗು, ಕರು, ಮಗ, ತನಯ
ಮಲೆತು	- ಕೊಳ್ಳಿ	ವಣನಾತೀತ	- ವಣಿಕಸಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ
ಮಸಕ	- ರೋಷ, ಉತ್ಸಾಹ	ವಿದಾಯ	- ಬೀಳೆಷ್ಟಡುಗೆ
		ವಿಷಮ	- ಕೂರವಾದ
		ವಿಸರ	- ಸಮೂಹ
		ವಿಹಂಗ	- ಪಣ್ಣಿ
		ವಿಹಿತಮತಿ	- ಜ್ಞಾನಿ, ತಿಳಿದವ

ವಿಳಂಬ	- ತಡ	ಸುವಣ್ಣ	- ಬೆನ್ನ, ಹೊನ್ನು
ವ್ಯಕ್ತ	- ತೋಳ	ಸೂರೀ	- ಸುಲಿಗೆ, ಕೊಳ್ಳು
ವೇಣಿ	- ಜಡೆ	ಸೂಳ್ಳುಡಿ	- ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ, ಸಂವಾದ
ವೊಲ್ಲ	- ಅಂತೆ	ಸೆರಿಗಲ್ಲದ ಮೆಯ್ಯಲಿತನಕ್ಕೆ	- ಅಸಹಾಯ ಶಾಯಂಕ್ಕೆ
ವ್ಯಾಟ್ಟಿ	- ಹರಹು, ಹರವು	ಸೆರೆಮುಕ್ಕು	- ಬೊಗಸೆಯಪ್ಪು
ವ್ಯಾಸಂಗ	- ಓದು, ಅಭ್ಯಾಸ	ಸೇಡು	- ಮುದುರುವಿಕೆ, ಹಗೆ
ವ್ಯಾಳ	- ಸಪ್ತ	ಸೇಚನ	- ಸಿಂಚನ, ಬೆಮುಕಿಸುವಿಕೆ
	ಶ	ಸೆಲ್ಲ್	- ಶಾಲು
ಶತ್ರಿ	- ಚಂದ್ರ	ಸೊಗ	- ಸುಖ
ಶಾಕಾಹಾರ	- ಸಸ್ಯಾಹಾರ	ಸೊಕುಂ	- ಅಹಂಕಾರ, ಸೊಕ್ಕು
ಶೈಂಗ	- ತುದಿ, ಶಿಖರ, ಕೋಡು	ಸೊಂಕು	- ತಾಗು
ಶಾಯೋಂನ್ನತ	- ಮಹಾಪರಾಕ್ರಮಿ	ಸೊಗೆ	- ನವೀಲ ಗರಿ, ಗಂಡು ನವೀಲು,
ಶ್ರುತಿ	- ಹೊಂದಾಣಿಕೆ, ವೇದ ಷ	ಸೊಗ್ಗೆ	ತೆಂಗಿನ ಗರಿ, ಅಡಕೆಯ ಗರಿ
ಸಂಗಡ	- ಜೊತೆ	ಸೊಗ್ಗೆತ	- ಪ್ರವಾಹ
ಸಂಮೋದ	- ಸುಗಂಧ	ಸೆಂಬಿಲೀಟಿ	- ದೃಢತೆ
ಸತತ	- ನಿರಂತರ	ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರ	- ಬದಲಾವಣೆ
ಸಮಕ್ಕೆಮು	- ಕಣ್ಣಿದಿರಲ್ಲಿ	ಸಂವಾದ	- ಚರ್ಚೆ
ಸಮಗ್ರತೆ	- ಸಂಪೂರ್ಣ	ಸಾಂದ್ರತೆ	- ದಟ್ಟವಾಗಿರುವಿಕೆ ಹ
ಸಮೀಕ್ಷ	- ಯುದ್ಧ, ಬವರ	ಹದಿಯು	- ನೆಲೆನಿಲ್ಲ?
ಸರ	- ಸ್ವರ	ಹನಿಸು	- ಕೈಗೂಡು
ಸರದೆಗೆದು	- ಧ್ವನಿಮಾಡಿ	ಹನೆಮರ	- ತಾಳಿಮರ
ಸರಿತೆ	- ನದಿ, ಪ್ರವಾಹ	ಹರಿ	- ವಾಯು, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ
ಸಲೆ	- ಚೆನ್ನಾಗಿ	ಹರಿಬಾಲ	- ಭೀಮ
ಸಹಜಾತ	- ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದವ, ಸಹೋದರ	(ಆ) ಹವ	- ಯುದ್ಧ, ಕಾಳಗ
ಸಹಾಧ್ಯಾಯಿ	- ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವಾತ	ಹಾರ	- ಬಲಿ
ಸಾರಸಾಕ್ಷ	- ತಾವರೆಯಂತಹ ಕಣ್ಣಿರುವವ (ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ)	ಹಿಂದುಗೊಂಡು	- ಅನುಸರಿಸಿ, ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ
ಸಾಲ್ಟ್‌ನೋ	- ಸಾಕಾಗುವೆನು	ಹುಕುಂ	- ಆದೇಶ, ಅಜ್ಞೆ
ಸಿಂಬಿ	- ಹುಲ್ಲು ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಸುತ್ತಿದ ಸುರುಳಿ	ಹಳ್ಳು	- ಹರಳು
ಸುಮಕೇಳರ	- ಹೊವುಗಳ ಸಮೂಹ	ಹೆಂದದ	- ಕಡಿಮೆಯಾಗದ
ಸುಮನ	- ಹೂ, ದೇವತೆ, ನಿಮಂಲ ಮನಸ್ಸು	ಹೆಚ್ಚುಗೆ	- ಹೆಚ್ಚುಗಾರಿಕೆ
		ಹೊತ್ತಿಗೆ	- ಪುಸ್ತಕ, ಪಂಚಾಂಗ ಪುಸ್ತಕ
		ಹೊಲಗೆಟ್ಟ	- ದಾರಿ ತಪ್ಪಿದ
		ಹೊಳಹು	- ಕಾಂತಿ, ಪ್ರಕಾಶ